

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 343

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

55 tomas

2012 m. gruodžio 14 d.

Turinys

I Įstatymo galią turintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų 1
- ★ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1152/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką 30

DIREKTYVOS

- ★ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriamą bendra Europos geležinkelių erdvė ⁽¹⁾ 32
- ★ 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/35/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/106/EB dėl minimalaus jūrininkų rengimo ⁽¹⁾ 78

Kaina: 7 EUR

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1151/2012

2012 m. lapkričio 21 d.

dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį ir 118 straipsnio pirmą pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

(1) Sąjungos žemės ūkio, žvejybos ir akvakultūros produkcijos kokybė ir įvairovė – vienas svarbių jos privalumų, Sąjungos gamintojų konkurencinio pranašumo šaltinis ir svarbi gyvyje kultūros ir gastronomijos paveldo dalis. Tai lemia Sąjungos ūkininkų ir gamintojų igūdžiai ir ryžtas – jiems pavyko ne tik išlaikyti tradicijas gyvybingas, bet ir atsižvelgti į naujų gamybos metodų bei medžiagų raidą;

(2) Sąjungos piliečiai ir vartotojai vis labiau domisi kokybiškais, taip pat laikantis tradicijų pagamintais produktais. Jiems rūpi ir tai, kad Sąjungoje būtų išlaikyta žemės ūkio produkcijos įvairovė. Taigi labiau paklausūs tampa tokie žemės ūkio ar maisto produktai, kurių specifines savybes, visų pirma susijusias su jų geografine kilmė, galima atpažinti;

(3) įvairių kokybiškų produktų asortimento gamintojai galės ir toliau gaminti tik tuomet, jei už pastangas jiems bus sąžiningai atlyginama. Tam reikia, kad apie produktų savybes pirkėjus ir vartotojus gamintojai galėtų informuoti sąžiningos konkurencijos sąlygomis. Taip pat reikia, kad jų produktus būtų galima tiksliai atpažinti prekybos vietoje;

(4) kaimo ekonomikai gali būti naudingos gamintojams taikomos kokybės sistemos, kuriomis užtikrinamas atlygis už jų pastangas gaminant įvairius kokybiškus produktus. Tai ypač aktualu mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, kalnuotose vietovėse ir atokiausiuose regionuose, kur ūkininkavimo sektorius yra svarbi ekonomikos dalis, o gamybos išlaidos didelės. Tokiu būdu kokybės sistemos gali prisidėti prie kaimo plėtros politikos, taip pat bendros žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) rinkos ir pajamų rėmimo politikos sričių ir jas papildyti. Visų pirma jos gali prisidėti srityse, kuriose ūkininkavimo sektorius yra ekonomiškai svarbus, ir ypač vietovėse, kurios yra nepalankioje padėtyje;

(5) strategijos „Europa 2020“ politikos prioritetai, išdėstyti Komisijos komunikate, pavadintame „2020 m. Europa – Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“, apima siekį sukurti konkurencingą ekonomiką, kurios pagrindas – žinios ir inovacijos, ir skatinti didelio užimtumo ekonomiką, kurioje užtikrinama socialinė ir teritorinė sanglauda. Todėl įgyvendinant žemės ūkio produktų kokybės politiką gamintojams turėtų būti suteikiamos tinkamos priemonės, reikalingos tam, kad jie galėtų geriau informuoti apie tuos tam tikromis savybėmis pasižyminčius savo produktus, juos populiarinti ir apsaugoti tuos gamintojus nuo nesąžiningos praktikos;

⁽¹⁾ OL C 218, 2011 7 23, p. 114.

⁽²⁾ OL C 192, 2011 7 1, p. 28.

⁽³⁾ 2012 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. lapkričio 13 d. Tarybos sprendimas.

- (6) numatytas viena kitą papildančių priemonių rinkinys turėtų atitikti subsidiarumo ir proporcingumo principus;
- (7) žemės ūkio produktų kokybės politikos priemonės nustatytos 1991 m. birželio 10 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 1601/91, nustatančiame bendrąsias aromatintų vynu, aromatintų vyno gėrimų ir aromatintų vyno kokteilių apibrėžimo, aprašymo ir pateikimo taisykles⁽¹⁾; 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyvoje 2001/110/EB dėl medaus⁽²⁾, visų pirma jos 2 straipsnyje; 2006 m. sausio 30 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 247/2006, nustatančiame specialias žemės ūkio priemones atokiausiems Sąjungos regionams⁽³⁾, visų pirma jo 14 straipsnyje; 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 509/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų kaip garantuotų tradicinių gaminių⁽⁴⁾; 2006 m. kovo 20 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 510/2006 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos⁽⁵⁾; 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1234/2007, nustatančiame bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendrame bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamente)⁽⁶⁾, visų pirma jo II dalies II antraštinės dalies I skyriaus I skirsnyje ir la skirsnio I poskyryje; 2007 m. birželio 28 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 834/2007 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo⁽⁷⁾; ir 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 110/2008 dėl spiritinių gėrimų apibrėžimo, apibūdinimo, pateikimo, ženklinimo ir geografinių nuorodų apsaugos⁽⁸⁾;
- (8) žemės ūkio ir maisto produktams ženklini turėtų būti taikomos 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/13/EB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių maisto produktų ženklinimą, pateikimą ir reklamavimą, derinimo⁽⁹⁾ nustatytos bendrosios taisyklės, visų pirma nuostatos, skirtos užtikrinti, kad dėl ženklinimo vartotojams nekiltų painiavos ar jie nebūtų klaidinami;
- (9) Komisijos komunikate Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl žemės ūkio produktų kokybės politikos nustatyta, kad vienas iš prioritetų yra didesnės žemės ūkio produktų kokybės politikos darnos ir nuoseklumo siekis;
- (10) žemės ūkio ir maisto produktams taikoma geografinių nuorodų sistema ir garantuotų tradicinių gaminių sistema turi tam tikrų bendrų tikslų ir nuostatų;
- (11) jau kurį laiką Sąjunga siekia laikytis požiūrio, pagal kurį siekiama supaprastinti BŽŪP reglamentavimo sistemą. Šiuo požiūriu reikėtų vadovautis ir rengiant žemės ūkio produktų kokybės politikos srities reglamentus, tačiau tai reikėtų daryti neginčijant šių produktų specifinių savybių;
- (12) kai kurie žemės ūkio produktų kokybės politikos reglamentai neseniai buvo peržiūrėti, bet dar nėra visiškai įgyvendinti. Todėl jų nereikėtų įtraukti į šį reglamentą. Tačiau galima būtų juos įtraukti vėlesniame etape, kai tie teisės aktai bus visiškai įgyvendinti;
- (13) atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, į vieną bendrą teisės aktą turėtų būti įtrauktos naujos arba atnaujintos reglamentų (EB) Nr. 509/2006 ir (EB) Nr. 510/2006 nuostatos, bei nekeičiamos reglamentų (EB) Nr. 509/2006 ir (EB) Nr. 510/2006 nuostatos;
- (14) todėl, siekiant aiškumo ir skaidrumo, reglamentus (EB) Nr. 509/2006 ir (EB) Nr. 510/2006 reikėtų panaikinti ir pakeisti šiuo reglamentu;
- (15) šis reglamentas turėtų būti taikomas tik Sutarties I priede išvardytiems žmonėms vartoti skirtiems žemės ūkio produktams ir produktams, kurie neįtraukti į tą priedą, tačiau yra glaudžiai susiję su žemės ūkio produkcija arba kaimo ekonomika;
- (16) šiame reglamente numatytos taisyklės turėtų būti taikomos nedarant poveikio galiojantiems Sąjungos teisės aktams, kurie taikomi vynams, aromatizuotiems vynams, spiritiniams gėrimams ir ekologiškai ūkininkaujant arba atokiausiuose regionuose pagamintiems produktams;
- (17) kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos turėtų būti taikomos tik tiems žemės ūkio ar maisto produktams, kuriems būdingų savybių sąsaja su geografine tų produktų kilme yra neabejotina. Tai, kad į esamą sistemą kaip konditerijos gaminyje įtrauktas tik tam tikrų rūšių šokoladas, yra trūkumas, kurį reikėtų pašalinti;
- (18) konkrečiais kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos tikslais siekiama, kad ūkininkai ir gamintojai galėtų užsitikrinti deramą atlygį už atitinkamo produkto kokybę ir savybes arba už jų pagaminimo būdo ypatybes bei teikti aiškią informaciją apie specifinėmis su geografine kilme susijusiomis savybėmis pasižyminčius produktus, taip vartotojams suteikiant galimybę pagrįstiau rinktis prekę;

⁽¹⁾ OL L 149, 1991 6 14, p. 1.

⁽²⁾ OL L 10, 2002 1 12, p. 47.

⁽³⁾ OL L 42, 2006 2 14, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 93, 2006 3 31, p. 12.

⁽⁶⁾ OL L 299, 2007 11 16, p. 1.

⁽⁷⁾ OL L 189, 2007 7 20, p. 1.

⁽⁸⁾ OL L 39, 2008 2 13, p. 16.

⁽⁹⁾ OL L 109, 2000 5 6, p. 29.

- (19) prioritetinis tikslas, kurį galima veiksmingiau pasiekti Sąjungos lygiu – užtikrinti, kad su Sąjungoje saugomais pavadinimais susijusių intelektualinės nuosavybės teisių būtų vienodai laikomasi visoje Sąjungoje;
- (20) Sąjungos kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos sistema, pagal kurią numatomas tų nuorodų įtraukimas į registrą, sudaro sąlygas tas priemones plėtoti, nes, tokiu būdu laikantis vienosios požiūrio, tokia sistema užtikrinamos vienodos konkurencijos sąlygos tokiomis nuorodomis žymimų produktų gamintojams ir didinamas vartotojų pasitikėjimas tokiais produktais. Reikėtų numatyti, kaip kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos galėtų būti plėtojamos Sąjungos lygiu, ir skatinti sukurti jų apsaugos trečiojoje šalyse mechanizmus Pasaulio prekybos organizacijos (toliau – PPO) lygiu arba daugiašaliais ir dvišaliais susitarimais, ir taip padėti užtikrinti, kad produktų kokybė ir jų gamybos būdas būtų pripažinti pridėtinės vertės veiksniais;
- (21) remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant 1992 m. liepos 14 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 2081/92 dėl žemės ūkio produktų ir maisto produktų geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos⁽¹⁾ ir Reglamentą (EB) Nr. 510/2006, reikia apsvarstyti tam tikrus klausimus, paaiškinti ir supaprastinti tam tikras taisykles ir racionalizuoti šios sistemos procedūras;
- (22) atsižvelgiant į esamą praktiką, reikėtų papildomai apibrėžti ir išlaikyti dvi atskiras priemones, kuriomis įvardijama produkto ir jo geografinės kilmės sąsaja, t. y. saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografinės nuorodas. Nekeičiant tų priemonių koncepcijos, reikėtų kiek pakeisti apibrėžtis, kad būtų geriau atsižvelgta į Sutartyje dėl intelektualinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba, nustatytą geografinių nuorodų apibrėžtį ir kad veiklos vykdytojams tokia nuorodų sistema taptų aiškesnė ir suprantamesnė;
- (23) tokių geografinių apibūdinimų turintis žemės ūkio ar maisto produktas turėtų atitikti tam tikras specifikacijoje išdėstytas sąlygas, pavyzdžiui, specialius reikalavimus, kuriais siekiama apsaugoti gamybos vietovės gamtos išteklius arba kraštovaizdį arba gerinti ūkinių gyvūnų gerovę;
- (24) kad atitiktų apsaugos valstybių narių teritorijoje reikalavimus, kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos turėtų būti registruojamos tik Sąjungos lygiu. Nuo tokios paraiškos dėl įregistravimo Sąjungos lygiu pateikimo dienos valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė taikyti pereinamojo laikotarpio apsaugą nacionaliniu lygiu nedarant poveikio Sąjungos vidaus ar tarptautinei prekybai. Registruotam pavadinimui šiuo reglamentu teikiama apsauga turėtų būti vienodai užtikrinama ir trečiųjų šalių kilmės vietos nuorodomis ir geografinėms nuorodomis, atitinkantioms nustatytus kriterijus ir saugomoms jų kilmės šalyje;
- (25) pagal registravimo Sąjungos lygiu procedūrą bet kuriam teisėtą interesą turinčiam fiziniam ar juridiniam asmeniui iš valstybės narės, kuri nėra paraiškos valstybė narė, arba iš trečiosios šalies, turėtų būti sudaryta galimybė pasinaudoti savo teisėmis pareiškiant prieštaravimą;
- (26) įrašas saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registre taip pat turėtų suteikti informacijos vartotojams ir prekybos proceso dalyviams;
- (27) Sąjunga su savo prekybos partneriais derasi dėl tarptautinių susitarimų, įskaitant su kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsauga susijusius susitarimus. Kad visuomenei būtų veiksmingiau teikiama informacija apie tokiais priemonėmis saugomus pavadinimus, ypač kad būtų užtikrinama tokių pavadinimų naudojimo apsauga ir kontrolė, pavadinimai gali būti įrašomi į saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registrą. Pavadinimai į registrą turėtų būti įrašomi kaip saugomos geografinės nuorodos, nebent tokiuose tarptautiniuose susitarimuose jie specialiai nurodomi kaip kilmės vietos nuorodos;
- (28) atsižvelgiant į specifinį saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų pobūdį, turėtų būti priimtos specialios nuostatos dėl ženklinimo, kuriomis gamintojai būtų įpareigojami ant pakuočių pateikti atitinkamus Sąjungos simbolius ar nuorodas. Sąjungos kilmės pavadinimų atveju naudoti tokius simbolius ar nuorodas turėtų būti privaloma, kad šios kategorijos produktai ir su jais susijusios garantijos taptų žinomesni vartotojams, ir kad tokius produktus būtų paprasčiau atpažinti rinkoje, ir taip būtų lengviau vykdyti patikras. Atsižvelgiant į PPO reikalavimus, nurodant trečiųjų šalių geografinės nuorodas ir kilmės vietos nuorodas tokių simbolių ar nuorodų naudojimas turėtų būti savanoriškas;
- (29) į registrą įtrauktiems pavadinimams turėtų būti taikoma apsauga, kad būtų užtikrintas jų teisingas naudojimas ir siekiant užkirsti kelią veiksams, kurie gali klaidinti vartotojus. Be to, turėtų būti aiškiau apibrėžtos geografinių nuorodų ir kilmės vietos nuorodų apsaugos užtikrinimo priemonės, ypač susijusios su gamintojų grupių ir valstybių narių kompetentingų valdžios institucijų vaidmeniu;
- (30) reikėtų numatyti specialias nukrypti leidžiančias nuostatas, pagal kurias pereinamųjų laikotarpių metu galima registruotą pavadinimą naudoti kartu su kitais pavadinimais. Tos nukrypti leidžiančios nuostatos turėtų būti

⁽¹⁾ OL L 208, 1992 7 24, p. 1.

supaprastintos ir aiškiau suformuluotos. Tam tikrais atvejais, siekiant pašalinti laikinus sunkumus ir siekti ilgalaikio tikslo – užtikrinti, kad visi gamintojai laikytųsi specifikacijų, tas leidžiančias nukrypti nuostatas gali būti leidžiama taikyti ne ilgesnį kaip 10 metų laikotarpį;

- (31) pagal šį reglamentą teikiamos apsaugos sritis turėtų būti suformuluota aiškiau, visų pirma dėl tų registravimo apribojimų, taikomų naujiems prekių ženkams, kaip nustatyta 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/95/EB valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti ⁽¹⁾, kurie prieštarauja saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registracijai, jau taikomai registruojant naujus prekių ženklus Sąjungos lygiu. Taip aiškiau suformuluoti būtina ir nuostatas, susijusias su anksčiau įgytų intelektualinės nuosavybės teisių turėtojais, visų pirma nuostatas dėl prekių ženklų ir homoniminių pavadinimų, užregistruotų kaip saugomos kilmės vietos nuorodos arba kaip saugomos geografinės nuorodos;
- (32) siekiant užtikrinti aukšto lygio apsaugą ir suderinti šią apsaugą su ta, kuri taikoma vyno sektoriui, kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų apsaugos sritis turėtų būti išplėsta taip, kad apimtų registruotų prekių bei paslaugų pavadinimų netinkamą naudojimą, imitavimą ir mėgdžiojimą. Kai maisto produktuose kaip sudedamosios dalys naudojami saugoma kilmės vietos nuoroda ar saugoma geografinė nuoroda žymimi produktai, reikėtų atsižvelgti į Komisijos komunikatą „Maisto produktų, kuriuose kaip sudedamosios dalys naudojami saugoma kilmės vietos nuoroda (SKVN) ir saugoma geografinė nuoroda (SGN) žymimi produktai, ženklinimo etiketėmis gairės“;
- (33) 2013 m. sausio 3 d. pagal Reglamentą (EB) Nr. 510/2006 jau užregistruoti pavadinimai turėtų būti toliau saugomi pagal šį reglamentą ir jie turėtų būti automatiškai įrašyti į registrą;
- (34) konkretus garantuotų tradicinių gaminių sistemos tikslas – tradicinių gaminių gamintojams padėti pranešti vartotojams apie ypatybes, suteikiančias jų gaminiams pridėtinės vertės. Tačiau kadangi pagal esamą garantuotų tradicinių gaminių sistemą buvo užregistruota tik keletas pavadinimų, ji nedavė lauktų rezultatų. Todėl, siekiant, kad ši sistema taptų suprantamesnė, veiksmingesnė ir patrauklesnė galimiems paraiškų teikėjams, galiojančias jos nuostatas reikėtų patobulinti, padaryti aiškesnes ir griežtesnes;
- (35) esamoje sistemoje yra numatyta galimybė registruoti pavadinimą atpažinties tikslu nenustačius išimtinės jo naudojimo teisės Sąjungoje. Kadangi šią nuostatą suinteresuotosios šalys suprato nevisiškai tiksliai ir kadangi tradicinių produktų atpažinties klausimus taikant subsidarumo principą būtų galima geriau spręsti valstybių

narių ar regionų lygiu, tokios galimybės turėtų būti atsisakyta. Remiantis patirtimi, sistema turėtų būti taikoma tik išimtinėi pavadinimų naudojimo teisei Sąjungoje;

- (36) siekiant užtikrinti, kad autentiškų tradicinių gaminių pavadinimai būtų registruojami pagal sistemą, turėtų būti pritaikyti pavadinimo registravimo kriterijai ir sąlygos, visų pirma tie, kurie yra susiję su termino „tradicinis“ apibrėžtimi, kuri turėtų apimti išties ilgą laiką gaminamus produktus;
- (37) siekiant užtikrinti, kad garantuoti tradiciniai gaminiai atitiktų specifikacijas ir būtų visada vienodos kokybės, į grupes susijungę gamintojai turėtų patys specifikacijoje pateikti produkto apibrėžtį. Galimybė registruoti pavadinimus kaip garantuotus tradicinius gaminius turėtų būti suteikta ir trečiųjų šalių gamintojams;
- (38) kad garantuotų tradicinių gaminių pavadinimams galėtų būti nustatoma išimtinė pavadinimų naudojimo teisė, šie gaminiai turėtų būti registruojami Sąjungos lygiu. Įrašas registre taip pat turėtų suteikti informacijos vartotojams ir prekybos proceso dalyviams;
- (39) siekiant, kad nebūtų sukurta nesąžiningų konkurencijos sąlygų, bet kuriam gamintojui, įskaitant trečiųjų šalių gamintojus, turėtų būti leidžiama naudoti registruotą garantuoto tradicinio gaminio pavadinimą, jeigu tas produktas atitinka atitinkamos specifikacijos reikalavimus, o gamintojui taikoma kontrolės sistema. Sąjungoje pagamintų garantuotų tradicinių gaminių etiketėje turėtų būti nurodytas Sąjungos simbolis, ir turėtų būti galima jį susieti su nuoroda „garantuotas tradicinis gaminys“;
- (40) siekiant užtikrinti, kad registruoti pavadinimai nebūtų naudojami netinkamai ar kad nebūtų klaidinami vartotojai, jiems turėtų būti taikoma išimtinė pavadinimo naudojimo teisė;
- (41) pagal Reglamentą (EB) Nr. 509/2006 jau užregistruotiems pavadinimams, kurie 2013 m. sausio 3 d. paprastai nebūtų priskirtini šio reglamento taikymo sričiai, pereinamoju laikotarpiu turėtų būti toliau taikomos Reglamente (EB) Nr. 509/2006 nustatytos naudojimo sąlygos;
- (42) turėtų būti nustatyta pavadinimų registravimo procedūra, pagal kurią pagal Reglamentą (EB) Nr. 509/2006 be išimtinės naudojimo teisės įregistruotus pavadinimus galima būtų įregistruoti su išimtaine naudojimo teise;
- (43) be to, reikėtų numatyti pereinamojo laikotarpio priemones, taikytinas paraiškoms dėl įregistravimo, kurias Komisija gavo anksčiau nei 2013 m. sausio 3 d.;
- (44) reikėtų įvesti antrinės kokybės sistemas, pagrįstas kokybės terminais, kuriais suteikiama pridėtinė vertė, apie kuriuos galima informuoti vidaus rinkoje ir kurie turi būti taikomi savanoriškai. Tie neprivalomi kokybės terminai turėtų nurodyti vienos ar daugiau produktų kategorijų, ūkininkavimo būdų ar perdirbimo ypatumų, taikomų konkrečiose vietovėse, specialias horizontaliąsias savybes.

⁽¹⁾ OL L 299, 2008 11 8, p. 25.

Neprivalomas kokybės terminas „kalnų produktas“ iki šiol atitiko sąlygas ir suteiks produktui rinkoje pridėtinės vertės. Siekdama palengvinti Direktyvos 2000/13/EB taikymą tais atvejais, kai maisto produktų ženklinimas gali kelti vartotojui painiavą dėl neprivalomų kokybės terminų, įskaitant visų pirma dėl „kalnų produktų“, Komisija gali priimti gaires;

(45) siekiant suteikti kalnų ūkių gamintojams veiksmingą priemonę geriau parduoti savo produktus ir sumažinti faktinę riziką, kad vartotojams kils painiavos dėl rinkoje parduodamų kalnų produktų kilmės, turėtų būti numatyta galimybė Sąjungos lygmeniu apibrėžti kalnų produktams taikomą neprivalomą kokybės terminą. Nustatant kalnuotų vietovių apibrėžtį turėtų būti remiamasi bendrais klasifikavimo kriterijais, taikomais nustatant kalnuotas vietas pagal 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ⁽¹⁾;

(46) geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių pridėtinė vertė grindžiama vartotojų pasitikėjimu. Pasitikėjimą jais galima pelnyti tik užtikrinus veiksmingas tikrinimo ir kontrolės priemones. Šioms kokybės sistemoms turėtų būti taikoma oficialios kontrolės stebėsenos sistema, atitinkanti principus, nustatytus 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 882/2004 dėl oficialios kontrolės, kuri atliekama siekiant užtikrinti, kad būtų įvertinama, ar laikomasi pašarus ir maistą reglamentuojančių teisės aktų, gyvūnų sveikatos ir gerovės taisyklių ⁽²⁾, ir šiose sistemose turėtų būti numatyta patikrų visuose gamybos, perdirbimo ir platinimo etapuose sistema. Siekiant padėti valstybėms narėms geriau taikyti Reglamento (EB) Nr. 882/2004 nuostatas dėl geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių kontrolės, šiame reglamente turėtų būti pateikiamos nuorodos į svarbiausius to reglamento straipsnius;

(47) siekiant vartotojams garantuoti, kad produktai, kuriems taikomos geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių sistemos, pasižymi specifinėmis savybėmis, veiklos vykdytojams turėtų būti taikoma sistema, kuria remiantis tikrinama atitiktis produkto specifikacijai;

(48) siekiant užtikrinti kompetentingų valdžios institucijų nešališkumą ir efektyvumą, jos turėtų atitikti tam tikrus veiklos kriterijus. Reikėtų numatyti nuostatas dėl kai kurių funkcijų, susijusių su konkrečių kontrolės užduočių atlikimu, pavedimo kontrolės įstaigoms;

(49) kontrolės įstaigų akreditavimui turėtų būti taikomi Europos standartizacijos komiteto (CEN) nustatyti Europos standartai (EN standartai) ir Tarptautinės standartizacijos organizacijos (ISO) nustatyti tarptautiniai standartai; kontrolės įstaigos šiuos standartus turėtų ir pačios naudoti savo veikloje. Šios įstaigos turėtų būti akredituojamos pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008, nustatantį su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ⁽³⁾;

(50) informacija apie kontrolės veiklą, susijusią su geografinėmis nuorodomis ir garantuotais tradiciniais gaminiais, turėtų būti įtraukta į daugiamečius nacionalinius kontrolės planus ir metinę ataskaitą, kurią valstybės narės rengia remdamosi Reglamentu (EB) Nr. 882/2004;

(51) valstybėms narėms turėtų būti leista imti mokestį, skirtą patirtoms išlaidoms padengti;

(52) galiojančios bendrinių pavadinimų nuolatinio naudojimo taisyklės turėtų būti suformuluotos aiškiau, kad bendriniai pavadinimai, kurie yra panašūs į saugomus pavadinimus ar pavadinimus, kuriems nustatyta išimtinė pavadinimų naudojimo teisė, arba yra tokių pavadinimų dalis, išlaikytų savo bendrinių pavadinimų statusą;

(53) data, pagal kurią prekės ženklui ir kilmės vietos nuorodai arba geografinė nuoroda teikiama viršenybė, turėtų būti paraiškos įregistruoti prekės ženklą Sąjungoje arba valstybėse narėse data ir paraiškos dėl kilmės vietos nuorodos arba geografinės nuorodos apsaugos pateikimo Komisijai data;

(54) turėtų būti toliau taikomos nuostatos dėl kilmės vietos nuorodos arba geografinės nuorodos atmetimo arba koegzistavimo, kai esama prieštaravimo pirmesnio prekės ženklo atžvilgiu;

(55) kriterijai, pagal kuriuos paskesni prekių ženklai turėtų būti atmetami arba, jei yra registruoti, būtų laikomi nebegaliojančiais dėl jų nesuderinamumo su pirmesne kilmės vietos nuoroda arba geografine nuoroda, turėtų atitikti nustatytą kilmės vietos nuorodų arba geografinių nuorodų apsaugos sritį;

(56) sistemų, kuriomis nustatomos intelektinės nuosavybės teisės, nuostatų, visų pirma tų, kurios yra nustatytos pagal kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų kokybės sistemą, ar tų, kurios yra nustatytos prekių ženklų teisės aktais, nuostatomis neturėtų daryti įtakos išimtinės pavadinimų naudojimo teisės ir nuorodų bei simbolių nustatymas pagal garantuotų tradicinių gaminių ir neprivalomų kokybės terminų kokybės sistemas;

⁽¹⁾ OL L 160, 1999 6 26, p. 80.

⁽²⁾ OL L 165, 2004 4 30, p. 1.

⁽³⁾ OL L 218, 2008 8 13, p. 30.

- (57) reikėtų aiškiau apibrėžti ir pripažinti grupių vaidmenį. Grupės atlieka itin svarbų vaidmenį rengiant paraiškas dėl kilmės vietos nuorodų, geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių įregistravimo, taip pat specifikacijų pakeitimus ir panaikinimo prašymus. Grupės taip pat gali vykdyti veiklą, susijusią su registruotų pavadinimų apsaugos įgyvendinimo stebėjimu, produkcijos atitikties produktų specifikacijoms užtikrinimu, registruotų pavadinimų viešinimu ir populiarinimu, taip pat bet kuria kita veikla, kurios tikslas – didinti registruotų pavadinimų vertę ir kokybės sistemų veiksmingumą. Be to, grupės turėtų stebėti produktų padėtį rinkoje. Nepaisant to, ši veikla neturėtų nei skatinti, nei lemti antikonkurencinio elgesio, nesuderinamo su Sutarties 101 ir 102 straipsniais;
- (58) siekiant užtikrinti, kad registruoti kilmės vietos nuorodų, geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių pavadinimai atitiktų šiuo reglamentu nustatytas sąlygas, paraiškas turėtų nagrinėti atitinkamos valstybės narės nacionalinės valdžios institucijos, laikydamosi būtiniausių bendrų nuostatų, įskaitant nacionalinę prieštaravimo procedūrą. Komisija turėtų paraiškas tikrinti ir taip užtikrinti, kad jose nebūtų akivaizdžių klaidų ir kad būtų vadovaujama Sąjungos teise bei atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų iš kitų valstybių nei paraiškos valstybės narės, interesus;
- (59) turėtų būti leidžiama kaip kilmės vietos nuorodas, geografinės nuorodas ir garantuotus tradicinius gaminius registruoti su trečiųjų šalių kilmės produktais susijusius pavadinimus, kurie atitinka šiuo reglamentu nustatytas sąlygas;
- (60) simboliai, nuorodos ir santrumpos, kuriais informuojama apie dalyvavimą kokybės sistemoje, ir su jais Sąjungoje siejamos teisės turėtų būti saugomi tiek Sąjungoje, tiek trečiojoje šalyje, siekiant užtikrinti, kad jie būtų naudojami tik ženklinant autentiškus produktus ir kad vartotojai nebūtų klaidinami dėl produktų kokybės. Be to, kad apsauga būtų veiksminga, Komisija turėtų centralizuotai naudotis tinkamais biudžeto ištekliais pagal 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai ⁽¹⁾ ir pagal 2005 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo ⁽²⁾ 5 straipsnį;
- (61) saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių registracijos procedūra, įskaitant tikrinimą ir prieštaravimams teikti skirtą laikotarpį, turėtų būti sutrumpinta ir patobulinta – visų pirma tai pasakytina apie sprendimų priėmimą. Komisija, tam tikromis aplinkybėmis padedama valstybių narių, turėtų būti atsakinga už sprendimų dėl registracijos priėmimą. Turėtų būti nustatyta tvarka, pagal kurią būtų galima iš dalies keisti jau užregistruotų produktų specifikacijas ir panaikinti registruotus pavadinimus, ypač jei produktas nebeatitinka atitinkamų produktų specifikacijos arba jei pavadinimas prekyboje nebenaudojamas;
- (62) reikėtų numatyti atitinkamas procedūras, kad būtų sudarytos palankios sąlygos tarpvalstybiniu lygiu teikti saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ar garantuotų tradicinių gaminių bendro registravimo paraiškas;
- (63) siekiant papildyti arba iš dalies pakeisti tam tikrus neesminius šio reglamento aspektus, Komisijai pagal Sutarties 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti teisės aktus dėl šio reglamento I priede pateikto produktų sąrašo papildymo; apribojimų ir leidžiančių nukrypti nuostatų, susijusių su pašarų šaltiniais, kilmės vietos nuorodos atveju nustatymo; apribojimų ir leidžiančių nukrypti nuostatų, susijusių su gyvų gyvūnų skerdimu arba žaliavų šaltiniais, nustatymo; produkto specifikacijoje pateikiamos informacijos apribojimo taisyklių nustatymo; Sąjungos simbolių nustatymo; papildomų pereinamojo laikotarpio taisyklių, siekiant apsaugoti atitinkamų gamintojų ar suinteresuotųjų subjektų teises ir apginti jų teisėtus interesus, nustatymo; išsamių garantuotų tradicinių gaminių pavadinimų tinkamumo kriterijų aspektų nustatymo; išsamių taisyklių, susijusių su neprivalomų kokybės terminų kriterijais, nustatymo; išimtinės papildomo neprivalomo kokybės termino naudojimo teisės nustatymo, jo naudojimo sąlygų ir tų sąlygų pakeitimo nustatymo; nukrypti nuo termino „kalnų produktas“ vartojimo leidžiančių nuostatų nustatymo ir gamybos metodų bei kitų kriterijų, svarbių to neprivalomo kokybės termino taikymui, nustatymo, visų pirma dėl sąlygų, kuriomis leidžiama, kad žaliavos arba pašarai būtų kilę ne iš kalnuotų vietovių, nustatymo; papildomų taisyklių, kuriomis remiantis nustatomas bendrinis terminų statusas Sąjungoje, nustatymo; taisyklių, skirtų

⁽¹⁾ OL L 277, 2005 10 21, p. 1.

⁽²⁾ OL L 209, 2005 8 11, p. 1.

nustatyti augalų ar gyvūnų veislės pavadinimo naudojimą, nustatymo; taisyklių, reglamentuojančių nacionalinės prieštaravimo procedūros vykdymą bendrų paraiškų, susijusių su daugiau nei viena nacionaline teritorija, atveju; ir papildomų paraiškų teikimo procedūros, prieštaravimo procedūros, pakeitimo paraiškų procedūros bei panaikinimo proceso taisyklių apskritai, nustatymo. Ypač labai svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;

(64) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl produktų specifikacijos formos taisyklių nustatymo; išsamių saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registro formos ir turinio taisyklių nustatymo; Sąjungos simbolių ir nuorodų techninių charakteristikų ir jų naudojimo ant produktų taisyklių, įskaitant tinkamas vartoti kalbines redakcijas, apibrėžimo; pereinamųjų laikotarpių laikinai leidžiančioms nukrypti nuostatomis dėl saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų naudojimo nustatymo ir pratęsimo, išsamių garantuotų tradicinių gaminių registro formos ir turinio taisyklių nustatymo; garantuotų tradicinių gaminių apsaugos taisyklių nustatymo; visų IV antraštinėje daliai taikyti būtinų priemonių, susijusių su forma, procedūromis ar kitomis techninėmis detalėmis, nustatymo; neprivalomų kokybės terminų naudojimo taisyklių nustatymo; taisyklių, kuriomis užtikrinama vienoda nuorodų, santrumpų ir simbolių, nurodančių kokybės sistemas, apsauga, nustatymo; išsamių taisyklių, reglamentuojančių su registravimo paraiškomis ir prieštaravimais susijusias procedūras, formą ir teikimą, nustatymo; paraiškos atmetimo, sprendimo, ar registruoti pavadinimą, jei susitarimas nebuvo pasiektas, išsamių taisyklių, reglamentuojančių su pakeitimo paraiška susijusias procedūras, pakeitimo paraiškos formą ir teikimą, nustatymo; saugomos kilmės vietos nuorodos, saugomos geografinės nuorodos arba garantuoto tradicinio gaminio registracijos panaikinimo; ir išsamių taisyklių, reglamentuojančių panaikinimo proceso procedūras ir formą, taip pat panaikinimo prašymų teikimą, nustatymo. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;

(65) dėl pagal šią sistemą pripažintų saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių registrų sudarymo ir atnaujinimo, priemonių, kuriomis viešai skelbiami produktų sertifikavimo įstaigų pavadinimai ir adresai, apibrėžimo; ir pavadinimo registravimo, jei nėra gautas pranešimas apie prieštaravimą arba priimtinas pagrįstas prieštaravimo pareiškimas arba, jei jis gautas, buvo pasiektas susitarimas, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus netaikant Reglamento (ES) Nr. 182/2011,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Tikslai

1. Šiuo reglamentu siekiama žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams padėti pranešti pirkėjams ir vartotojams apie tų produktų savybes ir ūkininkavimo būdo nulemtus ypatumus, taip užtikrinant:

- a) sąžiningas konkurencijos sąlygas ūkininkams ir gamintojams, siūlantiesiems žemės ūkio ir maisto produktus, turinčius pridėtinės vertės suteikiančių savybių ir ypatumų;
- b) vartotojams prieinamą patikimą informaciją apie tokius produktus;
- c) intelektinės nuosavybės teisių laikymąsi; ir
- d) vidaus rinkos vientisumą.

Šiame reglamente nustatytais priemonėmis ketinama remti žemės ūkio ir perdirbimo veiklą, taip pat su aukštos kokybės produktais siejamas ūkininkavimo sistemas, ir taip prisidėti prie kaimo plėtros politikos tikslų įgyvendinimo.

2. Šiuo reglamentu nustatomos kokybės sistemos, kuriomis remiantis atpažįstami ir atitinkamais atvejais saugomi pavadinimai ir terminai, kuriais visų pirma vadinami ar apibūdinami žemės ūkio produktai, kurie pasižymi:

- a) pridėtinės vertės suteikiančiomis savybėmis arba
- b) pridėtinės vertės suteikiančiais ypatumais, siejamais su jų gamybai naudojamais ūkininkavimo ar perdirbimo būdais arba su jų gamybos arba prekybos vieta.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas žmonėms vartoti skirtiems žemės ūkio produktams, išvardytiems Sutarties I priede, ir kitiems žemės ūkio ir maisto produktams, išvardytiems šio reglamento I priede.

Kad būtų atsižvelgta į tarptautinius įsipareigojimus ar naujus gamybos būdus arba medžiagas, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomas šio reglamento I priede pateiktas produktų sąrašas. Tokie produktai turi būti glaudžiai susiję su žemės ūkio produktais arba kaimo ekonomika.

2. Šis reglamentas netaikomas spiritiniams gėrimams, aromatizuotiems vynams ar vynuogių produktams, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 1234/2007 XIb priede, išskyrus vyno actą.

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

3. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio kitoms specialioms Sąjungos nuostatoms, susijusioms su produktų pateikimu rinkai, ir visų pirma nuostatoms dėl vieno bendro rinkų organizavimo, ir su maisto produktų ženklinimu.

4. Šiuo reglamentu nustatytoms kokybės sistemoms netaikoma 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarką ⁽¹⁾.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos šios terminų apibrėžtys:

- 1) kokybės sistemos – II, III ir IV antraštinėse dalyse nustatytos sistemos;
- 2) grupė – bet kokios teisinės formos susivienijimas, kurį sudaro daugiausia gamintojai arba perdirbėjai, susiję su tuo pačiu produktu;
- 3) tradicinis – produktas, kurio naudojimo vidaus rinkoje laikotarpis, perduodant iš kartos į kartą, yra įrodomas; šis laikotarpis turi būti bent 30 metų;
- 4) ženklėjimas – visi su maisto produktu susiję žodžiai, išsami informacija, prekių ženklai, komercinis prekės pavadinimas, paveikslėliai arba simbolis, nurodyti ant jų pakuotės, dokumente, informaciniame lapelyje, etiketėje, žiede ar lankelyje, pridedamuose prie tokio maisto produkto arba jį nurodančiuose;
- 5) specifinis pobūdis – produkto atveju reiškia būdingus gamybos ypatumus, kurie produktą aiškiai išskiria iš kitų panašių tos pačios kategorijos produktų;
- 6) bendriniai terminai – produktų pavadinimai, kurie, nors ir susiję su vietove, regionu ar šalimi, kuriuose produktas pirmiausia buvo gaminamas arba parduodamas, Sąjungoje tapo bendru produkto pavadinimu;
- 7) gamybos etapas – gamyba, perdirbimas arba paruošimas;
- 8) perdirbti produktai – perdirbimo procese apdoroti neperdirbti maisto produktai. Perdirbtuose produktuose gali būti būtinų jų gaminimui arba suteikiančių produktui ypatingas savybes sudedamųjų dalių.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

SAUGOMOS KILMĖS VIETOS NUORODOS IR SAUGOMOS GEOGRAFINĖS NUORODOS

4 straipsnis

Tikslas

Saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų sistema nustatyta siekiant padėti su geografine vietoje siejamų produktų gamintojams:

- a) užtikrinti deramą atlygį už jų produktų ypatybes;
- b) užtikrinti vienodą pavadinimų kaip intelektualinės nuosavybės teisės apsaugą Sąjungos teritorijoje;
- c) užtikrinti, kad vartotojams būtų teikiama aiški informacija apie pridėtinės vertės suteikiančius produktų ypatumus.

5 straipsnis

Kilmės vietos nuorodoms ir geografinėms nuorodoms taikomi reikalavimai

1. Šiame reglamente kilmės vietos nuoroda – pavadinimas, kuriuo apibūdinamas produktas:

- a) kurio kilmės vieta yra konkreti vietovė, regionas arba, išimtiniais atvejais, šalis;
- b) kurio kokybę ar savybes iš esmės arba išimtinai nulėmė tam tikra geografinė aplinka su jai būdingais gamtos ir žmogaus veiklos veiksniais; ir
- c) kurio visi gamybos etapai vykdomi apibrėžtoje geografinėje vietovėje.

2. Šiame reglamente „geografinė nuoroda“ – pavadinimas, kuriuo apibūdinamas produktas:

- a) kurio kilmės vieta yra konkreti vietovė, regionas arba šalis;
- b) kurio tam tikra kokybė, reputacija ar kita savybė iš esmės priskiriama jo geografinėi kilmei; ir
- c) kurio bent vienas iš gamybos etapų vykdomas apibrėžtoje geografinėje vietovėje.

3. Nepaisant 1 dalies, tam tikri pavadinimai laikomi kilmės vietos nuorodomis, net jei atitinkamų produktų žaliavos gaunamos iš geografinės vietovės, kuri yra didesnė nei apibrėžta geografinė vietovė arba yra kita nei apibrėžtoji, jeigu:

- a) apibrėžtos žaliavų gamybos vietovės ribos;
- b) egzistuoja specialios žaliavų gamybos sąlygos;

⁽¹⁾ OL L 204, 1998 7 21, p. 37.

- c) egzistuoja kontrolės priemonės b punkte nurodytų sąlygų laikymuisi užtikrinti; ir
- d) tokios kilmės vietos nuorodos jų kilmės šalyje buvo pripažintos kilmės vietos nuorodomis anksčiau nei 2004 m. gegužės 1 d.

Taikant šią dalį žaliavomis gali būti laikomi tik gyvi gyvūnai, mėsa ir pienas.

4. Siekiant atsižvelgti į gyvūninių maisto produktų gamybos specifinį pobūdį, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl apribojimų ir leidžiančių nukrypti nuostatų, susijusių su pašarų šaltiniais, kilmės vietos nuorodos atveju.

Be to, siekiant atsižvelgti į tam tikrų produktų ar vietovių specifinį pobūdį, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl apribojimų ir leidžiančių nukrypti nuostatų, susijusių su gyvų gyvūnų skerdimu arba žaliavų šaltiniais.

Priimant šiuos apribojimus ir leidžiančias nukrypti nuostatas remiantis objektyviais kriterijais atsižvelgiama į kokybę arba naudojimą ir pripažintą profesinę patirtį arba gamtinius veiksnius.

6 straipsnis

Bendrinis pavadinimo pobūdis, prieštaravimai tarp pavadinimo ir augalų bei gyvūnų veislių pavadinimų, homonimų ir prekių ženklų

1. Bendriniai terminai neregistruojami kaip saugomos kilmės vietos nuorodos ar saugomos geografinės nuorodos.

2. Pavadinimo negalima registruoti kaip kilmės vietos nuorodos ar geografinės nuorodos, jei jis panašus į augalo ar gyvūno veislės pavadinimą arba su juo sutampa ir gali suklaidinti vartotoją dėl tikrosios produkto kilmės.

3. Atsižvelgiant į tai, kad reikia užtikrinti vienodas sąlygas atitinkamiems gamintojams, ir siekiant neklaidinti vartotojų, siūlomas registruoti pavadinimas, kuris yra visiškai arba iš dalies homonimiškas pavadinimui, jau įrašytam į 11 straipsnyje nustatyta tvarka sudarytą registrą, negali būti registruojamas, išskyrus atvejus, kai galima faktiškai aiškiai atskirti vėliau įregistruoto homonimo ir pavadinimo, kuris jau buvo įrašytas į registrą, vietinio ir tradicinio naudojimo ir pateikimo sąlygas.

Vartotoją klaidinantis homoniminis pavadinimas, verčiantis manyti, kad produktai kilę iš kitos vietovės, nėra registruojamas, net jeigu pavadinimas yra tikslus tų produktų vietovės, regiono ar kilmės vietos atžvilgiu.

4. Kaip kilmės vietos nuoroda arba kaip geografinė nuoroda siūlomas registruoti pavadinimas neregistruojamas, jei, atsižvelgiant į prekės ženklo reputaciją ir žinomumą, taip pat į jo naudojimo trukmę, kyla pavojus, kad įregistravus siūlomą pavadinimą kaip kilmės vietos nuorodą arba geografinę nuorodą, vartotojai galėtų susidaryti klaidingą išpūdį apie tikrąjį produkto tapatumą.

7 straipsnis

Produkto specifikacija

1. Saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografinė nuoroda turi atitikti specifikaciją, kurioje nurodoma bent ši informacija:

- a) pavadinimas, kuris turi būti saugomas kaip kilmės vietos nuoroda arba geografinė nuoroda, kai jis naudojamas prekyboje arba bendrinėje kalboje, ir tik tomis kalbomis, kuriomis konkretus produktas dabar yra arba anksčiau buvo apibūdinamas apibrėžtoje geografinėje vietovėje;
- b) produkto apibūdinimas, įskaitant žaliavas, jei taikytina, taip pat pagrindines fizines, chemines, mikrobiologines arba organoleptines produkto savybes;
- c) geografinės vietovės apibrėžimas, nustatytas atsižvelgiant į šios dalies f punkto i arba ii papunktyje nurodytą ryšį, ir atitinkamais atvejais išsamūs duomenys apie 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų laikymąsi;
- d) įrodymai, kad produktas yra kilęs iš 5 straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytos apibrėžtos geografinės vietovės;
- e) produkto gaminimo būdo ir atitinkamais atvejais autentiškų ir nekintančių vietinių gamybos būdų apibūdinimas, taip pat informacija apie pakavimą, jei pareiškėjų grupė taip nustato ir pateikia pakankamą su produktu susijusį pagrindimą, kodėl produktas turi būti pakuojamas apibrėžtoje geografinėje vietovėje, kad būtų išsaugota kokybė, užtikrinta kilmė ar užtikrinta kontrolė, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, visų pirma laisvo prekių judėjimo ir laisvės teikti paslaugas srityse;
- f) išsamūs duomenys, kuriais nustatomas:
 - i) produkto kokybės ar savybių ir geografinės aplinkos, nurodytos 5 straipsnio 1 dalyje, ryšys; arba
 - ii) atitinkamais atvejais, produkto tam tikros kokybės, reputacijos ar kitos savybės ir geografinės kilmės, nurodytos 5 straipsnio 2 dalyje, ryšys;
- g) valdžios institucijų arba, jei yra, įstaigų, pagal 37 straipsnį tikrinančių atitiktį produkto specifikacijos nuostatomis, pavadinimai, adresai ir jų konkrečios užduotys;

h) specialios atitinkamo produkto ženklinimo taisyklės.

2. Siekiant užtikrinti, kad produktų specifikacijose būtų pateikiama svarbi ir glausta informacija, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje specifikacijoje pateikiamos informacijos apribojimo taisyklės, kai toks apribojimas yra būtinas siekiant išvengti pernelyg didelės apimties registravimo paraiškų.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos specifikacijos formos taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8 straipsnis

Registravimo paraiškų turinys

1. Kilmės vietos nuorodos arba geografinės nuorodos registravimo paraiškoje pagal 49 straipsnio 2 arba 5 dalis nurodoma bent ši informacija:

- a) pareiškėjų grupės ir valdžios institucijų arba, jei yra, įstaigų, tikrinančių atitiktį produkto specifikacijos nuostatomis, pavadinimai ir adresai;
- b) 7 straipsnyje numatyta produkto specifikacija;
- c) bendrasis dokumentas, kuriame pateikiama ši informacija:
 - i) pagrindinė produkto specifikacijos informacija: produkto pavadinimas, aprašymas, įskaitant atitinkamais atvejais specialias pakavimo ir ženklinimo taisykles, ir glaustas geografinės vietovės apibrėžimas;
 - ii) produkto ir geografinės aplinkos ar geografinės kilmės, nurodytos 5 straipsnio 1 ar 2 dalyje (atsižvelgiant į atvejį), ryšio apibūdinimas, įskaitant atitinkamais atvejais konkrečius šį ryšį pagrindžiančius produkto apibūdinimo ar jo gamybos metodo elementus.

Be to, 49 straipsnio 5 dalyje nurodytoje paraiškoje pateikiami įrodymai, kad produkto pavadinimas yra saugomas jo kilmės šalyje.

2. 49 straipsnio 4 dalyje nurodytuose paraiškos dokumentuose pateikiama ši informacija:

- a) pareiškėjų grupės pavadinimas ir adresas;
- b) šio straipsnio 1 dalies c punkte nurodytas bendrasis dokumentas;
- c) valstybės narės pareiškimas, kad, jos nuomone, pareiškėjų grupės pateikta paraiška, tenkinanti reikalavimus palankiam sprendimui priimti, atitinka šio reglamento sąlygas ir pagal jį priimtas nuostatas;

d) produkto specifikacijos paskelbimo nuoroda.

9 straipsnis

Laikina nacionalinė apsauga

Valstybė narė pagal šį reglamentą gali suteikti tik laikiną pavadinimo apsaugą nacionaliniu lygiu; tokia apsauga įsigaliojė nuo paraiškos pateikimo Komisijai dienos.

Tokia nacionalinė apsauga nustoja galioti sprendimo dėl registravimo pagal šį reglamentą priėmimo dieną arba paraiškos atsiėmimo dieną.

Kai pavadinimas nėra registruotas pagal šį reglamentą, visa atsakomybė už tokios nacionalinės apsaugos pasekmes tenka atitinkamai valstybei narei.

Priemonės, kurių valstybės narės imasi pagal pirmą pastraipą, turi poveikį tik nacionaliniu lygmeniu ir jos nedaro poveikio Sąjungos vidaus ar tarptautinei prekybai.

10 straipsnis

Pagrindas prieštarauti

1. 51 straipsnio 2 dalyje nurodytas pagrįstas prieštaravimo pareiškimas priimtinas tik jei Komisija jį gauna per toje dalyje nustatytą laikotarpį ir jei:

- a) juo įrodoma, kad nesilaikoma 5 straipsnyje ir 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų;
- b) juo įrodoma, kad siūlomo pavadinimo įregistravimas prieštarautų 6 straipsnio 2, 3 arba 4 daliai;
- c) juo įrodoma, kad siūlomo pavadinimo įregistravimas keltų pavojų visiškai ar iš dalies tapataus pavadinimo ar prekės ženklo gyvavimui arba produktų, kurie teisėtai yra rinkoje ne mažiau kaip penkerius metus iki 50 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos paskelbimo datos, gyvavimui; arba
- d) jame pateikiami išsamūs duomenys, iš kurių galima daryti išvadą, kad prašomas įregistruoti pavadinimas yra bendrinis terminas.

2. Pagrindas prieštarauti vertinamas Sąjungos teritorijos mastu.

11 straipsnis

Saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų registras

1. Komisija, netaikydama 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais sudaromas ir nuolat atnaujinamas pagal šią sistemą pripažintų saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų viešas registras.

2. Į registrą gali būti įrašytos su trečiųjų šalių produktais susijusios geografinės nuorodos, kurios Sąjungoje yra saugomos pagal tarptautinį susitarimą, kurio viena iš susitariančiųjų šalių yra Sąjunga. Jei minėtame susitarime specialiai nenurodyta, kad konkretūs pavadinimai yra pagal šį reglamentą saugomos kilmės vietos nuorodos, į registrą jie įrašomi kaip saugomos geografinės nuorodos.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios registro formos ir turinio taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Komisija viešai skelbia ir reguliariai atnaušina 2 dalyje nurodytų tarptautinių susitarimų sąrašą ir pagal tuos susitarimus saugomų geografinių nuorodų sąrašą.

12 straipsnis

Pavadinimai, simboliai ir nuorodos

1. Saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografinės nuorodas gali naudoti visi atitinkamą specifikaciją atitinkančiu produktu prekiaujantys veiklos vykdytojai.

2. Nustatomi Sąjungos simboliai, skirti saugomomis kilmės vietos nuorodomis ir saugomomis geografinėmis nuorodomis žymimiems produktams populiarinti.

3. Tuo atveju, kai prekiaujama Sąjungos kilmės produktais, kurių pavadinimai šiame reglamente nustatyta tvarka įregistruoti kaip saugomos kilmės vietos nuorodos arba saugomos geografinės nuorodos, su jomis susiję Sąjungos simboliai pateikiami etiketėje. Be to, įregistruotas produkto pavadinimas turėtų būti pateikiamas tame pačiame regėjimo lauke. Etiketėje gali būti pateikiamos nuorodos „saugoma kilmės vietos nuoroda“, „saugoma geografinė nuoroda“ arba atitinkamos santrumpos – SKVN arba SGN.

4. Be to, etiketėje taip pat gali būti atvaizduojama geografinės kilmės vietovė, kaip nurodyta 5 straipsnyje, ir pateikiamos valstybės narės ir (arba) regiono, kuriame yra ta geografinė kilmės vietovė, tekstinės, grafinės ar simbolinės nuorodos.

5. Nedarant poveikio Direktyvai 2000/13/EB, etiketėse galima naudoti Direktyvos 2008/95/EB 15 straipsnyje nurodytus kolektyvinius geografinius prekių ženklus kartu su saugoma kilmės vietos nuoroda arba saugoma geografinė nuoroda.

6. Tuo atveju, kai prekiaujama trečiųjų šalių kilmės produktais, kurių pavadinimai įrašyti į registrą, etiketėje gali būti pateikiamos 3 dalyje nurodytos nuorodos ar su jomis susiję Sąjungos simboliai.

7. Siekiant užtikrinti, kad vartotojams būtų teikiama tinkama informacija, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi Sąjungos simboliai.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos Sąjungos simbolių ir nuorodų techninės charakteristikos ir jų naudojimo ant parduodamų produktų, kurių pavadinimai įregistruoti kaip saugomos kilmės vietos nuorodos arba saugomos geografinės nuorodos, taisyklės, įskaitant taisykles dėl tinkamų vartoti kalbinių redakcijų. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Apsauga

1. Įregistruoti pavadinimai saugomi nuo:

- a) bet kokio tiesioginio ar netiesioginio įregistruoto pavadinimo naudojimo komerciniais tikslais neregistruotiems produktams, jeigu tie produktai yra panašūs į tuo pavadinimu įregistruotus produktus arba jeigu naudojant tą pavadinimą naudojamos saugomo pavadinimo reputacija, įskaitant atvejus, kai tie produktai naudojami kaip sudedamosios dalys;
- b) bet kokio netinkamo naudojimo, imitavimo ar mėgdžiojimo, net jei nurodoma tikroji produktų ar paslaugų kilmė arba jei saugomas pavadinimas yra išverstas arba prie jo rašomi tokie žodžiai kaip „rūšis“, „tipas“, „metodas“, „pagamintas kaip“, „imitacija“ ar pan., įskaitant atvejus, kai tie produktai naudojami kaip sudedamosios dalys;
- c) bet kokios kitos melagingos ar klaidinančios produkto provenencijos vietos, kilmės, pobūdžio ar esminių ypatybių nuorodos, kurios naudojamos ant produkto išorinės ar vidinės pakuotės, reklaminėje medžiagoje arba su atitinkamu produktu susijusiuose dokumentuose, ir nuo produkto pakavimo į tokią tarą, kuri gali sukelti klaidingą išpūdį apie produkto kilmę;
- d) bet kokios kitos praktikos, dėl kurios vartotojai gali susidaryti klaidingą išpūdį apie tikrąjį produkto kilmę.

Jei saugomoje kilmės vietos nuorodoje arba saugomoje geografinėje nuorodoje yra bendrinio produkto pavadinimu laikomas pavadinimas, laikoma, kad to bendrinio pavadinimo naudojimas neprieštarauja pirmos pastraipos a arba b punktams.

2. Saugomos kilmės vietos nuorodos ir saugomos geografinės nuorodos netampa bendriniais pavadinimais.

3. Valstybės narės imasi atitinkamų administracinių ir teisinių veiksmų, kad būtų išvengta neteisėto saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų, kuriomis ženklinami atitinkamoje valstybėje narėje gaminami ar parduodami produktai, naudojimo, kaip nurodyta 1 dalyje, arba toks naudojimas būtų sustabdytas.

Tuo tikslu valstybės narės paskiria valdžios institucijas, kurios būtų atsakingos už šių veiksmų vykdymą laikantis kiekvienos valstybės narės atskirai nustatytos tvarkos.

Šios valdžios institucijos turi teikti tinkamas objektyvumo ir nešališkumo garantijas ir turėti kvalifikuoto personalo bei išteklių, būtinų jų funkcijoms vykdyti.

14 straipsnis

Prekių ženklų, kilmės vietos nuorodų ir geografinių nuorodų sąsajos

1. Jeigu kilmės vietos nuoroda ar geografinė nuoroda yra įregistruota pagal šį reglamentą, prekės ženklą, kurio naudojimas prieštarautų 13 straipsnio 1 daliai ir kuris yra susijęs su tos pačios rūšies produktu, įregistruoti atsisakoma, jei to prekės ženklo registravimo paraiška pateikiama po kilmės vietos nuorodos arba geografinės nuorodos registravimo paraiškos pateikimo Komisijai dienos.

Prekių ženklai, įregistruoti pažeidžiant pirmą pastraipą, pripažinti negaliojančiais.

Šios dalies nuostatos taikomos nepaisant Direktyvos 2008/95/EB nuostatų.

2. Nedarant poveikio 6 straipsnio 4 daliai, prekės ženklas, kurio naudojimas prieštarauja 13 straipsnio 1 daliai ir dėl kurio pateikta paraiška, kuris yra įregistruotas arba kurio sąžiningas naudojimas yra nusistovėjęs (jei tokia galimybė numatyta atitinkamais teisės aktais) visoje Sąjungos teritorijoje, iki kilmės vietos nuorodos arba geografinės nuorodos apsaugos paraiškos pateikimo Komisijai dienos gali būti toliau naudojamas ir atnaujinamas atitinkamam produktui, nepaisant kilmės vietos nuorodos ar geografinės nuorodos registracijos, jei pagal 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 207/2009 dėl Bendrijos prekių ženklo ⁽¹⁾ arba pagal Direktyvą 2008/95/EB nėra pagrindo tą prekės ženklą pripažinti negaliojančiu ar panaikinti. Tokiais atvejais leidžiama naudoti ir saugomą kilmės vietos nuorodą ar saugomą geografinę nuorodą, ir atitinkamus prekių ženklus.

15 straipsnis

Pereinamieji laikotarpiai saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų naudojimui

1. Nedarydama poveikio 14 straipsniui, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomas ne ilgesnis nei penkerių metų pereinamasis laikotarpis, kad valstybės narės ar trečiosios šalies kilmės produktui, kurio nuorodą sudaro arba kurio nuorodoje yra pavadinimas, prieštaraujantis 13 straipsnio 1 daliai, būtų galima toliau taikyti nuorodą, kurią naudojant juo buvo prekiaujama su sąlyga, kad priimtinu prieštaravimo pareiškimu pagal 49 straipsnio 3 dalį arba 51 straipsnį įrodoma, kad:

- a) pavadinimo įregistravimas pakenktų visiškai arba iš dalies tapataus pavadinimo gyvavimui; arba
- b) tokio pavadinimo produktais atitinkamoje teritorijoje teisėtai prekiaujama ne trumpiau kaip penkerius metus iki paskelbimo, numatyto 50 straipsnio 2 dalies a punkte, dienos.

⁽¹⁾ OL L 78, 2009 3 24, p. 1.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Nedarydama poveikio 14 straipsniui, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais deramai pagrįstais atvejais pratęsiamas šio straipsnio 1 dalyje minėtas pereinamasis laikotarpis iki 15 metų, kai įrodoma, kad:

- a) šio straipsnio 1 dalyje nurodyta nuoroda buvo teisėtai, nuosekliai ir teisingai naudojama ne mažiau kaip 25 metus iki registravimo paraiškos pateikimo Komisijai;
- b) šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuorodos naudojimo tikslas niekada nebuvo pasipelnyti pasinaudojant registruoto pavadinimo reputacija, ir įrodoma, kad vartotojas nebuvo ir negalėjo būti suklaidintas dėl tikrosios produkto kilmės.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Naudojant 1 ir 2 dalyse nurodytą nuorodą, etiketėje pateikiamas aiškus ir gerai matomas kilmės šalies pavadinimas.

4. Siekdama pašalinti laikinus sunkumus ir įgyvendinti ilgalaikį tikslą – užtikrinti, kad visi atitinkamos vietovės gamintojai laikytųsi specifikacijų, valstybė narė gali suteikti ne ilgesnį kaip 10 metų pereinamąjį laikotarpį, kuris išgaliojotų paraiškos pateikimo Komisijai dieną, su sąlyga, kad atitinkami veiklos vykdytojai iki pateikdami paraišką valstybės narės valdžios institucijoms atitinkamais produktais, naudodami atitinkamus pavadinimus, nuolat teisėtai prekiaavo ne mažiau kaip penkerius metus ir kad tai nurodė 49 straipsnio 3 dalyje nurodytos nacionalinės prieštaravimo procedūros metu.

Pirma pastraipa, išskyrus prieštaravimo procedūrą, *mutatis mutandis* taikoma saugomai geografinėi nuorodai arba saugomai kilmės vietos nuorodai, kuria nurodoma trečiojoje šalyje esanti geografinė vietovė.

Tokie pereinamieji laikotarpiai nurodomi paraiškos dokumentuose, kurie nurodyti 8 straipsnio 2 dalyje.

16 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Pavadinimai, įrašyti į Reglamento (EB) Nr. 510/2006 7 straipsnio 6 dalyje numatytą registrą, automatiškai įrašomi į šio reglamento 11 straipsnyje nurodytą registrą. Atitinkamos specifikacijos yra laikomos šio reglamento 7 straipsnyje nurodytomis specifikacijomis. Toliau taikomos visos su tokiais įregistravimo atvejais susijusios specialios pereinamojo laikotarpio nuostatos.

2. Siekiant apsaugoti atitinkamų gamintojų ar suinteresuotųjų subjektų teises ir apginti jų teisėtus interesus, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl papildomų pereinamojo laikotarpio taisyklių.

3. Šis reglamentas taikomas nedarant poveikio kilmės vietos nuorodų bei geografinių nuorodų ir prekių ženklų koegzistavimo teisėms, pripažintoms pagal Reglamentą (EB) Nr. 510/2006.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

GARANTUOTI TRADICINIAI GAMINIAI

17 straipsnis

Tikslas

Garantuotų tradicinių gaminių sistema yra nustatyta siekiant apsaugoti tradicinius gamybos metodus ir receptus, padedant tradicinių gaminių gamintojams jais prekiauti ir informuoti vartotojus apie pridėtinės vertės suteikiančius jų tradicinių receptų ir produktų ypatumus.

18 straipsnis

Kriterijai

1. Pavadinimas laikomas tinkamu registruoti kaip garantuotas tradicinis gaminys, jei juo apibūdinamas konkretus produktas ar maisto produktas:

- a) kurio gamybos ar perdirbimo metodas ar sudėtis atitinka to produkto ar maisto produkto gaminimo tradicijas; arba
- b) kuris gaminamas iš tradiciškai naudojamų žaliavų ar sudedamųjų dalių.

2. Kad galėtų būti įregistruotas kaip garantuotas tradicinis gaminys, pavadinimas:

- a) turi būti tradiciškai naudojamas konkrečiam produktui pavadinti; arba
- b) turi nurodyti produkto tradicinį ar specifinį pobūdį.

3. Jei 51 straipsnyje nurodytos prieštaravimo procedūros metu įrodoma, kad pavadinimas taip pat naudojamas kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, siekiant atskirti panašius produktus ar produktus, kurių pavadinimai yra tapatūs ar panašūs, sprendime dėl registravimo, priimtame pagal 52 straipsnio 3 dalį, gali būti nurodyta, kad kartu su garantuoto tradicinio gaminio pavadinimu turi būti pateikiamas teiginys „pagaminta laikantis ... tradicijų“, nurodant šalies arba regiono pavadinimą.

4. Pavadinimas negali būti registruojamas, jei juo nurodomi tik bendro pobūdžio teiginiai, bendri keliems produktams, arba teiginiai, kurie yra numatyti konkrečiais Sąjungos teisės aktais.

5. Siekiant užtikrinti sklandų sistemos veikimą, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl išsamių šiame straipsnyje išdėstytų tinkamumo kriterijų aspektų.

19 straipsnis

Produkto specifikacija

1. Garantuotas tradicinis gaminys turi atitikti specifikaciją, kurioje nurodoma ši informacija:

- a) siūlomas registruoti pavadinimas tinkamomis kalbinėmis redakcijomis;
- b) produkto aprašymas, įskaitant jo pagrindines fizines, chemines, mikrobiologines arba organoleptines savybes, kuriomis įrodomas to produkto specifinis pobūdis;
- c) produkto gamybos metodo, kurio privalo laikytis gamintojai, atitinkamais atvejais įskaitant naudojamų žaliavų ar sudedamųjų dalių pobūdį bei savybes, ir produkto paruošimo būdo apibūdinimas; ir
- d) pagrindiniai elementai, pagal kuriuos nustatomas produkto tradicinis pobūdis.

2. Siekiant užtikrinti, kad produktų specifikacijose būtų pateikiama svarbi ir glausta informacija, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje specifikacijoje pateikiamos informacijos apribojimo taisyklės, kai toks apribojimas yra būtinas siekiant išvengti pernelyg didelės apimties registravimo paraiškų.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos specifikacijos formos taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

20 straipsnis

Registravimo paraiškų turinys

1. 49 straipsnio 2 arba 5 dalyje nurodytoje pavadinimo kaip garantuoto tradicinio gaminio registravimo paraiškoje nurodoma ši informacija:

- a) pareiškėjų grupės pavadinimas ir adresas;
- b) 19 straipsnyje numatyta produkto specifikacija.

2. 49 straipsnio 4 dalyje nurodytuose paraiškos dokumentuose pateikiama ši informacija:

- a) šio straipsnio 1 dalyje nurodyti duomenys; ir
- b) valstybės narės pareiškimas, kad, jos nuomone, pareiškėjų grupės pateikta paraiška, tenkinanti reikalavimus palankiam sprendimui priimti, atitinka šio reglamento sąlygas ir pagal jį priimtas nuostatas.

21 straipsnis

Pagrindas prieštarauti

1. 51 straipsnio 2 dalyje nurodytas pagrįstas prieštaravimo pareiškimas priimtinas tik jei Komisija jį gauna iki nustatyto laikotarpio pabaigos ir jei:

- a) jame pateikiamos deramai pagrįstos priežastys, dėl kurių siūloma registracija yra nesuderinama su šio reglamento sąlygomis; arba
- b) jame įrodoma, kad pavadinimas yra teisėtai naudojamas, gerai žinomas ir ekonomiškai reikšmingas panašiams žemės ūkio arba maisto produktams.

2. 1 dalies b punkte nurodyti kriterijai vertinami Sąjungos teritorijos mastu.

22 straipsnis

Garantuotų tradicinių gaminių registras

1. Komisija, netaikydama 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais sudaromas ir nuolat atnaujinamas pagal šią sistemą pripažintų garantuotų tradicinių gaminių viešas registras.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios registro formos ir turinio taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

23 straipsnis

Pavadinimai, simboliai ir nuoroda

1. Pavadinimą, kuris įregistruotas garantuotam tradiciniam gaminiui pavadinti, gali naudoti visi atitinkamą specifikaciją atitinkančių produktu prekiaujantys veiklos vykdytojai.

2. Siekiant populiarinti garantuotus tradicinius gaminius nustatomas Sąjungos simbolis.

3. Tuo atveju, kai prekiaujama Sąjungos kilmės produktais, kurių pavadinimai pagal šį reglamentą įregistruoti kaip garantuoti tradiciniai gaminiai, etiketėje pateikiamas 2 dalyje nurodytas simbolis, nedarant poveikio 4 daliai. Be to, produkto pavadinimas turėtų būti pateikiamas tame pačiame regėjimo lauke. Etiketėje taip pat gali būti pateikta nuoroda „garantuotas tradicinis gaminy“ arba atitinkama santrumpa – GTG.

Jei garantuotas tradicinis gaminy pagamintas ne Sąjungoje, to gaminio ženklini minėtu simboliu neprivaloma.

4. Siekiant užtikrinti, kad vartotojams būtų teikiama tinkama informacija, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomas Sąjungos simbolis.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos Sąjungos simbolio ir nuorodos techninės charakteristikos ir jų naudojimo ant produktų, kurių pavadinimai įregistruoti kaip garantuoti tradiciniai gaminiai, taisyklės, įskaitant tinkamas

vartoti kalbines redakcijas. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

24 straipsnis

Registruotų pavadinimų naudojimo apribojimai

1. Registruoti pavadinimai saugomi nuo bet kokio netinkamo naudojimo, imitavimo ar mėgdžiojimo, arba nuo bet kurios kitos veiklos, kuri galėtų klaidinti vartotoją.

2. Valstybės narės užtikrina, kad nacionaliniu lygiu naudojami prekiniai pavadinimai nebūtų painiojami su registruotais pavadinimais.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos garantuotų tradicinių gaminių apsaugos taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Pagal Reglamento (EB) Nr. 509/2006 13 straipsnio 2 dalį įregistruoti pavadinimai automatiškai įrašomi į šio reglamento 22 straipsnyje nurodytą registrą. Atitinkamos specifikacijos yra laikomos šio reglamento 19 straipsnyje nurodytomis specifikacijomis. Toliau taikomos visos su tokiais įregistravimu atvejais susijusios specialios pereinamojo laikotarpio nuostatos.

2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 509/2006 13 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus įregistruoti pavadinimai, įskaitant tuos, kurie įregistruoti patenkinus šio reglamento 58 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodytas paraiškas, gali būti toliau naudojami pagal Reglamentą (EB) Nr. 509/2006 numatytas sąlygas iki 2022 m. sausio 4 d., išskyrus atvejus, kai valstybės narės taiko šio reglamento 26 straipsnyje išdėstytą procedūrą.

3. Siekiant apsaugoti atitinkamų gamintojų ar suinteresuotųjų subjektų teises ir apginti jų teisėtus interesus, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos papildomos pereinamojo laikotarpio taisyklės.

26 straipsnis

Supaprastinta procedūra

1. Grupės prašymu valstybė narė gali ne vėliau kaip 2015 m. sausio 4 d. Komisijai pateikti garantuotų tradicinių gaminių, įregistruotų pagal Reglamento (EB) Nr. 509/2006 13 straipsnio 1 dalį ir atitinkančių šį reglamentą, pavadinimus.

Prieš pateikdama pavadinimą valstybė narė pradeda prieštaravimo procedūrą, kaip apibrėžta 49 straipsnio 3 ir 4 dalyse.

Jei šios procedūros metu įrodoma, kad pavadinimas taip pat susijęs su panašiais produktais arba produktais, kurių pavadinimai yra tapatūs ar panašūs, pavadinimas gali būti papildytas terminu, kuriuo nurodomas jo tradicinis ar specifinis pobūdis.

Grupė iš trečiosios šalies gali pateikti tokius pavadinimus Komisijai tiesiogiai arba per trečiosios šalies valdžios institucijas.

2. Komisija 1 dalyje nurodytus pavadinimus kartu su kiekvieno tokio pavadinimo specifikacijomis per du mėnesius nuo gavimo dienos skelbia *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3. Taikomi 51 ir 52 straipsniai.

4. Užbaigus prieštaravimo procedūrą, Komisija atitinkamai atvejais koreguoja 22 straipsnyje nurodyto registro įrašus. Atitinkamos specifikacijos yra laikomos 19 straipsnyje nurodytomis specifikacijomis.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

NEPRIVALOMI KOKYBĖS TERMINAI

27 straipsnis

Tikslas

Neprivalomų kokybės terminų sistema nustatoma siekiant sudaryti palankesnes sąlygas žemės ūkio produktų gamintojams vidaus rinkoje informuoti apie tų produktų pridėtinę vertę suteikiančias savybes arba ypatumus.

28 straipsnis

Nacionalinės taisyklės

Valstybės narės gali palikti galioti neprivalomų kokybės terminų naudojimo nacionalines taisykles, kurioms netaikomas šis reglamentas, jei tokios taisyklės atitinka Sąjungos teisę.

29 straipsnis

Neprivalomi kokybės terminai

1. Neprivalomi kokybės terminai turi atitikti tokius kriterijus:

- a) terminas turi būti susijęs su vienos ar kelių kategorijų produktų savybėmis arba su ūkininkavimo ar perdirbimo būdo nulemtais produkto ypatumais, kurie taikomi konkrečiose srityse;
- b) termino naudojimas turi suteikti produktui pridėtinės vertės, palyginti su kitais panašiais produktais; ir
- c) terminas turi turėti europinį aspektą.

2. Neprivalomi kokybės terminai, kuriais, siekiant įgyvendinti privalomuosius prekybos standartus, apibūdinamos techninės produktų ypatybės ir nesiekama informuoti vartotojų apie tas produktų ypatybes, į šią sistemą neįtraukiami.

3. Neprivalomi kokybės terminai neapima neprivalomų terminų, kuriems nustatyta išimtinė naudojimo teisė, kuriais patobulinami ir papildomi specialieji prekybos standartai, nustatyti remiantis sektorių ar produkto kategorijų pagrindu.

4. Siekiant atsižvelgti į tam tikrų sektorių specifinį pobūdį ir į vartotojų lūkesčius, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, susijusios su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais kriterijais.

5. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos visos šiai antraštinei daliai taikyti būtinos priemonės, susijusios su forma, procedūromis ar kitomis techninėmis detalėmis. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

6. Komisija, priimdama deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus pagal šio straipsnio 4 ir 5 dalis, atsižvelgia į visus atitinkamus tarptautinius standartus.

30 straipsnis

Išimtinė termino naudojimo teisė ir terminų keitimas

1. Kad būtų atsižvelgta į vartotojų lūkesčius, mokslinių ir techninių žinių plėtotę, padėtį rinkoje ir prekybos standartų bei tarptautinių standartų raidą, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatoma išimtinė papildomo neprivalomo kokybės termino naudojimo teisė ir nustatomos jo naudojimo sąlygos.

2. Tinkamai pagrįstais atvejais, siekiant atsižvelgti į papildomų neprivalomų kokybės terminų tinkamą naudojimą, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomi šio straipsnio 1 dalyje nurodytų naudojimo sąlygų pakeitimai.

31 straipsnis

Kalnų produktas

1. Nustatomas neprivalomas kokybės terminas „kalnų produktas“.

Šis terminas naudojamas tik apibūdinant žmonėms vartoti skirtus, Sutarties I priede išvardytus produktus, atitinkančius šias sąlygas:

- a) ir jų žaliavos, ir ūkinių gyvūnų pašarai iš esmės yra gaunami kalnuotose vietovėse;
- b) perdirbtų produktų atveju perdirbimas taip pat vykdomas kalnuotose vietovėse.

2. Šiame straipsnyje Sąjungos kalnuotomis vietovėmis laikomos kalnuotos vietovės, apibrėžtos pagal Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 18 straipsnio 1 dalį. Trečiųjų šalių produktų atveju kalnuotos vietovės apima vietoves, kurias trečioji šalis yra oficialiai priskyrusi prie kalnuotų vietovių arba kurios atitinka kriterijus, lygiaverčius Reglamento (EB) Nr. 1257/1999 18 straipsnio 1 dalyje išdėstytiems kriterijams.

3. Tinkamai pagrįstais atvejais, siekiant atsižvelgti į gamtines kliūtis, turinčias įtakos žemės ūkio gamybai kalnuotose vietovėse, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų naudojimo sąlygų. Komisijai visų pirma suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo nustatomos sąlygos, kuriomis leidžiama, kad žaliavos arba pašarai būtų kilę ne iš kalnuotų vietovių, sąlygos, kuriomis leidžiama produktų perdirbimą vykdyti ne kalnuotose vietovėse, o geografinėje vietovėje, kuri turi būti nustatyta, ir tos geografinės vietovės apibrėžtis.

4. Siekiant atsižvelgti į gamtines kliūtis, turinčias įtakos žemės ūkio gamybai kalnuotose vietovėse, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl gamybos metodų ir kitų kriterijų, kurie yra susiję su šio straipsnio 1 dalyje nurodyto neprivalomo kokybės termino taikymu, nustatymo.

32 straipsnis

Salų žemės ūkio produktas

Ne vėliau kaip 2013 m. sausio 4 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje išdėstomi argumentai dėl naujo termino „salų žemės ūkio produktas“ tikslinimo. Šis terminas gali būti naudojamas tik apibūdinant žmonėms vartoti skirtus Sutarties I priede išvardytus produktus, kurių žaliavos yra kilusios iš salų. Be to, kad šį terminą būtų galima taikyti perdirbtiems produktams tais atvejais, kai perdirbimas turi esminės įtakos galutinio produkto savybėms, perdirbimas taip pat turi būti vykdomas salose.

Jei reikia, su ta ataskaita pateikiami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais nustatoma išimtinė neprivalomo kokybės termino „salų žemės ūkio produktas“ naudojimo teisė.

33 straipsnis

Naudojimo apribojimai

1. Neprivalomas kokybės terminas gali būti naudojamas tik siekiant apibūdinti nustatytas naudojimo sąlygas atitinkančius produktus.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos neprivalomų kokybės terminų naudojimo taisyklės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

34 straipsnis

Stebėseną

Kad būtų užtikrintas šios antraštinės dalies reikalavimų laikymasis, valstybės narės atlieka rizikos analize grindžiamas patikras ir, esant pažeidimui, taiko tinkamas administracines sankcijas.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Oficiali saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių kontrolė

35 straipsnis

Taikymo sritis

Šio skyriaus nuostatos taikomos II ir III antraštinėse dalyse nurodytoms kokybės sistemoms.

36 straipsnis

Kompetentingos valdžios institucijos skyrimas

1. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 882/2004 valstybės narės skiria kompetentingą valdžios instituciją ar institucijas, atsakingą (-as) už oficialios kontrolės vykdymą siekiant patikrinti atitiktį teisiniams reikalavimams, susijusiems su šiuo reglamentu nustatytais kokybės sistemomis.

Reglamente (EB) Nr. 882/2004 nustatyta tvarka ir reikalavimai *mutatis mutandis* taikomi oficialiai kontrolei, vykdomai siekiant patikrinti atitiktį teisiniams reikalavimams, susijusiems su kokybės sistemomis, taikomomis visiems šio reglamento I priede nurodytiems produktams.

2. 1 dalyje nurodytos kompetentingos valdžios institucijos teikia tinkamas objektyvumo ir nešališkumo garantijas ir turi kvalifikuoto personalo bei išteklių, būtinų jų funkcijoms vykdyti.

3. Oficiali kontrolė apima:

- a) tikrinimą, ar produktas atitinka atitinkamą produkto specifikaciją; ir
- b) registruotų pavadinimų, kuriais vadinami rinkai pateikti produktai, naudojimo stebėseną, kuri pagal II antraštinę dalį įregistruotų pavadinimų atveju atitinka 13 straipsnį, o pagal III antraštinę dalį įregistruotų pavadinimų atveju – 24 straipsnį.

37 straipsnis

Atitikties produkto specifikacijai tikrinimas

1. Saugomų kilmės vietos nuorodų, saugomų geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių, kuriais nurodomi Sąjungos kilmės produktai, atveju atitikties produkto specifikacijai patikrinimą prieš produktą pateikiant rinkai atlieka:

- a) viena arba daugiau kompetentingų valdžios institucijų, kaip nurodyta šio reglamento 36 straipsnyje; ir (arba)
- b) viena arba daugiau kontrolės įstaigų, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 882/2004 2 straipsnio 5 punkte, veikiančių kaip produktų sertifikavimo įstaigos.

Tokio atitikties specifikacijoms tikrinimo išlaidas gali padengti veiklos vykdytojai, kurių atžvilgiu taikomas toks tikrinimas. Valstybės narės taip pat gali prisidėti padengiant šias išlaidas.

2. Kilmės vietos nuorodų, geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių, kuriais nurodomi trečiosios šalies kilmės produktai, atveju atitikties produkto specifikacijai patikrinimą prieš produktą pateikiant rinkai atlieka:

a) viena arba daugiau iš trečiosios šalies paskirtų valdžios institucijų; ir (arba)

b) viena arba daugiau iš produktų sertifikavimo įstaigų.

3. Valstybės narės viešai skelbia šio straipsnio 1 dalyje nurodytų valdžios institucijų ir įstaigų pavadinimus bei adresus ir šią informaciją reguliariai atnauja.

Komisija viešai skelbia šio straipsnio 2 dalyje nurodytų valdžios institucijų ir įstaigų pavadinimus bei adresus ir šią informaciją reguliariai atnauja.

4. Komisija gali, netaikydama 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros, priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos priemonės, kuriomis viešai skelbiami šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų produktų sertifikavimo įstaigų pavadinimai ir adresai.

38 straipsnis

Rinkoje esančių produktų pavadinimų naudojimo priežiūra

Valstybės narės praneša Komisijai 36 straipsnyje nurodytų kompetentingų valdžios institucijų pavadinimus ir adresus. Komisija tų valdžios institucijų pavadinimus ir adresus paskelbia viešai.

Kad būtų užtikrintas šio reglamento reikalavimų laikymasis, valstybės narės atlieka rizikos analizę grindžiamą patikras ir, esant pažeidimui, imasi visų reikiamų priemonių.

39 straipsnis

Kompetentingų valdžios institucijų užduočių pavedimas kontrolės įstaigoms

1. Laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 882/2004 5 straipsnio, kompetentingos valdžios institucijos konkrečias su oficialia kokybės sistemų kontrole susijusias užduotis gali pavesti vienai arba daugiau kontrolės įstaigų.

2. Tokios kontrolės įstaigos akredituojamos pagal Europos standartą EN 45011 arba ISO/IEC 65 vadovą (Bendrieji reikalavimai produktų sertifikavimo sistemoms valdančioms įstaigoms).

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytą akreditavimą gali atlikti tik:

a) Sąjungoje esanti nacionalinė akreditavimo įstaiga pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 nuostatas; arba

b) ne Sąjungoje esanti akreditavimo įstaiga, kuri yra Tarptautinės akreditavimo įstaigų asociacijos daugiašalio pripažinimo susitarimo pasirašiusioji šalis.

40 straipsnis

Kontrolės veiklos planavimas ir ataskaitų teikimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad šiame skyriuje numatyta įpareigojimų kontrolė būtų konkrečiai įtraukta į atskirą daugiamėčių nacionalinių kontrolės planų skirsnį pagal Reglamento (EB) Nr. 882/2004 41, 42 ir 43 straipsnius.

2. Į šiuo reglamentu nustatytas įpareigojimų kontrolės metines ataskaitas įtraukiamas atskiras skirsnis, kuriame pateikiama Reglamento (EB) Nr. 882/2004 44 straipsnyje nustatyta informacija.

II SKYRIUS

Išimties tam tikrais ankstesnio naudojimo atvejais

41 straipsnis

Bendriniai terminai

1. Nedarant poveikio 13 straipsniui, šiuo reglamentu nedaromas poveikis terminų, kurie Sąjungoje laikomi bendriniais, naudojimui, net jei bendrinis terminas yra pagal kokybės sistemą saugomo pavadinimo dalis.

2. Siekiant nustatyti, ar pavadinimas tapo bendrinium ar ne, atsižvelgiama į visus turinčius svarbos aspektus, visų pirma į:

a) esamą padėtį vartojimo srityse;

b) susijusius nacionalinius arba Sąjungos teisės aktus.

3. Siekiant visiškai apsaugoti suinteresuotųjų šalių teises, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos papildomos taisyklės, kuriomis remiantis nustatomas bendrinis šio straipsnio 1 dalyje nurodytų terminų pobūdis.

42 straipsnis

Augalų ir gyvūnų veislės

1. Šiuo reglamentu neužkertamas kelias pateikti rinkai produktus, kurių etiketėje nurodomas pagal II, III arba IV antraštinėje dalyje apibūdintą kokybės sistemą saugomas pavadinimas ar terminas arba pavadinimas ar terminas, kuriam nustatyta išimtinė naudojimo teisė, ir kurių sudaro arba kuriame naudojamas augalų arba gyvūnų veislės pavadinimas, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

a) atitinkamame produkte yra nurodytos augalų ar gyvūnų veislės produktų arba jis yra pagamintas iš nurodytos augalų ar gyvūnų veislės;

b) vartotojai nėra klaidinami;

- c) tos augalų ar gyvūnų veislės pavadinimas naudojamas laikantis sąžiningos konkurencijos principų;
- d) naudojant tos augalų ar gyvūnų veislės pavadinimą nesinaudojama saugomo termino reputacija siekiant naudoti; ir
- e) II antraštinėje dalyje apibūdintos kokybės sistemos atveju produkto gamyba ir prekyba juo paplito už jo kilmės vietos ribų dar iki paraiškos dėl geografinės nuorodos įregistravimo dienos.

2. Siekiant išsamiau paaiškinti maisto pramonės subjektų teisių ir laisvių, susijusių su galimybe naudoti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą augalų ar gyvūnų veislės pavadinimą, apimtį, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl taisyklių, kuriomis apibrėžiama tokių pavadinimų naudojimo tvarka.

43 straipsnis

Ryšys su intelektine nuosavybe

III ir IV antraštinėse dalyse apibūdintos kokybės sistemos taikomos nedarant poveikio Sąjungos arba valstybių narių taisyklėms, kuriomis reglamentuojama intelektinė nuosavybė, visų pirma taisyklėms, kurios taikomos kilmės vietos nuorodoms, geografinėms nuorodoms ir prekių ženklu, ir pagal tas taisykles suteiktoms teisėms.

III SKYRIUS

Kokybės sistemų nuorodos bei simboliai ir gamintojų vaidmuo

44 straipsnis

Nuorodų ir simbolių apsauga

1. Kokybės sistemas žyminčios nuorodos, santrumpos ir simboliai gali būti naudojami tik produktų, pagamintų laikantis jiems taikomų kokybės sistemų taisyklių, atveju. Tai visų pirma taikoma toliau išvardytoms nuorodoms, santrumpoms ir simboliams:

- a) „saugoma kilmės vietos nuoroda“, „saugoma geografinė nuoroda“, „geografinė nuoroda“, SKVN, SGN ir atitinkamiems simboliams, kaip numatyta II antraštinėje dalyje;
- b) „garantuotas tradicinis gaminy“, GTG ir atitinkamiems simboliams, kaip numatyta III antraštinėje dalyje;
- c) „kalnų produktas“, kaip numatyta IV antraštinėje dalyje.

2. Pagal Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 5 straipsnį Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) gali Komisijos iniciatyva arba jos vardu centralizuotai finansuoti administracinę paramą, susijusią su vystymusi, parengiamuoju darbu, stebėseną, administracinę ir teisinę pagalbą, teisinę gynybą, registracijos mokesčiais, pratęsimo mokesčiais, prekių ženklų registracijos tikrinimo mokesčiais, bylinėjimosi mokesčiais ir visomis kitomis susijusiomis priemonėmis, reikalingomis siekiant užtikrinti kokybės sistemų nuorodų, santrumpų ir simbolių apsaugą Sąjungoje ir trečiojoje šalyje, kad jie nebūtų netinkamai naudo-

jami, imituojami ar mėgdžiojami arba jais nebūtų naudojamasi bet kuriuo būdu, kuris galėtų klaidinti vartotojus.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės, kuriomis užtikrinama vienoda šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuorodų, santrumpų ir simbolių apsauga. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

45 straipsnis

Grupių vaidmuo

1. Nedarant poveikio Reglamente (EB) Nr. 1234/2007 išdėstytoms specialiosioms nuostatomis dėl gamintojų organizacijų ir tarpšakinių organizacijų, grupė turi teisę:

- a) prisidėti užtikrinant, kad jų produktų kokybė, reputacija ir autentiškumas rinkoje būtų garantuojami atliekant prekybinio pavadinimo naudojimo stebėseną ir prireikus informuojant 36 straipsnyje nurodytas kompetentingas valdžios institucijas arba kitą kompetentingą valdžios instituciją pagal 13 straipsnio 3 dalį;
- b) imtis veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti saugomos kilmės vietos nuorodos arba saugomos geografinės nuorodos ir su jomis tiesiogiai susijusių intelektinės nuosavybės teisių tinkamą teisinę apsaugą;
- c) plėtoti informavimo ir populiarinimo veiklą, siekiant vartotojams pranešti apie pridėtinės vertės suteikiančias produktų savybes;
- d) plėtoti veiklą, susijusią su produktų atitikties specifikacijoms užtikrinimu;
- e) imtis veiksmų, kuriais gerinamas sistemos veikimas, įskaitant ekonomikos srities kompetencijos ugdymą, ekonominių analizų atlikimą, ekonomikos srities informacijos apie sistemą sklaidą ir gamintojų konsultavimą;
- f) imtis priemonių, kuriomis siekiama didinti produktų vertę, ir prireikus imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią priemonėms, kurios kenkia arba gali pakenkti tų produktų įvaizdžiui, arba siekiant kovoti su tokiomis priemonėmis.

2. Valstybės narės gali administracinėmis priemonėmis skatinti grupių kūrimąsi ir veikimą savo teritorijoje. Be to, valstybės narės Komisijai praneša 3 straipsnio 2 punkte nurodytų grupių pavadinimus ir adresus. Komisija šia informaciją skelbia viešai.

46 straipsnis

Teisė naudoti sistemas

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuris veiklos vykdytojas, kuris laikosi II ir III antraštinėse dalyse nustatyta kokybės sistemai taikomų taisyklių, turėtų teisę, kad jam būtų taikomas atitikties tikrinimas, nustatytas pagal 37 straipsnį.

2. Veiklos vykdytojams, ruošiantiems ir sandėliuojantiems produktą, kuriuo prekiaujama kaip garantuotu tradiciniu gaminiu arba taikant saugomos kilmės vietos nuorodos ar saugomos geografinės nuorodos sistemas, arba teikiantiems tokius produktus rinkai, taip pat taikoma šios antraštinės dalies I skyriuje nustatyta kontrolė.

3. Valstybės narės užtikrina, kad veiklos vykdytojai, norintys laikytis III ir IV antraštinėse dalyse nustatytai kokybės sistemai taikomų taisyklių, galėtų tai daryti ir nesusidurtų su diskriminacinio pobūdžio ar kitomis objektyviai nepagrįstomis kliūtimis.

47 straipsnis

Mokesčiai

Nedarant poveikio Reglamentui (EB) Nr. 882/2004, visų pirma jo II antraštinės dalies VI skyriaus nuostatomis, valstybės narės gali imti mokestį, kad padengtų kokybės sistemų administravimo išlaidas, įskaitant tas, kurios patiriamos nagrinėjant paraiškas, prieštaravimo pareiškimus, paraiškas dėl pakeitimo ir panaikinimo prašymus, numatytus šiame reglamente.

IV SKYRIUS

Paraiškų dėl kilmės vietos nuorodų, geografinių nuorodų ir garantuotų tradicinių gaminių teikimo ir registravimo procedūros

48 straipsnis

Paraiškų teikimo procedūrų taikymo sritis

Šio skyriaus nuostatos taikomos II ir III antraštinėse dalyse nurodytoms kokybės sistemoms.

49 straipsnis

Pavadinimų registravimo paraiškos

1. Pavadinimų registravimo paraiškas pagal 48 straipsnyje nurodytas kokybės sistemas gali teikti tik grupės, kurių veikla susijusi su produktais, kurių pavadinimą norima įregistruoti. Tarpvalstybines geografines vietas nurodančių saugomų kilmės vietų nuorodų arba saugomų geografinių nuorodų atveju arba garantuotų tradicinių gaminių atveju kelios grupės iš skirtingų valstybių narių arba trečiųjų šalių gali pateikti bendrą registravimo paraišką.

Atskiras fizinis arba juridinis asmuo gali būti laikomas grupe tuo atveju, jeigu įrodoma, kad tenkinamos abi šios sąlygos:

- a) atitinkamas asmuo yra vienintelis gamintojas, pageidaujantis pateikti paraišką;
- b) saugomos kilmės vietos nuorodos ir saugomos geografinės nuorodos atveju apibrėžta geografinė vietovė turi savybių, kurios pastebimai skiriasi nuo kaimyninių vietovių savybių, arba produkto savybės skiriasi nuo kaimyninėse vietovėse gaminamų produktų savybių.

2. Tais atvejais, kai paraiška pagal II antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą yra susijusi su valstybės narės geografinė vietovė arba kai paraiška pagal III antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą yra parengta valstybėje narėje įsisteigusios grupės, ta paraiška adresuojama tos valstybės narės valdžios institucijoms.

Valstybė narė tinkamomis priemonėmis išnagrinėja paraišką siekdama patikrinti, ar ji pagrįsta ir ar atitinka atitinkamos sistemos sąlygas.

3. Valstybė narė, nagrinėdama paraišką pagal šio straipsnio 2 dalies antrą pastraipą, inicijuoja nacionalinę prieštaravimo procedūrą, kuria užtikrinamas tinkamas paraiškos paskelbimas ir numatomas pakankamas laikotarpis, per kurį bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, turintis teisėtą interesą ir įsisteigęs ar gyvenantis tos valstybės narės teritorijoje, gali pareikšti prieštaravimą dėl paraiškos.

Prieštaravimų, gautų pagal II antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą, priimtinumą valstybė narė nagrinėja remdamasi 10 straipsnio 1 dalyje nurodytais kriterijais, o prieštaravimų, gautų pagal III antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą, priimtinumą – remdamasi 21 straipsnio 1 dalyje nurodytais kriterijais.

4. Jeigu, įvertinusi gautus prieštaravimus, valstybė narė nusprendžia, kad šio reglamento reikalavimų laikomasi, ji gali priimti palankų sprendimą ir paraiškos dokumentus pateikti Komisijai. Tokiu atveju ji informuoja Komisiją apie priimtinius prieštaravimus, gautus iš fizinių arba juridinių asmenų, kurie ne trumpiau kaip penkerius metus iki 3 dalyje nurodytos paskelbimo dienos teisėtai prekiaavo atitinkamais produktais, naudodami atitinkamus pavadinimus.

Valstybė narė užtikrina, kad jos priimtas palankus sprendimas būtų paskelbtas viešai ir kad bet kuris teisėtą interesą turintis fizinis ar juridinis asmuo turėtų galimybę pateikti apeliacinį skundą.

Valstybė narė užtikrina, kad būtų paskelbta produkto specifikacijos redakcija, kuria grindžiamas palankus sprendimas, ir suteikia galimybę elektroniniu būdu susipažinti su ta produkto specifikacija.

Saugomų kilmės vietos nuorodų ir saugomų geografinių nuorodų atveju valstybė narė taip pat užtikrina, kad būtų tinkamai paskelbta produkto specifikacijos redakcija, kuria remdamasi Komisija priima sprendimą pagal 50 straipsnio 2 dalį.

5. Tais atvejais, kai paraiška pagal II antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą yra susijusi su trečiosios šalies geografinė vietovė arba kai paraiška pagal III antraštinėje dalyje išdėstytą sistemą yra parengta trečiojoje šalyje įsisteigusios grupės, ta paraiška teikiama Komisijai arba tiesiogiai, arba per atitinkamos trečiosios šalies valdžios institucijas.

6. Šiame straipsnyje nurodyti Komisijai siunčiami dokumentai parengiami viena iš oficialiųjų Sąjungos kalbų.

7. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti paraiškų teikimo procedūrą, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais nustatomos taisyklės, reglamentuojančios nacionalinės prieštaravimo procedūros vykdymą bendrų paraiškų, susijusių su daugiau nei viena nacionaline teritorija, atveju, ir papildomos paraiškų teikimo procedūros taisyklės.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, reglamentuojančias su paraiškomis susijusias procedūras, paraiškų formą ir teikimą, įskaitant taisykles dėl paraiškų, susijusių su daugiau nei viena nacionaline teritorija. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

50 straipsnis

Nagrinėjimas Komisijoje ir skelbimas, kad būtų galima pateikti prieštaravimą

1. Komisija tinkamomis priemonėmis nagrinėja visas paraiškas, kurias ji gauna pagal 49 straipsnį, siekdama patikrinti, ar jos yra pagrįstos ir ar tenkina atitinkamos sistemos sąlygas. Ši nagrinėjimo procedūra neturėtų trukti ilgiau nei šešis mėnesius. Tais atvejais, kai šio termino nesilaikoma, Komisija paraiškos teikėjui raštu nurodo tokio uždelimo priežastis.

Komisija ne rečiau kaip kas mėnesį viešai skelbia pavadinimų, kuriems įregistruoti buvo pateiktos paraiškos, sąrašą ir jų pateikimo datą.

2. Tais atvejais, kai remdamasi pagal 1 dalies pirmą pastraipą atliktu nagrinėjimu Komisija mano, kad šiame reglamente nustatytos sąlygos yra įvykdytos, ji *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia:

- a) paraiškų pagal II antraštinėje dalyje nustatytą sistemą atveju – bendrąjį dokumentą ir nuorodą į paskelbtą produkto specifikaciją;
- b) paraiškų pagal III antraštinėje dalyje nustatytą sistemą atveju – specifikaciją.

51 straipsnis

Prieštaravimo procedūra

1. Per tris mėnesius nuo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos valstybės narės arba trečiosios šalies valdžios institucijos arba fizinis ar juridinis asmuo, turintis teisėtą interesą ir įsisteigęs trečiojoje šalyje, Komisijai gali pateikti pranešimą apie prieštaravimą.

Bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, turintis teisėtą interesą ir įsisteigęs ar gyvenantis valstybėje narėje, kuri nėra paraiškos valstybė narė, gali tai valstybei nare, kurioje jis yra įsisteigęs, pateikti pranešimą apie prieštaravimą per laikotarpį, kuris numatytas prieštaravimams teikti pagal pirmą pastraipą.

Pranešime apie prieštaravimą pareiškama, kad paraiška gali pažeisti šiame reglamente nustatytas sąlygas. Pranešimas apie prieštaravimą, kuriame nėra tokio pareiškimo, negalioja.

Komisija pranešimą apie prieštaravimą nedelsdama persiunčia paraišką pateikusiai valdžios institucijai arba įstaigai.

2. Jeigu Komisijai pateikiamas pranešimas apie prieštaravimą, o po to per dviejų mėnesių laikotarpį – pagrįstas prieštaravimo pareiškimas, Komisija patikrina šio pagrįsto prieštaravimo pareiškimo priimtinumą.

3. Per du mėnesius nuo priimtino pagrįsto prieštaravimo pareiškimo gavimo dienos Komisija pakviečia prieštaravimą pateikusią valdžios instituciją arba asmenį ir paraišką pateikusią valdžios instituciją arba įstaigą atitinkamai konsultuotis pagrįstą laikotarpį, kuris neviršija trijų mėnesių.

Prieštaravimą pateikusi valdžios institucija arba asmuo ir paraišką pateikusi valdžios institucija arba įstaiga be nepagrįsto delsimo pradeda tokias atitinkamas konsultacijas. Jos viena kitai pateikia atitinkamą informaciją, kad būtų galima įvertinti, ar registravimo paraiška atitinka šiame reglamente nustatytas sąlygas. Jeigu susitarti nepavyksta, ši informacija taip pat pateikiama Komisijai.

Per šį trijų mėnesių laikotarpį Komisija bet kuriuo metu paraiškos teikėjo prašymu gali ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui pratęsti konsultacijų terminą.

4. Tais atvejais, kai, pasibaigus šio straipsnio 3 dalyje nurodytoms atitinkamoms konsultacijoms, pagal 50 straipsnio 2 dalį paskelbta informacija iš esmės pakeičiama, Komisija dar kartą vykdo 50 straipsnyje nurodytą nagrinėjimą.

5. Pagal šio straipsnio 1–4 dalis Komisijai siunčiami pranešimas apie prieštaravimą, pagrįstas prieštaravimo pareiškimas ir susiję dokumentai parengiami viena iš oficialiųjų Sąjungos kalbų.

6. Siekiant nustatyti aiškias prieštaravimo procedūras ir galutinius terminus, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos prieštaravimo procedūros taisyklės.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, reglamentuojančios su prieštaravimais susijusias procedūras, prieštaravimų formą ir teikimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

52 straipsnis

Sprendimas dėl registravimo

1. Tais atvejais, kai Komisija, remdamasi jai prieinama informacija, gauta atlikus nagrinėjimą pagal 50 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, mano, kad registravimo sąlygos neįvykdytos, ji priima įgyvendinimo aktus, kuriais paraiška atmetama. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Jeigu Komisija negauna pranešimo apie prieštaravimą arba priimtino pagrįsto prieštaravimo pareiškimo pagal 51 straipsnį, ji, netaikydama 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktus, kuriais pavadinimas įregistruojamas.

3. Jeigu Komisija gauna priimtina pagrįstą prieštaravimo pareiškimą, pasibaigus 51 straipsnio 3 dalyje nurodytoms atitinkamoms konsultacijoms, atsižvelgdama į jų rezultatus ji:

- a) jeigu susitarimas pasiektas – netaikydama 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos procedūros, įgyvendinimo aktais įregistruoja pavadinimą ir prireikus iš dalies pakeičia pagal 50 straipsnio 2 dalį paskelbtą informaciją, jei tokie pakeitimai nėra esminiai; arba
- b) jeigu susitarimo pasiekti nepavyko – priima įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas sprendimas dėl registravimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4. Registravimo aktai ir sprendimai dėl atmetimo skelbiami *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

53 straipsnis

Produkto specifikacijos keitimas

1. Teisėtą interesą turinti grupė gali teikti paraišką dėl pritarimo produkto specifikacijos keitimui.

Paraiškose apibūdinami prašomi keitimai ir pateikiamas jų pagrindimas.

2. Jeigu kreipiamasi dėl vieno ar daugiau specifikacijos keitimų, kurie yra reikšmingi, paraiškai dėl specifikacijos pakeitimo taikoma 49–52 straipsniuose nustatyta tvarka.

Tačiau jeigu siūlomi keitimai yra nereikšmingi, Komisija patvirtina arba atmeta paraišką. Tuo atveju, jeigu patvirtinami keitimai, dėl kurių turėtų būti koreguojami 50 straipsnio 2 dalyje nurodyti duomenys, Komisija paskelbia tuos duomenis *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

II antraštinėje dalyje aprašytos kokybės sistemos atveju keitimas laikomas nereikšmingu, jeigu:

- a) jis nėra susijęs su esminėmis produkto savybėmis;
- b) juo nėra pakeičiamas 7 straipsnio 1 dalies f punkto i arba ii papunktyje nurodytas ryšys;
- c) juo nekeičiamas produkto pavadinimas ar bet kuri pavadinimo dalis;
- d) jis neturi įtakos apibrėžtai geografinėi vietai; ir
- e) juo nesukuriama papildomų prekybos produktu ar jo žaliavomis apribojimų.

III antraštinėje dalyje aprašytos kokybės sistemos atveju keitimas laikomas nereikšmingu, jeigu:

- a) jis nėra susijęs su esminėmis produkto savybėmis;

b) juo iš esmės nepakeičiamas produkto gamybos metodas; ir

c) juo nekeičiamas produkto pavadinimas ar bet kuri pavadinimo dalis.

Nagrinėjant paraišką daugiausia dėmesio skiriama pasiūlytam keitimui.

3. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vykdyti su keitimo paraiškomis susijusią procedūrą, įskaitant tuos atvejus, kai dėl keitimo nekeičiamas bendrasis dokumentas ir kai pakeitimas yra susijęs su laikinu specifikacijos keitimu dėl valdžios institucijų nustatytų privalomų sanitarinių arba fitosanitarinių priemonių, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos su keitimo paraiškomis susijusios procedūros taisyklės.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, reglamentuojančios su keitimo paraiškomis susijusias procedūras, keitimo paraiškų formą ir teikimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

54 straipsnis

Panaikinimas

1. Savo iniciatyva arba bet kurio fizinio ar juridinio asmens, turinčio teisėtą interesą, prašymu Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais panaikinama saugomos kilmės vietos nuorodos, saugomos geografinės nuorodos arba garantuoto tradicinio gaminio registracija, tokiais atvejais:

- a) jeigu neužtikrinama atitiktis specifikacijos sąlygoms;
- b) jeigu produktas, kurio pavadinimas įregistruotas kaip garantuotas tradicinis gaminys arba saugoma kilmės vietos nuoroda ar saugoma geografinė nuoroda, bent septynerius metus neteikiamas rinkai.

Komisija gali registraciją panaikinti atitinkamo produkto, kuriuo prekiaujama naudojant registruotą pavadinimą, gamintojų prašymu.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, kad visos šalys turėtų galimybę apsaugoti savo teises ir ginti teisėtus interesus, Komisijai pagal 56 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais papildomos su panaikinimo procesu susijusios taisyklės.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos išsamios taisyklės, reglamentuojančios panaikinimo proceso procedūras ir formą, taip pat šio straipsnio 1 dalyje nurodytų prašymų teikimą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 57 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

PROCEDŪRINĖS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

I SKYRIUS

Vietinis ūkininkavimas ir tiesioginis pardavimas

55 straipsnis

Ataskaitų dėl vietinio ūkininkavimo ir tiesioginio pardavimo teikimas

Ne vėliau kaip 2013 m. sausio 4 d. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą, kurioje išdėstomi argumentai dėl naujos vietinio ūkininkavimo ir tiesioginio pardavimo ženklavimo sistemos, skirtos padėti gamintojams pardavinėti savo gaminius vietos lygiu, tikslingumo. Toje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama ūkininko gebėjimui padidinti savo gaminių vertę naudojant naują ženklą ir turėtų būti atsižvelgta į kitus kriterijus, pavyzdžiui, galimybes dėl trumpų gamybos bei paskirstymo grandinių sumažinti išmetamo anglies dioksido ir atliekų kiekį.

Jei reikia, su ta ataskaita pateikiami atitinkami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais sukurama vietinio ūkininkavimo ir tiesioginio pardavimo ženklavimo sistema.

II SKYRIUS

Procedūrinės taisyklės

56 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, nurodytus 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 5 straipsnio 4 dalyje, 7 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, 12 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje, 16 straipsnio 2 dalyje, 18 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, 23 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje, 25 straipsnio 3 dalyje, 29 straipsnio 4 dalyje, 30 straipsnyje, 31 straipsnio 3 ir 4 dalyse, 41 straipsnio 3 dalyje, 42 straipsnio 2 dalyje, 49 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje, 51 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, 53 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje ir 54 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2012 m. sausio 3 d. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti įgaliojimų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, 5 straipsnio 4 dalyje, 7 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, 12 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje, 16 straipsnio 2 dalyje, 18 straipsnio 5 dalyje, 19 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, 23 straipsnio 4 dalies pirmoje pastraipoje,

25 straipsnio 3 dalyje, 29 straipsnio 4 dalyje, 30 straipsnyje, 31 straipsnio 3 ir 4 dalyse, 41 straipsnio 3 dalyje, 42 straipsnio 2 dalyje, 49 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje, 51 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje, 53 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje ir 54 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje, suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Deleguotasis aktas, priimtas pagal 2 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, 5 straipsnio 4 dalį, 7 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, 12 straipsnio 5 dalies pirmą pastraipą, 16 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 5 dalį, 19 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, 23 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą, 25 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 4 dalį, 30 straipsnį, 31 straipsnio 3 ir 4 dalis, 41 straipsnio 3 dalį, 42 straipsnio 2 dalį, 49 straipsnio 7 dalies pirmą pastraipą, 51 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą, 53 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą ir 54 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų, arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

57 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Žemės ūkio produktų kokybės politikos komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetas nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

III SKYRIUS

Panaikinimas ir baigiamosios nuostatos

58 straipsnis

Panaikinimas

1. Reglamentai (EB) Nr. 509/2006 ir (EB) Nr. 510/2006 panaikinami.

Tačiau Reglamento (EB) Nr. 509/2006 13 straipsnis toliau taikomas paraiškoms dėl produktų, nepatenkančių į šio reglamento III antraštinės dalies taikymo sritį, kurias Komisija gavo iki šio reglamento įsigaliojimo dienos.

2. Nuorodos į panaikintus reglamentus laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal šio reglamento II priede pateiktą atitikties lentelę.

59 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos.

Tačiau 12 straipsnio 3 dalis ir 23 straipsnio 3 dalis taikomos nuo 2015 m. sausio 4 d. nedarant poveikio produktams, kurie iki tos dienos jau pateikti rinkai.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2012 m. lapkričio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. D. MAVROYIANNIS

I PRIEDAS

2 STRAIPSNIO 1 DALYJE NURODYTI ŽEMĖS ŪKIO PRODUKTAI IR MAISTO PRODUKTAI

I. Kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos

- alus,
- šokoladas ir produktai su šokoladu,
- duona, pyragaičiai, pyragai, konditerijos gaminiai, sausainiai ir kiti kepiniai,
- gėrimai, pagaminti iš augalų ekstraktų,
- tešlos gaminiai,
- druska,
- natūralūs lipai ir dervos,
- garstyčių tyrė,
- šienas,
- eteriniai aliejai,
- kamštiena,
- košenilis,
- gėlės ir dekoratyviniai augalai,
- medvilnė,
- vilna,
- vytelės,
- brukti linai,
- oda,
- kailiai,
- plunksnos.

II. Garantuoti tradiciniai gaminiai

- paruošti vartoti patiekalai,
 - alus,
 - šokoladas ir produktai su šokoladu,
 - duona, pyragaičiai, pyragai, konditerijos gaminiai, sausainiai ir kiti kepiniai,
 - gėrimai, pagaminti iš augalų ekstraktų,
 - tešlos gaminiai,
 - druska.
-

II PRIEDAS

58 STRAIPSNIO 2 DALYJE NURODYTA ATITIKTIES LENTELĖ

Reglamentas (EB) Nr. 509/2006	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	2 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 3 dalis
1 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 4 dalis
2 straipsnio 1 dalies a punktas	3 straipsnio 5 punktas
2 straipsnio 1 dalies b punktas	3 straipsnio 3 punktas
2 straipsnio 1 dalies c punktas	—
2 straipsnio 1 dalies d punktas	3 straipsnio 2 punktas
2 straipsnio 2 dalies pirma–trečia pastraipos	—
2 straipsnio 2 dalies ketvirta pastraipa	—
3 straipsnis	22 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	18 straipsnio 1 dalis
4 straipsnio 2 dalis	18 straipsnio 2 dalis
4 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa	—
4 straipsnio 3 dalies antra pastraipa	18 straipsnio 4 dalis
5 straipsnio 1 dalis	43 straipsnis
5 straipsnio 2 dalis	42 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 1 dalis	19 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 1 dalies a punktas	19 straipsnio 1 dalies a punktas
6 straipsnio 1 dalies b punktas	19 straipsnio 1 dalies b punktas
6 straipsnio 1 dalies c punktas	19 straipsnio 1 dalies c punktas
6 straipsnio 1 dalies d punktas	—
6 straipsnio 1 dalies e punktas	19 straipsnio 1 dalies d punktas
6 straipsnio 1 dalies f punktas	—
7 straipsnio 1 ir 2 dalys	49 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 3 dalies a ir b punktai	20 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
7 straipsnio 3 dalies c punktas	—
7 straipsnio 3 dalies d punktas	—
7 straipsnio 4 dalis	49 straipsnio 2 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 509/2006	Šis reglamentas
7 straipsnio 5 dalis	49 straipsnio 3 dalis
7 straipsnio 6 dalies a, b ir c punktai	49 straipsnio 4 dalis
7 straipsnio 6 dalies d punktas	20 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio 7 dalis	49 straipsnio 5 dalis
7 straipsnio 8 dalis	49 straipsnio 6 dalis
8 straipsnio 1 dalis	50 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	50 straipsnio 2 dalies b punktas
8 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	52 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 1 ir 2 dalys	51 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 3 dalis	21 straipsnio 1 ir 2 dalys
9 straipsnio 4 dalis	52 straipsnio 2 dalis
9 straipsnio 5 dalis	52 straipsnio 3 ir 4 dalys
9 straipsnio 6 dalis	51 straipsnio 5 dalis
10 straipsnis	54 straipsnis
11 straipsnis	53 straipsnis
12 straipsnis	23 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	—
13 straipsnio 2 dalis	—
13 straipsnio 3 dalis	—
14 straipsnio 1 dalis	36 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 2 dalis	46 straipsnio 1 dalis
14 straipsnio 3 dalis	37 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
15 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalis
15 straipsnio 2 dalis	37 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio 3 dalis	39 straipsnio 2 dalis
15 straipsnio 4 dalis	36 straipsnio 2 dalis
16 straipsnis	—
17 straipsnio 1 ir 2 dalys	24 straipsnio 1 dalis
17 straipsnio 3 dalis	24 straipsnio 2 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 509/2006	Šis reglamentas
18 straipsnis	57 straipsnis
19 straipsnio 1 dalies a punktas	—
19 straipsnio 1 dalies b punktas	49 straipsnio 7 dalies antra pastraipa
19 straipsnio 1 dalies c punktas	49 straipsnio 7 dalies pirma pastraipa
19 straipsnio 1 dalies d punktas	22 straipsnio 2 dalis
19 straipsnio 1 dalies e punktas	51 straipsnio 6 dalis
19 straipsnio 1 dalies f punktas	54 straipsnio 1 dalis
19 straipsnio 1 dalies g punktas	23 straipsnio 4 dalis
19 straipsnio 1 dalies h punktas	—
19 straipsnio 1 dalies i punktas	—
19 straipsnio 2 dalis	25 straipsnio 1 dalis
19 straipsnio 3 dalies a punktas	—
19 straipsnio 3 dalies b punktas	25 straipsnio 2 dalis
20 straipsnis	47 straipsnis
21 straipsnis	58 straipsnis
22 straipsnis	59 straipsnis
I priedas	I priedas (II dalis)

Reglamentas (EB) Nr. 510/2006	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	2 straipsnio 1 ir 2 dalys
1 straipsnio 2 dalis	2 straipsnio 3 dalis
1 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 4 dalis
2 straipsnis	5 straipsnis
3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	6 straipsnio 1 dalis
3 straipsnio 1 dalies antra ir trečia pastraipos	41 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
3 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys	6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys
4 straipsnis	7 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 2 punktas ir 49 straipsnio 1 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 510/2006	Šis reglamentas
5 straipsnio 2 dalis	49 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 3 dalis	8 straipsnio 1 dalis
5 straipsnio 4 dalis	49 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 5 dalis	49 straipsnio 3 dalis
5 straipsnio 6 dalis	9 straipsnis
5 straipsnio 7 dalis	8 straipsnio 2 dalis
5 straipsnio 8 dalis	—
5 straipsnio 9 dalies pirma pastraipa	—
5 straipsnio 9 dalies antra pastraipa	49 straipsnio 5 dalis
5 straipsnio 10 dalis	49 straipsnio 6 dalis
5 straipsnio 11 dalis	—
6 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	50 straipsnio 1 dalis
6 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa	50 straipsnio 2 dalies a punktas
6 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	52 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio 1 dalis	51 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa
7 straipsnio 2 dalis	51 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
7 straipsnio 3 dalis	10 straipsnis
7 straipsnio 4 dalis	52 straipsnio 2 ir 4 daly
7 straipsnio 5 dalis	51 straipsnio 3 dalis ir 52 straipsnio 3 ir 4 daly
7 straipsnio 6 dalis	11 straipsnis
7 straipsnio 7 dalis	51 straipsnio 5 dalis
8 straipsnis	12 straipsnis
9 straipsnis	53 straipsnis
10 straipsnio 1 dalis	36 straipsnio 1 dalis
10 straipsnio 2 dalis	46 straipsnio 1 dalis
10 straipsnio 3 dalis	37 straipsnio 3 dalies antra pastraipa
11 straipsnio 1 dalis	37 straipsnio 1 dalis
11 straipsnio 2 dalis	37 straipsnio 2 dalis

Reglamentas (EB) Nr. 510/2006	Šis reglamentas
11 straipsnio 3 dalis	39 straipsnio 2 dalis
11 straipsnio 4 dalis	36 straipsnio 2 dalis
12 straipsnis	54 straipsnis
13 straipsnio 1 dalis	13 straipsnio 1 dalis
13 straipsnio 2 dalis	13 straipsnio 2 dalis
13 straipsnio 3 dalis	15 straipsnio 1 dalis
13 straipsnio 4 dalis	15 straipsnio 2 dalis
14 straipsnis	14 straipsnis
15 straipsnis	57 straipsnis
16 straipsnio a punktas	5 straipsnio 4 dalies antra pastraipa
16 straipsnio b punktas	—
16 straipsnio c punktas	—
16 straipsnio d punktas	49 straipsnio 7 dalis
16 straipsnio e punktas	—
16 straipsnio f punktas	51 straipsnio 6 dalis
16 straipsnio g punktas	12 straipsnio 7 dalis
16 straipsnio h punktas	—
16 straipsnio i punktas	11 straipsnio 3 dalis
16 straipsnio j punktas	—
16 straipsnio k punktas	54 straipsnio 2 dalis
17 straipsnis	16 straipsnis
18 straipsnis	47 straipsnis
19 straipsnis	58 straipsnis
20 straipsnis	59 straipsnis
I ir II priedai	I priedas (I dalis)

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1152/2012

2012 m. lapkričio 21 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Sąjungos žvejybos laivams suteiktos vienodos teisės naudotis Sąjungos vandenimis ir ištekliais, kuriems taikomos Bendrosios žuvininkystės politikos taisyklės;
- (2) Reglamente (EB) Nr. 2371/2002 ⁽³⁾ numatyta taisyklės dėl vienodų naudojimosi teisių išimtis, pagal kurią valstybės narės suteikiama teisė apriboti tam tikrų laivų žvejybą iki 12 jūrmylių zonoje nuo jų bazinių linijų;
- (3) 2011 m. liepos 13 d. Komisija pagal Reglamentą (EB) Nr. 2371/2002 pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie naudojimosi žuvų ištekliais 12 jūrmylių zonose tvarką. Toje ataskaitoje pateikiama išvada, kad naudojimosi režimas yra labai stabilus ir kad nuo 2002 m. jis taikomas tinkamai;

(4) galiojančios taisyklės, pagal kurias ribojamos galimybės naudotis žuvų ištekliais 12 jūrmylių zonoje, turėjo teigiamą įtaką išteklių išsaugojimui, ribojant žvejybos pastangas jautriausioje Sąjungos vandenų dalyje. Be to, tos taisyklės padėjo išsaugoti tradicinę žvejybą, kuri yra svarbi tam tikrų pakrantės bendruomenių socialinei ir ekonominei plėtrai;

(5) išimtis įsigaliojo 2003 m. sausio 1 d. ir nustos galioti 2012 m. gruodžio 31 d. Jos galiojimas turėtų būti pratęstas iki tol, kol, remiantis Komisijos pasiūlymu dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendros žuvininkystės politikos, bus priimtas naujas reglamentas;

(6) todėl Reglamentas (EB) Nr. 2371/2002 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2371/2002 17 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Valstybės narės nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. vandenyse iki 12 jūrmylių zonoje nuo jų suverenių ar jų jurisdikcijai priklausančių bazinių linijų turi teisę apriboti žvejybą tradiciškai tuose vandenyse žvejojantiems žvejybos laivams iš gretimos pakrantės uostų. Tai nedaro poveikio su kitų valstybių narių vėliavomis plaukiojančių Sąjungos žvejybos laivų pagal esamus kaimynystės santykius tarp valstybių narių susitarimams ir I priedo nuostatomis, nustatančioms kiekvienai valstybei narei geografinės zonos palei kitų valstybių narių pakrantės ruožus, kur užsiriinama žvejyba, ir nurodančioms leidžiamas žvejoti rūšis.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja septintą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Jis taikomas nuo 2013 m. sausio 1 d.

⁽¹⁾ OL C 351, 2012 11 15, p. 89.

⁽²⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. lapkričio 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimtas Strasbūre 2012 m. lapkričio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. D. MAVROYIANNIS

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2012/34/ES

2012 m. lapkričio 21 d.

kuria sukurama bendra Europos geležinkelių erdvė

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

geležinkeliai yra gyvybiškai svarbi Sąjungos transporto sektoriaus dalis siekiant tvaraus mobilumo tikslų;

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnį,

(3) geležinkelių sistemos veiksmingumas turėtų būti pagerintas, norint kad ji taptų konkurencingos rinkos dalimi, atsižvelgiant į geležinkelių transporto ypatumus;

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

(4) valstybėms narėms, kurių svarbi geležinkelių eismo dalis yra susijusi su trečiosiomis šalimis ir kurių vėžės plotis yra toks pats, tačiau jis skiriasi nuo Sąjungos pagrindinio geležinkelių tinklo vėžės pločio, turėtų būti galima nustatyti specialias veiklos taisykles, kuriomis būtų užtikrinamas tiek jų, tiek ir atitinkamų trečiųjų šalių infrastruktūros valdytojų veiklos suderinamumas ir sąžininga geležinkelio įmonių konkurencija;

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

(5) norėdamos geležinkelių transportą padaryti veiksmingą ir sugebantį konkuruoti su kitomis transporto rūšimis, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad geležinkelio įmonės turėtų nepriklausomo operatoriaus, veikiančio pagal komercijos dėsnius ir prisitaikančio prie rinkos poreikių, statusą;

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

(1) 1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/440/EEB dėl Bendrijos geležinkelių plėtros ⁽⁴⁾, 1995 m. birželio 19 d. Tarybos direktyva 95/18/EB dėl geležinkelio įmonių licencijavimo ⁽⁵⁾ ir 2001 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB dėl geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo ir mokesčių už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ėmimo ⁽⁶⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiamos. Kadangi pakeitimų reikia daugiau, siekiant aiškumo direktyvos turėtų būti išdėstytos nauja redakcija ir sujungtos į vieną teisės aktą;

(6) siekiant užtikrinti geležinkelių sistemos plėtojimą ir veiksmingą funkcionavimą ateityje, transporto paslaugų teikimas turėtų būti atskirtas nuo eksploatacinės infrastruktūros. Atsižvelgiant į šią padėtį, pirmiau paminėtos dvi veiklos rūšys privalo būti valdomos atskirai ir turėti atskirą apskaitą. Jei tie atskirties reikalavimai vykdomi, nekyla jokių interesų konfliktų ir garantuojamas komerciškai jautrios informacijos konfidencialumas, infrastruktūros valdytojai turėtų turėti galimybę perduoti konkrečias administracines užduotis, pavyzdžiui, mokesčių surinkimo užduotį, subjektams, kurie nevykdo veiklos geležinkelių transporto paslaugų rinkose;

(2) glaudesnis Sąjungos transporto sektoriaus sujungimas yra pagrindinė vidaus rinkos sukūrimo sudedamoji dalis, o

(7) laisvės teikti paslaugas principas turėtų būti taikomas geležinkelių transporto sektoriui, atsižvelgiant į specifinius šio sektoriaus bruožus;

⁽¹⁾ OL C 132, 2011 5 3, p. 99.

⁽²⁾ OL C 104, 2011 4 2, p. 53.

⁽³⁾ 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. kovo 8 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (OL C 108 E, 2012 4 14, p. 8). 2012 m. liepos 3 d. Europos Parlamento pozicija ir 2012 m. spalio 29 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 237, 1991 8 24, p. 25.

⁽⁵⁾ OL L 143, 1995 6 27, p. 70.

⁽⁶⁾ OL L 75, 2001 3 15, p. 29.

(8) norint paskatinti geležinkelių paslaugų valdymo konkurenciją siekiant gerinti sąlygas ir vartotojams teikiamas paslaugas, valstybėms narėms turėtų tekti bendra atsakomybė už tinkamos geležinkelių infrastruktūros plėtojimą;

- (9) kadangi nėra infrastruktūros išlaidų paskirstymo bendrų taisyklių, valstybės narės, pasitarusios su infrastruktūros valdytoju, turėtų nustatyti taisykles, kuriose būtų numatyta, kad geležinkelio įmonės moka už naudojimąsi geležinkelio infrastruktūra. Tokios taisyklės neturėtų diskriminuoti geležinkelio įmonių;
- (10) valstybės narės, tinkamai atsižvelgdamos į Sąjungos taisykles dėl valstybės pagalbos, turėtų užtikrinti, kad infrastruktūros valdytojų ir esamų valstybinių arba valstybės valdomų geležinkelio įmonių finansinė struktūra būtų patikima. Tuo neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių kompetencijai infrastruktūros planavimo ir finansavimo srityse;
- (11) pareiškėjams turėtų būti suteikta galimybė pareikšti nuomonę dėl verslo plano turinio infrastruktūros naudojimo, suteikimo ir plėtojimo nuostatų. Tai nebūtinai turėtų apimti viso infrastruktūros valdytojo parengto verslo plano atskleidimą;
- (12) kadangi privačios atšakos ir privačiuojamieji keliai, pavyzdžiui, privačiuojamieji keliai ir atšakos privačiuose pramonės įrenginiuose nėra geležinkelio infrastruktūros dalis, kaip apibrėžta šioje direktyvoje, tos infrastruktūros valdytojams neturėtų būti taikomos pagal šią direktyvą infrastruktūros valdytojams nustatytos pareigos. Tačiau turėtų būti garantuojama, kad nediskriminuojant būtų leista naudotis atšakomis ir privačiuojamaisiais keliais nepriklausomai nuo to, kam jie priklauso, kai jų reikia norint pasiekti paslaugų įrenginius, būtinus transporto paslaugoms teikti, ir aptarnaujančioms ar potencialiai aptarnaujančioms daugiau negu vieną galutinį klientą;
- (13) valstybės narės turėtų galėti nuspręsti padengti infrastruktūros išlaidas kitais būdais nei valstybės teikiamu tiesioginiu finansavimu, pavyzdžiui, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės ir finansavimo iš privačiojo sektoriaus pagrindu;
- (14) infrastruktūros valdytojo pelno (nuostolių) ataskaitos turėtų būti subalansuotos per pagrįstą laikotarpį; išskirtinėmis aplinkybėmis nustatytas laikotarpis galėtų būti pratęstas, pavyzdžiui, smarkiai ir staiga pablogėjus valstybės narės ekonominei padėčiai, kuri daro esminį poveikį eismo mastui toje infrastruktūroje arba turimo valstybės finansavimo apimčiai. Vadovaujantis tarptautiniais apskaitos standartais paskolų suma, skirta infrastruktūros projektams finansuoti, nenurodoma tokiose pelno (nuostolių) ataskaitose;
- (15) kad krovinių vežimo sektorius būtų veiksmingas, ypač tuo atveju, kai kroviniai vežami kertant valstybių sienas, reikia imtis priemonių rinkai atverti;
- (16) siekiant užtikrinti, kad visoje Sąjungoje teisė naudotis geležinkelio infrastruktūra būtų suteikiama vienodai ir nediskriminuojant, yra tikslinga pradėti licencijuoti geležinkelio įmones;
- (17) kelionių su tarpiniais sustojimais atveju naujiems rinkos dalyviams turėtų būti leidžiama įlaipinti ir išlaipinti keleivius viso maršruto metu, siekiant užtikrinti, kad tokia veikla būtų ekonomiškai perspektyvi ir galimiems konkurentams nebūtų sudaryta nepalanki situacija, palyginti su veiklą jau vykdančiais ūkio subjektais;
- (18) naujų laisvos prieigos tarptautinių keleivių vežimo paslaugų su tarpiniais sustojimais įdiegimas neturėtų būti naudojamas keleivių vežimo valstybės viduje paslaugų rinkai atverti, o pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas papildomiems tarptautinių maršrutų sustojimams. Pagrindinis naujų paslaugų tikslas turėtų būti tarptautiniu maršrutu vykstančių keleivių vežimas. Vertinant, koks yra paslaugos pagrindinis tikslas, turėtų būti atsižvelgiama į tokius kriterijus, kaip apyvartos ir apimties vežant vidaus arba tarptautinius keleivius santykis ir paslaugos trukmė. Pagrindinio paslaugos tikslo vertinimą suinteresuotosios šalies prašymu turėtų atlikti atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija;
- (19) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelio ir kelių transporto viešųjų paslaugų ⁽¹⁾ valstybėms narėms ir vietos valdžios institucijoms suteikiama teisė sudaryti viešųjų paslaugų sutartis, kuriose gali būti numatytos išimtinės teisės teikti tam tikras paslaugas. Todėl reikia užtikrinti, kad to reglamento nuostatos atitiktų tarptautinių keleivių vežimo paslaugų rinkos atvėrimo konkurencijai principą;
- (20) tarptautinių keleivių vežimo paslaugų rinkos atvėrimas konkurencijai gali turėti įtakos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugų, teikiamų pagal viešųjų paslaugų sutartis, organizavimui ir finansavimui. Valstybės narės turėtų turėti galimybę apriboti rinkos prieigos teisę, jei dėl šios teisės iškiltų pavojus šių viešųjų paslaugų sutarčių ekonominei pusiausvyrai ir jei tam pritaria atitinkama reguliavimo institucija, remdamasi objektyvia ekonomine analize ir kompetentingų valdžios institucijų, sudariusių viešųjų paslaugų sutartį, prašymu;
- (21) vertinant, ar kilo pavojus viešųjų paslaugų sutarčių ekonominei pusiausvyrai, reikėtų atsižvelgti į iš anksto nustatytus kriterijus, pavyzdžiui, į poveikį paslaugų, įtrauktų į viešųjų paslaugų sutartį, pelningumui, įskaitant iš to išplaukiantį poveikį sutartį sudariusios kompetentingos valdžios institucijos grynosioms išlaidoms, keleivinio transporto paklausą, bilietų kainodarą, bilietų

⁽¹⁾ OL L 315, 2007 12 3, p. 1.

- pardavimo tvarką, stočių abiejose sienos pusėse vietą bei skaičių ir siūlomos naujos paslaugos tvarkaraštį bei dažnumą. Valstybės narės, remdamosi šiuo įvertinimu ir atitinkamos reguliavimo institucijos sprendimu, turėtų galėti suteikti, pakeisti arba atsisakyti suteikti prieigos teisę teikti tarptautinio keleivių vežimo paslaugas, įskaitant mokesčių iš naują tarptautinio keleivių vežimo paslaugą teikiančio ūkio subjekto ėmimą, atsižvelgiant į ekonominę analizę ir laikantis Sąjungos teisės ir lygybės bei nediskriminavimo principų;
- (22) siekiant padėti teikti keleivių vežimo paslaugas maršrutais, kuriais teikiamos privalomosios viešosios paslaugos, tikslinga valstybėms narėms leisti už šias paslaugas atsakingoms institucijoms imti mokestį už šių institucijų jurisdikcijai priklausančias keleivių vežimo paslaugas. Toks mokestis turėtų prisidėti prie išpareigojimų dėl viešųjų paslaugų, nustatytų viešųjų paslaugų sutartyse, finansavimo;
- (23) reguliavimo institucija turėtų veikti vengdama interesų konflikto ir galimo dalyvavimo sudarant viešųjų paslaugų sutartį. Reguliavimo institucijos įgaliojimai turėtų būti išplėsti, kad būtų galima įvertinti tarptautinės paslaugos tikslą ir tam tikrais atvejais potencialų ekonominį poveikį esamoms viešųjų paslaugų sutartims;
- (24) kad investuotų į paslaugas, susijusias su specialiosios infrastruktūros, pavyzdžiui, greitųjų traukinių linijų, naudojimu, pareiškėjams reikalingas teisinis tikrumas, atsižvelgiant į dideles ilgalaikes investicijas;
- (25) reguliavimo institucijos turėtų keistis informacija ir prireikus atskirais atvejais turėtų koordinuoti vertinimo principus bei praktiką vertinant, ar yra iškilęs pavojus viešųjų paslaugų sutarties ekonominei pusiausvyrai. Palaipsniui jos turėtų parengti savo patirtimi pagrįstas gaires;
- (26) siekiant užtikrinti sąžiningą geležinkelio įmonių konkurenciją ir garantuoti visišką skaidrumą ir galimybę nediskriminuojant gauti ir teikti paslaugas, transporto paslaugų teikimas turėtų būti atskirtas nuo paslaugų įrenginių eksploatavimo. Todėl būtina, kad šios dvi veiklos rūšys būtų valdomos nepriklausomai, jei paslaugų įrenginių operatorius priklauso įstaigai arba įmonei, užimančiai dominuojančią padėtį ir taip pat veikiančiai nacionaliniu lygiu bent vienoje krovinių ar keleivių vežimo geležinkelio transporto paslaugų rinkoje, kurioje naudojami tie infrastruktūros įrenginiai. Nepriklausomumo reikalavimas neturėtų apimti reikalavimo paslaugų įrenginiams steigti atskirą juridinį asmenį;
- (27) nediskriminacinė prieiga prie paslaugų įrenginių ir paslaugų, susijusių su geležinkeliais, teikimas šiuose įrenginiuose geležinkelio įmonėms turėtų suteikti galimybę teikti geresnes paslaugas keleiviams ir krovinių vežimo geležinkeliais paslaugų gavėjams;
- (28) kadangi 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽¹⁾ numatoma atverti Europos elektros energijos rinką, traukos srovė nediskriminuojant turėtų būti teikiama geležinkelio įmonėms paprašius. Jei yra tik vienas tiekėjas, už tokias paslaugas imamas mokestis turėtų būti nustatomas pagal bendrus apmokestinimo principus;
- (29) santykiuose su trečiosiomis šalimis reikėtų ypač atsižvelgti į tai, ar tose trečiojoje šalyse abipusiu pagrindu Sąjungos geležinkelio įmonėms suteikiama lygiavertė prieiga prie geležinkelių transporto rinkos, ir ją turėtų palengvinti tarpvalstybiniai susitarimai;
- (30) siekiant užtikrinti patikimas ir tinkamas paslaugas būtina užtikrinti, kad geležinkelio įmonės visada atitiktų tam tikrus geros reputacijos, finansinės būklės ir profesinės kompetencijos reikalavimus;
- (31) siekiant apsaugoti vartotojus ir susijusius trečiuosius asmenis, būtina užtikrinti, kad geležinkelio įmonės būtų tinkamai apdraustos civilinės atsakomybės draudimu. Be to, turėtų būti leidžiamos bankų ar kitų įmonių teikiamos garantijos nelaimingų atsitikimų atveju, jeigu jos siūlomos rinkos sąlygomis, nesudaro valstybės pagalbos ir neturi kitų geležinkelio įmonių diskriminacijos elementų;
- (32) taip pat turėtų būti reikalaujama, kad geležinkelio įmonės laikytųsi geležinkelių paslaugų teikimą reglamentuojančios nacionalinės ir Sąjungos teisės, taikomos nediskriminuojant ir skirtos užtikrinti, kad tos įmonės konkrečiuose geležinkelio ruožuose galėtų plėtoti savo veiklą visiškai saugiai ir tinkamai atsižvelgdamos į sveikatos ir socialines sąlygas, taip pat į darbuotojų ir vartotojų teises;
- (33) licencijų geležinkelio įmonėms išdavimo, tvarkymo ir keitimo tvarka turėtų būti skaidri ir atitikti nediskriminavimo principą;

⁽¹⁾ OL L 211, 2009 8 14, p. 55.

- (34) siekiant visoms geležinkelio įmonėms užtikrinti skaidrumą ir nediskriminacinę prieigą prie geležinkelių infrastruktūros ir paslaugų įrenginių paslaugų, visa informacija, kurios reikia, kad būtų galima naudotis prieigos prie infrastruktūros teisėmis, turėtų būti skelbiama tinklo nuostatuose. Tinklo nuostatai turėtų būti paskelbti bent dviem oficialiosiomis Sąjungos kalbomis pagal galiojančią tarptautinę praktiką;
- (35) tinkamos geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo sistemos kartu su konkurencingų operatorių buvimu padės pasiekti pusiausvyrą tarp įvairių transporto rūšių;
- (36) infrastruktūros valdytojai turėtų būti skatinami, pavyzdžiui, vykdomųjų direktorių premijomis, kad būtų sumažintas prieigos prie geležinkelių infrastruktūros apmokestinimo dydis ir infrastruktūros teikimo sąnaudos;
- (37) valstybių narių pareiga užtikrinti, kad infrastruktūros valdytojo veiklos tikslai ir vidutinio ar ilgo laikotarpio pajamos būtų pasiekiami remiantis kompetentingos valdžios institucijos ir infrastruktūros valdytojo sutartimi ir neturėtų daryti įtakos valstybių narių kompetencijai geležinkelių infrastruktūros planavimo ir finansavimo srityse;
- (38) paskatinus optimaliai panaudoti geležinkelių infrastruktūrą, sumažės transporto paslaugų kaina visuomenei;
- (39) infrastruktūros valdytojų nustatyti išlaidų paskirstymo metodai turėtų būti pagrįsti geriausiomis turimomis žiniomis apie išlaidų patyrimo priežastis ir išlaidos turėtų būti paskirstomos pagal įvairias paslaugas, teikiamas geležinkelio įmonėms ir, kai tinkama, pagal geležinkelių transporto priemonės (riedmenų) tipą;
- (40) turint tinkamas apmokestinimo už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra sistemas kartu su tinkamomis apmokestinimo už naudojimąsi kitomis transporto infrastruktūromis sistemomis bei konkurencingus operatorius turėtų būti pasiekta optimali įvairių transporto rūšių pusiausvyrą tvarių pagrindu;
- (41) taikydamos antkainius infrastruktūros valdytojas turėtų nustatyti atskirus rinkos segmentus, jeigu labai skiriasi vežimo paslaugų teikimo išlaidos, jų rinkos kaina arba paslaugų kokybės reikalavimai;
- (42) apmokestinimo ir pajėgumų paskirstymo sistemomis visoms įmonėms turėtų būti užtikrinta vienoda ir nediskriminacinė prieiga prie infrastruktūros ir turėtų būti kiek galima labiau siekiama teisingai ir nediskriminuojant patenkinti visų naudotojų ir eismo rūšių poreikius. Tokiomis sistemomis turėtų būti užtikrinama sąžininga konkurencija teikiant geležinkelių paslaugas;
- (43) laikantis valstybių narių nustatytų reikalavimų, apmokestinimo ir infrastruktūros pajėgumų paskirstymo sistemos turėtų geležinkelių infrastruktūros valdytojus paskatinti optimizuoti jų valdomos infrastruktūros panaudojimą;
- (44) infrastruktūros pajėgumų paskirstymo sistemos ir apmokestinimo sistemos turėtų suteikti geležinkelio įmonėms aiškią ir nuoseklią ekonominę informaciją, padedančią priimti racionalius sprendimus;
- (45) riedmenų triukšmas, keliamas prekiniuose vagonuose naudojamos ketaus stabdžių trinkelų technologijos, yra vienas iš tų triukšmo šaltinių, kuriuos galima sumažinti atitinkamomis technologijomis. Pagal triukšmą diferencijuoti infrastruktūros mokesčiai pirmiausiai turėtų būti taikomi prekiniais vagonams, kurie neatitinka 2005 m. gruodžio 23 d. Komisijos sprendimo 2006/66/EB dėl transeuropinių paprastųjų geležinkelių posistemio „Riedmenys: triukšmas“ techninių sąveikos specifikacijų ⁽¹⁾ reikalavimų. Kai dėl tokios diferenciacijos infrastruktūros valdytojas praranda pajamų, tai neturėtų daryti poveikio Sąjungos taisyklėms dėl valstybės pagalbos;
- (46) siekiant sumažinti geležinkelių eismo keliamą triukšmą, prie kitų priemonių, pavyzdžiui, techninių sąveikos specifikacijų (TSS) priėmimo nustatant geležinkelių transporto priemonių keliamo triukšmo maksimalius lygius, triukšmo kartografavimo ir veiksmų planų, kuriais pagal 2002 m. birželio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo ⁽²⁾ siekiama sumažinti triukšmo poveikį, taip pat Sąjungos ir nacionalinių viešųjų lėšų, kuriomis norima modifikuoti geležinkelių transporto priemones ir įdiegti triukšmą mažinančias infrastruktūras, turėtų būti pridedami ir pagal triukšmą diferencijuojami infrastruktūros mokesčiai;
- (47) triukšmo mažinimo priemonės, lygiavertės toms, kurios patvirtintos geležinkelių sektoriui, turėtų būti taikomos ir kitoms transporto rūšims;
- (48) siekiant paspartinti Europos traukinių kontrolės sistemos (toliau – ETCS) įdiegimą lokomotyvuose, infrastruktūros valdytojai turėtų pakeisti apmokestinimo sistemą taikydami laikiną diferencijavimą traukiniams, kuriuose įdiegta ETCS. Šis diferencijavimas turėtų būti tinkama paskata įrengti traukiniuose ETCS;
- (49) siekiant atsižvelgti į geležinkelių infrastruktūros pajėgumų naudotojų ar potencialių naudotojų poreikį planuoti savo veiklą, taip pat į klientų ir lėšų skyrėjų poreikius, svarbu, kad infrastruktūros valdytojai užtikrintų, jog infrastruktūros pajėgumai būtų paskirstomi taip, kad atsispindėtų poreikis palaikyti ir gerinti paslaugų patikimumo lygį;

⁽¹⁾ OL L 37, 2006 2 8, p. 1.

⁽²⁾ OL L 189, 2002 7 18, p. 12.

- (50) pageidautina, kad geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojas būtų skatinami mažinti sutrikimų skaičių ir gerinti tinklo eksploatacines savybes;
- (51) valstybės narės turėtų turėti galimybę leisti geležinkelių paslaugų pirkėjams tiesiogiai dalyvauti skirstant infrastruktūros pajėgumus;
- (52) svarbu atsižvelgti ir į pareiškėjų, ir į infrastruktūros valdytojo veiklos poreikius;
- (53) svarbu padidinti infrastruktūros valdytojų lankstumą skirstant infrastruktūros pajėgumus, tačiau tai turėtų būti suderinta su pareiškėjų pagrįstų poreikių patenkinimu;
- (54) pajėgumų paskirstymas turėtų užkirsti kelią taikyti nepagrįstus suvaržymus kitoms įmonėms, turinčioms ar ketinančioms turėti teisę naudotis infrastruktūra ir norinčioms plėtoti savo veiklą;
- (55) taikant pajėgumų paskirstymo ir apmokestinimo sistemas gali reikėti atsižvelgti į tai, kad įvairūs infrastruktūros tinklo komponentai galėjo būti suprojektuoti skirtingų pagrindinių naudotojų reikmėms tenkinti;
- (56) skirtingi naudotojai ir skirtingų tipų naudotojai dažnai darys skirtingą poveikį infrastruktūros pajėgumams, todėl įvairių paslaugų poreikiai turi būti tinkamai subalansuoti;
- (57) siekiant, kad pagal sutartį valdžios institucijai teikiamos viešosios paslaugos būtų patrauklios naudotojams, gali reikėti priimti specialias taisykles;
- (58) taikant apmokestinimo ir pajėgumų paskirstymo sistemas turėtų būti atsižvelgta į didėjančią infrastruktūros pajėgumų išnaudojimą ir, galiausiai, į pajėgumų stokos poveikį;
- (59) įvairių rūšių geležinkelių transporto eismo planavimo laikas skiriasi, dėl to turėtų būti užtikrinta, kad jau užbaigus metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio sudarymo procesą pateikti prašymai dėl infrastruktūros pajėgumų skyrimo galėtų būti patenkinti;
- (60) siekiant geležinkelio įmonėms užtikrinti optimalų rezultatą, pageidautina, kad būtų reikalaujama tikrinti infrastruktūros pajėgumų panaudojimą tuo atveju, kai siekiant patenkinti naudotojų poreikius reikia derinti prašymus skirti infrastruktūros pajėgumus;
- (61) atsižvelgiant į infrastruktūros valdytojų monopolistinę padėtį, turėtų būti reikalaujama, kad jie patikrintų turimus infrastruktūros pajėgumus ir jų didinimo metodus tuo atveju, kai pajėgumų paskirstymo procedūra nepatenkina naudotojų poreikių;
- (62) dėl informacijos apie kitų geležinkelio įmonių prašymus ir apie sistemoje esančius suvaržymus stokos geležinkelio įmonėms gali būti sunku optimizuoti savo prašymus skirti infrastruktūros pajėgumus;
- (63) siekiant didinti geležinkelių patrauklumą tuo atveju, kai teikiant transporto paslaugas naudojamas kelių infrastruktūros valdytojų tinklas, ypač teikiant tarptautinio transporto paslaugas, svarbu užtikrinti geresnį pajėgumų paskirstymo sistemų koordinavimą;
- (64) svarbu sumažinti geležinkelių infrastruktūrų arba įvairių transporto rūšių konkurencijos iškraipymus, galinčius atsirasti dėl labai skirtingų apmokestinimo principų;
- (65) pageidautina nustatyti tas infrastruktūros paslaugų sudedamąsias dalis, kurios yra svarbios tam, kad operatorius galėtų teikti paslaugas ir kurios turėtų būti suteikiamos už minimalų prieigos prie infrastruktūros mokestį;
- (66) būtina investuoti į geležinkelių infrastruktūrą, o infrastruktūros apmokestinimo sistema turėtų būti tokia, kad skatintų infrastruktūros valdytojus skirti reikiamas investicijas, kurios būtų ekonomiškai patrauklios;
- (67) kad būtų galima nustatyti tinkamus ir nešališkus infrastruktūros mokesčius, infrastruktūros valdytojai turi įvertinti ir nustatyti savo turto vertę bei gerai suprasti, kokie veiksniai lemia infrastruktūros eksploatacijos išlaidas;
- (68) pageidautina užtikrinti, kad priimant su transportu susijusius sprendimus būtų atsižvelgta į išorės išlaidas, o geležinkelių infrastruktūros apmokestinimu būtų galima suderintai ir subalansuotai prisidėti prie visų transporto rūšių išorės išlaidų internalizacijos;
- (69) svarbu užtikrinti, kad vidaus ir tarptautiniam susisiekimui taikomi mokesčiai būtų tokie, kad leistų geležinkeliams patenkinti rinkos poreikius. Taigi apmokestinimo už naudojimąsi infrastruktūra dydis turėtų atitikti išlaidas, tiesiogiai patiriamas dėl traukinio eksploataavimo;
- (70) bendras išlaidų padengimo iš infrastruktūros mokesčių dydis turi įtakos būtinam valstybės įnašo dydžiui. Valsybės narės gali reikalauti skirtingo visų išlaidų padengimo. Vis dėlto pageidautina, kad kiekviena infrastruktūros apmokestinimo sistema leistų tokių traukinių eismą, kuris galėtų padengti bent papildomas išlaidas, patiriamas dėl geležinkelių tinklo naudojimo;
- (71) geležinkelių infrastruktūra yra natūralus monopolis, ir todėl infrastruktūros valdytojus reikia skatinti mažinti išlaidas ir veiksmingai valdyti jiems priklausančią infrastruktūrą;
- (72) geležinkelių transporto plėtra turėtų būti užtikrinta pasi-
telkiant, *inter alia*, Sąjungos turimas priemonės, nedarant poveikio jau nustatytiems prioritetams;

- (73) geležinkelio įmonėms suteiktos nuolaidos turėtų būti siejamos su faktiškai sutaupytais administracinėmis išlaidomis, ypač su sutaupytais sandorių sudarymo išlaidomis. Nuolaidos taip pat gali būti suteiktos siekiant paskatinti veiksmingą infrastruktūros panaudojimą;
- (74) pageidautina, kad geležinkelio įmonės ir infrastruktūros valdytojas būtų skatinami mažinti sutrikimų tinkle skaičių;
- (75) skirstydamas pajėgumus, infrastruktūros valdytojas turi išlaikyti, kurias turėtų būti reikalaujama apmokėti;
- (76) kad geležinkelių infrastruktūra būtų veiksmingai valdoma bei tinkamai ir nediskriminuojant naudojama, reikia įsteigti reguliavimo instituciją, kuri nedarydama poveikio nagrinėjimo teismine tvarka galimybei, prižiūrėtų šioje direktyvoje nustatytų taisyklių taikymą ir būtų apeliacinis organas. Tokia reguliavimo institucija turėtų galėti įgyvendinti savo prašymus dėl informacijos ir sprendimus taikydama atitinkamas nuobaudas;
- (77) reguliavimo institucijos finansavimu turėtų būti užtikrintas jos nepriklausomumas ir jis turėtų būti atliekamas arba iš valstybės biudžeto, arba iš sektoriaus įnašų, privalomai renkamų laikantis sąžiningumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principų;
- (78) tinkama darbuotojų skyrimo tvarka turėtų padėti užtikrinti reguliavimo institucijos nepriklausomumą ir visų pirma užtikrinti, kad asmenis, atsakingus už sprendimus, skirtus viešosios valdžios institucijai, kuri neturi tiesioginių reguliuojamųjų įmonių nuosavybės teisių. Jei tokios sąlygos laikomasi, tokia institucija galėtų būti, pavyzdžiui, parlamentas, prezidentas arba ministras pirmininkas;
- (79) reikia konkrečių priemonių tam, kad būtų atsižvelgta į konkrečią tam tikrų valstybių narių geopolitinę ir geografinę padėtį ir geležinkelių sektoriaus organizacijos ypatybes įvairiose valstybėse narėse, kartu užtikrinant vidaus rinkos vientisumą;
- (80) siekiant atsižvelgti į geležinkelių rinkos raidą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai daryti techninio pobūdžio pakeitimus, susijusius su informacija, kurią turi pateikti paraišką dėl licencijos teikianti įmonė, vėlavimo rūšių sąrašu, paskirstymo proceso grafiku ir apskaitos informacija, kurią reikia pateikti reguliavimo institucijoms. Ypač svarbu, kad Komisija parengiamųjų darbų metu tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus Komisija turėtų užtikrinti, kad susiję dokumentai būtų tuo pačiu metu tinkamai laiku persiųsti Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (81) siekiant užtikrinti vienodas šios direktyvos įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi remiantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;
- (82) Komisija neturėtų priimti įgyvendinimo aktų, susijusių su pagrindiniu geležinkelių paslaugų tikslu, naujų tarptautinių paslaugų poveikio viešųjų paslaugų sutarčių ekonominei pusiausvyrai vertinimu, keleivių vežimo paslaugas teikiančių geležinkelio įmonių apmokestinimu, prieiga prie pagrindiniuose paslaugų įrenginiuose teikiamų paslaugų, išsamia licencijos gavimo tvarka, tiesioginių išlaidų, susijusių su apmokestinimu už keliamo triukšmo poveikio išlaidas ir infrastruktūros mokesčio diferenciacijos taikymu siekiant teikti paskatas įrengti traukiniuose ETCS, skaičiavimo tvarka ir bendrais reguliavimo institucijų sprendimų priėmimo principais ir praktika, jei pagal šią direktyvą įsteigtas komitetas nepateikia nuomonės dėl Komisijos pateikto įgyvendinimo akto projekto;
- (83) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. skatinti Sąjungos geležinkelių plėtrą, nustatyti bendruosius geležinkelio įmonių licencijų išdavimo principus ir koordinuoti valstybėse narėse taikomas geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymo taisykles ir tos infrastruktūros naudojimo mokesčius, dėl tokių licencijų išdavimui svarbių geležinkelių tinklų sudedamųjų dalių eksploatavimui būdingo akivaizdžiai tarptautinio pobūdžio, taip pat dėl poreikio užtikrinti sąžiningas ir nediskriminacines infrastruktūros prieigos sąlygas, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl jų tarpvalstybinio pobūdžio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (84) vykdant pareigą perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę, turėtų būti perkeltamos tik tos nuostatos, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnių direktyvų nuostatų. Pareiga perkelti į nacionalinę teisę šios direktyvos nuostatas, kurios, palyginti su ankstesnėmis direktyvomis, iš esmės nepakeistos, kyla pagal tas direktyvas;

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

- (85) valstybėms narėms, kuriose nėra geležinkelių sistemos ir artimiausiu metu nenumatoma jos sukurti, pareiga į nacionalinę teisę perkelti ir įgyvendinti šios direktyvos II ir IV skyrius būtų neproporcinga ir betikslė. Todėl tokioms valstybėms narėms turėtų būti daroma tos pareigos išimtis;
- (86) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽¹⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimo apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pridėti vieną ar kelis dokumentus, kuriuose būtų paaiškintas direktyvos nuostatų ir atitinkamų perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių ryšys. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas mano, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (87) šia direktyva neturėtų būti daromas poveikis IX priedo B dalyje nurodytiems terminams, iki kurių valstybės narės turi įgyvendinti ankstesnes direktyvas,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šia direktyva nustatomi:
- a) taisyklės, taikomos geležinkelių infrastruktūros valdymui ir geležinkelio įmonių, įsisteigusių arba ketinančių įsisteigti kurioje nors valstybėje narėje, geležinkelių transporto veiklos rūšims, kaip nustatyta II skyriuje;
 - b) kriterijai, taikomi valstybei narei išduodant, pratęsiant ar keičiant licencijas, skirtas geležinkelio įmonėms, kurios yra ar bus įsteigtos Sąjungoje, kaip nustatyta III skyriuje;
 - c) principai ir procedūros, taikomi nustatant ir renkant geležinkelių infrastruktūros mokesčius bei paskirstant geležinkelių infrastruktūros pajėgumus, kaip nustatyta IV skyriuje.
2. Ši direktyva taikoma naudojantis geležinkelių infrastruktūra teikiant vidaus ir tarptautines vežimo geležinkeliais paslaugas.

2 straipsnis

Taikymo srities išimtys

1. II skyrius netaikomas geležinkelio įmonėms, kurios teikia tik miesto, priemiesčio arba regionines geležinkelių transporto paslaugas vietiniuose ir regioniniuose autonominiuose tinkluose,

arba tinkluose, skirtuose tik miesto ar priemiestinėms geležinkelių paslaugoms.

Nepaisant pirmos pastraipos, kai tokią geležinkelio įmonę tiesiogiai ar netiesiogiai valdo įmonė arba kitas subjektas, kuris teikia arba integruoja kitas geležinkelių transporto paslaugas nei miesto, priemiestines ar regionines paslaugas, taikomi 4 ir 5 straipsniai. 6 straipsnis taip pat taikomas tokiai geležinkelio įmonei jos ryšių su įmone ar subjektu, kuris tiesiogiai ar netiesiogiai ją kontroliuoja, atžvilgiu.

2. Valstybės narės III skyriaus gali netaikyti:

- a) įmonėms, kurios, teikdamos keleivių vežimo geležinkeliais paslaugas, naudojami tik vietine ir regionine autonomine geležinkelių infrastruktūra;
 - b) įmonėms, kurios teikia tik miesto ir priemiestines keleivių vežimo geležinkeliais paslaugas;
 - c) įmonėms, kurios teikia tik regioninio krovinių vežimo geležinkeliais paslaugas;
 - d) įmonėms, kurios teikia tik krovinių vežimo paslaugas, naudodamosi privačia geležinkelių infrastruktūra, kuri skirta tik infrastruktūros savininko krovinių vežimo reikmėms.
3. Valstybės narės 7, 8 ir 13 straipsnių bei IV skyriaus gali netaikyti:
- a) vietiniams ir regioniniams autonominiams tinklams teikiant keleivių vežimo geležinkelių infrastruktūra paslaugas;
 - b) tinklams, skirtiems tik miesto ar priemiestinėms keleivių vežimo geležinkeliais paslaugoms teikti;
 - c) regioniniams tinklams, kuriais naudojami vien tik geležinkelio įmonė, kuriai netaikoma 1 dalis, regioninėms krovinių vežimo paslaugoms teikti tol, kol tinklo pajėgumų nepaprasto kitas pareiškėjas;
 - d) privačiai geležinkelių infrastruktūrai, kuri naudojama tik infrastruktūros savininko krovinių vežimo reikmėms.

4. Nedarant poveikio 3 daliai, valstybės narės gali netaikyti 8 straipsnio 3 dalies vietinėms ir regioninėms geležinkelių infrastruktūroms, kurios nėra strategiškai svarbios geležinkelių rinkos veikimui, o IV skyriaus gali netaikyti vietinėms geležinkelių infrastruktūroms, kurios nėra strategiškai svarbios geležinkelių rinkos veikimui. Valstybės narės praneša Komisijai savo ketinimą netaikyti nuostatų tokioms geležinkelių infrastruktūroms. Laikydamosi 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamosios procedūros Komisija sprendžia, ar tokia geležinkelių infrastruktūra gali būti laikoma strategiškai nesvarbia, atsižvelgdama į atitinkamų geležinkelio linijų ilgį, jų naudojimo mastą ir eismo intensyvumą, kuriam gali būti padarytas poveikis.

⁽¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

5. Valstybės narės gali 31 straipsnio 5 dalies netaikyti transporto priemonėms, kurios vykdo veiklą ar skirtos vykdyti veiklą vykstant iš trečiųjų šalių ir į jas, naudojant tinklą, kurio vėžės plotis skiriasi nuo pagrindinio Sąjungos geležinkelių tinklo vėžės pločio.

6. Valstybės narės gali nuspręsti dėl kitokių laikotarpių ir terminų pajėgumų paskirstymo grafike nei nurodytieji 43 straipsnio 2 dalyje, VI priedo 2 punkto b papunktyje ir VII priedo 3, 4 ir 5 punktuose, jei tarptautinių traukinio maršrutų nustatymas bendradarbiaujant su trečiųjų šalių infrastruktūros valdytojais tinkle, kurio vėžės plotis skiriasi nuo pagrindinio Sąjungos geležinkelių tinklo vėžės pločio, turi didelį poveikį pajėgumų paskirstymo grafikui apskritai.

7. Valstybės narės gali nuspręsti paskelbti apmokestinimo sistemą ir apmokestinimo taisykles, taikytinas konkrečiai tarptautinėms krovinių pervežimo paslaugoms iš trečiųjų šalių ir į jas, teikiamoms tinkle, kurio vėžės plotis skiriasi nuo pagrindinio Sąjungos geležinkelių tinklo vėžės pločio, nustatydamos kitokias priemones ir terminus nei numatytieji 29 straipsnio 1 dalyje, kai to reikia sąžiningai konkurencijai užtikrinti.

8. Valstybės narės gali IV skyriaus netaikyti geležinkelių infrastruktūrai, kurios vėžės plotis skiriasi nuo vėžės pločio pagrindiniame Sąjungos geležinkelių tinkle ir kuri jungia valstybės narės pasienio stotis su trečiosios šalies teritorija.

9. Ši direktyva netaikoma įmonėms, kurių veikla apsiriboja tik kelių transporto priemonių vežimo po jūra esančiais tuneliais pervežimo paslaugomis, arba transporto veiklai, kurią vykdančios teikiamos kelių transporto priemonių vežimo tokiais tuneliais pervežimo paslaugos, išskyrus 6 straipsnio 1 ir 4 dalis bei 10, 11, 12 ir 28 straipsnius.

10. Valstybės narės gali netaikyti II skyriaus, išskyrus 14 straipsnį, ir IV skyriaus bet kokias tranzito per Sąjungos teritoriją geležinkelių paslaugas.

11. Valstybės narės gali netaikyti 32 straipsnio 4 dalies traukiniams, kuriuose neįrengta Europos traukinių kontrolės sistema (toliau – ETCS), kurie naudojami regioninio keleivių vežimo paslaugoms teikti ir kurie pirmą kartą pradėti eksploatuoti anksčiau nei 1985 m.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtis

Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtis:

1) geležinkelio įmonė – pagal šią direktyvą licencijuota valstybinė arba privati įmonė, kurios pagrindinė veikla – teikti krovinių ir (arba) keleivių vežimo geležinkeliais paslaugas tuo atveju, kai ta įmonė užtikrina trauką; šis terminas taip pat apima tik trauką teikiančias įmones;

2) infrastruktūros valdytojas – įstaiga ar įmonė, atsakinga visų pirma už geležinkelių infrastruktūros sukūrimą, valdymą ir priežiūrą, įskaitant eismo valdymą, traukinių kontrolę ir valdymą bei signalizaciją; tinklo arba tinklo dalies infrastruktūros valdytojo funkcijos gali būti pavestos kelioms įstaigoms ar įmonėms;

3) geležinkelių infrastruktūra – objektai, išvardyti I priede;

4) tarptautinio krovinių vežimo paslauga – transporto paslauga, kai traukinys kerta bent vieną valstybės narės sieną; traukinys gali būti performuotas ir (arba) įvairios jo dalys gali būti pradėjusios maršrutą skirtingose vietose ir vykti į skirtingas paskirties vietas su sąlyga, kad visi vagonai kerta bent vieną sieną;

5) tarptautinė keleivių vežimo paslauga – keleivių vežimo paslauga, kai traukinys kerta bent vieną valstybės narės sieną ir kurios pagrindinis tikslas – vežti keleivius tarp stočių, esančių skirtingose valstybėse narėse; traukinys gali būti performuotas ir (arba) įvairios jo dalys gali būti pradėjusios maršrutą skirtingose vietose ir vykti į skirtingas paskirties vietas su sąlyga, kad visi vagonai kerta bent vieną sieną;

6) mieste ir priemiesčiuose teikiamos paslaugos – transporto paslaugos, kurių pagrindinė paskirtis – patenkinti miesto arba aglomeracijos, įskaitant tarpvalstybinę aglomeraciją, transporto poreikius ir transporto poreikius tarp tokio miesto arba aglomeracijos ir juos supančių rajonų;

7) regioninės paslaugos – transporto paslaugos, kurių pagrindinė paskirtis patenkinti regiono transporto poreikius, įskaitant tarpvalstybiniame regione;

8) tranzitas – Sąjungos teritorijos kirtimas nepakraunant ar neiškraunant krovinių ir (arba) neįlaipinant ar neišlaipinant keleivių Sąjungos teritorijoje;

9) alternatyvus maršrutas – kitas maršrutas, kai vykstama iš tos pačios vietos ir į tą pačią vietą, jei galima vieną maršrutą pakeisti kitu, kad geležinkelio įmonė galėtų teikti atitinkamas krovinių arba keleivių pervežimo paslaugas;

10) perspektyvi alternatyva – galimybė naudotis kitais paslaugų įrenginiais, kurie geležinkelio įmonei yra ekonomiškai priimtini ir kuriais naudodamasi įmonė gali teikti atitinkamas krovinių arba keleivių pervežimo paslaugas;

11) paslaugų įrenginys – įrenginys, įskaitant žemės plotą, pastatą ir įrangą, kuris visas arba iš dalies buvo specialiai paruoštas, kad būtų galima teikti vieną ar daugiau paslaugų, nurodytų II priedo 2–4 punktuose;

- 12) paslaugų įrenginio operatorius – viešasis arba privatus subjektas, atsakingas už vieno ar daugiau paslaugų įrenginių valdymą arba vienos ar daugiau paslaugų, nurodytų II priedo 2–4 punktuose, teikimą geležinkelio įmonėms;
- 13) tarpvalstybinis susitarimas – dviejų ar daugiau valstybių narių arba valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimas siekiant sudaryti palankesnes sąlygas teikti tarpvalstybines geležinkelių paslaugas;
- 14) licencija – licencijas išduodančios institucijos išduotas leidimas įmonei, kuriuo pripažįstama jos kaip geležinkelio įmonės įgaliojimai teikti geležinkelių transporto paslaugas; tie įgaliojimai gali apsiriboti tam tikrų paslaugų teikimu;
- 15) licencijas išduodanti institucija – institucija, atsakinga už licencijų išdavimą valstybėje narėje;
- 16) sutartis – sutartis, arba, *mutatis mutandis*, susitarimas pagal administracines priemones;
- 17) pagrįstas pelnas – paslaugų įrenginio operatoriaus nuosavo kapitalo grąžos norma, nustatoma atsižvelgiant į riziką, įskaitant pajamų gavimo riziką, arba tokios rizikos nebuvimą, kuri atitinka susijusio sektoriaus pastarųjų metų normos vidurkį;
- 18) paskirstymas – geležinkelių infrastruktūros pajėgumų paskirstymas, kurį atlieka infrastruktūros valdytojas;
- 19) pareiškėjas – geležinkelio įmonė arba geležinkelio įmonių tarptautinė grupė arba kiti fiziniai arba juridiniai asmenys, pavyzdžiui, Reglamente (EB) Nr. 1370/2007 apibrėžtos kompetentingos valdžios institucijos, taip pat siuntėjai, ekspeditoriai ir kombinuoto susisiekimo operatoriai, kurie, norėdami teikti viešąsias paslaugas arba turėdami komercinių interesų, pageidauja įsigyti infrastruktūros pajėgumų;
- 20) perpildyta infrastruktūra – infrastruktūros dalis, kurioje infrastruktūros pajėgumų paklausa negali būti visiškai patenkinta tam tikru metu net ir po to, kai suderinami įvairūs prašymai dėl infrastruktūros pajėgumų;
- 21) pajėgumų didinimo planas – priemonė ar kelios priemonės ir jų įgyvendinimo grafikas, kuriomis siekiama sumažinti pajėgumų apribojimus, dėl kurių infrastruktūros dalis paskelbiama „perpildyta infrastruktūra“;
- 22) derinimas – procesas, per kurį infrastruktūros valdytojas ir pareiškėjai stengiasi rasti sprendimą, kaip suderinti prieštaraujančius prašymus dėl infrastruktūros pajėgumų;
- 23) pamatinis susitarimas – pagal viešąją ar privatinę teisę sudarytas teisiškai privalomas bendro pobūdžio susitarimas, nustatantis pareiškėjo ir infrastruktūros valdytojo teises ir pareigas dėl infrastruktūros pajėgumų paskirstymo ir mokesčių ėmimo per ilgesnį negu vieną tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį;
- 24) infrastruktūros pajėgumai – galimybė tvarkaraštyje numatyti traukinio linijas, prašomas skirti tam tikroje infrastruktūros dalyje tam tikru laikotarpiu;
- 25) tinklas – visa geležinkelių infrastruktūra, kurią valdo infrastruktūros valdytojas;
- 26) tinklo nuostatai – dokumentas, kuriame išsamiai nustatomos apmokestinimo ir pajėgumų paskirstymo sistemų bendrosios taisyklės, galutiniai terminai, procedūros ir kriterijai, įskaitant kitą informaciją, reikalingą norint kreiptis dėl infrastruktūros pajėgumų skyrimo;
- 27) traukinio linija – infrastruktūros pajėgumai, reikalingi tam, kad konkrečiu laikotarpiu traukinys galėtų važiuoti tarp dviejų vietovių;
- 28) tarnybinis traukinių tvarkaraštis – duomenys, atspindintys visą suplanuotą traukinių ir riedmenų eismą atitinkama infrastruktūra per tvarkaraščio galiojimo laikotarpį;
- 29) atsarginis kelias – keliai, specialiai skirti geležinkelio transporto priemonėms laikinai stovėti, kol bus paskirstytos;
- 30) kapitalinis remontas – darbai, kurie nėra einamieji kasdienės veiklos darbai ir kuriuos atliekant reikia, kad transporto priemonė nebūtų eksploatuojama.

II SKYRIUS

SAJUNGOS GELEŽINKELIŲ PLĖTRA

1 SKIRSNIS

Valdymo nepriklausomumas

4 straipsnis

Geležinkelio įmonių ir infrastruktūros valdytojų nepriklausomumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad administracinių, ekonominių ir buhalterinės apskaitos reikalų tvarkymo, administravimo ir vidaus kontrolės srityse tiesiogiai arba netiesiogiai valstybėms narėms priklausančios arba jų kontroliuojamos geležinkelio įmonės būtų nepriklausomos, ir dėl to jos tvarkys savo turtą, biudžetą ir apskaitą atskirai nuo valstybės turto, biudžeto ir apskaitos.

2. Infrastruktūros valdytojas laikosi valstybių narių nustatytų apmokestinimo už naudojimąsi infrastruktūra ir infrastruktūros pajėgumų paskirstymo bendrų ir konkrečių taisyklių ir kartu atsako už savo įstaigos valdymą, administravimą ir vidaus kontrolę.

5 straipsnis

Geležinkelio įmonių valdymas pagal komercinius principus

1. Valstybės narės užtikrina, kad geležinkelio įmonėms būtų suteikta galimybė savo veiklą reguliuoti pagal rinkos poreikius ir kad už šios veiklos tvarkymą būtų atsakingi tų geležinkelio įmonių valdymo organai tam, kad būtų teikiamos veiksmingos ir atitinkamos reikiamos kokybės paslaugos kuo mažesne kaina.

Geležinkelio įmonės, nepriklausomai nuo jų nuosavybės teisių, valdomos pagal komercinėms įmonėms taikomus principus. Tai taikoma ir valstybių narių geležinkelio įmonių nustatytoms pareigoms teikti viešąsias paslaugas ir viešųjų paslaugų sutartims, kurias tos įmonės sudaro su valstybės kompetentingomis valdžios institucijomis.

2. Geležinkelio įmonės parengia savo verslo planus, įskaitant investavimo ir finansavimo programas. Tokie planai rengiami tam, kad būtų užtikrinta įmonės finansinė pusiausvyrą ir kiti techniniai, komerciniai bei finansiniai valdymo tikslai; planuose taip pat nurodomi būdai, kaip tuos tikslus pasiekti.

3. Pagal kiekvienos valstybės narės nustatytas bendros politikos gaires ir atsižvelgiant į nacionalinius planus bei sutartis (kurie gali būti daugiamečiai), įskaitant investavimo bei finansavimo planus, geležinkelio įmonėms suteikiama teisė visų pirma:

- a) nustatyti savo vidaus organizavimą nedarant poveikio 7, 29 ir 39 straipsnių nuostatomis;
- b) kontroliuoti paslaugų teikimą bei jų pardavimą ir nustatyti šių paslaugų kainas;
- c) priimti sprendimus dėl savo darbuotojų, lėšų ir pirkimų;
- d) išplėsti savo rinkos dalį, kurti naujas technologijas bei paslaugas ir taikyti bet kokius naujoviškus vadybos būdus;
- e) pradėti kita su geležinkelių verslu susijusia veiklą.

Šia dalimi nedaromas poveikis Reglamentui (EB) Nr. 1370/2007.

4. Nepaisant 3 dalies, valstybei priklausančių ar valstybės kontroliuojamų geležinkelio įmonių akcininkai ta pačia tvarka kaip ir privačių akcinių bendrovių akcininkai turi galėti reikauti jų pačių išankstinio patvirtinimo prieš priimant svarbius verslo sprendimus pagal valstybių narių bendrovių teisės nuostatas. Šio straipsnio nuostatos nedarą poveikio pagal valstybių

narių bendrovių teisės nuostatas, susijusias su valdybos narių skyrimu, priežiūros organams suteikiamiems įgaliojimams.

2 SKIRSNIS

Infrastruktūros valdymo ir transporto paslaugų bei įvairių kategorijų transporto paslaugų atskyrimas

6 straipsnis

Apskaitos atskyrimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad su geležinkelio įmonių teikiamomis transporto paslaugomis susijusios veiklos ir su geležinkelių infrastruktūros valdymu susijusios veiklos pelno (nuostolių) ataskaitos ir balansai būtų tvarkomi ir skelbiami atskirai. Viešosios lėšos, skirtos vienai iš šių dviejų veiklos sričių, negali būti perkeltos į kitą sritį.

2. Valstybės narės taip pat gali numatyti, kad dėl minėto atskyrimo vienoje įmonėje turės būti įsteigti atskiri padaliniai arba kad infrastruktūrą ir transporto paslaugas valdys atskiri subjektai.

3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų tvarkomos ir skelbiamos atskiros krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliais paslaugų teikimo pelno (nuostolių) ataskaitos ir balansai. Viešosios lėšos, sumokėtos už su viešųjų vežimo paslaugų teikimu susijusią veiklą, atitinkamose sąskaitose apskaitomos atskirai pagal Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 7 straipsnį ir negali būti perkeltamos prie lėšų, skirtų veiklai, susijusiai su kitų transporto paslaugų teikimu ar su kita veikla.

4. Šių skirtingų 1 ir 3 dalyse nurodytų veiklos sričių apskaita tvarkoma taip, kad būtų galima stebėti, kaip laikomasi draudimo vienos srities veiklai skirtas viešąsias lėšas skirti kitos srities veiklai ir kaip naudojamos iš infrastruktūros mokesčių gautos pajamos ir papildomos pajamos iš kitos komercinės veiklos.

7 straipsnis

Esminių infrastruktūros valdytojo funkcijų nepriklausomumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinės funkcijos, garantuojančios tinkamą ir nediskriminuojančią prieigą prie infrastruktūros, būtų pavestos įstaigoms ar įmonėms, kurios pačios neteikia jokių geležinkelio transporto paslaugų. Nepriklausomai nuo organizacinių struktūrų, turi būti įrodyta, kad šis tikslas buvo pasiektas.

Šios pagrindinės funkcijos:

- a) sprendimų dėl traukinio linijų paskirstymo, įskaitant konkrečių linijų buvimo nustatymą ir įvertinimą bei jų paskyrimą, priėmimas; ir

- b) sprendimų dėl infrastruktūros apmokestinimo, įskaitant sprendimų dėl mokesčių dydžio nustatymo ir jų surinkimo, priėmimas nedarant poveikio 29 straipsnio 1 daliai.

Vis dėlto pareigą prisidėti prie geležinkelių infrastruktūros plėtos, pavyzdžiui, investicijų, techninės priežiūros ir finansavimo forma, valstybės narės gali pavesti geležinkelio įmonėms ar bet kuriai kitai įstaigai.

2. Jei infrastruktūros valdytojas savo teisine forma, organizacija arba sprendimų priėmimo funkcijomis yra priklausomas nuo kurios nors geležinkelio įmonės, IV skyriaus 2 ir 3 skirsniuose nurodytas funkcijas vykdo atitinkamai savo teisine forma, organizacija ir sprendimų priėmimu nuo jokios geležinkelio įmonės nepriklausomos apmokestinimo įstaiga ir paskirstymo įstaiga.

3. Jei IV skyriaus 2 ir 3 skirsnių nuostatos susijusios su esminėmis infrastruktūros valdytojo funkcijomis, laikoma, kad šios nuostatos galioja apmokestinimo įstaigai arba paskirstymo įstaigai jų atitinkamų įgaliojimų srityse.

3 SKIRSNIS

Finansinės padėties pagerinimas

8 straipsnis

Infrastruktūros valdytojo finansavimas

1. Valstybės narės plėtoja savo nacionalinę geležinkelių infrastruktūrą prirėkus atsižvelgdamos į bendruosius Sąjungos poreikius, įskaitant poreikį bendradarbiauti su kaimyninėmis trečiosiomis šalimis. Šiuo tikslu jos, pasikonsultavusios su suinteresuotomis šalimis, ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 16 d. paskelbia orientacinę geležinkelių infrastruktūros plėtos strategiją, kad būtų patenkinti ateities mobilumo poreikiai infrastruktūros techninės priežiūros, atnaujinimo ir vystymo srityse remiantis stabiliu geležinkelių sistemos finansavimu. Ta strategija kuriama ne trumpesiam nei penkerių metų laikotarpiui ir yra atnaujinama.

2. Deramai atsižvelgdamos į SESV 93, 107 ir 108 straipsnius, valstybės narės infrastruktūros valdytojui gali taip pat skirti jo funkcijas, kaip nurodyta 3 straipsnio 2 punkte, infrastruktūros apimtį ir finansinius poreikius atitinkantį finansavimą, ypač tam, kad būtų skirta lėšų naujoms investicijoms. Valstybės narės gali nuspręsti finansuoti tas investicijas kitomis priemonėmis nei tiesiogiai skirtomis valstybės lėšomis. Bet koku atveju valstybės narės turi laikytis šio straipsnio 4 dalyje nurodytų reikalavimų.

3. Laikydamosis atitinkamos valstybės narės nustatytos bendrosios politikos ir atsižvelgdamos į 1 dalyje nurodytą strategiją ir 2 dalyje nurodytą valstybių narių teikiamą finansavimą, infrastruktūros valdytojas priima verslo planą, įskaitant investicijų ir finansines programas. Planas rengiamas siekiant užtikrinti optimalų ir veiksmingą infrastruktūros panaudojimą, suteikimą ir plėtrą, užtikrinant finansinę pusiausvyrą ir numatant prie-

mones šiems tikslams pasiekti. Infrastruktūros valdytojas užtikrina, kad prieš infrastruktūros valdytojui patvirtinant verslo planą žinomi pareiškėjai ir pateikę prašymą potencialūs pareiškėjai galėtų gauti atitinkamą informaciją ir turėtų galimybę pateikti savo nuomonę dėl verslo plano turinio – prieigos prie infrastruktūros ir jos naudojimo sąlygų bei infrastruktūros pobūdžio, jos užtikrinimo ir vystymo.

4. Valstybės narės užtikrina, kad esant įprastoms verslo sąlygoms ir per pagrįstą laikotarpį, neviršijantį penkerių metų, infrastruktūros valdytojo pelno (nuostolių) ataskaitoje būtų bent išlaikytas balansas tarp, viena vertus, iš infrastruktūros mokesčių gautų pajamų, papildomų pajamų iš kitos komercinės veiklos, negrąžinamų pajamų iš privačių šaltinių ir valstybės skirtų lėšų, įskaitant atitinkamais atvejais išankstinius valstybės mokėjimus, ir, kita vertus, infrastruktūros išlaidų.

Nedarant poveikio galimam ilgalaikiam tikslui, kad visų transporto rūšių infrastruktūros išlaidas padengtų jos naudotojai esant tinkamai ir nediskriminuojančiai įvairių transporto rūšių konkurencijai, tais atvejais, kai geležinkelių transportas gali konkuruoti su kitomis transporto rūšimis, laikydamosi 31 ir 32 straipsniuose nurodytos apmokestinimo sistemos, valstybė narė gali pareikalauti, kad infrastruktūros valdytojas pajamas ir išlaidas subalansuotų be valstybės lėšų.

9 straipsnis

Skaidrus skolos likvidavimas

1. Nedarant poveikio Sąjungos taisyklėms dėl valstybės pagalbos, valstybės narės, laikydamosi SESV 93, 107 ir 108 straipsnių, nustato atitinkamą mechanizmą valstybei priklausantių arba valstybės kontroliuojamų geležinkelio įmonių skoloms sumažinti iki tokio lygio, kad nebūtų kliudoma tinkamai valdyti įmonės finansus ir pagerėtų jų finansinė padėtis.

2. Siekdamos 1 dalyje nurodyto tikslo valstybės narės gali reikalauti, kad tokių geležinkelio įmonių buhalterinės apskaitos skyriuose būtų įkurtas atskiras laipsniško skolos grąžinimo periodiniais mokėjimais padalinys.

Į tokio padalinio buhalterinį balansą gali būti įrašytos visos geležinkelio įmonei suteiktos paskolos, skirtos ir investicijoms finansuoti, ir veiklos išlaidų perviršiui, atsirandančiam teikiant geležinkelių transporto paslaugas arba valdant geležinkelių infrastruktūrą, padengti, iki to laiko, kol šios paskolos negrąžintos. Į skolas, atsiradusias dėl dukterinių įmonių veiklos neatsižvelgiama.

3. 1 ir 2 dalyse taikomos tik valstybei priklausančių ar valstybės kontroliuojamų geležinkelio įmonių skoloms ar jų palūkanoms, kurias atitinkamos valstybės narės geležinkelio tarnybos ar jų dalis sukaupė iki rinkos atvėrimo dienos ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip 2001 m. kovo 15 d. arba valstybių narių įstojimo į Sąjungą dieną, jei valstybės narės į Europos Sąjungą įstoję po tos datos.

4 SKIRSNIS

Prieiga prie geležinkelių infrastruktūros ir paslaugų

10 straipsnis

Prieigos prie geležinkelių infrastruktūros sąlygos

1. Geležinkelio įmonėms suteikiama teisė lygiavertėmis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis naudotis geležinkelių infrastruktūra visose valstybėse narėse visų rūšių krovinių vežimo geležinkeliais paslaugoms teikti. Ta teisė taip pat apima prieigą prie infrastruktūros, jungiančios jūrų ir vidaus vandenų uostus ir kitus paslaugų įrenginius, nurodytus II priedo 2 punkte, ir prie infrastruktūros, faktiškai ar potencialiai aptarnaujančios daugiau nei vieną galutinį klientą.

2. Geležinkelio įmonėms suteikiama prieigos prie geležinkelių infrastruktūros visose valstybėse narėse teisė, kad jos galėtų teikti tarptautines keleivių vežimo geležinkeliais paslaugas. Geležinkelio įmonės, teikdamos tarptautines keleivių vežimo paslaugas, turi teisę įlaipinti keleivius bet kurioje tarptautiniame maršrute esančioje stotyje ir išlaipinti juos kitoje stotyje, įskaitant toje pačioje valstybėje narėje esančias stotis. Ta teisė taip pat apima prieigą prie infrastruktūros, jungiančios paslaugų įrenginius, nurodytus II priedo 2 punkte.

3. 55 straipsnyje nurodyta atitinkama reguliavimo institucija arba institucijos atitinkamų kompetentingų valdžios institucijų arba suinteresuotų geležinkelio įmonių prašymu nustato, ar paslaugos pagrindinis tikslas – vežti keleivius tarp stočių, esančių skirtingose valstybėse narėse.

4. Remdamasi reguliavimo institucijų, kompetentingų valdžios institucijų ir geležinkelio įmonių patirtimi bei 57 straipsnio 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, Komisija ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 16 d. patvirtina priemones, kuriose išsamiai nustatomi šio straipsnio 3 dalies taikymo tvarka ir kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

11 straipsnis

Prieigos teisės ir teisės įlaipinti ir išlaipinti keleivius ribojimas

1. Valstybės narės gali riboti 10 straipsnyje nustatytą prieigos teisę paslaugoms tarp išvykimo vietos ir paskirties vietos, kurioms taikoma viena ar kelios viešųjų paslaugų sutartys, atitinkančios Sąjungos teisę. Tokiais apribojimais negali būti ribojama teisė įlaipinti keleivius bet kurioje stotyje, esančioje tarptautinės paslaugos maršrute, ir juos išlaipinti kitoje stotyje, įskaitant toje pačioje valstybėje narėje esančias stotis, išskyrus atvejus, kai dėl naudojimosi šia teise iškiltų pavojus viešųjų paslaugų sutarties ekonominei pusiausvyrai.

2. Tai, ar iškiltų pavojus viešųjų paslaugų sutarties ekonominei pusiausvyrai, sprendžia atitinkama reguliavimo institucija ar institucijos, nurodytos 55 straipsnyje, remdamasi objektyvia

ekonominė analize ir iš anksto nustatytais kriterijais, gavusios bet kurio iš toliau išvardytų subjektų prašymą:

- a) kompetentingos valdžios institucijos arba kompetentingų valdžios institucijų, sudariusių viešųjų paslaugų sutartį;
- b) kitos suinteresuotos kompetentingos valdžios institucijos, turinčios teisę apriboti prieigą pagal šį straipsnį;
- c) infrastruktūros valdytojo;
- d) geležinkelio įmonės, vykdančios viešųjų paslaugų sutartį.

Kompetentingos valdžios institucijos ir geležinkelio įmonės, teikiančios viešąsias paslaugas, pateikia atitinkamai reguliavimo institucijai ar institucijoms informaciją, kurios pagrįstai reikalaujama sprendimui priimti. Reguliavimo institucija apsveria šių šalių pateiktą informaciją, prireikus prašo atitinkamos informacijos iš visų susijusių šalių ir pradeda konsultacijas su jomis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos. Reguliavimo institucija konsultuojasi su visomis atitinkamomis šalimis ir informuoja atitinkamas šalis apie savo pagrįstą sprendimą per iš anksto nustatytą, pagrįstą laikotarpį ir bet koku atveju per šešias savaites nuo visos atitinkamos informacijos gavimo.

3. Reguliavimo institucija pateikia savo sprendimo pagrindimą ir nurodo laikotarpį ir sąlygas, kurių laikydamasis bet kuris iš toliau išvardytų subjektų gali prašyti sprendimą apspręsti iš naujo:

- a) atitinkama kompetentinga valdžios institucija arba kompetentingos valdžios institucijos;
- b) infrastruktūros valdytojas;
- c) geležinkelio įmonė, vykdanči viešųjų paslaugų sutartį;
- d) geležinkelio įmonė, sieianti, kad jai būtų suteikta prieiga.

4. Remdamasi reguliavimo institucijų, kompetentingų valdžios institucijų bei geležinkelio įmonių patirtimi ir 57 straipsnio 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, Komisija ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 16 d. patvirtina priemones, kuriose išsamiai nustatomi šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių taikymo tvarka ir kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Valstybės narės taip pat gali apriboti teisę įlaipinti ir išlaipinti keleivius toje pačioje valstybėje narėje esančiose tarptautinėse keleivių vežimo paslaugos maršruto stotyse, jei buvo suteikta išimtinė teisė vežti keleivius tarp tų stočių pagal koncesijos sutartį, sudarytą anksčiau nei 2007 m. gruodžio 4 d. remiantis sąžininga konkurso tvarka ir laikantis atitinkamų Sąjungos teisės principų. Šie apribojimai gali būti taikomi pirminiu sutarties galiojimo laikotarpiu arba 15 metų laikotarpiu, atsižvelgiant į tai, kuris laikotarpis yra trumpesnis.

6. Valstybės narės užtikrina, kad 1, 2, 3 ir 5 dalyse nurodytiems sprendimams būtų taikoma teisminė kontrolė.

12 straipsnis

Keleivių vežimo paslaugas teikiančių geležinkelio įmonių apmokestinimas

1. Nedarant poveikio 11 straipsnio 2 daliai, valstybės narės, laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų sąlygų, gali įgaluoti valdžios institucijas, atsakingas už keleivių vežimą geležinkelių transportu, imti mokesčių iš geležinkelio įmonių, teikiančių keleivių vežimo paslaugas, už maršrutų, kurie priskiriami tos valdžios institucijos jurisdikcijai ir kurie yra tarp dviejų tos valstybės narės stočių, naudojimą.

Tokiu atveju, geležinkelio įmonėms, teikiančioms vietos ar tarp-tautinės keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugas, už maršrutų, kurie priskiriami tos valdžios institucijos jurisdikcijai, naudojimą taikomas toks pats mokestis.

2. Mokesčiu siekiama kompensuoti valdžios institucijos išlaidas, atsirandančias dėl pareigos teikti viešąsias paslaugas, remiantis viešųjų paslaugų sutartimis, sudarytomis pagal Sąjungos teisę. Pajamos, atsiradusios iš tokio mokesčio ir sumokėtos kaip kompensacija, negali viršyti dydžio, reikalingo visoms ar daliai išlaidų, susidariusių vykdant pareigas teikti viešąsias paslaugas, padengti, atsižvelgiant į atitinkamas pajamas ir į pagrįstą su tų pareigų vykdymu susijusį pelną.

3. Mokestis imamas vadovaujantis Sąjungos teise ir turi atitikti sąžiningumo, skaidrumo, nediskriminavimo ir proporcingumo principus visų pirma paslaugos vidutinės kainos keleiviui ir mokesčio dydžio atžvilgiu. Mokesčio pagal šią dalį suma neturi kelti pavojaus keleivių vežimo paslaugų, kurių atžvilgiu šis mokestis imamas, ekonominiam gyvybingumui.

4. Atitinkamos valdžios institucijos saugo informaciją, būtiną nustatyti mokesčių kilmę ir jų panaudojimą. Valstybės narės teikia šią informaciją Komisijai.

5. Remdamasi reguliavimo institucijų, geležinkelio įmonių ir kompetentingų valdžios institucijų patirtimi ir 57 straipsnio 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, Komisija patvirtina priemones, kuriose išsamiai nustatomi šio straipsnio taikymo tvarka ir kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Prieigos prie paslaugų sąlygos

1. Infrastruktūros valdytojai teikia visoms geležinkelio įmonėms nediskriminuojant II priedo 1 punkte nustatytą minimalų prieigos paketą.

2. Paslaugų įrenginių operatoriai be diskriminacijos suteikia visoms geležinkelio įmonėms prieigą (įskaitant prieigą prie kelių) prie II priedo 2 punkte nurodytų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų.

3. Siekiant užtikrinti visiškai skaidrią ir be diskriminacijos prieigą prie II priedo 2 punkto a, b, c, d, g ir i papunkčiuose nurodytų paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų, kai tokio paslaugų įrenginio operatorių tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja įstaiga arba įmonė, kuri taip pat veikia ir užima dominuojančią padėtį nacionalinėse geležinkelių transporto paslaugų rinkose, kuriose naudojami tie infrastruktūros įrenginiai, tokių paslaugų įrenginių operatorius turi būti nepriklausomas nuo tos įstaigos ar įmonės organizaciniu ir sprendimų priėmimo atžvilgiu. Toks nepriklausomumas nereiškia reikalavimo paslaugų įrenginiams įsteigti atskirą juridinį asmenį ir šį reikalavimą galima įvykdyti atitinkamai organizuojant skirtingus to paties juridinio asmens padalinius.

Visiems II priedo 2 punkte nurodytiems paslaugų įrenginiams operatorius ir jo įstaiga ar įmonė turi turėti atskiras apskaitas, įskaitant atskirus balansus ir pelno (nuostolių) atskaitas.

Kai paslaugų įrenginio veikimą užtikrina infrastruktūros valdytojas arba šio įrenginio operatorių tiesiogiai ar netiesiogiai valdo infrastruktūros valdytojas, laikoma, kad atitiktis šioje dalyje nustatytiems reikalavimams yra įrodyta įvykdžius 7 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Į geležinkelio įmonių pateiktus prieigos prie paslaugų įrenginių, nurodytų II priedo 2 punkte, ir juose teikiamų paslaugų prašymus atsakoma per pagrįstą laikotarpį, kurį nustato 55 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija. Tokie prašymai gali būti atmesti, tik jei jiems yra perspektyvių alternatyvų teikti atitinkamas krovinių arba keleivių vežimo paslaugas tuo pačiu arba alternatyviu maršrutu ekonomiškai priimtinais sąlygomis. Tai neįpareigoja paslaugų įrenginio operatoriaus investuoti į išteklius arba infrastruktūros įrenginius, kad būtų patenkinti visi geležinkelio įmonių prašymai.

Geležinkelio įmonėms pateikus prašymus dėl prieigos prie paslaugų įrenginių, kuriuos valdo 3 dalyje nurodytas paslaugų įrenginio operatorius, ir juose teikiamų paslaugų, tas operatorius turi raštu pagrįsti kiekvieną sprendimą atmesti prašymą ir nurodyti perspektyvias alternatyvas kituose įrenginiuose.

5. Gavęs prieštaraujančius prašymus II priedo 2 punkte nurodytų paslaugų įrenginių operatorius stengiasi kiek įmanoma patenkinti visus prašymus. Jei nėra perspektyvų alternatyvų ir pagal pareikštą poreikį neįmanoma patenkinti visų atitinkamos infrastruktūros įrenginių pajėgumų prašymų, pareiškėjas gali pateikti skundą 55 straipsnyje nurodytai reguliavimo institucijai, kuri išnagrinėja atvejį ir prireikus imasi veiksmų, siekdama užtikrinti, kad tam pareiškėjui būtų skirta tinkama pajėgumų dalis.

6. Jei II priedo 2 punkte nurodytas paslaugų įrenginys nenau-
dojamas bent dvejus metus iš eilės ir to paslaugų įrenginio operatoriams pareikštas geležinkelio įmonės suinteresuotumas naudotis tuo įrenginiu grindžiamas pareikštu poreikiu, jų savininkas paskelbia, kad visais įrenginiais arba jų dalimi galima naudotis išperkamosios nuomos arba nuomos sąlygomis kaip paslaugų įrenginiais, išskyrus atvejus, kai to paslaugų įrenginio operatorius įrodo, kad dėl vykdomo pertvarkymo tuo įrenginiu geležinkelio įmonei naudotis neįmanoma.

7. Jei paslaugų įrenginio operatorius kaip papildomas paslaugas teikia II priedo 3 punkte nurodytas paslaugas, jis be diskriminacijos jas teikia geležinkelio įmonėms joms pateikus prašymą.

8. Geležinkelio įmonės gali prašyti infrastruktūros valdytojo ar kitų paslaugų įrenginio operatorių kitų II priedo 4 punkte nurodytų pagalbinių paslaugų. Paslaugų įrenginio operatorius šių paslaugų teikti neprivalo. Jei paslaugų įrenginio operatorius nusprendžia teikti kitiems bet kurią iš šių paslaugų, jis nediskriminuodamas jas teikia geležinkelio įmonėms jų paprašius.

9. Remdamasi reguliavimo institucijų, kompetentingų valdžios institucijų bei paslaugų įrenginių operatorių patirtimi ir 57 straipsnio 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, Komisija gali patvirtinti priemones, kuriose išsamiai nustatomi priegios prie II priedo 2–4 punktuose nurodytuose paslaugų įrenginiuose teikiamų paslaugų tvarka ir kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

atžvilgiu arba ribojančios geležinkelio įmonių laisvę teikti tarpvalstybines paslaugas.

2. Ne vėliau kaip 2013 m. birželio 16 d. valstybės narės praneša Komisijai apie visus tarp valstybių narių iki šios datos sudarytus tarpvalstybinius susitarimus, o apie sudaromus naujus arba peržiūrėtus susitarimus praneša prieš juos sudarant. Per devynis mėnesius nuo pranešimo apie susitarimus, sudarytus tarp valstybių narių anksčiau nei 2012 m. gruodžio 15 d., gavimo dienos ir per keturis mėnesius nuo pranešimo apie naujus ir peržiūrėtus susitarimus gavimo dienos Komisija priima sprendimą dėl šių susitarimų atitikties Sąjungos teisei. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

3. Nedarant poveikio Sąjungos ir valstybių narių kompetencijos padalijimui ir vadovaujantis Sąjungos teise, valstybės narės praneša Komisijai apie savo ketinimą pradėti derybas dėl susitarimų ir sudaryti naujus ar peržiūrėtus valstybių narių ir trečiųjų šalių tarpvalstybinius susitarimus.

4. Jeigu per du mėnesius nuo 2 dalyje nurodyto pranešimo apie valstybės narės ketinimą pradėti derybas gavimo dienos Komisija padaro išvadą, kad tos derybos gali sutrukdyti siekti su atitinkamomis trečiosiomis šalimis Sąjungos vedamose derybose užsibrėžtų tikslų ir (arba) gali būti sudarytas Sąjungos teisės neatitinkantis susitarimas, ji apie tai praneša tai valstybei narei.

Valstybės narės reguliariai informuoja Komisiją apie visas tokias derybas ir prireikus kviečia Komisiją dalyvauti stebėtojo teisėmis.

5. Valstybėms narėms leidžiama laikinai taikyti ir (arba) sudaryti naujus ar peržiūrėtus tarpvalstybinius susitarimus su trečiosiomis šalimis, jeigu jie atitinka Sąjungos teisę ir neprieštarauja Sąjungos transporto politikos tikslui. Tokius sprendimus dėl leidimo priima Komisija. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

5 SKIRSNIS

Tarpvalstybiniai susitarimai

14 straipsnis

Bendrieji tarpvalstybinių susitarimų principai

1. Valstybės narės užtikrina, kad tarpvalstybinių susitarimų nuostatos nebūtų diskriminuojančios geležinkelio įmonių

6 SKIRSNIS

Su stebėseną susiję Komisijos uždaviniai

15 straipsnis

Rinkos stebėsenos apimtis

1. Komisija imasi priemonių, būtinų stebėti Sąjungos geležinkelių transporto technines ir ekonomines sąlygas bei rinkos raidą.

2. Tokiomis aplinkybėmis Komisija į savo darbą įtraukia atitinkamų valstybių narių, įskaitant 55 straipsnyje nurodytų reguliavimo institucijų, ir sektorių atstovus, prirėkus ir geležinkelių sektoriaus socialinius partnerius, naudotojus ir vietas bei regioninės valdžios institucijų atstovus, kad jie galėtų geriau stebėti geležinkelių sektoriaus plėtrą ir rinkos raidą, įvertinti patvirtintų priemonių poveikį ir išanalizuoti Komisijos planuojamų priimti priemonių poveikį. Prirėkus Komisija taip pat įtraukia Europos geležinkelio agentūrą pagal jos veiklos sritį, nurodytą 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 881/2004, įsteigiančiame Europos geležinkelio agentūrą (Agentūros reglamentas) ⁽¹⁾.

3. Komisija stebi tinklų panaudojimą ir bendrųjų sąlygų raidą geležinkelių sektoriuje, ypač infrastruktūros apmokestinimą, pajėgumų paskirstymą, investicijas į geležinkelių infrastruktūrą, geležinkelių transporto paslaugų kainų ir kokybės raidą, geležinkelių transporto paslaugas, dėl kurių sudarytos viešųjų paslaugų sutartys, licencijavimą ir rinkos atvirumo bei suderinimo tarp valstybių narių laipsnį, užimtumo ir susijusių socialinių sąlygų geležinkelių sektoriuje raidą. Ši stebėjimo veikla nedaro poveikio panašiai veiklai valstybėse narėse ir socialinių partnerių vaidmeniui.

4. Kas dvejus metus Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, kurioje praneša apie:

- a) vidaus rinkos raidą geležinkelių paslaugų sektoriuje ir geležinkelio įmonėms teiktinas paslaugas, kaip nurodyta II priede;
- b) 3 dalyje nurodytas bendrąsias, įskaitant viešojo keleivinio transporto paslaugų, sąlygas;
- c) Sąjungos geležinkelių tinklo būklę;
- d) prieigos prie infrastruktūros teisių panaudojimą;
- e) kliūtis, trukdančias teikti veiksmingesnes geležinkelių paslaugas;
- f) infrastruktūros ribotumą;
- g) teisės aktų poreikį.

5. Kad Komisija galėtų stebėti rinką, valstybės narės, gerbdamos socialinių partnerių vaidmenį, kiekvienais metais Komisijai pateikia būtiną informaciją apie tinklų naudojimą ir bendrųjų sąlygų raidą geležinkelių sektoriuje.

6. Komisija gali patvirtinti priemones siekdama užtikrinti valstybių narių pareigos teikti ataskaitas nuoseklumą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

III SKYRIUS

GELEŽINKELIO ĮMONIŲ LICENCIJAVIMAS

1 SKIRSNIS

Licencijas išduodanti institucija

16 straipsnis

Licencijas išduodanti institucija

Kiekviena valstybė narė paskiria licencijas išduodančią instituciją, atsakingą už licencijų išdavimą ir už tai, kad būtų vykdomos šiame skyriuje nustatytos pareigos.

Licencijas išduodanti institucija pati neteikia geležinkelių transporto paslaugų ir yra nepriklausoma nuo tas paslaugas teikiančių įmonių ar subjektų.

2 SKIRSNIS

Licencijos išdavimo sąlygos

17 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

1. Įmonė gali pateikti paraišką dėl licencijos toje valstybėje narėje, kurioje įmonė yra įsteigta.

2. Valstybės narės neišduoda licencijos arba nepratęsia jos galiojimo trukmės, jeigu nesilaikoma šio skyriaus reikalavimų.

3. Įmonei, kuri įvykdo šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, leidžiama gauti licenciją.

4. Jokiai įmonei neleidžiama teikti geležinkelių transporto paslaugų, kurioms taikomos šio skyriaus nuostatos, jeigu įmonei neišduota atitinkama licencija teikti paslaugas.

Vis dėlto tokia licencija savaime nesuteikia jos turėtojui teisės naudotis geležinkelių infrastruktūra.

5. Komisija patvirtina priemones, kuriose būtų išsamiai nurodyta bendros licencijos formos naudojimo tvarka, ir, jei to reikia siekiant užtikrinti sąžiningą ir veiksmingą konkurenciją geležinkelio transporto rinkose, – šio straipsnio taikymo tvarką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

18 straipsnis

Licencijos išdavimo sąlygos

Turi būti reikalaujama, kad paraišką dėl licencijos pateikianti įmonė, prieš pradėdama savo veiklą, turėtų galėti įrodyti atitinkamos valstybės narės licencijas išduodančioms institucijoms, kad ji bet kuriuo metu galės atitikti geros reputacijos, finansinės būklės, profesinės kompetencijos ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimus, kaip išvardyta 19–22 straipsniuose.

⁽¹⁾ OL L 164, 2004 4 30, p. 1.

Tais tikslais kiekviena paraišką dėl licencijos teikianti įmonė pateikia visą atitinkamą informaciją.

19 straipsnis

Geros reputacijos reikalavimai

Valstybės narės apibrėžia sąlygas, kuriomis remiantis nustatoma, ar laikomasi geros reputacijos reikalavimų, norint užtikrinti, kad paraišką dėl licencijos pateikusi geležinkelio įmonė arba jai vadovaujantys asmenys:

- a) nebuvo teisti už sunkius baudžiamuosius, įskaitant finansinius, nusikaltimus;
- b) nebuvo paskelbti bankrutavusiai;
- c) nebuvo teisti už rimtus specialiuose transportui taikomuose teisės aktuose nustatytus pažeidimus;
- d) nebuvo teisti už didelius ar pakartotinus socialinės apsaugos arba darbo teisės numatytų įsipareigojimų pažeidimus, įskaitant įsipareigojimus, prisiimtus laikantis profesinės sveikatos ir darbo saugos teisės aktų, taip pat muitinės teisės aktų reikalavimų, kai bendrovė nori vykdyti tarpvalstybines krovinių vežimo operacijas, kurioms taikomos muitinės procedūros.

20 straipsnis

Finansinės būklės reikalavimai

1. Finansinės būklės reikalavimai įvykdomi, kai paraišką dėl licencijos pateikusi įmonė gali įrodyti, kad 12 mėnesių laikotarpiu ji sugebės įvykdyti savo šiuo metu galiojančias ir potencialias pareigas, nustatytas esant realioms prielaidoms.

2. Licencijas išduodanti institucija tikrina finansinę būklę, visų pirma pagal geležinkelio įmonės metinę atskaitomybę, arba paraišką dėl licencijos pateikusios įmonės, negalinčios pateikti metinės atskaitomybės, atveju – pagal buhalterinį balansą. Kiekviena paraišką dėl licencijos pateikusi įmonė nurodo bent III priede nurodytą informaciją.

3. Licencijas išduodanti institucija negali pripažinti, kad paraišką dėl licencijos pateikusios įmonės finansinė būklė atitinka reikalavimus, jeigu dėl tos įmonės vykdomos veiklos ji turi didelių arba nuolatinių mokesčių ar socialinio draudimo įsiskolinimų.

4. Licencijas išduodanti institucija gali prašyti, kad bankas, valstybinis taupomasis bankas, apskaitininkas arba auditorius pateiktų audito ataskaitą ir atitinkamus dokumentus. Tuose dokumentuose turi būti nurodyta III priede išvardyta informacija.

5. Komisijai pagal 60 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl tam tikrų III priedo pakeitimų. Taigi, III priedas gali būti iš dalies keičiamas siekiant patikslinti informaciją, kurią paraišką dėl licencijos pateikusi geležinkelio įmonė turi pateikti ar papildyti, atsižvelgiant į licencijas išduodančių institucijų patirtį arba geležinkelių transporto rinkos raidą.

21 straipsnis

Reikalavimai, susiję su profesine kompetencija

Reikalavimai, susiję su profesine kompetencija, įvykdomi tuomet, kai paraišką dėl licencijos teikianti geležinkelio įmonė gali įrodyti, kad ji turi ar turės valdymo struktūrą, kurioje būtų žinių arba patirties, būtinos vykdyti saugią ir patikimą licencijoje nurodytos veiklos rūšies operatyvinę kontrolę ir priežiūrą.

22 straipsnis

Civilinės atsakomybės reikalavimai

Nedarant poveikio Sąjungos taisyklėms dėl valstybės pagalbos ir laikantis SESV 93, 107 ir 108 straipsnių, geležinkelio įmonės civilinė atsakomybė pagal nacionalinės ir tarptautinės teisės aktus tinkamai apdraudžiama arba ji turi turėti atitinkamą draudimo garantiją rinkos sąlygomis nelaimingų atsitikimų, ypač susijusių su keleiviais, bagažu, kroviniu, pašto siuntomis ar trečiaisiais asmenimis, atveju. Nepaisant šio įsipareigojimo, gali būti atsižvelgta į įvairių rūšių paslaugų, ypač geležinkelių transporto paslaugų, teikiamų kultūros ar paveldo tikslais, specifiką ir rizikos pobūdį.

3 SKIRSNIS

Licencijos galiojimas

23 straipsnis

Galiojimas teritorijos ir laiko atžvilgiu

1. Licencija galioja visoje Sąjungos teritorijoje.
2. Licencija galioja tol, kol geležinkelio įmonė vykdo šiame skyriuje nustatytas pareigas. Vis dėlto licencijas išduodanti institucija gali nustatyti, kad ji būtų reguliariai iš naujo peržiūrima. Jei priimta tokia nuostata, licencijos peržiūrimos bent kas penkerius metus.
3. Į pačią licenciją gali būti įrašytos nuostatos dėl licencijos paskelbimo laikinai negaliojančia arba jos atšaukimo.

24 straipsnis

Laikinoji licencija, patvirtinimas, laikinas galiojimo sustabdymas ir atšaukimas

1. Jeigu yra pagrįstų abejonų, ar geležinkelio įmonė, kuriai licencijas išduodanti institucija yra išdavusi licenciją, atitinka šio skyriaus, ir ypač 18 straipsnio, reikalavimus, licencijas išduodanti institucija gali bet kuriuo metu patikrinti, ar ta geležinkelio įmonė tikrai atitinka tuos reikalavimus.

Jeigu licencijas išduodanti institucija yra įsitikinusi, kad geležinkelio įmonė negali įvykdyti reikalavimų, ji paskelbia licenciją laikinai negaliojančia arba ją atšaukia.

2. Jeigu valstybės narės licencijas išduodanti institucija yra įsitikinusi, kad kyla pagrįstų abejonų dėl to, ar geležinkelio įmonė, kuriai licenciją yra išdavusi kitos valstybės narės institucija, atitinka šiame skyriuje nustatytus reikalavimus, pirmosios valstybės narės institucija nedelsdama apie tai praneša kitos valstybės narės licencijas išduodančiai institucijai.

3. Nepaisydama 1 dalies tais atvejais, jeigu licencija yra paskelbta laikinai negaliojančia arba atšaukta todėl, kad nesilaikoma finansinės būklės reikalavimų, licencijas išduodanti institucija gali išduoti laikinąją licenciją kol geležinkelio įmonė bus pertvarkyta, jeigu nekyla grėsmė saugai. Tačiau laikinoji licencija galioja ne ilgiau kaip šešis mėnesius nuo jos išdavimo dienos.

4. Tais atvejais, kai geležinkelio įmonė nutraukia savo veiklą šešiams mėnesiams arba šios veiklos nepradeda per šešis mėnesius nuo licencijos išdavimo dienos, licencijas išduodanti institucija gali nuspręsti, kad licencija turi būti pakartotinai pateikta patvirtinti arba paskelbta laikinai negaliojančia.

Veiklos pradžioje geležinkelio įmonė gali prašyti, kad būtų nustatytas ilgesnis laikotarpis atsižvelgiant į konkretų numatytą teikti paslaugų pobūdį.

5. Įvykus pokyčiams, turintiems įtakos įmonės teisei padėčiai, ir ypač įmonių susijungimo arba įsigijimo atveju licencijas išduodanti valdžios institucija gali nuspręsti, kad licencija būtų pateikta dar kartą patvirtinti. Geležinkelio įmonės gali nenutraukti savo veiklos, nebent licencijas išduodanti institucija nuspręstų, kad saugai keliama grėsmė. Tokiu atveju nurodomos tokio sprendimo priežastys.

6. Jeigu geležinkelio įmonė ketina reikšmingai pakeisti arba išplėsti savo veiklą, jos licencija iš naujo pateikiama licencijas išduodančiai institucijai, kad ši galėtų ją iš naujo apsvarstyti.

7. Licencijas išduodanti institucija neleidžia geležinkelio įmonei, kuriai pradėta bankroto arba panaši procedūra, išlaikyti savo licencijos, jeigu ta institucija yra įsitikinusi, kad per pagrįstą laikotarpį pertvarkyti įmonę finansiškai nėra realios galimybės.

8. Kai licencijas išduodanti institucija išduoda licenciją, laikinai sustabdo jos galiojimą, ją atšaukia ar keičia, ji nedelsdama apie tai praneša Europos geležinkelio agentūrai. Europos geležinkelio agentūra apie tai nedelsdama informuoja kitų valstybių narių licencijas išduodančias institucijas.

25 straipsnis

Licencijų išdavimo tvarka

1. Atitinkama valstybė narė viešai paskelbia licencijų išdavimo tvarką ir apie tai praneša Komisijai.

2. Licencijas išduodanti institucija priima sprendimą dėl paraiškos per kuo trumpesnį laikotarpį, tačiau ne ilgesnį kaip trys mėnesiai nuo visos atitinkamos informacijos, ypač III priede išvardytos išsamios informacijos, pateikimo dienos. Licencijas išduodanti institucija atsižvelgia į visą turimą informaciją. Sprendimas nedelsiant perduodamas paraišką dėl licencijos pateikusiai geležinkelio įmonei. Atsisakius išduoti licenciją, nurodomos tokio sprendimo priežastys.

3. Valstybės narės užtikrina, kad licencijas išduodančios institucijos sprendimams būtų taikoma teisminė kontrolė.

IV SKYRIUS

MOKESČIŲ UŽ NAUDOJIMĄSI GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA ĖMIMAS IR GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS PAJĖGUMŲ PASKIRSTYMAS

1 SKIRSNIS

Bendrieji principai

26 straipsnis

Veiksmingas infrastruktūros pajėgumų naudojimas

Valstybės narės užtikrina, kad geležinkelių infrastruktūros apmokestinimo ir pajėgumų paskirstymo sistemos atitiktų šioje direktyvoje nustatytus principus ir taip leistų infrastruktūros valdytojui prekiauti turimais infrastruktūros pajėgumais ir optimaliai veiksmingai juos panaudoti.

27 straipsnis

Tinklo nuostatai

1. Pasikonsultavęs su suinteresuotomis šalimis, infrastruktūros valdytojas parengia ir paskelbia tinklo nuostatus, kuriuos galima įsigyti sumokėjus tam tikrą mokestį, kuris negali būti didesnis už tų nuostatų paskelbimo sąnaudas. Tinklo nuostatai paskelbiami bent dviem oficialiosiomis Sąjungos kalbomis. Elektroniniu formatu tinklo nuostatų turinys nemokamai pateikiamas infrastruktūros valdytojo interneto portale ir prieinamas per bendrą interneto portalą. Tą interneto portalą infrastruktūros valdytojai sukuria bendradarbiaudami pagal 37 ir 40 straipsnius.

2. Tinklo nuostatuose aprašomas infrastruktūros, kuria gali naudotis geležinkelio įmonės, pobūdis ir juose pateikiama informacija apie prieigos prie atitinkamos geležinkelių infrastruktūros sąlygas. Tinklo nuostatuose taip pat pateikiama informacija apie prieigos prie paslaugų įrenginių, prijungtų prie infrastruktūros valdytojo tinklo, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų sąlygos arba nurodoma interneto svetainė, kurioje tokia informacija pateikiama nemokamai elektroniniu formatu. Tinklo nuostatų turinys pateiktas IV priede.

3. Tinklo nuostatai nuolat atnaujinami ir prireikus iš dalies keičiami.

4. Tinklo nuostatai paskelbiami ne vėliau kaip prieš keturis mėnesius iki termino pateikti prašymus skirti infrastruktūros pajėgumų.

28 straipsnis

Geležinkelio įmonių ir infrastruktūros valdytojų sutartys

Kiekviena geležinkelio įmonė, teikianti geležinkelių transporto paslaugas, su naudojamos geležinkelių infrastruktūros valdytojais pagal viešąją ar privatinę teisę sudaro būtinas sutartis. Pagal šią direktyvą tokias sutartis reglamentuojančios sąlygos turi būti nediskriminuojančios ir skaidrios.

2 SKIRSNIS

Infrastruktūros ir paslaugų mokesčiai

29 straipsnis

Mokesčių įvedimas, nustatymas ir surinkimas

1. Valstybės narės, laikydamosi 4 straipsnyje nustatyto valdymo nepriklausomumo, nustato apmokestinimo sistemą.

Taikydamos tą sąlygą, valstybės narės taip pat nustato konkrečias apmokestinimo taisykles arba suteikia tokius įgaliojimus infrastruktūros valdytojui.

Valstybės narės užtikrina, kad tinklo nuostatuose būtų pateikta apmokestinimo sistema ir apmokestinimo taisyklės arba nurodyta tinklavietė, kurioje būtų paskelbtos apmokestinimo sistema ir apmokestinimo taisyklės.

Mokesčius už naudojimąsi infrastruktūra nustato ir juos surenka infrastruktūros valdytojas, laikydamasis nustatytos apmokestinimo sistemos ir apmokestinimo taisyklių.

Nedarant poveikio 4 straipsnyje nustatytam valdymo nepriklausomumui, jeigu teisė buvo tiesiogiai suteikta konstituciniu įstatymu anksčiau nei 2010 m. gruodžio 15 d., nacionalinis parlamentas gali turėti teisę nagrinėti ir prireikus peržiūrėti infrastruktūros valdytojo nustatytą mokesčių dydį. Tokia peržiūra turi būti užtikrinama, kad mokesčiai atitiktų šios direktyvos reikalavimus, nustatytą apmokestinimo sistemą ir apmokestinimo taisykles.

2. Infrastruktūros valdytojai užtikrina, kad visame jų tinkle būtų taikoma tais pačiais principais pagrįsta apmokestinimo sistema, išskyrus tuos atvejus, kai pagal 32 straipsnio 3 dalį taikomos ypatingos priemonės.

3. Infrastruktūros valdytojai užtikrina, kad taikant apmokestinimo sistemą įvairioms geležinkelio įmonėms, panašioje rinkos dalyje teikiančioms lygiaverčio pobūdžio paslaugas, būtų nustatomi lygiaverčiai ir nediskriminuojantys mokesčiai ir kad faktiškai taikomi mokesčiai atitiktų tinklo nuostatuose nustatytas taisykles.

4. Infrastruktūros valdytojas saugo pareiškėjų jam suteiktos informacijos komercinį konfidencialumą.

30 straipsnis

Infrastruktūros išlaidos ir apskaita

1. Tinkamai atsižvelgiant į saugą ir infrastruktūros paslaugų teikimo kokybės išlaikymą ir gerinimą, infrastruktūros valdytojai skatinami mažinti infrastruktūros teikimo išlaidas ir prieigos prie geležinkelių infrastruktūros mokesčių dydį.

2. Nedarant poveikio savo kompetencijai geležinkelių infrastruktūros planavimo ir finansavimo srityse ir, kai taikytina, biudžeto metinio periodiškumo principui, valstybės narės užtik-

rina, kad kompetentinga institucija ir infrastruktūros valdytojas ne trumpesniai kaip penkerių metų laikotarpiui sudarytų sutartį, kuria laikomasi V priede nustatytų pagrindinių principų ir kriterijų.

Valstybės narės užtikrina, kad 2012 m. gruodžio 15 d. galiojančios sutartys būtų pakeistos, jei reikia, suderinant jas su šia direktyva jų atnaujinimo metu arba ne vėliau kaip 2015 m. birželio 16 d.

3. Valstybės narės įgyvendina 1 dalyje nurodytas paskatas pagal 2 dalyje nurodytą sutartį arba naudojamos reguliavimo priemonės, arba derindamos paskatas, kad būtų sumažintos sutartyje nurodytos išlaidos ir mokesčių dydis taikant reguliavimo priemonės.

4. Jei valstybė narė nusprendžia įgyvendinti 1 dalyje nurodytas paskatas naudodama reguliavimo priemonės, tai bus grindžiama analize, kiek realiai galima sumažinti išlaidas. Šiomis nuostatomis nedaromas poveikis reguliavimo institucijos įgaliojimams peržiūrėti mokesčius, nurodytus 56 straipsnyje.

5. Dėl sutarties, nurodytos 2 dalyje, sąlygų ir infrastruktūros valdytojui skiriamo finansavimo sutartų mokėjimų struktūros susitariama iš anksto, kad jos galiotų visą sutarties galiojimo laiką.

6. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjams ir pateikusiems prašymą potencialiems pareiškėjams kompetentinga valdžios institucija ir infrastruktūros valdytojas pateiktų informaciją dėl sutarties turinio ir kad jiems būtų sudarytos galimybės pareikšti nuomonę dėl sutarties turinio prieš ją pasirašant. Sutartis skelbiama per vieną mėnesį nuo jos sudarymo dienos.

Infrastruktūros valdytojas užtikrina sutarties nuostatų ir verslo plano nuoseklumą.

7. Infrastruktūros valdytojai parengia ir tvarko savo turto ir turto, už kurio valdymą jie yra atsakingi, registrą, kuris būtų naudojamas siekiant įvertinti, kokio finansavimo reikia jam taisyti ar pakeisti. Prie jo taip pat pateikiami duomenys apie išlaidas infrastruktūrai atnaujininti ir modernizuoti.

8. Infrastruktūros valdytojai nustato metodą, kaip paskirstyti išlaidas geležinkelio įmonėms teikiamoms įvairių tipų paslaugoms. Valstybės narės gali pareikalauti, kad jis būtų iš anksto patvirtintas. Tas metodas periodiškai atnaujinamas, remiantis geriausios tarptautinės praktikos principais.

31 straipsnis

Apmokestinimo principai

1. Mokesčiai už naudojimąsi geležinkelių infrastruktūra ir paslaugų įrenginiais mokami atitinkamai infrastruktūros valdytojui ir paslaugų įrenginių operatoriui ir naudojami jų veiklai finansuoti.

2. Valstybės narės reikalauja, kad infrastruktūros valdytojas ir paslaugų įrenginių operatorius teiktų reguliavimo institucijai visą reikalingą informaciją apie taikomus mokesčius, kad reguliavimo institucija galėtų vykdyti 56 straipsnyje nurodytas funkcijas. Dėl to infrastruktūros valdytojas ir paslaugų įrenginių operatorius privalo įrodyti geležinkelio įmonėms, kad infrastruktūros ir paslaugų mokesčiai, kuriuos geležinkelio įmonė turi sumokėti jiems pagal 30–37 straipsnius pateiktas sąskaitas, atitinka metodologiją, taisykles ir tam tikrais atvejais tinklo nuostatuose nustatytas skaičiavimo sistemas.

3. Nedarant poveikio šio straipsnio 4 ar 5 daliai arba 32 straipsniui, už minimalų prieigos paketą ir prieigą prie infrastruktūros, jungiančios paslaugų įrenginius, nustatomi mokesčiai turi būti lygūs išlaidoms, kurios tiesiogiai patiriamos dėl traukinių eksploatavimo.

Anksčiau nei 2015 m. birželio 16 d. Komisija patvirtina priemonės, kuriose išdėstoma išlaidų, tiesioginiai patiriamų dėl traukinių eksploatavimo, apskaičiavimo tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Infrastruktūros valdytojas gali nuspręsti laipsniškai prisitaikyti prie tos tvarkos per ne ilgiau kaip ketverius metus nuo tų įgyvendinimo aktų įsigaliojimo dienos.

4. Į 3 dalyje nurodytus infrastruktūros mokesčius gali būti įtrauktas mokestis, atspindintis konkrečios perpildytos infrastruktūros dalies pajėgumų stoką.

5. Infrastruktūros mokesčiai, nurodyti 3 dalyje, gali būti keičiami siekiant atsižvelgti į poveikio aplinkai, atsirandančio dėl traukinių eksploatacijos, išlaidas. Mokesčio keitimas diferencijuojamas atsižvelgiant į poveikio aplinkai dydį.

Remdamasi infrastruktūros valdytojų, geležinkelio įmonių, reguliavimo institucijų ir kompetentingų valdžios institucijų patirtimi ir atsižvelgdama į taikomas diferencijavimo pagal triukšmą sistemas, Komisija patvirtina įgyvendinimo priemones, kuriose nustatoma tvarka, kurios reikia laikytis taikant apmokestinimą už triukšmo poveikio aplinkai išlaidas, įskaitant šio taikymo trukmę, ir sudarant galimybę diferencijuoti infrastruktūros mokesčius, kad atitinkamai būtų atsižvelgiama į zonos, kuriai daromas poveikis, jautrumą dėl joje keliamo triukšmo, ypač į gyventojų, kuriems daromas poveikis, skaičių ir traukinių sudėtį, kuri turi įtakos keliamo triukšmo lygiui. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Jie netinkamai neiškraipo geležinkelio įmonių konkurencijos ir nedaro poveikio bendram geležinkelių sektoriaus konkurencingumui.

Atliekant bet kokius infrastruktūros mokesčių pakeitimus, kuriais siekiama atsižvelgti į keliamo triukšmo poveikį, turi būti skatinama modifikuoti riedmenis, įrengiant ekonomiškai naudingiausias mažai triukšmo keliančias stabdymo technologijas.

Vis dėlto apmokestinti išlaidas aplinkos apsaugai, kai taip apmokestinant padidėja bendros infrastruktūros valdytojo gaunamos pajamos, galima tik tuo atveju, jeigu toks apmokestinimas taikomas už krovinių vežimą keliais pagal Sąjungos teisę.

Jeigu iš išlaidų aplinkos apsaugai apmokestinimo gaunama papildomų pajamų, sprendimą dėl tų pajamų panaudojimo priima valstybės narės.

Valstybės narės užtikrina, kad būtų saugoma informacija, reikalinga tam, kad būtų galima nustatyti išlaidų aplinkos apsaugai apmokestinimo kilmę ir jo taikymą. Valstybės narės teikia šią informaciją Komisijai, jos prašymu.

6. Siekiant išvengti nepageidaujamų neproporcingų svyravimų, 3, 4 ir 5 dalyse nurodyti mokesčiai gali būti išreikšti kaip aritmetinis vidurkis, apskaičiuotas remiantis pagrįstu traukinių reisų ir laikotarpių skaičiumi. Tačiau santykinis infrastruktūros mokesčio dydis turi būti siejamas su teikiamoms paslaugoms priskirtinomis išlaidomis.

7. Mokestis, imamas už II priedo 2 punkte nurodytos prieigos prie paslaugų įrenginių ir tokiuose įrenginiuose teikiamas paslaugas, negali būti didesnis už jų teikimo išlaidas, pridėjus pagrįstą pelną.

8. Jei II priedo 3 ir 4 punktuose išvardytas papildomas ir pagalbines paslaugas teikia tik vienas teikėjas, už tas paslaugas imamas mokestis negali būti didesnis už jų teikimo išlaidas pridėjus pagrįstą pelną.

9. Mokesčiai gali būti imami už infrastruktūros priežiūrai panaudotus pajėgumus. Tokie mokesčiai negali būti didesni negu infrastruktūros valdytojo dėl techninės priežiūros negautos grynosios pajamos.

10. Įrenginių, naudojamų II priedo 2, 3 ir 4 punktuose nurodytoms paslaugoms teikti, operatoriai infrastruktūros valdytojui pateikia informaciją apie mokesčius, kurie turi būti įrašyti į tinklo nuostatus arba nurodyti interneto svetainėje, kur tokia informacija prieinama nemokamai elektroniniu formatu pagal 27 straipsnį.

32 straipsnis

Apmokestinimo principams taikomos išimty

1. Siekdama visiškai kompensuoti infrastruktūros valdytojo patirtas išlaidas, valstybė narė, remdamasi veiksmingais, skaidriais ir nediskriminuojančiais principais, garantuodama optimalų geležinkelių transporto rinkos segmentų konkurencingumą gali, jei rinka pajėgi tai pakelti, taikyti antkainius. Apmokestinimo sistemoje turi būti atsižvelgta į geležinkelio įmonių pasiektą produktyvumo padidėjimą.

Vis dėlto neleistina, kad dėl mokesčių dydžio infrastruktūra negalėtų naudotis tie rinkos segmentai, kurie gali apmokėti bent tiesiogines suteiktos vežimo geležinkeliais paslaugas išlaidas ir dar tokį gražos koeficientą, kokį gali pakelti rinka.

Prieš patvirtindamos tokių atkainių taikymą valstybės narės užtikrina, kad infrastruktūros valdytojai įvertintų jų svarbą konkretiems rinkos segmentams, apsvaistydami bent VI priedo 1 punkte nurodytas rinkos segmentų poras ir palikdami tinkamas. Infrastruktūros valdytojų nustatytų rinkos segmentų sąrašą turi būti bent šie trys segmentai: krovinių vežimo paslaugos, keleivių vežimo paslaugos pagal viešųjų paslaugų sutartį ir kitos keleivių vežimo paslaugos.

Infrastruktūros valdytojai gali toliau išskirti rinkos segmentus pagal vežamas prekes ar keleivius.

Taip pat turi būti apibrėžti tie rinkos segmentai, kuriuose geležinkelio įmonės šiuo metu nevykdo veiklos, tačiau gali teikti paslaugas apmokestinimo sistemos galiojimo laikotarpiu. Infrastruktūros valdytojas tiems rinkos segmentams netaiko atkainių apmokestinimo sistemoje.

Rinkos segmentų sąrašas skelbiamas tinklo nuostatuose ir peržiūrimas bent kas penkerius metus. 55 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija, remdamasi 56 straipsniu, tikrina tą sąrašą.

2. Už prekių pervežimą iš trečiųjų šalių ir į jas, kuris vykdomas tinkle, kuriame vėžės plotis skiriasi nuo pagrindinio Sąjungos geležinkelių tinklo vėžės pločio, infrastruktūros valdytojai gali nustatyti didesnius mokesčius, kad padengtų visas patirtas išlaidas.

3. Dėl konkrečių ateities investicinių projektų arba konkrečių investicinių projektų, kurie buvo įgyvendinti po 1988 m., remdamasis tokių projektų ilgalaikėmis išlaidomis, jei jie padidins našumą ar ekonominį efektyvumą arba juos abu ir kurių kitaip nebūtų galima arba nebūtų buvę galima įgyvendinti, infrastruktūros valdytojas gali pradėti taikyti arba toliau taikyti didesnius mokesčius. Taikant tokią apmokestinimo tvarką taip pat gali būti numatyti susitarimai dėl su naujomis investicijomis susijusios rizikos pasidalinimo.

4. Infrastruktūros mokesčiai dėl geležinkelių transporto koridorių, nurodytų Komisijos sprendime 2009/561/EB⁽¹⁾, naudojimo diferencijuojami siekiant teikti paskatas įrengti traukiniuose ETCS, atitinkančią Komisijos sprendimu 2008/386/EB⁽²⁾ patvirtintą versiją ir vėlesnes versijas. Dėl tokio diferencijavimo neturi pakisti infrastruktūros valdytojo gaunamų pajamų dydis.

⁽¹⁾ 2009 m. liepos 22 d. Komisijos sprendimas 2009/561/EB, iš dalies keičiantis Sprendimo 2006/679/EB nuostatas dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemo techninių sąveikos specifikacijų įgyvendinimo (OL L 194, 2009 7 25, p. 60).

⁽²⁾ 2008 m. balandžio 23 d. Komisijos sprendimas 2008/386/EB, iš dalies keičiantis Sprendimo 2006/679/EB dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemo techninių sąveikos specifikacijų A priedą ir Sprendimo 2006/860/EB dėl transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemo techninių sąveikos specifikacijų A priedą (OL L 136, 2008 5 24, p. 11).

Nepaisydamos šio įpareigojimo valstybės narės gali nuspręsti, kad šis infrastruktūros mokesčių diferencijavimas netaikomas Sprendime 2009/561/EB nurodytoms geležinkelių linijoms, kuriomis gali važiuoti tik tie traukiniai, kuriuose įrengta ETCS.

Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šį diferencijavimą ir Sprendime 2009/561/EB nenurodytoms geležinkelių linijoms.

Anksčiau nei 2015 m. birželio 16 d. ir atlikus poveikio įvertinimą, Komisija gali patvirtinti priemones, kuriomis nustatoma tvarka, kurios reikia laikytis taikant infrastruktūros mokesčio diferenciaciją, atsižvelgiant į laikotarpį, susijusį su Europos geležinkelio transporto valdymo sistemos (ERTMS) įgyvendinimo planu, parengtu pagal Sprendimą 2009/561/EB, ir užtikrinant, kad dėl to nepasikeis infrastruktūros valdytojo gaunamų pajamų dydis. Tomis įgyvendinimo priemonėmis pritaikoma diferenciacijos tvarka, taikoma traukiniams, teikiantiems vietos ir regionines paslaugas, kurie naudoja ribotą geležinkelių transporto koridorių dalį, nurodytą Sprendime 2009/561/EB. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Jie netinkamai neiškraipo geležinkelio įmonių konkurencijos ir nedaro poveikio bendram geležinkelių sektoriaus konkurencingumui.

5. Siekdamas užkirsti kelią diskriminacijai valstybės narės užtikrina, kad bet kurio infrastruktūros valdytojo už lygiavertį naudojimąsi jo valdoma infrastruktūra taikomi vidutiniai ir ribiniai mokesčiai būtų panašaus dydžio ir kad už atitinkamas paslaugas, teikiamas tame pačiame rinkos segmente, būtų taikomi tokie patys mokesčiai. Infrastruktūros valdytojas tinklo nuostatuose nurodo, kad apmokestinimo sistema atitinka šiuos reikalavimus, jei tai gali būti padaryta neatskleidžiant konfidencialios komercinės informacijos.

6. Jeigu infrastruktūros valdytojas ketina keisti esminius šio straipsnio 1 dalyje nurodytos apmokestinimo sistemos elementus, jis ne vėliau kaip prieš tris mėnesius iki 27 straipsnio 4 dalyje nurodyto tinklo nuostatų išleidimo termino apie tuos pakeitimus paskelbia viešai.

33 straipsnis

Nuolaidos

1. Nedarant poveikio SESV 101, 102, 106 ir 107 straipsniams ir nepaisant šios direktyvos 31 straipsnio 3 dalyje nustatyto tiesioginių išlaidų principo, visos mokesčių, kuriuos infrastruktūros valdytojas taiko geležinkelio įmonei už kiekvieną paslaugą, nuolaidos turi atitikti šiame straipsnyje nustatytus kriterijus.

2. Nuolaidos, išskyrus 3 dalį, apsiriboja faktine infrastruktūros valdytojo administracinių išlaidų ekonomija. Nustatant nuolaidos dydį, į išlaidų ekonomiją, kuri jau įtraukta į taikomą mokesť, galima neatsižvelgti.

3. Infrastruktūros valdytojai tam tikriems vežimo srautams gali taikyti sistemas, kuriomis galėtų naudotis visi infrastruktūros naudotojai, suteikdami terminuotą nuolaidą, kuriomis siekiama paskatinti naujų geležinkelių paslaugų atsiradimą, arba nuolaidas, skatinančias naudoti itin per mažai naudojamą liniją.

4. Nuolaidos gali būti siejamos tik su tam tikrai infrastruktūros daliai taikomais mokesčiais.

5. Panašioms paslaugoms taikomos panašios nuolaidų sistemos. Nuolaidų sistemos be diskriminacijos taikomos visoms geležinkelio įmonėms.

34 straipsnis

Kompensacijų už neapmokėtas aplinkos apsaugos, avarijų ir infrastruktūros išlaidas sistemos

1. Valstybės narės gali taikyti terminuotą naudojimosi geležinkelių infrastruktūra kompensacijos už aiškiai neapmokėtas konkuruojančių transporto rūšių aplinkos apsaugos, avarijų ir infrastruktūros išlaidas sistemą, jei šios išlaidos viršija atitinkamas geležinkelių išlaidas.

2. Jei kompensaciją gaunanti geležinkelio įmonė naudoja išskirtine teise, kartu su kompensacija naudotojams suteikiamos panašios lengvatos.

3. Taikoma metodologija ir atliekami skaičiavimai turi būti viešai prieinami. Svarbiausia turi būti suteikta galimybė parodyti konkrečias vengiamas apmokėti nepareikalautas konkuruojančios transporto infrastruktūros išlaidas ir užtikrinti, kad įmonėms ta sistema būtų taikoma nediskriminuojančiomis sąlygomis.

4. Valstybės narės užtikrina, kad sistema atitiktų SESV 93, 107 ir 108 straipsnius.

35 straipsnis

Veiklos rezultatų gerinimo sistema

1. Infrastruktūros apmokestinimo sistemos turi skatinti geležinkelio įmones ir infrastruktūros valdytoją mažinti sutrikimų skaičių ir gerinti geležinkelių tinklo veiklą taikant veiklos rezultatų gerinimo sistemą. Šioje sistemoje gali būti numatytos baudos už tinklo darbą trikdančius veiksmus, kompensacijos dėl tokių trikdymų nukentėjusioms įmonėms ir premijos už geresnius, negu buvo planuota, veiklos rezultatus.

2. VI priedo 2 punkte išvardyti pagrindiniai veiklos rezultatų gerinimo sistemos principai taikomi visame tinkle.

3. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 60 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl VI priedo 2 punkto c papunkčio pakeitimų. Taigi, VI priedo 2 punkto c papunktis gali būti iš dalies keičiamas, atsižvelgiant į geležinkelių rinkos raidą ir 55 straips-

nyje nurodytų reguliavimo institucijų, infrastruktūros valdytojų bei geležinkelio įmonių įgytą patirtį. Tokiais pakeitimais pritaikomos vėlavimų rūšys pagal pramonės geriausią praktiką.

36 straipsnis

Mokesčiai už pajėgumų rezervavimą

Infrastruktūros valdytojai gali imti atitinkamą mokestį už paskirstytus, tačiau nepanaudotus pajėgumus. Tas mokestis už nepanaudojimą turi skatinti veiksmingai panaudoti pajėgumus. Tokio mokesčio nustatymas pareiškėjams yra privalomas, kai pareiškėjai, kuriems paskirta traukinio linija, reguliariai jos arba jos dalių nepanaudoja. Siekdami nustatyti šį mokestį infrastruktūros valdytojai savo tinklo nuostatose paskelbia kriterijus, kuriais remiantis nustatomas tokio nepanaudojimo faktas. 55 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija kontroliuoja tokius kriterijus vadovaudamasi 56 straipsniu. Šio mokesčio mokėjimus atlieka arba pareiškėjas, arba geležinkelio įmonė, paskirta pagal 41 straipsnio 1 dalį. Infrastruktūros valdytojas visada turi galėti kiekvieną suinteresuotąjį asmenį informuoti apie geležinkelio įmonėms naudotojoms paskirstytus infrastruktūros pajėgumus.

37 straipsnis

Bendradarbiavimas daugiau nei vieno tinklo apmokestinimo sistemų klausimais

1. Valstybės narės užtikrina, kad infrastruktūros valdytojai bendradarbiautų, kad būtų galima taikyti veiksmingas apmokestinimo sistemas, ir derintų apmokestinimą arba nustatytų mokesčius už geležinkelių transporto paslaugas, teikiamas daugiau negu viename geležinkelių sistemos infrastruktūros tinkle Sąjungoje. Visų pirma infrastruktūros valdytojai siekia garantuoti optimalų tarptautinių geležinkelių paslaugų konkurencingumą ir užtikrinti veiksmingą geležinkelių tinklų panaudojimą. Šiuo tikslu jie nustato tinkamas procedūras, kurioms privalomos šioje direktyvoje nustatytos taisyklės.

2. Siekdamas šio straipsnio 1 dalies tikslų, valstybės narės užtikrina infrastruktūros valdytojų bendradarbiavimą, kad daugiau negu vienu geležinkelių sistemos tinklu Sąjungoje vykdomam susisiekimui būtų galima veiksmingai taikyti 32 straipsnyje nurodytus antkainius ir 35 straipsnyje nurodytas veiklos rezultatų gerinimo sistemas.

3 SKIRSNIS

Infrastruktūros pajėgumų paskirstymas

38 straipsnis

Su infrastruktūros pajėgumais susijusios teisės

1. Infrastruktūros pajėgumus paskirsto infrastruktūros valdytojas. Pajėgumus paskyrus pareiškėjui, jį gavėjas negali jų perduoti kitai įmonei ar kitai paslaugai.

Bet kokia prekyba infrastruktūros pajėgumais yra draudžiama, o dėl tokios prekybos ateityje pajėgumai nebeskiriami.

Jei vykdydama pareiškėjo, kuris nėra geležinkelio įmonė, veiklą pajėgumus naudoja geležinkelio įmonė, tai nėra pajėgumų perdavimas.

2. Teisė naudotis konkrečiais infrastruktūros pajėgumais kaip traukinio linija pareiškėjams gali būti suteikta ne ilgesniam kaip vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Infrastruktūros valdytojas ir pareiškėjas gali sudaryti, kaip numatyta 42 straipsnyje, pamatinį susitarimą, pagal kurį tam tikros geležinkelių infrastruktūros pajėgumai būtų naudojami ilgesnį laikotarpį negu tas, kuriam sudaromas vienas tarnybinis traukinių tvarkaraštis.

3. Infrastruktūros valdytojų ir pareiškėjų atitinkamos teisės ir pareigos dėl pajėgumų paskyrimo nustatomos sutartyse arba valstybių narių teisės aktuose.

4. Kai pareiškėjas ketina prašyti infrastruktūros pajėgumų, kad galėtų teikti tarptautines keleivių vežimo paslaugas, jis apie tai praneša atitinkamiems infrastruktūros valdytojams ir reguliavimo institucijoms. Kad jie galėtų įvertinti, ar tarptautinės paslaugos tikslas – vežti keleivius maršrutu tarp stočių, esančių skirtingose valstybėse narėse, ir koks potencialus ekonominis poveikis esamoms viešųjų paslaugų sutartims, reguliavimo institucijos užtikrina, kad apie tai būtų informuojama kompetentinga valdžios institucija, kuri priskyrė geležinkelių keleivių vežimo tuo maršrutu paslaugą, apibrėžtą viešųjų paslaugų sutartyje, kitos atitinkamos kompetentingos valdžios institucijos, turinčios teisę apriboti prieigą pagal 11 straipsnį, ir geležinkelio įmonė, vykdanči viešųjų paslaugų sutartį šios tarptautinės keleivių vežimo paslaugos maršrute.

39 straipsnis

Infrastruktūros pajėgumų paskirstymas

1. Valstybės narės gali nustatyti infrastruktūros pajėgumų paskirstymo struktūrą, laikydamosi 4 straipsnyje nustatytos valdymo nepriklausomumo sąlygos. Nustatomos konkrečios pajėgumų paskirstymo taisyklės. Pajėgumus paskirsto infrastruktūros valdytojas. Infrastruktūros valdytojas visų pirma užtikrina, kad infrastruktūros pajėgumai būtų paskirstomi tinkamai ir nediskriminuojant bei laikantis Sąjungos teisės.

2. Infrastruktūros valdytojai saugo jiems suteiktos informacijos komercinį konfidencialumą.

40 straipsnis

Bendradarbiavimas daugiau negu vieno tinklo infrastruktūros pajėgumų paskirstymo klausimais

1. Valstybės narės užtikrina infrastruktūros valdytojų bendradarbiavimą, kad būtų galima veiksmingai kurti ir paskirstyti daugiau negu vieno geležinkelių sistemos tinklo Sąjungoje

infrastruktūros pajėgumus, įskaitant pagal 42 straipsnyje nurodytus pamatinius susitarimus. Infrastruktūros valdytojai, laikydamiesi šioje direktyvoje nustatytų taisyklių, nustato atitinkamas procedūras ir atitinkamai organizuoja daugiau negu vieno tinklo traukinio linijas.

Valstybės narės užtikrina, kad infrastruktūros valdytojų, kurių sprendimai dėl pajėgumų paskirstymo turi įtakos kitiems infrastruktūros valdytojams, atstovai drauge koordinuotų infrastruktūros pajėgumų paskirstymą arba paskirstytų visus atitinkamus infrastruktūros pajėgumus tarptautiniu lygiu, nedarant poveikio konkrečioms taisyklėms, nustatytoms Sąjungos teisėje dėl krovinių geležinkelių transporto tinklų. Infrastruktūros valdytojai paskelbia infrastruktūros pajėgumų paskirstymo principus ir kriterijus, nustatytus remiantis šiuo bendradarbiavimu, savo tinklo nuostatuose pagal IV priedo 3 dalį. Prie šių procedūrų gali prisijungti trečiųjų šalių infrastruktūros valdytojų atitinkami atstovai.

2. Komisija informuojama apie pagrindinius posėdžius, kuriuose rengiami bendrieji infrastruktūros paskirstymo principai ir tvarka, ir kviečiama juose dalyvauti stebėtojos teisėmis. Reguliavimo institucijos gauna pakankamai informacijos apie infrastruktūros paskirstymo bendrų principų ir praktikos plėtojimą, taip pat informacijos iš IT grindžiamų paskirstymo sistemų, kad galėtų vykdyti savo reguliavimo priežiūros užduotis pagal 56 straipsnį.

3. Posėdžiuose arba atliekant kitus veiksmus, kuriais siekiama sudaryti sąlygas paskirstyti infrastruktūros pajėgumus vežimo geležinkeliais paslaugoms teikti kertant kelis infrastruktūros tinklus, sprendimus priima tik infrastruktūros valdytojų atstovai.

4. 1 dalyje minėto bendradarbiavimo dalyviai užtikrina, kad dalyvavimas bendradarbiaujant, veiklos metodai ir visi kiti svarbūs kriterijai, kuriais remiantis įvertinami ir paskirstomi infrastruktūros pajėgumai, būtų vieši.

5. Kaip nurodyta 1 dalyje, infrastruktūros valdytojai bendradarbiaudami įvertina tarptautinių traukinio linijų poreikį, o prireikus gali siūlyti ir nustatyti tarptautines traukinio linijas, kad palengvintų vežimą prekiniais traukiniais, kuriam taikomas 48 straipsnyje nurodytas *ad hoc* prašymas.

Tokias iš anksto nustatytas tarptautines traukinio linijas pareiškėjams suteikia bet kuris dalyvaujantis infrastruktūros valdytojas.

41 straipsnis

Pareiškėjai

1. Infrastruktūros pajėgumų paraiškas gali pateikti pareiškėjai. Siekdami panaudoti tokius infrastruktūros pajėgumus, pareiškėjai paskiria geležinkelio įmonę sudaryti susitarimą su infrastruktūros valdytoju pagal 28 straipsnį. Tai nedaro poveikio pareiškėjų teisėms sudaryti susitarimus su infrastruktūros valdytojais pagal 44 straipsnio 1 dalį.

2. Siekdamas užtikrinti, kad jo teisėti lūkesčiai dėl būsimų pajamų ir infrastruktūros panaudojimo būtų apsaugoti, infrastruktūros valdytojas gali pareiškėjams nustatyti tam tikrus reikalavimus. Tokie reikalavimai turi būti tinkami, skaidrūs ir nediskriminuojantys. Jie pateikiami tinklo nuostatuose, kaip nurodyta IV priedo 3 punkto b papunktyje. Juose gali būti numatytas tik finansinės garantijos, kuri neviršija tam tikro numatomam pareiškėjo veiklos mastui proporcingo dydžio, suteikimas ir gebėjimo parengti tinkamas paraiškas infrastruktūros pajėgumams gauti užtikrinimas.

3. Anksčiau nei 2015 m. birželio 16 d. Komisija patvirtina įgyvendinimo priemones, kuriose nustatomi išsamūs 2 dalies taikymo kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

42 straipsnis

Pamatiniai susitarimai

1. Nedarant poveikio SESV 101, 102 ir 106 straipsniams, infrastruktūros valdytojas ir pareiškėjas gali sudaryti pamatinį susitarimą. Tokiame pamatiniame susitarime nurodomos pareiškėjo prašomų skirti ir jam suteikiamų ilgesniui negu vieno tarnybinio traukinių tvarkaraščio laikotarpiui infrastruktūros pajėgumų charakteristikos.

Pamatiniam susitarime traukinio linija konkrečiai neapibūdinama, tačiau juo siekiama patenkinti pagrįstus pareiškėjo komercinius poreikius. Valstybė narė gali reikalauti, kad tokį pamatinį susitarimą iš anksto patvirtintų šios direktyvos 55 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija.

2. Pamatiniai susitarimai neturi kliudyti naudoti atitinkamą infrastruktūrą kitiems pareiškėjams ar teikiant kitas paslaugas.

3. Pamatiniuose susitarimuose numatoma galimybė keisti arba apriboti juose nustatytas sąlygas, kad būtų sudarytos sąlygos geriau panaudoti geležinkelio infrastruktūrą.

4. Pamatiniuose susitarimuose gali būti numatytos baudos, taikomos atsiradus būtinybei keisti arba nutraukti susitarimą.

5. Pamatiniai susitarimai iš esmės turėtų būti sudaromi penkeriems metams su galimybe juos atnaujinti tokios pačios trukmės laikotarpiais. Infrastruktūros valdytojas konkrečiais atvejais gali sutikti sudaryti susitarimą trumpesniui arba ilgesniui laikotarpiui. Kiekvienas ilgesnis negu penkerių metų laikotarpis turi būti pagrindžiamas atsižvelgiant į komercines sutartis, specializuotas investicijas arba riziką.

6. Pamatiniai susitarimai dėl paslaugų, teikiamų naudojantis specializuota infrastruktūra, nurodyta 49 straipsnyje, kurioms reikalingos tinkamai pareiškėjo pagrįstos, didelės ir ilgalaikės investicijos, gali būti sudaryti 15 metų. Sudaryti susitarimus ilgesniui negu 15 metų laikotarpiui leidžiama tik išimtiniais atvejais, ypač jeigu tai susiję su didelėmis ilgalaikėmis investicijomis ir ypač jeigu tokios investicijos numatytos sutartiniais įsipareigojimais, įskaitant daugiamečių amortizacijos planą.

Tokiais išimtiniais atvejais pamatiniuose susitarimuose gali būti išsamiai apibrėžti pajėgumų, kurie pareiškėjui suteikiami pamatinio susitarimo galiojimo laikotarpiu, ypatumai. Tie ypatumai gali apimti traukinių reisų dažnį, apimtį ir kokybę. Infrastruktūros valdytojas gali sumažinti rezervuotus pajėgumus, kurie ne trumpesniu kaip vieno mėnesio laikotarpiu buvo naudojami mažiau nei pagal 52 straipsnyje numatytą ribinę kvotą.

Nuo 2010 m. sausio 1 d. pirminis pamatinis susitarimas gali būti sudaromas penkerių metų laikotarpiui ir atnaujinamas vieną kartą remiantis pajėgumų, kuriais paslaugas teikiantis pareiškėjas naudojosi anksčiau nei 2010 m. sausio 1 d., ypatumais, kad būtų atsižvelgta į specializuotas investicijas arba komercines sutartis. 55 straipsnyje nurodyta reguliavimo institucija yra atsakinga už leidimo tokiam susitarimui įsigaliooti suteikimą.

7. Kiekvienai suinteresuotai šaliai leidžiama susipažinti su kiekvieno pamatinio susitarimo turiniu, kartu išsaugant komercinį konfidencialumą.

8. Remdamasi reguliavimo institucijų, geležinkelio įmonių ir kompetentingų valdžios institucijų patirtimi ir 57 straipsnio 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, Komisija gali patvirtinti priemones, kuriose išsamiai nustatomi šio straipsnio taikymo tvarka ir kriterijai. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

43 straipsnis

Pajėgumų paskirstymo grafikas

1. Infrastruktūros valdytojas laikosi VII priede pateikto pajėgumų paskirstymo grafiko.

2. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 60 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl tam tikrų VII priedo pakeitimų. Taigi, pasikonsultavus su visais infrastruktūros valdytojais VII priedas gali būti iš dalies keičiamas siekiant atsižvelgti į paskirstymo proceso vykdymo aplinkybes. Tie pakeitimai grindžiami tuo, kas būtina, atsižvelgiant į patirtį siekiant užtikrinti, kad paskirstymo procesas būtų veiksmingas, ir atspindėti infrastruktūros valdytojų su paskirstymo proceso vykdymu susijusius rūpimus klausimus.

3. Prieš pradėdami konsultacijas dėl tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto, infrastruktūros valdytojai su kitais atitinkamais infrastruktūros valdytojais susitaria, kurios tarptautinės traukinio linijos turi būti įtrauktos į tarnybinį traukinių tvarkaraštį. Korekcijos gali būti daromos tik tada, kai iš tikrųjų to reikia.

44 straipsnis

Paraiškos

1. Kaip numatyta IV skyriaus 2 skirsnyje, pagal viešąją arba privatinę teisę pareiškėjai gali kreiptis į infrastruktūros valdytoją prašydami, kad su jais būtų sudaryta sutartis, suteikianti teisę už mokesčių naudotis geležinkelio infrastruktūra.

2. Pateikiant prašymus, susijusius su tarnybiniu nuolatinių traukinių tvarkaraščiu, laikomasi VII priede nustatytų galutinių terminų.

3. Pareiškėjas, kuris yra pamatinio susitarimo dalyvis, paraišką pateikia pagal tą susitarimą.

4. Daugiau negu vieno tinklo traukinio linijų atveju infrastruktūros valdytojai užtikrina, kad pareiškėjai galėtų kreiptis į vieno langelio principu veikiančią tarnybą, kuri būtų arba infrastruktūros valdytojų įsteigta bendra įstaiga, arba vienas infrastruktūros valdytojas, valdantis tą traukinio liniją. Tam infrastruktūros valdytojui leidžiama veikti pareiškėjo vardu ir kitų atitinkamų infrastruktūros valdytojų prašyti infrastruktūros pajėgumų. Šis reikalavimas nedaro poveikio 2010 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 913/2010 dėl konkurencingo krovinių vežimo Europos geležinkeliais tinklo ⁽¹⁾.

45 straipsnis

Traukinių tvarkaraščio sudarymas

1. Infrastruktūros valdytojas patenkina, jei įmanoma, visus prašymus skirti infrastruktūros pajėgumų, įskaitant prašymus skirti daugiau negu vieną tinklą kertančias traukinio linijas, ir turi, jei įmanoma, atsižvelgti į visus pareiškėjų patiriamus suvaržymus, įskaitant ekonominį poveikį jų veiklai.

2. Sudarant ir derinant traukinių tvarkaraštį infrastruktūros valdytojas konkrečioms paslaugoms gali suteikti pirmumo teisę, tačiau tik atsižvelgdamas į 47 ir 49 straipsnių nuostatas.

3. Infrastruktūros valdytojas su suinteresuotomis šalimis konsultuojasi dėl tarnybinio traukinių tvarkaraščio projekto ir nustato bent vieno mėnesio laikotarpį, per kurį jos gali pareikšti savo nuomonę. Suinteresuotos šalys – tai visos prašymus skirti infrastruktūros pajėgumų pateikusios šalys ir kitos šalys, kurios nori turėti galimybę pareikšti savo nuomonę, kaip per tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpį minėtas tvarkaraštis gali paveikti jų pajėgumus įsigyti geležinkelių paslaugų.

4. Infrastruktūros valdytojas imasi tinkamų priemonių, kad išspręstų visus klausimus, dėl kurių buvo pareikštas susirūpinimas.

46 straipsnis

Derinimo procedūra

1. Kai pagal 45 straipsnį sudarant traukinių tvarkaraščius infrastruktūros valdytojas susiduria su įvairių prašymų nesuderinamumu, jis turi stengtis, derindamas tuos prašymus, užtikrinti, kad būtų geriausiai suderinti visi reikalavimai.

2. Jei reikia suderinti prašymus, infrastruktūros valdytojas turi teisę, laikydamasis pagrįstų ribų, siūlyti tokius infrastruktūros pajėgumus, kurie skiriasi nuo tų, kurių buvo prašyta.

3. Konsultuodamasis su atitinkamais pareiškėjais, infrastruktūros valdytojas stengiasi išspręsti visus konfliktus. Tokios konsultacijos grindžiamos toliau nurodytos informacijos atskleidimu per atitinkamą laiką, nemokamai ir ją pateikiant raštu ar elektroniniu formatu:

- a) traukinio linijos, kurių paprasė visi kiti pareiškėjai tame pačiame maršrute;
- b) visiems kitiems pareiškėjams tame pačiame maršrute preliminariai paskirtos traukinio linijos;
- c) alternatyvios traukinio linijos, siūlomos atitinkamais maršrutais laikantis 2 dalies;
- d) visa informacija apie pajėgumų paskirstymo kriterijus.

Pagal 39 straipsnio 2 dalį ta informacija pateikiama neatskleidžiant kitų pareiškėjų tapatybės, nebent atitinkami pareiškėjai sutiko, kad jų tapatybė būtų atskleista.

4. Derinimo procedūrą reglamentuojantys principai nustatomi tinklo nuostatuose. Jie visų pirma turi atspindėti sunkumus tvarkant tarptautines traukinio linijas ir atitinkamų pakeitimų poveikį kitų infrastruktūrų valdytojams.

5. Jeigu prašymai skirti infrastruktūros pajėgumų negali būti patenkinti jų nesuderinus, infrastruktūros valdytojas stengiasi visus prašymus patenkinti juos derindamas.

6. Jei kyla su infrastruktūros pajėgumų paskirstymu susiję ginčai, siekiant tokius ginčus skubiai išspręsti, nedarant poveikio galiojančioms apeliacinėms procedūroms ir 56 straipsniui, parengiama ginčų sprendimo tvarka. Ši tvarka nustatoma tinklo nuostatuose. Jei taikoma tokia tvarka, sprendimas priimamas per 10 darbo dienų.

47 straipsnis

Perpildyta infrastruktūra

1. Jeigu, suderinęs prašymus skirti traukinio linijas ir pasi-konsultavęs su pareiškėjais, infrastruktūros valdytojas negali tinkamai patenkinti prašymų skirti infrastruktūros pajėgumų, jis nedelsdamas paskelbia, kad ta infrastruktūros dalis, kurioje susidarė tokia padėtis, yra perpildyta. Perpildyta infrastruktūra galima paskelbti ir infrastruktūrą, kuri, veikiausiai, bus perpildyta artimiausioje ateityje.

2. Paskelbus, kad tam tikra infrastruktūra yra perpildyta, jeigu dar nėra įgyvendinamas 51 straipsnyje nurodytas pajėgumų didinimo planas, infrastruktūros valdytojas atlieka 50 straipsnyje nurodytą pajėgumų analizę.

⁽¹⁾ OL L 276, 2010 10 20, p. 22.

3. Jeigu nebuvo taikomi mokesčiai pagal 31 straipsnio 4 dalį arba taikant tuos mokesčius nebuvo pasiektas teigiamas rezultatas ir paskelbta, kad infrastruktūra yra perpildyta, infrastruktūros valdytojas infrastruktūros pajėgumams paskirstyti dar gali taikyti pirmumo teisės suteikimo kriterijus.

4. Nustatant pirmumo teisės suteikimo kriterijus atsižvelgiama į paslaugos svarbą visuomenei bet kurios kitos paslaugos, kurios bus dėl tos priežasties atsisakyta, atžvilgiu.

Siekdamos garantuoti tinkamų transporto paslaugų plėtrą pagal šias nuostatas, o ypač įvykdyti viešųjų paslaugų reikalavimus arba skatinti nacionalinę ir tarptautinę krovinių vežimo geležinkeliais plėtrą, valstybės narės gali nediskriminuojančiomis sąlygomis imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, jog skirstant infrastruktūros pajėgumus tokioms paslaugoms būtų suteikta pirmumo teisė.

Valstybės narės tam tikrais atvejais gali skirti infrastruktūros valdytojui kompensaciją, lygią pajamoms, prarastoms dėl poreikio atitinkamus pajėgumus paskirti tam tikroms paslaugoms, nurodytoms antroje pastraipoje.

Taikant tas priemones ir tą kompensaciją atsižvelgiama į sprendimo neteikti tam tikrų paslaugų poveikį kitose valstybėse narėse.

5. Nustatant pirmumo teisės skyrimo kriterijus, deramai atsižvelgiama į krovinių vežimo paslaugų, ypač tarptautinio krovinių vežimo paslaugų, svarbą.

6. Perpildytos infrastruktūros atveju taikomos procedūros ir naudojami kriterijai nurodomi tinklo nuostatuose.

48 straipsnis

Ad hoc prašymai

1. Infrastruktūros valdytojas į *ad hoc* prašymus skirti individualias traukinio linijas atsako kiek galėdamas greičiau, tačiau bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per penkias darbo dienas. Galimybė susipažinti su informacija apie esamus neužimtus pajėgumus sudaroma visiems pasinaudoti šiais pajėgumais norintiems pareiškėjams.

2. Infrastruktūros valdytojai prirėkęs įvertina poreikį turėti rezervinių pajėgumų, kuriuos jie turi numatyti galutiniame sudarytame tarnybiniame traukinių tvarkaraštyje, kad galėtų greitai reaguoti į galimus *ad hoc* prašymus skirti pajėgumų. Ši nuostata taip pat taikoma perpildytos infrastruktūros atveju.

49 straipsnis

Specializuotoji infrastruktūra

1. Nedarant poveikio 2 daliai pripažįstama, kad infrastruktūros pajėgumais galima naudotis teikiant visų rūšių paslaugas, atitinkančias charakteristikas, būtinas norint vežti traukinio linija.

2. Jeigu yra tinkami alternatyvūs maršrutai, infrastruktūros valdytojas, pasikonsultavęs su suinteresuotomis šalimis, gali skirti tam tikrą infrastruktūrą nustatytų rūšių vežimui. Nedarant poveikio SESV 101, 102 ir 106 straipsniams, paskyręs infrastruktūrą tam tikrų rūšių nustatytam vežimui, infrastruktūros valdytojas, skirstydamas infrastruktūros pajėgumus, pirmumo teisę gali suteikti toms vežimo rūšims.

Toks paskyrimas neužkerta kelio tokią infrastruktūrą naudoti vykdant kitų rūšių vežimą, jeigu yra laisvų pajėgumų.

3. Pagal 2 dalį paskyrus infrastruktūrą, tai nurodoma tinklo nuostatuose.

50 straipsnis

Pajėgumų analizė

1. Pajėgumų analizės tikslas yra nustatyti infrastruktūros pajėgumų suvaržymus, dėl kurių negalima tinkamai patenkinti prašymų skirti pajėgumų ir pasiūlyti metodus, kuriuos naudojant būtų galima patenkinti papildomus prašymus. Atliekant pajėgumų analizę nustatomos infrastruktūros perpildymo priežastys ir kokių priemonių galėtų būti imtasi per trumpalaikį ir vidutinį laikotarpį tam perpildymui sumažinti.

2. Atliekant pajėgumų analizę įvertinama infrastruktūra, eksploatacinės procedūros, įvairių teikiamų paslaugų pobūdis ir visų šių faktorių įtaka infrastruktūros pajėgumams. Priemonės, kurias reikia įvertinti: transporto paslaugų nukreipimas kitais maršrutais, kito laiko paskyrimas, traukinių judėjimo greičio keitimas ir infrastruktūros tobulinimas.

3. Pajėgumų analizė parengiama per šešis mėnesius nuo infrastruktūros perpildymo nustatymo.

51 straipsnis

Infrastruktūros pajėgumų didinimo planas

1. Per šešis mėnesius nuo pajėgumų analizės atlikimo infrastruktūros valdytojas parengia pajėgumų didinimo planą.

2. Pajėgumų didinimo planas parengiamas pasikonsultavus su atitinkamos perpildytos infrastruktūros naudotojais.

Jame nustatoma:

- a) infrastruktūros perpildymo priežastys;
- b) tikėtinos vežimo plėtos kryptys;
- c) infrastruktūros plėtos suvaržymai;
- d) galimybės padidinti pajėgumus ir su tuo susijusios išlaidos, įskaitant galimą prieigos prie infrastruktūros mokesčių pasiūlymą.

Remiantis nustatytų galimų priemonių ekonominės naudos analize, tame plane nustatoma, kokių veiksmų būtina imtis norint padidinti infrastruktūros pajėgumus, įskaitant šių priemonių įgyvendinimo grafiką.

Planas gali būti iš anksto teikiamas valstybei narei tvirtinti.

3. Infrastruktūros valdytojas nebetaiko mokesčių už atitinkamą infrastruktūrą pagal 31 straipsnio 4 dalį tais atvejais, kai:

- a) neparengiamas pajėgumų didinimo planas; arba
- b) nepasiekama pažanga įgyvendinant pajėgumų didinimo plane nustatytus veiksmus.

4. Nepaisant šio straipsnio 3 dalies, gavęs 55 straipsnyje nurodytos reguliavimo institucijos pritarimą, infrastruktūros valdytojas gali toliau taikyti tuos mokesčius, jeigu:

- a) pajėgumų didinimo planas negali būti įgyvendintas dėl priežasčių, kurių infrastruktūros valdytojas negali kontroliuoti; arba
- b) esamos pasirinkimo galimybės yra ekonomiškai arba finansiškai neperspektyvios.

52 straipsnis

Traukinio linijų panaudojimas

1. Infrastruktūros valdytojas tinklo nuostatuose nurodo reikalavimus, pagal kuriuos pajėgumų paskirstymo tikslais nustatinėdamas pirmumo teises jis atsižvelgia į prieš tai buvusį traukinio linijų panaudojimo lygį.

2. Ypač tais atvejais, kai infrastruktūra perpildyta, infrastruktūros valdytojas reikalauja, kad būtų atsisakyta tokios traukinio linijos, kuri bent per vieną mėnesį buvo naudojama mažiau negu tinklo nuostatuose nustatyta ribinė norma, nebent ta linija buvo nenaudojama ne dėl ekonominių priežasčių, kurių pareiškėjas negalėjo kontroliuoti.

53 straipsnis

Techninės priežiūros darbui reikalingi infrastruktūros pajėgumai

1. Prašymai skirti infrastruktūros pajėgumų techninės priežiūros darbui atlikti pateikiami sudarant traukinių tvarkaraščius.

2. Infrastruktūros valdytojas atsižvelgia į poveikį, kurį pareiškėjams turės infrastruktūros pajėgumų rezervavimas planinės kelių techninės priežiūros darbui.

3. Infrastruktūros valdytojas kuo greičiau informuoja suinteresuotąsias šalis apie infrastruktūros pajėgumų neprieinamumą dėl neplaninio techninės priežiūros darbo.

54 straipsnis

Specialios priemonės, kurių reikia imtis esant sutrikimui

1. Jeigu dėl techninių gedimų ar avarijos sutrinka traukinių eismas, infrastruktūros valdytojas imasi visų būtinų priemonių, kad atkurtų įprastą padėtį. Tuo tikslu jis parengia nenumatytų atvejų planą, išvardydamas jame visas įstaigas, kurios turi būti informuotos įvykus pavojingam eismo įvykiui ar sutrikus traukinių eismui.

2. Susidarius avarinei situacijai ir tada, kai tai besąlygiškai būtina dėl gedimo, dėl kurio laikinai nebegalima naudotis infrastruktūra, paskirtos traukinių linijos gali būti be perspėjimo panaikintos tokiam laikotarpiui, koks yra reikalingas sistemai sutaisyti.

Infrastruktūros valdytojas gali, jei mano, kad tai yra būtina, pareikalauti, kad geležinkelio įmonės suteiktų jam išteklius, kurios, jo manymu, yra tinkamiausios kuo greičiau atkurti įprastinę padėtį.

3. Valstybės narės gali pareikalauti, kad geležinkelio įmonės stebėtų ir kontroliuotų, kaip jos pačios atitinka saugos normas ir taisykles.

4 SKIRSNIS

Reguliavimo institucija

55 straipsnis

Reguliavimo institucija

1. Kiekviena valstybė narė įsteigia nacionalinę geležinkelių sektoriaus reguliavimo instituciją. Nedarant poveikio 2 daliai, ši institucija yra savarankiška institucija, kuri organizavimo, funkcijų, hierarchijos ir sprendimų priėmimo atžvilgiu teisiškai atskira ir nepriklausoma nuo kitų viešųjų ar privačiųjų subjektų. Savo organizacija, sprendimų dėl finansavimo priėmimu, teisine struktūra ir sprendimų priėmimu ji taip pat yra nepriklausoma nuo bet kurio infrastruktūros valdytojo, apmokestinimo įstaigos, pajėgumus paskirstančios įstaigos ar pareiškėjo. Be to, jos veikla nepriklauso nuo bet kurios kompetentingos valdžios institucijos, dalyvaujančios viešųjų paslaugų sutarčių sudaryme.

2. Valstybės narės gali steigti reguliavimo institucijas, kurios kompetentingos reguliuoti kelis sektorius, jei tokios sudėtinės reguliavimo institucijos atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus nepriklausomumo reikalavimus. Geležinkelių sektoriaus reguliavimo institucija organizaciniu lygiu taip pat gali būti sujungta su nacionaline konkurencijos institucija, nurodyta 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 101 ir 102 straipsniuose, įgyvendinimo ⁽¹⁾ 11 straipsnyje, saugos institucija,

⁽¹⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 1.

Pastaba: Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 pavadinimas buvo pakoreguotas, kad būtų atsižvelgta į naują Europos bendrijos steigimo sutarties straipsnių numeraciją pagal Lisabonos sutarties 5 straipsnį: jame buvo daroma nuoroda į Sutarties 81 ir 82 straipsnius.

įsteigta pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/49/EB dėl saugos Bendrijos geležinkeliose ⁽¹⁾, arba licencijas išduodančia institucija, nurodyta šios direktyvos III skyriuje, jei jungtinė institucija atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytus nepriklausomumo reikalavimus.

3. Valstybės narės užtikrina, kad reguliavimo institucijos darbuotojai būtų parenkami ir ši institucija būtų valdoma tokiu būdu, kad būtų užtikrintas jos nepriklausomumas. Visų pirma, jos užtikrina, kad asmenys, atsakingi už sprendimus, kuriuos turi priimti reguliavimo institucija pagal 56 straipsnį, pavyzdžiui, atitinkamais atvejais jos valdybos nariai, būtų skiriami nacionalinės vyriausybės, ministrų tarybos ar kitos viešosios valdžios institucijos, kuri neturi tiesioginių reguliuojamų įmonių nuosavybės teisių, pagal aiškias ir skaidrias taisykles, kuriomis būtų užtikrintas šių asmenų nepriklausomumas.

Valstybės narės nusprendžia, ar šie asmenys skiriami nustatytos trukmės kadencijai, kuri gali būti pratęsiama, ar neribotam laikotarpiui, kai atleidžiama iš pareigų tik dėl drausminių priežasčių, nesusijusių su jų priimamais sprendimais. Jie atrenkami laikantis skaidrios tvarkos pagal nuopelnus, taip pat pagal reikiamą kompetenciją ir atitinkamą patirtį, pageidautina, geležinkelių ar kitos tinklų pramonės šakose.

Valstybės narės užtikrina, kad šie asmenys veiktų nepriklausomai nuo su geležinkelių sektoriumi susijusių rinkos interesų ir neturėtų jokių interesų arba verslo ryšių reguliuojamose įmonėse arba subjektuose. Šiuo tikslu šie asmenys kas metus pateikia metinę išsipareigojimų deklaraciją ir interesų deklaraciją, kuriose nurodo bet kokius tiesioginius ar netiesioginius interesus, kurie gali būti laikomi trukdančiais jų nepriklausomumui ir kurie galėtų turėti įtakos jų pareigų vykdymui. Šie asmenys nusišalina nuo sprendimų priėmimo tais atvejais, kurie susiję su įmone, su kuria jie turėjo tiesioginių ar netiesioginių ryšių vienus metus prieš sprendimų priėmimo procedūros pradžią.

Jie nesiekia gauti ir nevykdo jokios vyriausybės arba kito viešojo ar privačiojo subjekto nurodymų, kai atlieka reguliavimo institucijos funkcijas, ir turi visus įgaliojimus priimti sprendimus dėl reguliavimo institucijos personalo įdarbinimo ir valdymo.

Pasibaigus jų kadencijai reguliavimo institucijoje, jie ne trumpiau nei vienus metus neturi dirbti arba turėti bet kokių pareigų jos reguliuojamosiose įmonėse arba subjektuose.

56 straipsnis

Reguliavimo institucijos funkcijos

1. Nedarant poveikio 46 straipsnio 6 daliai, pareiškėjas turi teisę pateikti skundą reguliavimo institucijai, jeigu mano, kad su juo buvo neteisingai pasielgta, jis buvo diskriminuojamas arba kaip nors kitaip nukentėjo; visų pirma, pareiškėjas gali apskųsti

infrastruktūros valdytojo arba atitinkamais atvejais geležinkelio įmonės arba paslaugų įrenginių operatoriaus priimtus sprendimus dėl:

- a) preliminarinių ir galutinių tinklo nuostatų redakcijų;
- b) tinklo nuostatuose nustatytų kriterijų;
- c) pajėgumų paskirstymo ir jo rezultatų;
- d) apmokestinimo sistemos;
- e) infrastruktūros mokesčių, kuriuos jis turi arba gali turėti sumokėti, dydžio ar struktūros;
- f) prieigos priemonių pagal 10–13 straipsnius;
- g) prieigos prie paslaugų pagal 13 straipsnį ir apmokestinimo už jas.

2. Nedarant poveikio nacionalinių konkurencijos valdžios institucijų įgaliojimams užtikrinti geležinkelių paslaugų rinkos konkurencingumą, reguliavimo institucija taip pat įgaliota stebėti konkurencijos padėtį geležinkelių paslaugų rinkose ir, visų pirma, ji savo iniciatyva patikrina 1 dalies a–g punktuose nurodytus aspektus, kad užkirstų kelią pareiškėjų diskriminacijai. Visų pirma, ji tikrina, ar tinklo nuostatuose nėra diskriminacinių sąlygų ir ar infrastruktūros valdytojui nesuteikta tokia veiksmų laisvė, kurią turėdamas jis galėtų diskriminuoti pareiškėjus.

3. Reguliavimo institucija taip pat glaudžiai bendradarbiauja su nacionaline saugos institucija, kaip apibrėžta 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/57/EB dėl geležinkelių sistemos sąveikos Bendrijoje ⁽²⁾, ir su licencijas išduodančia institucija, kaip apibrėžta šioje direktyvoje.

Valstybės narės užtikrina, kad šios institucijos bendrai parengtų gaires, skirtas keistis informacija ir bendradarbiauti siekiant užkirsti kelią neigiamam poveikiui konkurencijai ar saugai geležinkelių transporto rinkos srityje. Šios gairės apima mechanizmą, pagal kurį reguliavimo institucija teiktų nacionalinėms saugos ir licencijas išduodančioms institucijoms rekomendacijas tais klausimais, kurie gali daryti poveikį konkurencijai geležinkelių transporto rinkos srityje, ir nacionalinės saugos institucija teiktų reguliavimo ir licencijas išduodančioms institucijoms rekomendacijas tais klausimais, kurie gali daryti poveikį saugai. Nedarant poveikio nė vienos institucijos nepriklausomumui jų atitinkamos kompetencijos srityse, atitinkama institucija, prieš priimdama sprendimus, nagrinėja visas tokias rekomendacijas. Jei atitinkama institucija nusprendžia nukrypti nuo šių rekomendacijų, ji nurodo savo sprendimų priežastis.

⁽¹⁾ OL L 164, 2004 4 30, p. 44.

⁽²⁾ OL L 191, 2008 7 18, p. 1.

4. Valstybės narės gali nuspręsti, kad reguliavimo institucijai būtų nustatyta užduotis priimti neprivalomas nuomones dėl 8 straipsnio 3 dalyje nurodyto verslo plano, sutarties ir pajėgumų didinimo plano preliminarinių redakcijų, visų pirma nurodant, ar tos priemonės atitinka konkurencijos geležinkelių paslaugų rinkose padėtį.

5. Reguliavimo institucija savo funkcijoms atlikti turi reikiamus organizacinius pajėgumus, t. y. personalą ir materialinę bazę, kurie yra proporcingi geležinkelių sektoriaus valstybėje narėje svarbai.

6. Reguliavimo institucija užtikrina, kad infrastruktūros valdytojo nustatyti mokesčiai atitiktų IV skyriaus 2 skirsnį ir būtų nediskriminuojantys. Pareiškėjai ir infrastruktūros valdytojas dėl infrastruktūros mokesčių dydžio derėtis gali tik tuo atveju, jei tas derybas prižiūri reguliavimo institucija. Reguliavimo institucija įsikiša, jeigu tos derybos gali neatitikti šio skyriaus reikalavimų.

7. Reguliavimo institucija nuolat ir bet kuriuo atveju bent kartą per dvejus metus konsultuojasi su krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliais paslaugų naudotojų atstovais, siekdamas atsižvelgti į jų nuomonę dėl geležinkelių transporto rinkos.

8. Reguliavimo institucija turi įgaliojimus reikalauti, kad infrastruktūros valdytojas, pareiškėjai ar atitinkamoje valstybėje narėje veikianti trečioji šalis suteiktų jai atitinkamą informaciją.

Reikalaujama suteikti informacija pateikiama per reguliavimo institucijos nustatytą pagrįstą laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis nei vienas mėnuo, nebent išskirtinėmis aplinkybėmis reguliavimo institucija sutinka ir leidžia pratęsti terminą, bet ne ilgiau kaip dviem papildomoms savaitėms. Reguliavimo institucija turi galėti užtikrinti tokių prašymų vykdymą taikant tinkamas nuobaudas, įskaitant pinigines baudas. Reguliavimo institucijai teikiamose informacijoje yra visi duomenys, kurių jai reikia skundų nagrinėjimo ir konkurencijos priežiūros geležinkelių paslaugų rinkose pagal 2 dalį funkcijoms vykdyti. Tokiai informacijai priskiriami duomenys, kurie būtini statistikos ir rinkos stebėjimo tikslais.

9. Reguliavimo institucija svarsto kiekvieną skundą, prireikus prašo atitinkamos informacijos ir pradeda konsultacijas su visomis atitinkamomis šalimis per vieną mėnesį nuo skundo gavimo dienos. Ji priima sprendimą dėl kiekvieno skundo, imasi veiksmų situacijai ištaisyti ir informuoja atitinkamas šalis apie savo motyvuotą sprendimą per nustatytą pagrįstą laiką, bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip per šešias savaites nuo tada, kai gavo visą reikalingą informaciją. Nedarant poveikio nacionalinių konkurencijos institucijų įgaliojimams užtikrinti geležinkelių paslaugų rinkos konkurencingumą, reguliavimo institucija prireikus savo iniciatyva nusprendžia, kokiomis tinkamomis

priemonėmis pašalinti pareiškėjų diskriminavimą, rinkos iškraipymą ir kitus nepageidaujamus šių rinkų pokyčius, ypač atsižvelgdama į 1 dalies a–g punktus.

Reguliavimo institucijos sprendimas privalomas visoms šalims, kurioms tas sprendimas taikomas, ir jam netaikoma kitų administracinių instancijų kontrolė. Savo sprendimų vykdymą reguliavimo institucija užtikrina taikydama tinkamas nuobaudas, įskaitant pinigines baudas.

Jeigu pateikiamas skundas dėl atsisakymo skirti infrastruktūros pajėgumų arba dėl sąlygų, kuriomis buvo pasiūlyta skirti pajėgumus, reguliavimo institucija arba patvirtina, kad infrastruktūros valdytojo sprendimas turi likti nepakeistas, arba reikalauja, kad tas sprendimas būtų pakeistas pagal jos pateiktus nurodymus.

10. Valstybės narės užtikrina, kad reguliavimo institucijų priimtiems sprendimams būtų taikoma teisminė kontrolė. Pateikus skundą reguliavimo institucijos sprendimo vykdymas gali būti sustabdytas, tik jei reguliavimo institucijos nedelstinas poveikis gali sukelti skundą pateikusiam asmeniui nepataisomą žalą. Šia nuostata nedaromas poveikis skundą nagrinėjančio teismo įgaliojimams, suteiktiems pagal konstitucinę teisę, kai taikytina.

11. Valstybės narės užtikrina, kad reguliavimo institucijos priimti sprendimai būtų paskelbti.

12. Reguliavimo institucija įgaliota atlikti infrastruktūros valdytojų, paslaugų įrenginių operatorių ir prireikus geležinkelio įmonių auditą arba inicijuoti jų išorės auditą, kad patikrintų atitiktį 6 straipsnio apskaitos atskyrimo nuostatoms. Todėl reguliavimo institucija turi teisę prašyti pateikti visą susijusią informaciją. Visų pirma ji turi teisę prašyti, kad infrastruktūros valdytojas, paslaugų įrenginių operatoriai ir visos įmonės arba kiti subjektai, vykdytys arba integruojantys įvairių rūšių geležinkelių transporto arba infrastruktūros valdymo veiklą, kaip nurodyta 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse ir 13 straipsnyje, pateiktų visą VIII priede nurodytą informaciją arba jos dalį taip išsamiai, kaip yra manoma būtina ir proporcinga.

Nedarant poveikio už valstybės pagalbą atsakingoms valdžios institucijoms priskirtai kompetencijai, remdamasi šiomis ataskaitomis reguliavimo institucija gali padaryti išvadas valstybės pagalbos klausimais, apie kurias ji praneša toms valdžios institucijoms.

13. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 60 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl tam tikrų VIII priedo pakeitimų. Taigi, VIII priedas gali būti iš dalies keičiamas siekiant jį pritaikyti prie apskaitos ir priežiūros praktikos raidos ir (arba) jį papildyti kita būtina informacija siekiant patikrinti apskaitų atskyrimą.

57 straipsnis

Reguliavimo institucijų bendradarbiavimas

1. Reguliavimo institucijos keičiasi informacija apie savo darbą bei sprendimų priėmimo principus ir praktiką, ypač keičiasi informacija apie procedūrų metu sprendžiamus svarbiausius klausimus ir į nacionalinę teisę perkeltų geležinkelių Sąjungos teisės aktų aiškinimo problemas. Jos kitaip bendradarbiauja siekdamos visoje Sąjungoje suderinti sprendimų priėmimą. Šiuo tikslu jos dalyvauja ir dirba kartu tinkle, kurio nariai reguliariai renkasi į posėdžius. Komisija yra tinklo narė, koordinuoja ir remia tinklo veiklą ir prireikus teikia rekomendacijas tinklui. Ji užtikrina aktyvų atitinkamų reguliavimo institucijų bendradarbiavimą.

Pagal duomenų apsaugos taisykles, numatytas 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾ ir 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾, Komisija remia tinklo narių keitimąsi informacija, jei įmanoma, taikant elektronines priemones, išsaugant atitinkamų įmonių pateiktą verslo paslapčių konfidencialumą.

2. Reguliavimo institucijos glaudžiai bendradarbiauja, taip pat pagal sudarytus darbo susitarimus, kad galėtų teikti savitarpio pagalbą vykdant rinkos stebėsenos užduotis ir nagrinėjant skundus ar atliekant tyrimus.

3. Kai nagrinėjamas skundas arba savo iniciatyva atliekamas tyrimas dėl prieigos prie tarptautinės traukinio linijos arba jai taikomo apmokestinimo, taip pat vykdant konkurencijos rinkoje, susijusios su tarptautinėmis geležinkelių transporto paslaugomis, stebėseną, tai atliekanti reguliavimo institucija konsultuojasi su visų valstybių narių, per kurias eina atitinkama tarptautinė traukinio linija, reguliavimo institucijomis ir atitinkamais atvejais su Komisija ir, prieš priimdama sprendimą, prašo pateikti visą būtiną informaciją.

4. Reguliavimo institucijos, su kuriomis konsultuojamasi pagal 3 dalį, pateikia visą informaciją, kurios reikalauji jos pačios turi teisę pagal savo nacionalinę teisę. Šią informaciją galima naudoti tik nagrinėjant skundą arba atliekant tyrimą, nurodytus 3 dalyje.

5. Skundą gavusi ar savo iniciatyva tyrimą vykdanti reguliavimo institucija perduoda susijusią informaciją atsakingai reguliavimo institucijai, kad ta institucija imtųsi priemonių atitinkamų suinteresuotųjų šalių atžvilgiu.

6. Valstybės narės užtikrina, kad visi 40 straipsnio 1 dalyje nurodyti susiję infrastruktūros valdytojų atstovai nedelsdami

pateiktų visą informaciją, kuri būtina šio straipsnio 3 dalyje nurodyto skundo nagrinėjimo ar tyrimo tikslais ir kurios paprašė valstybės narės, kurioje yra susijęs atstovas, reguliavimo institucija. Ta reguliavimo institucija turi teisę perduoti tokią informaciją apie atitinkamą tarptautinę traukinių liniją 3 dalyje nurodytoms reguliavimo institucijoms.

7. Reguliavimo institucijai paprašius Komisija gali dalyvauti veikloje, išvardytoje 2–6 dalyse, siekdama palengvinti tose dalyse nurodytą reguliavimo institucijų bendradarbiavimą.

8. Reguliavimo institucijos parengia bendrus sprendimų, kuriuos jos turi teisę priimti pagal šią direktyvą, priėmimo principus ir tvarką. Remdamasi reguliavimo institucijų patirtimi ir 1 dalyje nurodyto tinklo veikla, ir jei to reikia veiksmingam reguliavimo institucijų bendradarbiavimui užtikrinti, Komisija gali patvirtinti priemones, kuriomis nustatomi tokie bendrieji principai ir tvarka. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 62 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Reguliavimo institucijos peržiūri 37 straipsnyje ir 40 straipsnio 1 dalyje nurodytų infrastruktūros valdytojų asociacijų sprendimus ir praktiką, kuriais įgyvendinamos šios direktyvos nuostatos arba kitaip sudaromos palankesnės sąlygos tarptautiniam geležinkelių transportui.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58 straipsnis

Viešųjų pirkimų taisyklės

Šios direktyvos nuostatomis nedaromas poveikis 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvai 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo ⁽³⁾.

59 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos

1. Iki 2013 m. kovo 15 d. Airija kaip saloje esanti valstybės narė, kurią geležinkelis jungia tik su viena valstybe nare, ir Jungtinė Karalystė Šiaurės Airijos atžvilgiu dėl tos pačios priežasties:

- a) neprivalo pavesti nepriklausomai institucijai funkcijų, garantuojančių nešališką ir nediskriminuojančią prieigą prie infrastruktūros, kaip numatyta 7 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, tiek, kiek pagal tą straipsnį valstybės narės įpareigojamos įsteigti nepriklausomas institucijas, vykdančias 7 straipsnio 2 dalyje nurodytas užduotis;

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 1.

b) neprivalo laikytis reikalavimų, nustatytų 27 straipsnyje, 29 straipsnio 2 dalyje, 38, 39 ir 42 straipsniuose, 46 straipsnio 4 ir 6 dalyse, 47 straipsnyje, 49 straipsnio 3 dalyje, 50–53 straipsniuose, 55 ir 56 straipsniuose, jeigu sprendimus dėl infrastruktūros pajėgumų paskirstymo arba apmokestinimo galima apskųsti geležinkelio įmonei to pareikalavus raštu nepriklausomoje institucijoje, kuri priima sprendimą per du mėnesius visos būtinos informacijos pateikimo, o jos sprendimui taikoma teisminė kontrolė.

2. Kai daugiau negu viena pagal 17 straipsnį licencijuota geležinkelio įmonė arba Airijos ir Šiaurės Airijos atveju kitur licencijuota geležinkelio bendrovė pateikia oficialų prašymą teikti konkuruojančias geležinkelių paslaugas Airijoje arba Šiaurės Airijoje arba į (iš) šių šalių, sprendimas dėl tolesnio šių nukrypti leidžiančių nuostatų taikymo priimamas laikantis 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros.

1 dalyje nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos netaikomos, jei Airijoje arba Šiaurės Airijoje geležinkelių paslaugas teikianti geležinkelio įmonė pateikia oficialų prašymą teikti geležinkelių transporto paslaugas kitos valstybės narės teritorijoje arba į (iš) tos valstybės narės; išimtis taikoma Airijai, jei tai Šiaurės Airijoje vykdančios veiklą geležinkelio įmonės, ir Jungtinei Karalystei, jei tai Airijoje vykdančios veiklą geležinkelio įmonės.

Per vienerius metus nuo šios dalies pirmoje pastraipoje nurodyto sprendimo arba nuo pranešimo apie oficialų prašymą, nurodytą šios dalies antroje pastraipoje, gavimo dienos atitinkama valstybė narė ar atitinkamos valstybės narės (Airija arba Jungtinė Karalystė Šiaurės Airijos atžvilgiu) priima teisės aktus, kad būtų įgyvendintos 1 dalyje nurodytų straipsnių nuostatos.

3. 1 dalyje nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas gali būti pratęsiamas ne ilgesniems kaip penkerių metų laikotarpiams. Ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo laikotarpio pabaigos tuo nukrypti leidžiančios nuostatos taikymu besinaudojanti valstybė narė gali pateikti Komisijai prašymą pratęsti tokį nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą. Kiekvienas toks prašymas turi būti pagrindžiamas. Komisija išnagrinėja tokį prašymą ir, laikydamasi 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamiosios procedūros, priima sprendimą. Ta procedūra taikoma priimant kiekvieną su prašymu susijusį sprendimą.

Priimdama sprendimą Komisija atsižvelgia į kiekvieną paprašiusios pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos taikymą valstybės narės geopolitinės padėties pokytį ir geležinkelių transporto rinkos raidą, apimančią geležinkelių transportą tos valstybės viduje, iš jos ir į ją.

60 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. 20 straipsnio 5 dalyje, 35 straipsnio 3 dalyje, 43 straipsnio 2 dalyje ir 56 straipsnio 13 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2012 m. gruodžio 15 d.. Komisija parengia ataskaitą dėl įgaliojimų suteikimo likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos. Įgaliojimų suteikimas automatiškai pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno tokio laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kuriuo metu atšaukti 20 straipsnio 5 dalyje, 35 straipsnio 3 dalyje, 43 straipsnio 2 dalyje ir 56 straipsnio 13 dalyje nurodytų įgaliojimų suteikimą. Sprendimu dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų suteikimas. Jis įsigalioja kitą dieną po sprendimo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų teisėtumui.

4. Kai tik Komisija priima deleguotąjį aktą, apie tai ji tuo pačiu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 20 straipsnio 5 dalį, 35 straipsnio 3 dalį, 43 straipsnio 2 dalį ir 56 straipsnio 13 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuomet, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškė prieštaravimų arba jeigu iki to laikotarpio pabaigos tiek Europos Parlamentas, tiek Taryba pranešė Komisijai, kad jie nepareikš prieštaravimų. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva tas laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiams.

61 straipsnis

Taikymo priemonės

Valstybės narės ar reguliavimo institucijos prašymu arba jos pačios iniciatyva Komisija išnagrinėja konkrečias nacionalinių valdžios institucijų patvirtintas priemones, susijusias su šios direktyvos taikymu dėl prieigos prie geležinkelių infrastruktūros ir paslaugų sąlygų, geležinkelio įmonių licencijavimo, naudojimosi infrastruktūra apmokestinimo ir pajėgumų paskirstymo, per 12 mėnesių nuo tų priemonių priėmimo. Komisija, laikydamasi 62 straipsnio 2 dalyje nustatytos tvarkos, per keturis mėnesius nuo tokio prašymo gavimo dienos nusprendžia, ar susijusi priemonė gali būti toliau taikoma.

62 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamentas (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jei komitetas nuomonės dėl įgyvendinimo akto, priimamo pagal 10 straipsnio 4 dalį, 11 straipsnio 4 dalį, 12 straipsnio 5 dalį, 13 straipsnio 9 dalį, 17 straipsnio 5 dalį, 31 straipsnio 3 ir 5 dalis, 32 straipsnio 4 dalį ir 57 straipsnio 8 dalį, projekto nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

63 straipsnis

Ataskaita

1. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui ataskaitą dėl II skyriaus įgyvendinimo. Šioje ataskaitoje taip pat įvertinama rinkos raida, įskaitant pasirošimą tolesniam keleivių vežimo geležinkeliu rinkos atvėrimui. Šioje ataskaitoje Komisija taip pat analizuoja skirtingus šios rinkos organizavimo modelius ir šios direktyvos poveikį viešųjų paslaugų sutartims ir jų finansavimui. Tą darydama, Komisija atsižvelgia į Reglamento (EB) Nr. 1370/2007 įgyvendinimą ir į būdingus valstybių narių skirtumus (tinklų tankumą, keleivių skaičių, vidutinį kelionės atstumą). Komisija, jei reikia, pasiūlo teises priemones, susijusias su nacionalinės keleivių vežimo geležinkeliais rinkos atvėrimu ir su atitinkamų sąlygų, kuriomis siekiama užtikrinti nediskriminacinę prieigą prie infrastruktūros, sudarymu, remiantis esamu infrastruktūros valdymo ir transporto paslaugų atskyrimu, ir įvertina bet kurios iš šių priemonių poveikį.

2. Komisija, remdamasi nacionalinių reguliavimo institucijų tinklo patirtimi, ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 16 d., pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui ataskaitą apie reguliavimo institucijų bendradarbiavimą. Prireikus Komisija pasiūlo papildomas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti integruotesnę teisės aktais nustatytą Europos geležinkelių transporto rinkos priežiūrą, ypač tarptautinių paslaugų. Tuo tikslu, jei reikia, taip pat turi būti atsižvelgta į teisėkūros procedūra priimamas priemones.

64 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad būtų laikomasi šios direktyvos, be kita ko, kad jos laikytųsi susijusios įmonės, operatoriai, pareiškėjai, valdžios institucijos ir kiti atitinkami subjektai, įsigalioję ne vėliau kaip 2015 m. birželio 16 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat įtraukia teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurios panaikinamos šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

Pareiga perkelti šios direktyvos II ir IV skyrius į nacionalinę teisę ir juos įgyvendinti netaikoma Kiprui ir Maltai, kol jų teritorijose nėra geležinkelių sistemos.

65 straipsnis

Panaikinimas

Direktyvos 91/440/EEB, 95/18/EB ir 2001/14/EB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis IX priedo A dalyje, panaikinamos nuo 2012 m. gruodžio 15 d., nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais IX priedo B dalyje.

Nuorodos į panaikintas direktyvas laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir aiškinamos pagal X priede pateiktą atitikties lentelę.

66 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

67 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2012 m. lapkričio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. D. MAVROYIANNIS

I PRIEDAS

GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪROS OBJEKTŲ SĄRAŠAS

Geležinkelių infrastruktūrą sudaro šie objektai, jei jie yra geležinkelio sankasos dalis, įskaitant privažiuojamuosius kelius, tačiau neįskaitant geležinkelio remonto dirbtuvėse, depuose ar riedmenų parke nutiestų atšakų, privačių atšakų ar privažiuojamųjų kelių:

- žemės plotas,
- apatinis kelio statinys, sankasos ir pylimai, iškaskos, drenažo kanalai ir tranšėjos, mūrinės tranšėjos, pralaidos, sutvirtinimo sienos, apsauginiai želdiniai ir t. t.; peronai ir prekių platformos, įskaitant keleivių stotyse ir krovinių terminuose; keturių pėdų pločio keliai ir pėsčiųjų takai; aptvėrimų sienos, tvoros, aptvarai; priešgaisrinės juostos; šildymo prietaisai; bėgių sankirtos ir t. t.; užtvartos nuo sniego,
- inžineriniai statiniai: tiltai, pralaidos ir kiti viadukai, tuneliai, dengtos iškaskos ir kiti pravažiuojamieji po geležinkelio sankasomis; sulaikančios sienos, nuo griūčių ir krentančių akmenų apsaugantys statiniai ir t. t.,
- pervažos, įskaitant kelių eismo saugumą užtikrinančią įrangą,
- viršutinis kelio statinys, visų pirma: bėgiai, bėgiai su įpjovomis ir gretbėgiai; pabėgiai ir išilginiai pabėgiai, smulkieji kelio tvirtinimo elementai, balastas, įskaitant akmens skaldą ir smėlį; iešmai, bėgių sankirtos ir t. t.; grįžtačiai ir kilnojamosios platformos (išskyrus skirtas išimtinai lokomotyvams),
- keleivių ir prekių privažiuojamieji keliai, įskaitant automobilių ir keleivių atvykimo ir išvykimo pėsčiomis kelius,
- saugos, signalizacijos ir telekomunikacijų įrenginiai atviraime kelyje, sumontuoti stotyse ir rūšiavimo stotyse, įskaitant signalizacijai ir telekomunikacijoms reikalingos elektros srovės gamybos, transformavimo ir skirstymo įrenginius; šiems įrenginiams skirti pastatai; stabdikliai,
- apšvietimo įrenginiai, sumontuoti eismo ir saugos tikslais,
- elektros energijos transformavimo ir perdavimo įrenginiai, reikalingi riedmenų traukai užtikrinti: pastotės, energijos tiekimo kabeliai, nutiesti tarp pastočių ir kontaktinių laidų, kontaktinis tinklas ir atramos; trečiasis bėgis su atramomis,
- infrastruktūros padalinio naudojami pastatai, įskaitant jų dalį, tenkančią transporto mokesčius renkantiems įrenginiams.

II PRIEDAS

GELEŽINKELIO ĮMONĖMS TEIKTINOS PASLAUGOS

(nurodytos 13 straipsnyje)

1. Minimalų prieigos paketą sudaro:
 - a) prašymų skirti geležinkelių infrastruktūros pajėgumų tvarkymas;
 - b) teisė naudotis paskirtais pajėgumais;
 - c) naudojimasis geležinkelių infrastruktūra, be kita ko, kelio iešmais ir atšakomis;
 - d) traukinių eismo valdymas, įskaitant signalizaciją, reguliavimą, traukinių eismo tvarkymą bei informacijos apie traukinių judėjimą perdavimas ir teikimas;
 - e) naudojimasis elektros energijos tiekimo įrenginiais traukos srovei užtikrinti tuo atveju, kai yra tokie įrenginiai;
 - f) visa kita informacija, reikalinga norint pradėti teikti arba teikti tam tikrą paslaugą, kuriai buvo skirti infrastruktūros pajėgumai.
 2. Prieiga, įskaitant kelių prieigą, suteikiama prie šių paslaugų įrenginių, jei jie yra, ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų:
 - a) keleivių stotys, jų pastatai ir kiti įrenginiai, įskaitant kelionių informacijos iškabinimo ir tinkamas bilietų įsigijimo paslaugų vietas;
 - b) krovinių terminalai;
 - c) rūšiavimo stotys ir traukinių formavimo įrenginiai, įskaitant manevravimo įrenginius;
 - d) postovio keliai;
 - e) techninės priežiūros įrenginiai, išskyrus įrenginius, skirtus greitųjų traukinių ar kitų rūšių riedmenų, kuriems reikalingi specialūs įrenginiai, didelės apimties techninei priežiūrai atlikti;
 - f) kiti techniniai įrenginiai, įskaitant valymo ir plovimo įrenginius;
 - g) su geležinkelių veikla susiję jūrų ir vidaus vandenų uosto įrenginiai;
 - h) pagalbai teikti skirti įrenginiai;
 - i) kuro užpildymo įrenginiai ir kuro, už kurį sąskaitose faktūrose mokesčiai nurodomi atskirai, tiekimas šiems įrenginiams.
 3. Papildomas paslaugas gali sudaryti:
 - a) traukos srovė, už kurią sąskaitose faktūrose mokesčiai nurodomi atskirai nuo mokesčių už naudojimąsi elektros energijos tiekimo įrenginiais, nedarant poveikio Direktyvos 2009/72/EB taikymui;
 - b) keleivinių traukinių šildymas prieš kelionę;
 - c) sutartys pagal užsakymą dėl:
 - pavojingų krovinių transportavimo kontrolės,
 - pagalbos, kai važiuoja neįprasti traukiniai.
 4. Pagalbines paslaugas gali sudaryti:
 - a) prieiga prie telekomunikacijų tinklo;
 - b) papildomos informacijos suteikimas;
 - c) riedmenų techninė apžiūra;
 - d) bilietų pardavimo paslaugos keleivių stotyse;
 - e) kapitalinės priežiūros paslaugos, teikiamos techninės priežiūros įrenginiuose greitiesiems traukiniams ar kitų rūšių riedmenims, kuriems reikalingi specialūs įrenginiai.
-

*III PRIEDAS***FINANSINĖ BŪKLĖ**
(nurodyta 20 straipsnyje)

Informacija, kurią paraišką dėl licencijos teikiančios įmonės turi pateikti pagal 20 straipsnį, apima tokius aspektus:

- a) turimos lėšos, įskaitant banko sąskaitos likutį, sumos perviršis su užstatu ir paskolos;
 - b) lėšos ir turtas, kurį galima naudoti kaip užstatą;
 - c) apyvartinės lėšos;
 - d) atitinkamos išlaidos, įskaitant išlaidas transporto priemonių, žemės, statinių, įrenginių ir riedmenų įsigijimui apmokėti;
 - e) už įmonės turtą priskaičiuoti mokesčiai;
 - f) mokesčiai ir socialinio draudimo įmokos.
-

IV PRIEDAS

TINKLO NUOSTATŲ TURINYS

(nurodytas 27 straipsnyje)

27 straipsnyje nurodytuose tinklo nuostatuose pateikiama ši informacija:

1. Skyrius, kuriame aprašomas infrastruktūros, kuria gali naudotis geležinkelio įmonės, pobūdis ir prieigos prie jos sąlygos. Šiame skyriuje pateikiama informacija kasmet suderinama su geležinkelių infrastruktūros registruose, kuriuos reikia paskelbti pagal Direktyvos 2008/57/EB 35 straipsnį, esančia informacija arba joje daroma nuoroda į juos.
2. Skyrius, kuriame aprašomi apmokestinimo principai ir tarifai. Šiame skyriuje pateikiami atitinkami duomenys apie apmokestinimo sistemą ir pakankamai informacijos apie mokesčius bei kitos informacijos apie prieigą, taikomos II priede išvardytoms tik vieno tiekėjo teikiamoms paslaugoms. Čia išsamiai aprašoma metodologija, taisyklės ir tam tikrais atvejais skaičiavimo sistema 31–36 straipsniams taikyti išlaidų ir mokesčių atžvilgiu. Pateikiama informacija apie jau nustatytus arba per ateinančius penkerius metus numatomus nustatyti mokesčių pakeitimus, jei apie juos žinoma.
3. Skyrius, kuriame aprašomi infrastruktūros pajėgumų paskirstymo principai ir kriterijai. Čia nurodomos infrastruktūros, kuria gali naudotis geležinkelio įmonės, bendrosios pajėgumų ypatybės ir bet kokie su jų naudojimu susiję apribojimai, įskaitant galimą pajėgumų poreikį techninei priežiūrai. Šiame skyriuje taip pat nurodomos su pajėgumų paskirstymu susijusios procedūros ir galutiniai terminai. Nurodomi konkretūs skirstant pajėgumus taikomi kriterijai, ypač:
 - a) tvarka, pagal kurią pareiškėjai gali prašyti infrastruktūros valdytojo skirti jiems infrastruktūros pajėgumų;
 - b) pareiškėjams taikomi reikalavimai;
 - c) paraiškų padavimo ir pajėgumų paskirstymo grafikas, tvarka, kurios reikia laikytis pateikiant informacijos apie grafikus prašymą ir planuotų bei nenumatytų techninės priežiūros darbų grafiko sudarymo tvarka;
 - d) derinimą reglamentuojantys principai ir ginčų sprendimo sistema, kuri yra šio proceso dalis;
 - e) tvarka ir kriterijai, taikomi perpildytos infrastruktūros atveju;
 - f) informacija apie infrastruktūros naudojimo apribojimus;
 - g) sąlygos, kuriomis nustatant pajėgumų paskirstymo prioritetus atsižvelgiama į ankstesnius pajėgumų panaudojimo rodiklius.Pateikiama išsami informacija apie priemones, kurių buvo imtasi siekiant užtikrinti tinkamas sąlygas krovinių vežimo ir tarptautinėms paslaugoms bei prašymams, kuriems taikoma *ad hoc* procedūra. Pateikiama pajėgumų paraiškos forma. Infrastruktūros valdytojas taip pat paskelbia išsamią informaciją apie paskirstymo tvarką, taikomą tarptautinėms traukinio linijoms.
4. Skyrius, skirtas informacijai, susijusiai su šios direktyvos 25 straipsnyje nurodyta paraiška dėl licencijos ir geležinkelio saugos sertifikatais, išduotais pagal Direktyvą 2004/49/EB, arba kurioje nurodoma interneto svetainė, kurioje tokia informacija pateikiama nemokamai elektroniniu formatu.
5. Skyrius, skirtas informacijai apie ginčų sprendimo ir skundų, susijusių su prieiga prie geležinkelių infrastruktūros bei paslaugų ir su 35 straipsnyje nurodyta veiklos rezultatų gerinimo sistema, nagrinėjimo tvarką.
6. Skyrius, skirtas informacijai apie prieigą prie II priede nurodytų paslaugų įrenginių ir apmokestinimo už jų naudojimą. Infrastruktūros valdytojų nekontroliuojami paslaugų įrenginių operatoriai teikia informaciją apie mokesčius už prieigą prie įrenginių ir už paslaugų teikimą, taip pat informaciją apie technines prieigos sąlygas, kurias reikia įtraukti į tinklo nuostatus, arba nurodo interneto svetainę, kurioje tokia informacija pateikiama nemokamai elektroniniu formatu.
7. Infrastruktūros valdytojo ir pareiškėjo pamatinio susitarimo, sudaromo pagal 42 straipsnį, pavyzdys.

V PRIEDAS

**KOMPETENTINGŲ VALDŽIOS INSTITUCIJŲ IR INFRASTRUKTŪROS VALDYTOJŲ SUTARČIŲ
PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR KRITERIJAI****(nurodyti 30 straipsnyje)**

Sutartyje numatomos 30 straipsnio nuostatos ir įtraukiami bent šie elementai:

- 1) sutarties taikymo sritis, susijusi su geležinkelių infrastruktūra ir paslaugų įrenginiais, išdėstyta pagal II priedą. Taikymo sritis apima visus infrastruktūros valdymo aspektus, įskaitant jau eksploatuojamos infrastruktūros techninę priežiūrą ir atnaujinimą. Prireikus ji gali apimti ir naujos infrastruktūros statybą;
- 2) mokėjimų arba lėšų paskirstymo struktūra, pagal kurią skirstomi mokėjimai ir lėšos už II priede išvardytas infrastruktūros paslaugas, techninę priežiūrą bei atnaujinimą ir už tai, kad būtų atlikti neatlikti infrastruktūros techninės priežiūros ir atnaujinimo darbai. Kai tinkama, gali būti įtraukta mokėjimų arba lėšų paskirstymo naujai infrastruktūrai struktūra;
- 3) į naudotojus orientuoti veiklos tikslai, pateikti kaip rodikliai ir kokybės kriterijai, apimantys, pavyzdžiui, tokius elementus:
 - a) traukinių eksploatavimo charakteristikas, pavyzdžiui, linijos greičio ir patikimumo atžvilgiais, ir klientų pasitenkinimą;
 - b) tinklo pajėgumus;
 - c) turto valdymą;
 - d) veiklos apimtį;
 - e) saugos lygius; ir
 - f) aplinkos apsaugą;
- 4) techninės priežiūros darbų, kurie galbūt bus neatlikti, kiekį ir turtą, kuris palaipsniui nebebus naudojamas, ir dėl to susiformuos kitokie kapitalo srautai;
- 5) paskatas, nurodytas 30 straipsnio 1 dalyje, išskyrus paskatas, taikomas remiantis reguliavimo priemonėmis pagal 30 straipsnio 3 dalį;
- 6) infrastruktūros valdytojo būtiniausias pareigas teikti ataskaitas (susijusias su ataskaitų turiniu ir jų teikimo dažnumu), įskaitant informaciją, kurią reikia skelbti kasmet;
- 7) sutartą sutarties galiojimo trukmę, kuri turi sutapti ir turi būti suderinta su infrastruktūros valdytojo verslo plano, koncesijos arba licencijos trukme (atitinkamais atvejais), ir valstybės nustatytą apmokestinimo sistemą ir taisykles;
- 8) taisykles, pagal kurias būtų sprendžiami didelių veiklos sutrikdymų atvejai ir avarinės situacijos, įskaitant nenumatytų atvejų planus ir sutarties nutraukimo prieš terminą ir naudotojų informavimo laiku taisykles;
- 9) taisomąsias priemones, kurių reikia imtis, jeigu kuri nors iš šalių pažeidžia savo sutartinius įsipareigojimus arba išskirtinėmis aplinkybėmis, susijusiomis su valstybės finansavimo prieinamumu; tai apima naujų derybų ir nutraukimo prieš terminą sąlygas ir tvarką.

VI PRIEDAS

SU GELEŽINKELIŲ INFRASTRUKTŪRA SUSIJUSIOMS IŠLAIDOMS IR MOKESČIAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI**(nurodyti 32 straipsnio 1 dalyje ir 35 straipsnyje)**

1. Infrastruktūros valdytojai, sudarydami rinkos segmentų sąrašą, siekiant pagal 32 straipsnio 1 dalį nustatyti antkainius apmokestinimo sistemoje, turi apsvarstyti bent šias segmentų poras:
 - a) keleivių ar krovinių vežimo paslaugos;
 - b) traukiniai, kuriais vežami pavojingi kroviniai, ar kiti prekiniai traukiniai;
 - c) vežimo valstybės viduje ar tarptautinio vežimo paslaugos;
 - d) kombinuotas transportas ar tiesioginiai traukiniai;
 - e) mieste arba regione teikiamos keleivių vežimo paslaugos ar tarpmiestinio keleivių vežimo paslaugos;
 - f) paskirtiniai sąstatai ar keičiamo sąstato prekiniai traukiniai;
 - g) reguliarios ar nereguliarios vežimo traukiniu paslaugos.
2. 35 straipsnyje nurodyta veiklos rezultatų gerinimo sistema grindžiama šiais pagrindiniais principais:
 - a) kad būtų pasiektas sutartas darbo našumo lygis ir nekeliamas pavojus paslaugos ekonominiam perspektyvumui, infrastruktūros valdytojas susitaria su pareiškėjais dėl pagrindinių veiklos rezultatų gerinimo sistemos kriterijų, ypač dėl vėlavimų vertės, pagal veiklos rezultatų gerinimo sistemą mokėtinų mokėjimų ribinių verčių, kurios priklauso nuo geležinkelio įmonės atskirų traukinių ir visų jos traukinių ridos per tam tikrą laikotarpį;
 - b) infrastruktūros valdytojas ne vėliau kaip prieš penkias dienas iki traukinio važiavimo pateikia geležinkelio įmonei tarnybinį traukinių tvarkaraštį, pagal kurį bus apskaičiuojami vėlavimai. *Force majeure* ar vėlyvo tarnybinio traukinių tvarkaraščio keitimo atveju infrastruktūros valdytojas gali taikyti trumpesnį išankstinio pranešimo laikotarpį;
 - c) visi vėlavimai priskiriami vienai iš toliau nurodytų vėlavimo rūšių ir porūšių:
 1. Infrastruktūros valdytojui priskiriamas eksploatavimas ir (arba) planavimo valdymas
 - 1.1. Tvarkaraščių sudarymas
 - 1.2. Traukinių formavimas
 - 1.3. Eksploatavimo tvarkos klaidos
 - 1.4. Pirmumo taisyklių neteisingas taikymas
 - 1.5. Darbuotojai
 - 1.6. Kitos priežastys
 2. Infrastruktūros valdytojui priskiriami infrastruktūros įrenginiai
 - 2.1. Signalizacijos įrenginiai
 - 2.2. Signalizacijos įrenginiai pervažose
 - 2.3. Telekomunikacijų įrenginiai
 - 2.4. Elektros energijos tiekimo įranga
 - 2.5. Bėgių kelias
 - 2.6. Statiniai
 - 2.7. Darbuotojai
 - 2.8. Kitos priežastys
 3. Infrastruktūros valdytojui priskiriamos su civiline inžinerija susijusios priežastys
 - 3.1. Suplanuoti statybos darbai

- 3.2. Vykdamy statybos darbus padaryti pažeidimai
- 3.3. Greičio apribojimas dėl bėgių kelio gedimo
- 3.4. Kitos priežastys
- 4. Kitiems infrastruktūros valdytojams priskiriamos priežastys
 - 4.1. Dėl ankstesnio infrastruktūros valdytojo
 - 4.2. Dėl naujo infrastruktūros valdytojo
- 5. Geležinkelio įmonei priskiriamos komercinės priežastys
 - 5.1. Viršijamas sustojimo laikas
 - 5.2. Geležinkelio įmonės prašymas
 - 5.3. Krovos operacijos
 - 5.4. Atliekant krovos darbus padaryti pažeidimai
 - 5.5. Traukinio parengimas komercinėms reikmėms
 - 5.6. Darbuotojai
 - 5.7. Kitos priežastys
- 6. Geležinkelio įmonei priskiriami riedmenys
 - 6.1. Grafikų planavimas ir (arba) grafikų sudarymas iš naujo
 - 6.2. Geležinkelio įmonės atliekamas traukinių formavimas
 - 6.3. Problemos, dėl kurių nukenčia keleiviniai vagonai (keleivių vežimas)
 - 6.4. Problemos, dėl kurių nukenčia prekiniai vagonai (krovinių vežimas)
 - 6.5. Problemos, dėl kurių nukenčia vagonai, lokomotyvai ir varikliniai vagonai
 - 6.6. Darbuotojai
 - 6.7. Kitos priežastys
- 7. Kitoms geležinkelio įmonėms priskiriamos priežastys
 - 7.1. Dėl naujos geležinkelio įmonės
 - 7.2. Dėl ankstesnės geležinkelio įmonės
- 8. Nei infrastruktūros valdytojui, nei geležinkelio įmonei nepriskiriamos išorinės priežastys
 - 8.1. Streikas
 - 8.2. Administraciniai formalumai
 - 8.3. Išorinė įtaka
 - 8.4. Oro sąlygų ir gamtinių priežasčių poveikis
 - 8.5. Vėlavimas dėl išorinių priežasčių, nuo kurių nukentėjo kitas tinklas
 - 8.6. Kitos priežastys
- 9. Nei infrastruktūros valdytojui, nei geležinkelio įmonei nepriskiriamos šalutinės priežastys
 - 9.1. Pavojingi incidentai, avarijos ir pavojai

- 9.2. Dėl to paties traukinio vėlavimo bėgių kelias užimtas
- 9.3. Dėl kito traukinio vėlavimo bėgių kelias užimtas
- 9.4. Reikėjo sugrįžti atgal
- 9.5. Jungtys
- 9.6. Reikalingas tolesnis tyrimas;
- d) kai įmanoma, vėlavimai priskiriami vienai organizacijai, atsižvelgiant tiek į atsakomybę dėl sukkelto eismo sutrikdymo, tiek į gebėjimą atkurti normalias eismo sąlygas;
- e) apskaičiuojant, kiek reikia mokėti, atsižvelgiama į vežimo geležinkeliais paslaugų, kurioms taikomi panašūs punktualumo reikalavimai, vidutinę vėlavimo trukmę;
- f) infrastruktūros valdytojas apskaičiuotą pagal veiklos rezultatų gerinimo sistemą mokėtiną sumą kuo greičiau praneša geležinkelio įmonėms. Apskaičiavimas apima visus traukinių vėlavimo atvejus per ne ilgesnį kaip mėnesio laikotarpį;
- g) jei kyla su veiklos rezultatų gerinimo sistema susiję ginčai, siekiant tokius ginčus skubiai išspręsti, nedarant poveikio galiojančioms apeliacinėms procedūroms ir 56 straipsnio nuostatomis, parengiama ginčų sprendimo tvarka. Ši ginčų sprendimo sistema turi būti nešališka susijusių subjektų atžvilgiu. Jei taikoma tokia tvarka, sprendimas priimamas per 10 darbo dienų;
- h) kartą per metus infrastruktūros valdytojas skelbia geležinkelio įmonių pasiektą darbo našumo metinį vidurkį, nustatytą pagal sutartus veiklos rezultatų gerinimo sistemos pagrindinius kriterijus.
-

VII PRIEDAS

PAJĖGUMŲ PASKIRSTYMO GRAFIKAS**(nurodytas 43 straipsnyje)**

1. Tarnybinis traukinių tvarkaraštis sudaromas kartą per kalendorinius metus.
 2. Tarnybinis traukinių tvarkaraštis keičiasi gruodžio mėnesio antro šeštadienio vidurnaktį. Jeigu tvarkaraštis keičiamas ar koreguojamas pasibaigus žiemai, kai kuriais atvejais, ypač atsižvelgiant į regioninių keleivių vežimo paslaugų tvarkaraščio pakeitimus, jis įsigalioja birželio mėnesio antro šeštadienio vidurnaktį ir tai gali būti daroma kas tiek laiko, kiek yra reikalinga. Infrastruktūros valdytojai gali susitarti dėl kitų datų ir tokiu atveju jie apie tai praneša Komisijai, jei tai gali turėti įtakos tarptautiniam susisiekimui.
 3. Galutinis terminas pateikti prašymą skirti infrastruktūros pajėgumų, kurie turi būti įtraukti į tarnybinį traukinių tvarkaraštį, – ne vėliau kaip 12 mėnesių prieš įsigaliojant tarnybiniam traukinių tvarkaraščiui.
 4. Ne vėliau kaip 11 mėnesių iki įsigaliojant tarnybiniam traukinių tvarkaraščiui infrastruktūros valdytojai užtikrina, kad bendradarbiaujant su kitais atitinkamais infrastruktūros valdytojais būtų nustatytos preliminarios tarptautinės traukinio linijos. Infrastruktūros valdytojai užtikrina, kad vėliau minėtų nustatytų traukinio linijų būtų kiek galima labiau laikomasi.
 5. Ne vėliau kaip praėjus keturiems mėnesiams po galutinio termino, iki kurio pareiškėjai turi pateikti paraiškas, infrastruktūros valdytojas parengia tarnybinio traukinių tvarkaraščio projektą.
-

VIII PRIEDAS

REGULIAVIMO INSTITUCIJOMS PAPRAŠIUS TEIKTINA APSKAITOS INFORMACIJA

(nurodyta 56 straipsnio 12 dalyje)

1. Apskaitos atskyrimas

- a) atskiros krovinių vežimo, keleivių vežimo ir infrastruktūros valdymo veiklos pelno (nuostolių) ataskaitos ir balansai;
- b) skaidri ir išsami informacija apie atskirus viešųjų lėšų ir kitų kompensavimo formų šaltinius ir jų skaidrų naudojimą, įskaitant išsamią įmonių grynųjų pinigų srautų apžvalgą, kad būtų galima nustatyti, kaip buvo išleistos šios viešosios lėšos ir kitos kompensavimo formos;
- c) pelno ir išlaidų kategorijos, kad pagal reguliavimo institucijos reikalavimus būtų galima nustatyti, ar nepasitaikė šių skirtingų veiklų kryžminio subsidijavimo atvejų;
- d) metodika, naudota priskiriant išlaidas skirtingoms veiklos rūšims;
- e) jeigu reguliavimo institucijai informaciją pateikianti įmonė priklauso grupei, įtraukiama visa informacija apie mokėjimus, atliktus tarp grupės įmonių.

2. Prieigos prie geležinkelių infrastruktūros objektų mokesčių stebėseną

- a) skirtingos išlaidų kategorijos, visų pirma suteikiančios pakankamai informacijos apie skirtingų paslaugų arba paslaugų grupių ribines ir (arba) tiesiogines išlaidas, kad būtų galima stebėti infrastruktūros mokesčius;
- b) pakankamai informacijos, kad būtų galima stebėti atskirus už paslaugas (arba paslaugų grupes) sumokėtus mokesčius; jeigu to reikalauja reguliavimo institucija, šioje informacijoje pateikiami duomenys apie atskirų paslaugų mastą, atskirų paslaugų kainas ir bendras pajamas už atskiras paslaugas, gautas iš vidaus ir išorės klientų;
- c) taikant tinkamą išlaidų metodiką, nurodomos atskirų paslaugų (arba paslaugų grupių) išlaidos ir pajamos, kaip reikalauja reguliavimo institucija, kad būtų galima nustatyti galbūt nekonkurencingų kainų nustatymo atvejus (kryžminės subsidijos, agresyvi kainodara ir pernelyg didelių kainų nustatymas).

3. Finansinės veiklos atskleidimas

- a) finansinės veiklos ataskaita;
 - b) išlaidų ataskaitos santrauka;
 - c) techninės priežiūros išlaidų ataskaita;
 - d) veiklos išlaidų ataskaita;
 - e) pelno ataskaita;
 - f) pastabos, kuriomis prireikus patikslinamos ir paaiškinamos ataskaitos.
-

IX PRIEDAS

A DALIS

PANAIKINAMOS DIREKTYVOS IR JŲ VĖLESNIŲ PAKEITIMŲ SĄRAŠAS

(nurodytas 65 straipsnyje)

Tarybos direktyva 91/440/EEB
(OL L 237, 1991 8 24, p. 25)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/12/EB
(OL L 75, 2001 3 15, p. 1)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/51/EB
(OL L 164, 2004 4 30, p. 164)

Tarybos direktyva 2006/103/EB
(OL L 363, 2006 12 20, p. 344)

Tik priedo B punktas

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/58/EB
(OL L 315, 2007 12 3, p. 44)

Tik 1 straipsnis

Tarybos direktyva 95/18/EB
(OL L 143, 1995 6 27, p. 70)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/13/EB
(OL L 75, 2001 3 15, p. 26)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB
(OL L 164, 2004 4 30, p. 44)

Tik 29 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/14/EB
(OL L 75, 2001 3 15, p. 29)

Komisijos sprendimas 2002/844/EB
(OL L 289, 2002 10 26, p. 30)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/49/EB
(OL L 164, 2004 4 30, p. 44)

Tik 30 straipsnis

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/58/EB
(OL L 315, 2007 12 3, p. 44)

Tik 2 straipsnis

B DALIS

PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ TERMINŲ SĄRAŠAS

(nurodytas 65 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo į nacionalinę teisę terminas
91/440/EEB	1993 m. sausio 1 d.
95/18/EB	1997 m. birželio 27 d.
2001/12/EB	2003 m. kovo 15 d.
2001/13/EB	2003 m. kovo 15 d.
2001/14/EB	2003 m. kovo 15 d.
2004/49/EB	2006 m. balandžio 30 d.
2004/51/EB	2005 m. gruodžio 31 d.
2006/103/EB	2007 m. sausio 1 d.
2007/58/EB	2009 m. birželio 4 d.

X PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Direktyva 91/440/EEB	Direktyva 95/18/EB	Direktyva 2001/14/EB	Ši direktyva
2 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa	1 straipsnio 1 dalis
		1 straipsnio 2 dalis	1 straipsnio 2 dalis
2 straipsnio 2 dalis			2 straipsnio 1 dalis
	1 straipsnio 2 dalis		2 straipsnio 2 dalis
		1 straipsnio 3 dalis	2 straipsnio 3 dalis
			2 straipsnio 4–9 dalys
2 straipsnio 4 dalis			2 straipsnio 10 dalis
			2 straipsnio 11 dalis
3 straipsnis			3 straipsnio 1–8 punktai
			3 straipsnio 9–13 punktai
	2 straipsnio b ir c punktai		3 straipsnio 14 ir 15 punktai
			3 straipsnio 16 ir 17 punktai
		2 straipsnis	3 straipsnio 18–28 punktai
			3 straipsnio 29 ir 30 punktai
4 straipsnis			4 straipsnis
5 straipsnis			5 straipsnio 1–3 dalys
			5 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 1 ir 2 dalys			6 straipsnio 1 ir 2 dalys
9 straipsnio 4 dalis			6 straipsnio 3 dalis
6 straipsnio 1 dalies antra pastraipa			6 straipsnio 4 dalis
6 straipsnio 3 dalis ir II priedas			7 straipsnio 1 dalis
		4 straipsnio 2 dalis ir 14 straipsnio 2 dalis	7 straipsnio 2 dalis

Direktyva 91/440/EEB	Direktyva 95/18/EB	Direktyva 2001/14/EB	Ši direktyva
7 straipsnio 1, 3 ir 4 dalys			8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
		6 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 4 dalis
9 straipsnio 1 ir 2 dalys			9 straipsnio 1 ir 2 dalys
10 straipsnio 3 ir 3a dalys			10 straipsnio 1 ir 2 dalys
10 straipsnio 3b dalis			11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
			11 straipsnio 4 dalis
10 straipsnio 3c ir 3e dalys			11 straipsnio 5 ir 6 dalys
10 straipsnio 3f dalis			12 straipsnio 1–4 dalys
			12 straipsnio 5 dalis
		5 straipsnis	13 straipsnis
			14 straipsnis
10b straipsnis			15 straipsnis
	3 straipsnis		16 straipsnis
	4 straipsnio 1–4 dalys		17 straipsnio 1–4 dalys
	5 straipsnis		18 straipsnis
	6 straipsnis		19 straipsnis
	7 straipsnio 1 dalis		20 straipsnio 1 dalis
	Priedo I dalies 1 punktas		20 straipsnio 2 dalis
			20 straipsnio 3 dalis
	8 straipsnis		21 straipsnis
	9 straipsnis		22 straipsnis
	4 straipsnio 5 dalis		23 straipsnio 1 dalis
	10 straipsnis		23 straipsnio 2 ir 3 dalys
	11 straipsnis		24 straipsnis
	15 straipsnis		25 straipsnis
		1 straipsnio 1 dalies antra pastraipa	26 straipsnis
		3 straipsnis	27 straipsnis
10 straipsnio 5 dalis			28 straipsnis

Direktyva 91/440/EEB	Direktyva 95/18/EB	Direktyva 2001/14/EB	Ši direktyva
		4 straipsnio 1, 3, 4, 5 ir 6 dalys	29 straipsnis
		6 straipsnio 2–5 dalys	30 straipsnis
		7 straipsnis	31 straipsnis
		8 straipsnis	32 straipsnis
		9 straipsnis	33 straipsnis
		10 straipsnis	34 straipsnis
		11 straipsnis	35 straipsnis
		12 straipsnis	36 straipsnis
			37 straipsnis
		13 straipsnis	38 straipsnis
		14 straipsnio 1 ir 3 dalys	39 straipsnis
		15 straipsnis	40 straipsnis
		16 straipsnis	41 straipsnis
		17 straipsnis	42 straipsnis
		18 straipsnis	43 straipsnis
		19 straipsnis	44 straipsnis
		20 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	45 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
			45 straipsnio 4 dalis
		20 straipsnio 4 dalis	45 straipsnio 5 dalis
		21 straipsnis	46 straipsnis
		22 straipsnis	47 straipsnis
		23 straipsnis	48 straipsnis
		24 straipsnis	49 straipsnis
		25 straipsnis	50 straipsnis

Direktyva 91/440/EEB	Direktyva 95/18/EB	Direktyva 2001/14/EB	Ši direktyva
		26 straipsnis	51 straipsnis
		27 straipsnis	52 straipsnis
		28 straipsnis	53 straipsnis
		29 straipsnis	54 straipsnis
		30 straipsnio 1 dalis	55 straipsnis
		30 straipsnio 2 dalis	56 straipsnio 1 dalis
		31 straipsnis	57 straipsnis
12 straipsnis			58 straipsnis
14a straipsnis		33 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	59 straipsnis
			60 straipsnis
		34 straipsnio 2 dalis	61 straipsnis
11a straipsnis		35 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys	62 straipsnis
10 straipsnio 9 dalis			63 straipsnis
		38 straipsnis	64 straipsnis
			65 straipsnis
	17 straipsnis	39 straipsnis	66 straipsnis
16 straipsnis	18 straipsnis	40 straipsnis	67 straipsnis
			I priedas
		II priedas	II priedas
	Priedas		III priedas
		I priedas	IV priedas
			V priedas
			VI priedas
		III priedas	VII priedas
			VIII priedas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2012/35/ES

2012 m. lapkričio 21 d.

kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/106/EB dėl minimalaus jūrininkų rengimo

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

mas. Todėl Sąjungos taisyklės šiuo klausimu buvo išdėstytos nauja redakcija ir įtrauktos į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/106/EB⁽⁴⁾;

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 100 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu⁽²⁾,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(3) 2010 m. Maniloje įvykusioje valstybių, kurios yra JRAB konvencijos šalys, konferencijoje padaryta esminių JRAB konvencijos pakeitimų (Manilos pakeitimai), visų pirma, susijusių su nesąžiningo pažymėjimų išdavimo prevencija, sveikatos normatyvais, rengimu saugumo klausimais, be kita ko, atsižvelgiant į piratavimo ir ginkluotų plėšimų atvejus, ir rengimu technologijų klausimais; Manilos konferencijoje padarytais pakeitimais taip pat nustatyti reikalavimai patyrusiems jūrininkams ir nustatytos naujos profesijos, pavyzdžiui, vadovaujantieji elektrotechnikos specialistai;

(4) visos valstybės narės yra JRAB konvencijos šalys ir nė viena neprieštaravo Manilos pakeitimams pagal šiuo tikslu numatytą tvarką, išskyrus Suomiją, kuri pareiškė parlamentinio tikrinimo išlygą. Todėl valstybės narės turėtų suderinti nacionalines taisykles su Manilos pakeitimais. Reikėtų, kad valstybių narių tarptautiniai įsipareigojimai neprieštarautų jų Sąjungos įsipareigojimams. Be to, atsižvelgiant į pasaulinį laivybos pobūdį, Sąjungos jūrininkų rengimo ir atestavimo taisyklės turėtų atitikti tarptautines taisykles. Todėl tam tikros Direktyvos 2008/106/EB nuostatos turėtų būti iš dalies pakeistos, kad atitiktų Manilos pakeitimus;

(1) jūrininkų rengimas ir atestavimas reglamentuojamas 1978 m. Tarptautinės jūrų organizacijos (TJO) konvencija dėl jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo normatyvų (JRAB konvencija), kuri įsigaliojo 1984 m. ir kuri buvo iš esmės pakeista 1995 m.;

(5) patobulintas jūrininkų rengimas turėtų apimti tinkamą teorinį ir praktinį rengimą siekiant užtikrinti, kad jūrininkai būtų kvalifikuoti – atitiktų saugumo bei saugos standartus ir galėtų reaguoti į pavojingas bei avarines situacijas;

(2) JRAB konvencija pirmą kartą įtraukta į Sąjungos teisę 1994 m. lapkričio 22 d. Tarybos direktyva 94/58/EB dėl minimalaus jūrininkų rengimo⁽³⁾; po to Sąjungos jūrininkų rengimo ir atestavimo taisyklės vėliau buvo suderintos su vėlesniais JRAB konvencijos pakeitimais, ir buvo sukurtas bendras ES trečiųjų šalių jūrininkų rengimo ir atestavimo sistemų pripažinimo mechaniz-

(6) kokybės standartai ir kokybės standartų sistemos turėtų būti rengiamos ir įgyvendinamos atsižvelgiant, atitinkamai atvejais, į 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos sukūrimo⁽⁵⁾ ir į valstybių narių patvirtintas susijusias priemones;

⁽¹⁾ OL C 43, 2012 2 15, p. 69.

⁽²⁾ 2012 m. spalio 23 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2012 m. lapkričio 13 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 319, 1994 12 12, p. 28.

⁽⁴⁾ OL L 323, 2008 12 3, p. 33.

⁽⁵⁾ OL C 155, 2009 7 8, p. 1.

(7) Europos socialiniai partneriai susitarė dėl minimalaus jūrininkų poilsio laiko, o to susitarimo įgyvendinimo tikslu buvo priimta Tarybos direktyva 1999/63/EB⁽¹⁾. Pagal tą direktyvą taip pat leidžiama numatyti minimalaus jūrininkų poilsio laiko išimtis. Tačiau galimybė numatyti išimtis turėtų būti ribojama ilgiausios trukmės, dažnumo ir taikymo apimtys atžvilgiu. Manilos pakeitimais siekiama, be kitų dalykų, *inter alia*, nustatyti objektyvias būdinių darbuotojų ir jūrininkų, kuriems paskirta vykdyti su apsauga, saugumu ir taršos prevencija susijusias užduotis, minimalaus poilsio laiko išimčių taikymo ribas, siekiant užkirsti kelią nuovargiui. Manilos pakeitimai turėtų būti įtraukti į Direktyvą 2008/106/EB tokiu būdu, kad būtų užtikrintas nuoseklumas palyginti su Direktyva 1999/63/EB, kuri buvo iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2009/13/EB⁽²⁾;

(8) toliau pripažįstant būtiniausių reikalavimų, susijusių su visų jūrininkų gyvenimo ir darbo sąlygomis, nustatymo svarbą, Direktyva 2009/13/EB įsigalios, kaip joje nurodyta, įsigaliojus 2006 m. Darbo jūroje konvencijai;

(9) Direktyvoje 2008/106/EB taip pat nustatytas trečiųjų šalių jūreivių rengimo ir atestavimo sistemų pripažinimo mechanizmas. Pripažinimas suteikiamas Komisijos sprendimu laikantis procedūros, per kurią Komisijai padeda Europos jūrų saugumo agentūra (toliau – agentūra), įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1406/2002⁽³⁾, ir Jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos komitetas (COSS), įsteigtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2099/2002⁽⁴⁾. Remiantis patirtimi, įgyta taikant tą procedūrą, reikėtų tam tikrų jos pakeitimų, t. y. nustatyti terminą, per kurį Komisija turi priimti sprendimą. Tam,

kad būtų suteiktas pripažinimas, agentūra turi atlikti patikrinimą, kurį reikia suplanuoti ir įvykdyti, ir daugeliu atvejų pripažinimo prašanti trečioji šalis turi atlikti nemažai esminių pakeitimų, susijusių su JRAB konvencijos reikalavimais, todėl visas procesas negali būti atliktas per tris mėnesius. Remiantis patirtimi, šiuo atveju realus terminas yra 18 mėnesių. Todėl reikėtų atitinkamai pakeisti Komisijos sprendimo terminą, tačiau palikti galimybę prašančiai valstybei narei laikinai pripažinti trečiosios šalies taikomą JRAB sistemą, kad būtų išlaikytas lankstumas. Be to, 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo⁽⁵⁾ nustatytos profesinių kvalifikacijų pripažinimo nuostatos netaikomos jūrininkų pažymėjimų pripažinimui pagal Direktyvą 2008/106/EB;

(10) turimi statistiniai duomenys apie Europos jūrininkus yra neišsamūs ir dažnai netikslūs, dėl to šiame sektoriuje politiką formuoti gana sudėtinga. Vien turimi išsamūs duomenys apie jūrininkų atestavimą problemos neišspręs, tačiau tikrai padėtų ją spręsti. Pagal JRAB konvenciją valstybės, kurios yra jos šalys, yra įpareigosios tvarkyti visų pažymėjimų ir patvirtinimų, taip pat susijusių pažymėjimų atnaujinimo arba kitų jiems poveikio turinčių priemonių registrus. Valstybės narės įpareigosios tvarkyti išduotų pažymėjimų ir patvirtinimų registrą. Norint turėti kiek įmanoma išsamesnę informaciją apie darbo jėgos užimtumo padėtį Europoje ir išimtinai siekiant palengvinti valstybių narių ir Komisijos atliekamą politikos formavimo darbą, turėtų būti prašoma, kad valstybės narės perduotų Komisijai tam tikrą jau turimą informaciją iš savo jūrininkų kompetencijos pažymėjimų registrų. Ši informacija turėtų būti perduodama tik statistinės analizės tikslais ir negali būti naudojama administraciniais, teisiniais ar tikrinimo tikslais. Ta informacija turi atitikti Sąjungos duomenų apsaugos reikalavimus, todėl į Direktyvą 2008/106/EB reikėtų įtraukti tam skirtą nuostatą;

(11) tokios informacijos analizės rezultatai turėtų būti naudojami darbo rinkos tendencijų numatymui siekiant pagerinti jūrininkų galimybes planuoti karjerą ir pasinaudoti esamomis profesinio rengimo ir mokymo galimybėmis. Tokie rezultatai taip pat turėtų padėti gerinti profesinį rengimą ir mokymą;

⁽¹⁾ 1999 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva 1999/63/EB dėl Europos bendrijos laivų savininkų asociacijos (ECSA) ir Europos Sąjungos transporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos (FST) susitarimo dėl jūreivių darbo laiko organizavimo (OL L 167, 1999 7 2, p. 33).

⁽²⁾ 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje (OL L 124, 2009 5 20, p. 30).

⁽³⁾ OL L 208, 2002 8 5, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 324, 2002 11 29, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 255, 2005 9 30, p. 22.

- (12) siekiant užtikrinti renkamų duomenų apie jūrininko profesiją atitikimą šios profesijos ir technologijų raidai, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti teisės aktus pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį, kad ji galėtų tikslinti Direktyvos 2008/106/EB V priedą. Tokie deleguotieji aktai turėtų būti priimami tik tais atvejais, kai dėl JRAB konvencijos ir kodekso pakeitimų reikia pakeisti tą priedą. Be to, tokiais deleguotaisiais aktais neturėtų būti keičiamos tame priede nurodytos duomenų anonimizavimo nuostatos. Labai svarbu, kad parengiamųjų darbų metu Komisija tinkamai konsultuotųsi, įskaitant konsultacijas ekspertų lygiu. Komisija, ruošdama ir rengdama deleguotuosius aktus, turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų tuo pačiu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (13) Sąjungos laivybos sektorius pasižymi aukštos kokybės ekspertinėmis žiniomis jūrų srityje, kuriomis grindžiamas jos konkurencingumas. Jūrininkų rengimo kokybė yra labai svarbi siekiant užtikrinti šio sektoriaus konkurencingumą ir pritraukti europiečius, ypač jaunimą, rinktis jūrininkystės profesiją;
- (14) siekiant išlaikyti jūrininkų rengimo kokybės standartus reikia tobulinti priemones, kuriomis vykdoma nesąžiningo kompetencijos pažymėjimų ir tinkamumo liudijimų išdavimo prevencija;
- (15) siekiant užtikrinti vienodas Direktyvos 2008/106/EB įgyvendinimo sąlygas, Komisijai suteikti įgyvendinimo įgaliojimai jūrininkų rengimo ir atestavimo srityje. Dėl tos pačios priežasties įgyvendinimo įgaliojimai Komisijai taip pat turėtų būti suteikti statistinių duomenų apie jūrininkus, kuriuos valstybės narės turi teikti Komisijai, srityje. Šiais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai ⁽¹⁾;
- (16) tvirtinant techninius reikalavimus, kurių reikia siekiant užtikrinti tinkamą Direktyvos 2008/106/EB V priede nurodytų statistinių duomenų apdorojimą, ir priimant įgyvendinimo sprendimus dėl trečiųjų šalių JRAB sistemų pripažinimo ir pripažinimo atšaukimo reikėtų taikyti nagrinėjimo procedūrą;
- (17) Manilos pakeitimai turėjo įsigaliooti 2012 m. sausio 1 d., tačiau iki 2017 m. sausio 1 d. gali būti taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės. Siekiant sklandžiai pereiti prie naujųjų taisyklių, šioje direktyvoje turėtų būti numatytos tokios pat pereinamojo laikotarpio priemonės, kokios nustatytos Manilos pakeitimuose;
- (18) TJO Jūrų saugumo komiteto 89-ame posėdyje buvo nurodytas poreikis patikslinti, kaip turi būti įgyvendinami Manilos pakeitimai, atsižvelgiant į juose nustatytas pereinamojo laikotarpio priemones ir JRAB konferencijos 4 rezoliuciją, kurioje pripažįstama, kad iki 2017 m. sausio 1 d. reikia užtikrinti, jog būtų visiškai laikomasi naujų nuostatų. Tokie patikslinimai buvo pateikti STCW.7/Circ.16 ir STCW.7/Circ.17 (toliau – TJO aplinkraščiai). Aplinkraštyje STCW.7/Circ.16 visų pirma konstatuojama, kad bet koks atnaujintas pažymėjimas neturėtų galioti ilgiau kaip iki 2017 m. sausio 1 d. jūrininkams, turintiems pažymėjimus, išduotus pagal JRAB konvencijos nuostatas, taikytas iš karto prieš 2012 m. sausio 1 d. einančiu laikotarpiu, kurie neatitiko reikalavimų pagal Manilos pakeitimus, ir jūrininkams, kurie pradėjo įgyti patvirtintą darbo jūroje stažą, mokytis pagal patvirtintą mokymo ir rengimo programą arba patvirtintą rengimo kursą iki 2013 m. liepos 1 d.;
- (19) siekiant išlaikyti Europos jūrininkų konkurencingumą ir išlaikyti saugą laivuose pasitelkiant šiuolaikišką rengimą, nereikėtų toliau vilkinti Manilos pakeitimų įtraukimo į Sąjungos teisę;
- (20) siekiant užtikrinti, kad Manilos pakeitimai Sąjungoje būtų įgyvendinti vienodai, tikslinga, kad perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę valstybės narės atsižvelgtų į TJO aplinkraščiuose STCW.7/Circ.16 ir STCW.7/Circ.17 pateiktas rekomendacijas;
- (21) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. esamų Sąjungos taisyklių suderinimo su tarptautinėmis taisyklėmis dėl jūrininkų rengimo ir sertifikavimo, valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi dėl siūlomo veiksmo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;

⁽¹⁾ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

- (22) todėl Direktyva 2008/106/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2008/106/EB pakeitimai

Direktyva 2008/106/EB iš dalies keičiama taip:

1. 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 18 ir 19 punktai pakeičiami taip:

„18. radijo ryšio reglamentas – radijo ryšio reglamentas, pridedamas arba laikomas pridedamu prie Tarptautinės telekomunikacijų konvencijos su pakeitimais;

19. keleivinis laivas – laivas, kaip apibrėžta 1974 m. Tarptautinėje konvencijoje dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (toliau – SOLAS 74) su pakeitimais;“;

b) 24 punktas pakeičiamas taip:

„24. JRAB kodeksas – Jūrininkų rengimo, atestavimo ir budėjimo (JRAB) normatyvų kodeksas, priimtas 1995 m. konferencijoje 2 rezoliucija, su pakeitimais;“;

c) 27 punktas išbraukiamas;

d) 28 punktas pakeičiamas taip:

„28. darbo jūroje stažas – asmens darbo laive laikas, su kuriuo siejamas kompetencijos pažymėjimo, tinkamumo liudijimo ar kito kvalifikacijos dokumento išdavimas tam asmeniui ar tų dokumentų atnaujinimas;“;

e) pridedami šie punktai:

„32. GMDSS radijo ryšio operatorius – asmuo, kurio kvalifikacija atitinka I priedo IV skyrių;

33. ISPS kodeksas – Tarptautinis laivų ir uosto įrenginių (terminalų) apsaugos kodeksas (ISPS), priimtas 2002 m. gruodžio 12 d. SOLAS 74 Susitariančiųjų Vyriausybių konferencijos 2 rezoliucija, su pakeitimais;

34. laivo apsaugos pareigūnas – laive esantis atskaitingas kapitoniui asmuo, kurį kompanija yra paskyrusi būti atsakingu už laivo apsaugą, įskaitant laivo apsaugos plano įgyvendinimą ir jo laikymąsi, ir taip pat už ryšius su kompanijos apsaugos pareigūnu bei uosto įrenginio (terminalo) apsaugos pareigūnais;

35. su apsauga susijusios pareigos – visos su apsauga susijusios užduotys ir pareigos, kaip apibrėžta SOLAS 74 su pakeitimais XI-2 skyriuje ir ISPS kodekse;

36. kompetencijos pažymėjimas – kapitonių, vadovaujančių specialistų ir Pasaulinių nelaimių ir saugumo jūroje sistemų (toliau – GMDSS) radijo operatorių pažymėjimas, išduotas ir patvirtintas pagal I priedo II, III, IV arba VII skyrius, suteikiantis teisėtam jo turėtojui teisę eiti pareigas bei vykdyti su jomis susietas nurodyto atsakomybės lygio funkcijas;

37. tinkamumo liudijimas – jūrininkui išduotas pažymėjimas, kitas nei kompetencijos pažymėjimas, kuriame tvirtinama, kad įvykdyti atitinkami šioje direktyvoje nustatyti rengimo, kompetencijų arba darbo jūroje stažo reikalavimai;

38. dokumentinis įrodymas – pagrindimas dokumentais, kitais nei kompetencijos pažymėjimas ar tinkamumo liudijimas, naudojamas siekiant nustatyti, ar įvykdyti atitinkami šios direktyvos reikalavimai;

39. vadovaujantis elektrotechnikos specialistas – vadovaujantis specialistas, kurio kvalifikacija atitinka I priedo III skyrių;

40. kvalifikuotas denio skyriaus jūrininkas – eilinis jūrininkas, kurio kvalifikacija atitinka I priedo II skyrių;

41. kvalifikuotas mašinų skyriaus jūrininkas – eilinis jūrininkas, kurio kvalifikacija atitinka I priedo III skyrių;

42. elektrotechnikos specialistas – eilinis jūrininkas, kurio kvalifikacija atitinka I priedo III skyrių.“

2. 3 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad 2 straipsnyje nurodytuose laivuose tarnaujantys jūrininkai būtų rengti bent pagal tuos JRAB konvencijos reikalavimus, kurie nustatyti šios direktyvos I priede, ir turėtų 1 straipsnio 36 ir 37 punktuose apibrėžtus pažymėjimus bei liudijimus ir (arba) dokumentinius įrodymus, kaip apibrėžta 1 straipsnio 38 punkte.“

3. 4 straipsnis išbraukiamas.

4. 5 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Kompetencijos pažymėjimai, tinkamumo liudijimai ir jų patvirtinimai“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad kompetencijos pažymėjimai ir tinkamumo liudijimai būtų išduodami tik tiems kandidatams, kurie atitinka šio straipsnio reikalavimus.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kompetencijos pažymėjimai ir tinkamumo liudijimai išduodami laikantis JRAB konvencijos priedo I/2 taisyklės 3 dalies.“;

d) įterpiama ši dalis:

„3a. Kompetencijos pažymėjimus išduoda tik valstybės narės, patikrinusios visų reikalingų dokumentinių įrodymų autentiškumą ir galiojimą; jie išduodami pagal šio straipsnio nuostatas.“;

e) 5 dalis papildoma šiuo sakiniu:

„Pagal I priedo V/1-1 ir V/1-2 taisykles patvirtinimai, kuriais liudijamas kompetencijos pažymėjimo ir tinkamumo liudijimo išdavimas laivo kapitonom ir vadovaujantiems specialistams, išduodami tik jei įvykdyti visi JRAB konvencijos ir šios direktyvos reikalavimai.“;

f) 6 ir 7 dalys pakeičiamos taip:

„6. Valstybė narė, pagal šios direktyvos 19 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą pripažįstanti laivo kapitonom ir vadovaujantiems specialistams pagal JRAB konvencijos priedo V/1-1 ir V/1-2 taisykles išduotą kompetencijos pažymėjimą arba tinkamumo liudijimą,

patvirtina tokį pažymėjimą taip paliudydama jo pripažinimą tik įsitikinusi, kad pažymėjimas yra autentiškas ir galiojantis. Tokiam patvirtinimui naudojama JRAB kodekso A-I/2 poskyrio 3 dalyje nustatyta forma.

7. Dėl 5 ir 6 dalyse nurodytų patvirtinimų:

a) jie gali būti išduodami kaip atskiri dokumentai;

b) juos gali išduoti tik valstybės narės;

c) kiekvienam jų suteikiamas unikalus numeris, išskyrus patvirtinimus, kuriais paliudijamas kompetencijos pažymėjimo išdavimas, kuriems gali būti suteikiamas toks pats numeris kaip atitinkamo kompetencijos pažymėjimo, jeigu tas numeris yra unikalus, ir

d) kiekvienas toks patvirtinimas baigia galioti, kai tik laivo kapitonom ir vadovaujantiems specialistams pagal JRAB konvencijos priedo V/1-1 ir V/1-2 taisykles išduotas patvirtintas kompetencijos pažymėjimas arba patvirtintas tinkamumo liudijimas baigia galioti arba kai jį išdavusi valstybė narė ar trečioji šalis jį atima, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina ir, bet kuriuo atveju, praėjus penkeriems metams nuo išdavimo dienos.“;

g) papildoma šiomis dalimis:

„11. Siekiantys gauti pažymėjimą asmenys privalo pakankamai įrodyti:

a) savo asmens tapatybę;

b) kad jie nėra jaunesni, negu reikalaujama pagal I priede išvardytas taisykles, taikomas norimam gauti kompetencijos pažymėjimui ar tinkamumo liudijimui;

c) kad jie atitinka JRAB kodekso A-I/9 poskyryje nustatytus sveikatos normatyvus;

d) kad jie yra įgiję pakankamą darbo jūroje stažą ir išklaušę bet kurį privalomą rengimo kursą, kurio reikalaujama pagal I priede išvardytas taisykles, taikomas norimam kompetencijos pažymėjimui ar tinkamumo liudijimui gauti, ir

e) kad jie atitinka kompetencijos normatyvus, nustatytus I priede išvardytose taisyklėse, reglamentuojančiose pareigas, funkcijas bei lygius, kuriuos reikia nurodyti kompetencijos pažymėjimo patvirtinime.

Ši dalis netaikoma patvirtinimų pripažinimui pagal JRAB konvencijos I/10 taisyklę.

12. Kiekviena valstybė narė įsipareigoja:

- a) tvarkyti registrą arba registrus, kuriuose įregistruojami visi kapitonų, vadovaujančių specialistų ir, kai taikoma, eilinių jūrininkų kompetencijos pažymėjimai, tinkamumo liudijimai ir patvirtinimai, kurie yra išduoti, kurių galiojimo laikas pasibaigė arba kurie buvo atnaujinti, kurių galiojimas sustabdytas, kurie buvo panaikinti arba apie kuriuos pranešta, jog jie pamesti ar sunaikinti, taip pat išduoti lengvatiniai leidimai;
- b) kitoms valstybėms narėms ar kitoms JRAB konvencijos šalims ir įmonėms, prašančioms patikrinti pagal I priedo V/1-1 ir V/1-2 taisyklės laivo kapitonams ir vadovaujantiems specialistams išduotų kompetencijos pažymėjimų ir (arba) liudijimų autentiškumą ir galiojimą, teikti informaciją apie kompetencijos pažymėjimų, patvirtinimų bei lengvatinių leidimų, kuriuos joms pateikia jūrininkai, prašantys pripažinimo pagal JRAB konvencijos I/10 taisyklę arba norintys įsidarbinti laive, statusą.

13. Nuo 2017 m. sausio 1 d. informacija, kuri turi būti prieinama pagal 12 dalies b punktą, turi būti prieinama elektroninėmis priemonėmis.“

5. Įterpiamas šis straipsnis:

„5a straipsnis

Informacija Komisijai

Kiekviena valstybė narė Komisijai kasmet pateikia šios direktyvos V priede nurodytą informaciją apie kompetencijos pažymėjimus, patvirtinimus, liudijančius kompetencijos pažymėjimų pripažinimą, reikalingą tik statistinei analizei atlikti ir skirtą išimtinai tik valstybėms narėms ir Komisijai naudoti formuojant politiką. Tais pačiais tikslais valstybės narės taip pat pateikia, savanoriškais pagrindais, informaciją apie eiliniams jūrininkams pagal JRAB konvencijos priedo II, III ir VII skyrius išduotus tinkamumo liudijimus.“

6. 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„1a. Valstybė narė laivų, kurie naudojami JRAB konvencijos nuostatų dėl pakrantės reisų teikiama

privalumais, įskaitant pakrančių reisu prie kitų valstybių narių arba JRAB konvencijos šalių krantų nepažeidžiant jų pakrančių reisų apibrėžties, atžvilgiu sudaro susitarimus su atitinkamomis valstybėmis narėmis arba šalimis, kuriuose išdėstomi duomenys apie atitinkamus plaukiojimo rajonus ir kitos svarbios nuostatos.“;

b) įterpiamos šios dalys:

„3a. Kitos valstybės narės gali pripažinti kurios nors valstybės narės arba JRAB konvencijos šalies jūrininkams išduotus kompetencijos pažymėjimus vykdyti jos apibrėžtus pakrantės reisu laikantis nustatytų apribojimų ir leisti vykdyti veiklą nepažeidžiant jų apibrėžtų pakrantės reisų apribojimų, jeigu atitinkamos valstybės narės arba šalys yra sudariusios susitarimus, kuriuose išdėstomi duomenys apie atitinkamus plaukiojimo rajonus ir kitos svarbios nuostatos.

3b. Valstybės narės, apibrėžiančios pakrantės reisu pagal šio straipsnio reikalavimus, turi:

a) laikytis JRAB kodekso A-I/3 poskyryje pakrantės reisams taikomų principų;

b) įtraukti nustatytus pakrantės reisų apribojimus į patvirtinimus, išduotus pagal 5 straipsnį.“

7. 8 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės tvirtina ir įgyvendina tinkamas priemones, kad užkirstų kelią sukčiavimui ir kitai neteisėtai veiklai, susijusiai su išduotais kompetencijos pažymėjimais ir patvirtinimais, bei nustato veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas.“

8. 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1 Valstybės narės nustato tvarką bei procedūras, kaip atlikti nešališką tyrimą dėl bet kurio tos valstybės narės išduotų kompetencijos pažymėjimų, tinkamumo liudijimų ar patvirtinimų turėtojų nekompetentingumo, veiksmų, neveikimo ar saugumo pažeidimo atvejo, apie kurį pranešta ir dėl kurio, ryšium su šių turėtojų kompetencijos pažymėjimuose ir tinkamumo liudijimuose nurodytų pareigų vykdymu, galėjo kilti tiesioginė grėsmė žmonių gyvybei ar turto saugumui jūroje arba jūros aplinkai, ir tvarką bei procedūras tokiems kompetencijos pažymėjimams ir tinkamumo liudijimams atimti, jų galiojimui sustabdyti ar jiems panaikinti dėl minėtos priežasties bei siekiant užkirsti kelią sukčiavimui.

2. Valstybės narės tvirtina ir įgyvendina tinkamas priemones, kad užkirstų kelią sukčiavimui ir kitai neteisėtai veiklai, susijusiai su išduotais kompetencijos pažymėjimais ir tinkamumo liudijimais bei patvirtinimais.“;

b) 3 dalies įvadinė pastraipa pakeičiama taip:

„Nuobaudos turi būti skiriamos bei drausminės priemonės nustatomos ir taikomos, jeigu:“.

9. 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) bet kokia rengimo, kompetencijos įvertinimo, pažymėjimų išdavimo, įskaitant sveikatos pažymėjimus, jų tvirtinimo ir atnaujinimo veikla, vykdoma jos įgaliotų nevyriausybinių agentūrų ar subjektų, yra nuolat prižiūrima taikant kokybės reikalavimų sistemą tam, kad būtų užtikrinti užsibrėžti tikslai, įskaitant dėstytojų bei egzaminuotojų kvalifikacijos lygį ir jų patirtį, laikantis JRAB kodekso A-I/8 poskyrio;“;

ii) b punktas pakeičiamas taip:

„b) jeigu tokią veiklą vykdo Vyriausybės agentūros ar subjektai, taikoma kokybės standartų sistema laikantis JRAB kodekso A-I/8 poskyrio;“;

iii) c punktas pakeičiamas taip:

„c) švietimo ir rengimo tikslai, kurie turi būti pasiūlyti, bei su jais susiję kompetencijos normatyvai, kurie turi būti taikomi, būtų aiškiai apibūdinti ir kad būtų nustatyti pagal JRAB konvenciją privalomų egzaminų ir atestavimo reikalavimus atitinkantys žinių lygiai, išmanymas ir įgūdžiai;“;

b) 2 dalis papildoma šiuo punktu:

„d) visoms taikytinoms JRAB konvencijos bei kodekso nuostatomis, įskaitant pakeitimus, yra taikoma kokybės standartų sistema. Į šią sistemą valstybės narės taip pat gali įtraukti kitas taikytinas šios direktyvos nuostatas.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Atitinkama valstybė narė per šešis mėnesius nuo įvertinimo dienos perduoda Komisijai ataskaitą dėl kiekvieno pagal 2 dalį atlikto įvertinimo JRAB kodekso A-I/7 poskyryje nurodytu formatu.“

10. 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Sveikatos normatyvai

1. Kiekviena valstybė narė pagal šį straipsnį ir JRAB kodekso A-I/9 poskyrį, prireikus atsižvelgdama į JRAB kodekso B-I/9 poskyrį, nustato jūrinių sveikatos normatyvus ir sveikatos pažymėjimų išdavimo tvarką.

2. Kiekviena valstybė narė pagal JRAB kodekso A-I/9 poskyrį užtikrina, kad atsakingi už jūrinių sveikatos būklės vertinimą asmenys būtų praktikuojantys gydytojai, kurie toje valstybėje narėje pripažinti jūrinių sveikatos patikrinimams atlikti.

3. Kiekvienas jūroje dirbantis jūrininkas, turintis kompetencijos pažymėjimą ar tinkamumo liudijimą, išduotą pagal JRAB Konvencijos nuostatas, taip pat turi turėti galiojantį sveikatos pažymėjimą, išduotą pagal šį straipsnį ir JRAB kodekso A-I/9 poskyrį.

4. Siekiantys gauti sveikatos pažymėjimą asmenys privalo:

a) būti ne jaunesni kaip 16 metų;

b) pateikti patikimą savo tapatybės įrodymą ir

c) atitikti atitinkamos valstybės narės nustatytus taikytinus sveikatos normatyvus.

5. Sveikatos pažymėjimai galioja ilgiausiai dvejus metus, nebent jūrininkui dar nėra 18 metų; pastaruoju atveju ilgiausias pažymėjimo galiojimo laikotarpis yra vieneri metai.

6. Jei sveikatos pažymėjimo galiojimas pasibaigia reiso metu, taikoma JRAB konvencijos priedo I/9 taisyklė.

7. Skubiais atvejais valstybė narė gali leisti jūrininkui dirbti be galiojančio sveikatos pažymėjimo. Tokiais atvejais taikoma JRAB konvencijos priedo I/9 taisyklė.“

g) jos laivuose visą laiką taikomos veiksmingos žodinio susižinojimo priemonės, vadovaujantis SOLAS 74 su pakeitimais V skyriaus 14 taisyklės 3 ir 4 dalimis.“

11. 12 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Kompetencijos pažymėjimų ir tinkamumo liudijimų atnaujinimas“;

b) įterpiama ši dalis:

„2a. Kiekvienas kapitonas ir vadovaujantis specialistas tam, kad galėtų tęsti savo darbą tanklaivyje, turi atitikti šio straipsnio 1 dalies reikalavimus ir ne rečiau kaip kas penkerius metus pagal JRAB kodekso A-I/11 poskyrio 3 dalį įrodyti, jog yra išlaikęs savo profesinę kompetenciją tanklaivių srityje.“;

c) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kiekviena valstybė narė kompetencijos normatyvus, taikomus asmenims, siekiantiems gauti kompetencijos pažymėjimą, išduodamą iki 2017 m. sausio 1 d., palygina su JRAB kodekso A dalyje nustatytais atitinkamo kompetencijos pažymėjimo kompetencijos normatyvais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad tokių kompetencijos pažymėjimų turėtojai išklaustų atitinkamą žinių atnaujinimo ir kvalifikacijos kėlimo kursą arba kad jų kompetencija būtų įvertinta.“;

d) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kapitonų, vadovaujančių specialistų bei radijo operatorių žinioms atnaujinti ir kvalifikacijai kelti, laivai, turintys teisę plaukioti su jos vėliava, gautų nacionalinių bei tarptautinių taisyklių dėl žmonių gyvybės apsaugos jūroje, saugumo ir jūros aplinkos apsaugos naujausių pakeitimų tekstus, kartu laikantis 14 straipsnio 3 dalies b punkto ir 18 straipsnio.“

12. 13 straipsnio 2 dalis išbraukiama.

13. 14 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis papildoma šiais punktais:

„f) jūrininkai, paskirti į bet kurį jos laivą, baigę žinių atnaujinimo bei kvalifikacijos kėlimo kursus, kaip reikalaujama JRAB konvencijoje;

b) pridedama ši dalis:

„4. Kompanijos užtikrina, kad keleivinių ro-ro tipo laivų kapitonai, vadovaujantys specialistai ir kiti darbuotojai, kuriems paskirtos konkrečios užduotys ir pareigos, būtų baigę supažindinimo kursą, kad įgytų įgūdžių, tinkamų užimamoms pareigoms eiti ir užduotims bei pareigoms vykdyti, atsižvelgiant į JRAB kodekso B-I/14 poskyryje pateikiamas gaires.“

14. 15 straipsnis pakeičiamas taip:

„15 straipsnis

Tinkamumas budėti

1. Valstybės narės, siekdamos užkirsti kelią nuovargiui:

a) nustato budinčio personalo ir tų asmenų, kurių pareigos susijusios su paskirtomis saugos, apsaugos ir taršos prevencijos pareigomis pagal 3–13 dalis, poilsio laikotarpius ir užtikrina, kad jų būtų laikomasi;

b) reikalauja, kad budėjimo sistemos būtų sudarytos taip, kad budinčio personalo darbingumas nesumažėtų dėl nuovargio ir kad pareigos būtų organizuotos tokiu būdu, kad pirmoji budėjimo pamaina reiso pradžioje bei paskesnės pamainos būtų pakankamai pailsėjusios ir kitais atžvilgiais tiktų budėti.

2. Siekdamos užkirsti kelią narkotikų vartojimui ir pikt-naudžiavimui alkoholiu, valstybės narės užtikrina, kad pagal šio straipsnio nuostatas būtų nustatytos tinkamos priemonės.

3. Valstybės narės atsižvelgia į jūrininkų, ypač tų, kurių pareigos susijusios su saugiu ir patikimu laivo eksploatavimu, nuovargio keliamą pavojų.

4. Visiems asmenims, paskirtiems budėjimo pamainai vadovaujančiais specialistais arba budėjimo pamainos eiliniams jūrininkais, ir tiems asmenims, kurių pareigos susijusios su paskirtomis saugos, taršos prevencijos ir apsaugos pareigomis, suteikiamas poilsio laikotarpis yra ne trumpesnis kaip:

a) 10 poilsio valandų per kiekvieną 24 valandų laikotarpį ir

b) 77 valandos per kiekvieną septynių dienų laikotarpį.

5. Poilsio valandos gali būti padalytos ne daugiau kaip į du laikotarpius, iš jų vienas – ne trumpesnis kaip šešių valandų trukmės, o intervalas tarp dviejų iš eilės einančių poilsio laikotarpių neviršija 14 valandų.

6. 4 ir 5 dalyse nustatytų poilsio laikotarpių reikalavimų neprivaloma laikytis avarinės situacijos metu ar kitomis nepaprastomis eksploataavimo sąlygomis. Laivo įgulos patikrinimai pagal sąrašą, gaisro gesinimo ir gelbėjimosi mokymai, nustatyti pagal nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus bei tarptautinius dokumentus, turi būti organizuojami taip, kad poilsio laikas būtų kuo mažiau trikdomas ir kad nebūtų sukeliamas nuovargis.

7. Valstybės narės turi reikalauti, kad budėjimo tvarkaraščiai būtų pakabinti gerai matomose vietose. Tvarkaraščiai parengiami standartine forma laivo darbo kalba (-omis) ir anglų kalba.

8. Jei jūrininkas budi, pvz., kai yra neprižiūrima tam tikra įrengimų dalis, šiam jūrininkui suteikiamas pakankamas kompensuojamojo poilsio laikas, jei įprastinis poilsio laikas buvo sutrikdytas iškvietimu dirbti.

9. Valstybės narės reikalauja, kad kasdienio jūrininkų poilsio valandos būtų registruojamos standartiniu formatu laivo darbo kalba (-omis) ir anglų kalba, kad būtų galima stebėti ir tikrinti, kaip laikomasi šio straipsnio. Jūrininkams išduodami įrašų apie juos nuorašai, kuriuos pasirašo kapitonas arba kapitono įgaliotas asmuo ir patys jūrininkai.

10. Nepaisant 3–9 dalyse nustatytų taisyklių, laivo kapitonas turi teisę reikalauti, kad jūrininkas dirbtų bet kokių valandų skaičių, kai reikia tiesiogiai užtikrinti laivo, laive esančių asmenų ir krovinio saugą arba padėti kitiems jūroje nelaimės ištiktiems laivams ar asmenims. Atitinkamai kapitonas gali sustabdyti poilsio valandų grafiko taikymą ir reikalauti, kad jūrininkas atliktų bet kokios trukmės darbą, kuris yra reikalingas, kol bus atkurta normali padėtis. Atkūrus normalią padėtį, kapitonas kaip įmanoma greičiau užtikrina, kad visiems jūrininkams, kurie dirbo pagal grafiką numatyto poilsio metu, būtų suteiktas pakankamas poilsio laikas.

11. Valstybės narės, deramai atsižvelgdamos į bendruosius darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos principus ir laikydamosi Direktyvos 1999/63/EB, gali priimti nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus arba tvarką, kuriais vaudamasi kompetentinga institucija tvirtina arba regist-

ruoja kolektyvines sutartis, kuriose būtų leidžiamos šio straipsnio 4 dalies ir 5 dalies b punktuose ir nustatytų būtinų poilsio valandų išimtys, jei poilsio laikotarpis yra ne trumpesnis kaip 70 valandų per kiekvieną 7 dienų laikotarpį ir laikantis šio straipsnio 12 ir 13 dalyse nustatytų ribų. Šios išimtys, kiek įmanoma, turi atitikti nustatytas normas, tačiau jas taikant galima atsižvelgti į dažnesnius ar ilgesnius atostogų laikotarpius ar į kompensuojamąsias atostogas budintiems jūrininkams ar jūrininkams, dirbantiems laivuose, vykstančiuose į trumpus reisus. Išimtimis, kiek įmanoma, turėtų būti atsižvelgiama į JRAB kodekso B-VIII/1 poskyryje nustatytas nuovargio prevencijos rekomendacijas. Šio straipsnio 4 dalies a punkte numatyto minimalaus poilsio laiko išimtys neleidžiamos.

12. 11 dalyje nurodytų savaitinio poilsio laikotarpio, numatyto 4 dalies b punkte, išimčių negalima daryti dažniau kaip dvi savaites iš eilės. Intervalai tarp dviejų laikotarpių, kuriais daromos išimtys, yra ne mažesni kaip dviguba išimties darymo trukmė.

13. Atsižvelgiant į galimas 5 dalies išimtis, nurodytas 11 dalyje, 4 dalies a punkte numatytas minimalus poilsio valandų skaičius per bet kurį 24 valandų laikotarpį gali būti padalytas į ne daugiau kaip tris poilsio laikotarpius, iš jų vienas – ne trumpesnis kaip 6 valandų trukmės, o nė vienas iš kitų dviejų laikotarpių yra ne trumpesnis kaip vienos valandos trukmės. Intervalas tarp dviejų iš eilės einančių poilsio laikotarpių neviršija 14 valandų. Išimtys daromos ne ilgiau kaip du 24 valandų laikotarpius per kiekvieną 7 dienų laikotarpį.

14. Siekdamas užkirsti kelią piktnaudžiavimui alkoholiu, valstybės narės kapitonom, vadovaujantiems specialistams ir kitiems jūrininkams, vykstantiems paskirtas saugos, apsaugos ir taršos prevencijos pareigas, nustato ne didesnę kaip 0,05 % alkoholio kiekio kraujyje arba 0,25 mg/l alkoholio kiekio iškvėptame ore ribą arba alkoholio kiekį, kurį suvartojus pasiekama tokia alkoholio koncentracija.“

15. 17 straipsnio 1 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) išduoda 5 straipsnyje nurodytus kompetencijos pažymėjimus;“.

16. 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Kompetencijos pažymėjimų ir tinkamumo liudijimų pripažinimas“;

b) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Jūrininkams, neturintiems pagal JRAB konvencijos V/1–1 ir V/1–2 taisykles laivo kapitonomams ir vadovaujantiems specialistams valstybių narių išduodamų kompetencijos pažymėjimų ir (arba) tinkamumo liudijimų, gali būti leista dirbti su valstybės narės vėliava plaukiojančiuose laivuose su sąlyga, kad sprendimas dėl jų kompetencijos pažymėjimų ir tinkamumo liudijimų pripažinimo yra priimtas taikant šio straipsnio 2–6 dalyse išdėstytą procedūrą.“;

c) 2 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Valstybė narė, kuri ketina patvirtinimu pripažinti 1 dalyje nurodytus laivo kapitonus, vadovaujančiam specialistui arba radijo operatoriui trečiosios šalies išduotus kompetencijos pažymėjimus ir (arba) tinkamumo liudijimus, kad jie galėtų dirbti su jos vėliava plaukiojančiuose laivuose, Komisijai pateikia prašymą, nurodymą motyvus, dėl tos trečiosios šalies pripažinimo.“;

d) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Sprendimą dėl trečiosios šalies pripažinimo priima Komisija. Tokie įgyvendinimo aktai priimami per 18 mėnesių nuo prašymo dėl pripažinimo pateikimo dienos pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Prašymą pateikusi valstybė narė gali nuspręsti pripažinti trečiąją šalį vienašališkai, kol bus priimtas sprendimas pagal šią dalį.“

17. 20 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Sprendimą dėl pripažinimo atšaukimo priima Komisija. Tokie įgyvendinimo aktai priimami pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Atitinkamos valstybės narės imasi reikiamų priemonių sprendimui įgyvendinti.“

18. 22 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Kiekvieną laivą, nepaisant vėliavos, su kuria jis plaukioja, išskyrus 2 straipsnyje išvardytų tipų laivus, kol jis stovi valstybės narės uostuose, vykdydami uosto valstybės kontrolę tikrina tinkamai įgalioti tos valstybės pareigūnai, kurie patikrina, kad visi laive dirbantys jūrininkai, privalantys turėti kompetencijos pažymėjimą ir (arba) tinkamumo liudijimą, ir (arba) įrodomąjį dokumentą pagal

JRAB konvenciją, turėtų tokį kompetencijos pažymėjimą arba galiojantį lengvatinį leidimą ir (arba) tinkamumo liudijimą, ir (arba) įrodomąjį dokumentą.“

19. 23 straipsnio 1 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) tikrinimas, kad visi laive dirbantys jūrininkai, kurie privalo turėti kompetencijos pažymėjimą ir (arba) tinkamumo liudijimą pagal JRAB konvenciją, turėtų tokį kompetencijos pažymėjimą arba galiojantį lengvatinį leidimą ir (arba) tinkamumo liudijimą arba pateiktą dokumentą, įrodantį, kad vėliavos valstybės valdžios institucijoms pateiktas prašymas gauti patvirtinimą, liudijantį kompetencijos pažymėjimo pripažinimą.“

20. 23 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įžanga pakeičiama taip:

„2. Laivo jūrininkų gebėjimas laikytis JRAB konvencija nustatytų budėjimo ir apsaugos normatyvų vertinamas pagal JRAB kodekso A dalį, jeigu yra aiškus pagrindas manyti, kad tų normatyvų nesilaikoma, nes:“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) laivas kitais atvejais buvo eksploatuojamas taip, kad kėlė grėsmę žmonėms, turtui ar aplinkai arba tokiu būdu, jog pažeidė saugumą.“

21. įterpiamas šis straipsnis:

„25a straipsnis

Statistikos tikslais pateikiama informacija

1. Valstybės narės perduoda Komisijai V priede nurodytą informaciją tik statistinės analizės tikslais. Tokia informacija negali būti naudojama administraciniais, teisiniais ar tikrinimo tikslais, ir ji yra išimtinai skirta tik valstybėms narėms ir Komisijai naudoti formuojant politiką.

2. Tą informaciją valstybės narės kasmet elektronine forma pateikia Komisijai ir į ją įtraukia informaciją, užregistruotą iki ankstesnių metų gruodžio 31 d. Valstybės narės išlaiko visas nuosavybės teises į informaciją neapdorotų duomenų formatu. Remiantis tokia informacija apdoroti statistiniai duomenys skelbiami viešai, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1406/2002 4 straipsnio nuostatų dėl skaidrumo ir informacijos apsaugos.

3. Siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, valstybės narės privalo, naudodamos Komisijos suteiktą arba jos patvirtintą programinę įrangą, anonimizuoti visus V priede nurodytus asmens duomenis, prieš juos siųsdamos Komisijai. Komisija naudoja tik šią anonimizuotą informaciją.

4. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad šios informacijos rinkimą, pateikimą, saugojimą, analizavimą ir platinimą reglamentuojančios priemonės būtų parengtos tokios, kad būtų galima atlikti tokios informacijos statistinę analizę.

Pirmos pastraipos tikslais Komisija patvirtina išsamias priemones, susijusias su techniniais reikalavimais, kurie būtini siekiant užtikrinti tinkamą statistinių duomenų valdymą. Šie įgyvendinimo aktai priimami pagal 28 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą.“

22. 27 straipsnis pakeičiamas taip:

„27 straipsnis

Pakeitimas

Komisijai pagal 27a straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais būtų iš dalies keičiamas šios direktyvos V priedas, susijusius su informacijos, kurią turi pateikti valstybės narės, konkrečiu ir aktualiu turiniu bei detalėmis, su sąlyga, kad tokiais aktais siekiama tik atsižvelgti į JRAB konvencijos ir kodekso pakeitimus, kartu laikantis duomenų apsaugos reikalavimų. Tokiais deleguotaisiais aktais negali būti keičiamos nuostatos dėl duomenų anonimizavimo, reikalaujamo pagal 25a straipsnio 3 dalį.“

23. Įterpiamas šis straipsnis:

„27a straipsnis

Delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami laikantis šiame straipsnyje nustatytų sąlygų.

2. 27 straipsnyje nurodyti įgaliojimai Komisijai deleguojami penkerių metų laikotarpiui nuo 2013 m. sausio 3 d. Komisija ne vėliau kaip 2017 m. balandžio 4 d. parengia ataskaitą dėl įgaliojimų delegavimo. Įgaliojimų delegavimas savaime pratęsiamas tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba

paprieštarauja tokiam pratęsimui ne vėliau nei likus trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti pagal 27 straipsnį deleguotus įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Jis įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis neturi poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Priėmusi deleguotąjį aktą, Komisija iškart apie jį vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 27 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik jei per du mėnesius nuo pranešimo apie jį Europos Parlamentui ir Tarybai nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepateikia prieštaravimų, arba jei dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad jie neprieštarauja. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis gali būti pratęstas dviem mėnesiais.“

24. 28 straipsnis pakeičiamas taip:

„28 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Jūrų saugumo ir teršimo iš laivų prevencijos komitetas (COSS), įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2099/2002 (*). Tai komitetas, kaip apibrėžta 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (**).

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis. Jeigu komitetas nepateikia nuomonės, Komisija nepriima įgyvendinimo akto projekto ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

(*) OL L 324, 2002 11 29, p. 1.

(**) OL L 55, 2011 2 28, p. 13.“

25. 29 straipsnis pakeičiamas taip:

„29 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato sankcijų sistemas už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal 3, 5, 7, 9–15, 17, 18, 19, 22, 23 ir 24 straipsnius ir I priedą, pažeidimus ir imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad jos būtų taikomos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.“

26. 30 straipsnis pakeičiamas taip:

„30 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Iki 2017 m. sausio 1 d. valstybės narės gali ir toliau išduoti, pripažinti bei tvirtinti kompetencijos pažymėjimus pagal šios direktyvos reikalavimus, kokie jie buvo iki 2013 m. sausio 3 d., jūrininkams, pradėjusiems įgyti patvirtintą darbo jūroje stažą, mokytis pagal patvirtintą mokymo ir rengimo programą arba patvirtintą rengimo kursą iki 2013 m. liepos 1 d.

Iki 2017 m. sausio 1 d. valstybės narės gali ir toliau pratęsti ir atnaujinti kompetencijos pažymėjimus bei patvirtinimus pagal šios direktyvos reikalavimus, kokie jie buvo iki 2013 m. sausio 3 d.“

27. 33 straipsnis išbraukiamas.

28. Šis punktas netaikomas teksto redakcijai lietuvių kalba.

29. Priedai iš dalies keičiami taip:

a) Direktyvos 2008/106/EB I priedas pakeičiamas šios direktyvos I priedu.

b) Direktyvos 2008/106/EB II priedas yra iš dalies keičiamas, kaip nustatyta šios direktyvos II priede.

c) Šios direktyvos III priedo tekstas pridedamas kaip Direktyvos 2008/106/EB V priedas.

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Nedarant poveikio Direktyvos 2008/106/EB 30 straipsniui su pakeitimais, padarytais šios direktyvos 1 straipsnio 26 punktu, valstybės narės ne vėliau kaip 2014 m. liepos 4 d., o dėl šios direktyvos 1 straipsnio 5 punkto – ne vėliau kaip 2015 m. sausio 4 d., priima įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus, kad būtų laikomasi šios direktyvos. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tokias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2012 m. lapkričio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. D. MAVROYIANNIS

I PRIEDAS

„I PRIEDAS

3 STRAIPSNYJE NURODYTI JRAB KONVENCIJOS RENGIMO REIKALAVIMAI

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiame priede nurodytos taisyklės yra papildytos JRAB kodekso A dalyje pateiktomis privalomomis nuostatomis, išskyrus VIII skyrių, VIII/2 taisyklę.

Kiekviena nuoroda į taisyklės reikalavimą – taip pat nuoroda į atitinkamą JRAB kodekso A dalies poskyrį.

2. JRAB kodekso A dalyje pateikiami kompetencijos normatyvai, privalomi asmenims, siekiantiems gauti pažymėjimus arba juos atnaujinti pagal JRAB konvencijos nuostatas. Tam, kad aiškiau būtų apibrėžtas VII skyriuje nustatytų alternatyvaus atestavimo nuostatų ir II, III ir IV skyrių atestavimo nuostatų ryšys, kompetencijos normatyvuose nurodytos kompetencijos rūšys atitinkamai skirstomos pagal šias septynias funkcijas:

1. laivavedyba;
2. darbas su krovniais ir krovos darbai;
3. laivo eksploatacinis valdymas ir žmonių saugumas laive;
4. jūrų laivų mašinos;
5. elektromechanika, elektronika ir valdymo įranga;
6. techninė priežiūra ir remontas;
7. radijo ryšys.

Nustatomi tokie atsakomybės lygiai:

1. vadovavimo lygis;
2. eksploataavimo lygis;
3. pagalbinis lygis.

Funkcijos bei atsakomybės lygiai nustatomi pagal kompetencijos normatyvų lentelių, pateiktų JRAB kodekso A dalies II, III ir IV skyriuose, paantraštes.

II SKYRIUS

KAPITONAS IR DENIO SKYRIUS

II/1 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi 500 bruto tonažo arba didesnių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantiems specialistams

1. Kiekvienas laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantis specialistas, dirbantis 500 bruto tonažo arba didesniame jūrų laive, privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 2.2. turėti ne mažesnę kaip 12 mėnesių patvirtintą darbo jūroje stažą, kuris yra patvirtintos rengimo programos, apimančios rengimą laive pagal JRAB kodekso A-II/1 poskyrio reikalavimus, dalis ir kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienyne; kitu atveju jis privalo turėti patvirtintą ne mažesnę kaip 36 mėnesių darbo jūroje stažą;

- 2.3. įgydamas privalomą darbo jūroje stažą, ne trumpiau kaip šešis mėnesius būti vykdeš budėjimo laivo tiltelyje pareigas vadovaujant kapitoniui arba kvalifikuotam vadovaujančiam specialistui;
- 2.4. atitikti taikytinus IV skyriaus taisyklių reikalavimus, atitinkamai, kad galėtų pagal radijo ryšio reglamentą vykdyti jam skirtas radijo ryšio pareigas;
- 2.5. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-II/1 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus ir
- 2.6. atitikti JRAB kodekso A-VI/1 poskyrio 2 dalyje, A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse, A-VI/3 poskyrio 1–4 dalyse ir A-VI/4 poskyrio 1–3 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus.

II/2 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi 500 bruto tonažo arba didesnių laivų kapitonom ir vyresniesiems kapitono padėjėjams

3 000 bruto tonažo arba didesnių laivų kapitonas ir vyresnysis kapitono padėjėjas

1. Kiekvienas 3 000 bruto tonažo arba didesnio jūrų laivo kapitonas ir vyresnysis kapitono padėjėjas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. atitikti atestavimo reikalavimus, taikomus 500 bruto tonažo arba didesnių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui, ir turėti patvirtintą darbo jūroje einant šias pareigas stažą:
 - 2.1.1. siekiant gauti vyresniojo kapitono padėjėjo pažymėjimą – ne mažesnę negu 12 mėnesių ir
 - 2.1.2. siekiant gauti kapitono pažymėjimą – ne mažesnę negu 36 mėnesių; tačiau šis laikotarpis gali būti sutrumpintas iki 24 mėnesių, bet ne trumpesnio laikotarpio, jei ne mažiau kaip 12 mėnesių šio darbo jūroje stažo įgyta dirbant vyresniuoju kapitono padėjėju, ir
 - 2.2. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-II/2 poskyryje 3 000 bruto tonažo arba didesnių laivų kapitonom ir vyresniesiems kapitono padėjėjams nustatytus kompetencijos normatyvus.

Nuo 500 iki 3 000 bruto tonažo laivų kapitonas ir vyresnysis kapitono padėjėjas

3. Kiekvienas nuo 500 iki 3 000 bruto tonažo jūrų laivo kapitonas ir vyresnysis kapitono padėjėjas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
4. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 4.1. siekiant gauti vyresniojo kapitono padėjėjo pažymėjimą – atitikti reikalavimus, taikomus 500 bruto tonažo arba didesnių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui;
 - 4.2. siekiant gauti kapitono pažymėjimą – atitikti reikalavimus, taikomus 500 bruto tonažo arba didesnių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui, ir turėti ne mažesnę negu 36 mėnesių darbo jūroje einant šias pareigas stažą; tačiau šis laikotarpis gali būti sutrumpintas iki 24 mėnesių, bet ne trumpesnio laikotarpio, jei ne mažiau kaip 12 mėnesių šio darbo jūroje stažo įgyta dirbant vyresniuoju kapitono padėjėju, ir
 - 4.3. būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-II/2 poskyryje nuo 500 iki 3 000 bruto tonažo laivų kapitonom ir vyresniesiems kapitono padėjėjams nustatytus kompetencijos normatyvus.

II/3 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi mažesnių negu 500 bruto tonažo laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantiems specialistams ir kapitonom

Pakrančių reisu nevykdantys laivai

1. Kiekvienas laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantis specialistas, dirbantis mažesniame negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu nevykdančiame jūrų laive, privalo turėti kompetencijos pažymėjimą, taikomą darbui 500 bruto tonažo arba didesniuose laivuose.

2. Kiekvienas kapitonas, dirbantis mažesniame negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu nevykdančiame jūrų laive, privalo turėti kompetencijos pažymėjimą, taikomą darbui kapitonu nuo 500 iki 3 000 bruto tonažo laivuose.

Pakrančių reisu vykdančys laivai

Laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantis specialistas

3. Kiekvienas mažesnių negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu vykdančių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantis specialistas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
4. Kiekvienas siekiantis gauti mažesnio negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu vykdančio jūrų laivo laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančio specialisto pažymėjimą asmuo privalo:

4.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;

4.2. būti:

4.2.1. išklaušęs specialų rengimo kursą, įskaitant įgytą atitinkamą darbo jūroje stažą, kaip to reikalauja valstybė narė, arba

4.2.2. įgijęs patvirtintą ne trumpesnę kaip 36 mėnesių darbo jūroje denio skyriuje stažą;

4.3. atitikti taikytinus IV skyriaus taisyklių reikalavimus, atitinkamai, kad galėtų pagal radijo ryšio reglamentą vykdyti jam skirtas radijo ryšio pareigas;

4.4. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklaušęs patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JAB kodekso A-II/3 poskyryje mažesnių negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu vykdančių laivų laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantiems specialistams nustatytus kompetencijos normatyvus ir

4.5. atitikti JAB kodekso A-VI/1 poskyrio 2 dalyje, A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse, A-VI/3 poskyrio 1–4 dalyse ir A-VI/4 poskyrio 1–3 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus.

Kapitonas

5. Kiekvienas kapitonas, dirbantis mažesniame negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu vykdančiame jūrų laive, privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.

6. Kiekvienas siekiantis gauti mažesnio negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu vykdančio jūrų laivo kapitano pažymėjimą asmuo privalo:

6.1. būti ne jaunesnis kaip 20 metų;

6.2. būti įgijęs ne mažesnę kaip 12 mėnesių patvirtintą darbo jūroje laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančiu specialistu stažą;

6.3. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklaušęs patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JAB kodekso A-II/3 poskyryje mažesnių negu 500 bruto tonažo pakrančių reisu atliekančių laivų kapitonams nustatytus kompetencijos normatyvus ir

6.4. atitikti JAB kodekso A-VI/1 poskyrio 2 dalyje, A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse, A-VI/3 poskyrio 1–4 dalyse ir A-VI/4 poskyrio 1–3 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus.

Išimtys

7. Jei Administracija mano, kad taikyti visus šios taisyklės bei JAB kodekso A-II/3 poskyrio reikalavimus kuriam nors laivui neracionalu arba neįgyvendinama dėl jo dydžio ir plaukiojimo sąlygų, ji gali, kiek įmanoma, atleisti tokio laivo arba tokių laivų klasės kapitoną ir laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujantį specialistą nuo prievolės vykdyti kai kurios reikalavimus, atsižvelgdama į visų galinčių plaukiojti tuose pačiuose vandenyse laivų saugą.

II/4 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi laivavedybos budėjimo pamainos eiliniams jūrininkams

1. Kiekvienas 500 bruto tonažo arba didesnio jūrų laivo laivavedybos budėjimo pamainos eilinis jūrininkas, kuris nėra nei rengiamas eilinis jūrininkas, nei toks eilinis jūrininkas, kurio pareigoms vykdyti budėjimo metu nereikia kvalifikacijos, privalo būti atitinkamai atestuotas, kad galėtų vykdyti savo pareigas.

2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:

2.1. būti ne jaunesnis kaip 16 metų;

2.2. būti:

2.2.1. įgijęs patvirtintą darbo jūroje stažą, apimantį ne trumpesnę kaip šešių mėnesių rengimą ir praktiką, arba

2.2.2. išlakęs specialų rengimo kursą krante, prieš pradėdamas dirbti jūroje arba laive, apimantį įgytą patvirtintą ne mažesnę kaip dviejų mėnesių darbo jūroje stažą, ir

2.3. atitikti JRAB kodekso A-II/4 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

3. Pagal 2.2.1 ir 2.2.2 punktus privalomi darbo jūroje stažas, rengimas ir praktika turi būti susiję su laivavedybos budėjimo funkcijomis bei apimti pareigų vykdymą prižiūrint kapitonui, laivavedybos budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui arba kvalifikuotam eiliniam jūrininkui.

II/5 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi atestuojant eilinius jūrininkus, siekiančius gauti kvalifikuoto denio skyriaus jūrininko pažymėjimą

1. Kiekvienas 500 bruto tonažo arba didesnio jūrų laivo kvalifikuotas denio skyriaus jūrininkas privalo būti tinkamai atestuotas.

2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:

2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;

2.2. atitikti atestavimo reikalavimus, taikomus laivavedybos budėjimo pamainos eiliniam jūrininkui;

2.3. turėti reikiamą kvalifikaciją dirbti laivavedybos pamainos eiliniu jūrininku ir įgytą patvirtintą darbo jūroje denio skyriuje stažą, kuris:

2.3.1. ne mažesnis kaip 18 mėnesių arba

2.3.2. ne mažesnis kaip 12 mėnesių, o asmuo yra išlakęs patvirtintą rengimo kursą, ir

2.4. atitikti JRAB kodekso A-II/5 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

3. Kiekviena valstybė narė palygina kompetencijos normatyvus, taikytus patyrusiems jūrininkams, kurie siekė gauti iki 2012 m. sausio 1 d. išduotus pažymėjimus, su JRAB kodekso A-II/5 poskyryje nustatytais pažymėjimo normatyvais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šis personalas atnaujintų savo kvalifikaciją.

4. Iki 2017 m. sausio 1 d. valstybė narė, kuri yra 1946 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl patyrusių jūrininkų atestavimo (Nr. 74) šalis, gali toliau pratęsti ir atnaujinti pažymėjimus bei patvirtinimus pagal minėtos konvencijos nuostatas.

5. Valstybė narė gali laikyti, jog jūrininkai atitinka šios taisyklės reikalavimus, jei per paskutinius 60 mėnesių iki šios direktyvos įsigaliojimo jie ne trumpiau kaip 12 mėnesių ėjo tiesiogiai su šiais reikalavimais susijusias pareigas denio skyriuje.

III SKYRIUS

MAŠINŲ SKYRIUS

III/1 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi nuolat aptarnaujamo mašinų skyriaus budėjimo pamainai vadovaujantiems specialistams arba mechanikams, paskirtiems budėti periodiškai neaptarnaujamame mašinų skyriuje

1. Kiekvienas 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo nuolat aptarnaujamo mašinų skyriaus budėjimo pamainai vadovaujantis specialistas arba mechanikas, paskirtas budėti periodiškai neaptarnaujamame tokio laivo mašinų skyriuje, privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.

2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:

- 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
- 2.2. būti išklauses mišrųjų praktinių įgūdžių rengimo kursą ir turėti ne mažesnę kaip 12 mėnesių patvirtintą darbo jūroje pagal patvirtintą rengimo programą, apimančią rengimą laive pagal JRAB kodekso A-III/1 poskyrio reikalavimus, stažą, kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienyne; arba būti išklauses mišrųjų praktinių įgūdžių rengimo kursą ir turėti patvirtintą ne mažesnę kaip 36 mėnesių darbo jūroje stažą, o iš jų – ne mažiau kaip 30 mėnesių darbo jūroje mašinų skyriuje stažas;
- 2.3. įgydamas privalomą darbo jūroje stažą, ne trumpiau kaip šešis mėnesius būti vykdęs budėjimo mašinų skyriuje pareigas vadovaujant vyriausiajam mechanikui arba kvalifikuotam mechanikui;
- 2.4. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-III/1 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus ir
- 2.5. atitikti JRAB kodekso A-VI/1 poskyrio 2 dalyje, A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse, A-VI/3 poskyrio 1–4 dalyse ir A-VI/4 poskyrio 1–3 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus.

III/2 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi 3 000 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių laivų vyriausiesiems mechanikams ir antriesiems mechanikams

1. Kiekvienas 3 000 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo vyriausiasis mechanikas ir antrasis mechanikas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:

- 2.1. atitikti atestavimo reikalavimus, taikomus 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo mašinų skyriaus budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui, ir turėti patvirtintą darbo jūroje einant šias pareigas stažą:
 - 2.1.1. siekiant gauti antrojo mechaniko pažymėjimą – turėti ne mažesnę kaip 12 mėnesių kvalifikuoto mechaniko stažą ir
 - 2.1.2. siekiant gauti vyriausiojo mechaniko pažymėjimą – turėti ne mažesnę kaip 36 mėnesių darbo stažą, tačiau šis laikotarpis gali būti sutrumpintas ne mažiau kaip iki 24 mėnesių, jei šio darbo jūroje stažo 12 mėnesių asmuo dirbo antruoju mechaniku, ir
- 2.2. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-III/2 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

III/3 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi nuo 750 kW iki 3 000 kW galingumo pagrindinių variklių laivų vyriausiesiems mechanikams ir antriesiems mechanikams

1. Kiekvienas nuo 750 kW iki 3 000 kW galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo vyriausiasis mechanikas ir antrasis mechanikas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:

- 2.1. atitikti atestavimo reikalavimus, taikomus mašinų skyriaus budėjimo pamainai vadovaujančiam specialistui, ir:
 - 2.1.1. atestuojant antrojo mechaniko atestatui gauti – turėti ne mažesnę kaip 12 mėnesių patvirtintą darbo jūroje mechaniku stažuotoju arba mechaniku stažą ir
 - 2.1.2. atestuojant vyriausiojo mechaniko atestatui gauti – turėti ne mažesnę kaip 24 mėnesių patvirtintą darbo jūroje stažą, iš kurio ne mažiau kaip 12 mėnesių einant pareigas, kurioms reikalinga antrojo mechaniko kvalifikacija, ir
- 2.2. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklauses patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-III/3 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

3. Kiekvienas mechanikas, įgijęs antrojo mechaniko kvalifikaciją darbui 3 000 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių laivuose, turi teisę dirbti vyriausiojo mechaniku mažesnio kaip 3 000 kW galingumo pagrindinių variklių laivuose, jei pažymėjimas yra atitinkamai patvirtintas.

III/4 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi aptarnaujamo mašinų skyriaus budėjimo pamainos eiliniams jūrininkams arba eiliniams jūrininkams, paskirtiems vykdyti pareigas periodiškai neaptarnaujamame mašinų skyriuje

1. Kiekvienas 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo mašinų skyriaus budėjimo pamainos eilinis jūrininkas arba eilinis jūrininkas, paskirtas vykdyti pareigas periodiškai neaptarnaujamame mašinų skyriuje, kurie nėra nei rengiami eiliniai jūrininkai, nei tokie eiliniai jūrininkai, kurių pareigoms vykdyti nereikia kvalifikacijos, privalo būti atestuoti, kad galėtų vykdyti tokias pareigas.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 16 metų;
 - 2.2. būti:
 - 2.2.1. įgijęs patvirtintą darbo jūroje stažą, apimančią ne trumpesnę kaip šešių mėnesių rengimą ir praktiką, arba
 - 2.2.2. išlakęs specialų rengimo kursą krante prieš pradėdant dirbti jūroje arba laive, apimančią įgytą patvirtintą ne mažesnę kaip dviejų mėnesių darbo jūroje stažą, ir
 - 2.3. atitikti JRAB kodekso A-III/4 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.
3. Pagal 2.2.1 ir 2.2.2 punktus privalomi darbo jūroje stažas, rengimas ir praktika turi būti susiję su budėjimo mašinų skyriuje funkcijomis bei apimti pareigų vykdymą prižiūrint kvalifikuotam mechanikui arba kvalifikuotam eiliniam jūrininkui.

III/5 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi aptarnaujamo mašinų skyriaus eiliniams jūrininkams, siekiantiems gauti kvalifikuoto mašinų skyriaus jūrininko arba kvalifikuoto jūrininko, paskirto vykdyti pareigas periodiškai neaptarnaujamame mašinų skyriuje, pažymėjimą

1. Kiekvienas 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo mašinų skyriaus kvalifikuotas jūrininkas privalo būti tinkamai atestuotas.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 2.2. atitikti privalomus minimalius atestavimo reikalavimus, taikomus siekiant gauti aptarnaujamo mašinų skyriaus budėjimo pamainos eilinio jūrininko arba eilinio jūrininko, paskirto vykdyti pareigas periodiškai neaptarnaujamame mašinų skyriuje, pažymėjimą;
 - 2.3. turėti reikiamą kvalifikaciją dirbti mašinų skyriaus budėjimo pamainos eiliniu jūrininku ir turėti patvirtintą darbo jūroje mašinų skyriuje stažą, kuris:
 - 2.3.1. ne mažesnis kaip 12 mėnesių arba
 - 2.3.2. ne mažesnis kaip 6 mėnesiai, o asmuo yra išlakęs patvirtintą rengimo kursą, ir
 - 2.4. atitikti JRAB kodekso A-III/5 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.
3. Kiekviena valstybė narė palygina kompetencijos normatyvus, taikytus mašinų skyriaus eiliniams jūrininkams, kurie siekė gauti iki 2012 m. sausio 1 d. išduotus pažymėjimus, su JRAB kodekso A-III/5 poskyryje nustatytais pažymėjimo normatyvais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šis personalas atnaujintų savo kvalifikaciją.
4. Valstybė narė gali laikyti, kad jūrininkai atitinka šios taisyklės reikalavimus, jei per paskutinius 60 mėnesių iki šios direktyvos įsigaliojimo jie ne trumpiau kaip 12 mėnesių ėjo tiesiogiai su šiais reikalavimais susijusias pareigas mašinų skyriuje.

*III/6 taisyklė***Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi vadovaujančiam elektrotechnikos specialistui**

1. Kiekvienas 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo vadovaujantis elektrotechnikos specialistas privalo turėti kompetencijos pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 2.2. būti baigęs ne mažiau kaip 12 mėnesių mišrųjų praktinių įgūdžių rengimo kursą ir turėti patvirtintą darbo jūroje stažą, kurio ne mažiau kaip 6 mėnesiai yra darbas jūroje pagal patvirtintą rengimo programą, atitinkančią JRAB kodekso A-III/6 poskyrio reikalavimus, ir kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienyne; arba būti baigęs ne mažiau kaip 36 mėnesių mišrųjų praktinių įgūdžių rengimo kursą ir turėti patvirtintą ne mažesnę kaip 30 mėnesių darbo jūroje mašinų skyriuje stažą;
 - 2.3. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklaušęs patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-III/6 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus ir
 - 2.4. atitikti JRAB kodekso A-VI/1 poskyrio 2 dalyje, A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse, A-VI/3 poskyrio 1–4 dalyse ir A-VI/4 poskyrio 1–3 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus.
3. Kiekviena valstybė narė palygina kompetencijos normatyvus, taikytus vadovaujantiems elektrotechnikos specialistams, kurie siekė gauti iki 2012 m. sausio 1 d. išduotus pažymėjimus, su JRAB kodekso A-III/6 poskyryje nustatytais pažymėjimo normatyvais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šis personalas atnaujintų savo kvalifikaciją.
4. Valstybė narė gali laikyti, kad jūrininkai atitinka šios taisyklės reikalavimus, jei per paskutinius 60 mėnesių iki šios direktyvos įsigaliojimo jie ne trumpiau kaip 12 mėnesių ėjo tiesiogiai su šiais reikalavimais susijusias pareigas laive ir atitinka JRAB kodekso A-III/6 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.
5. Nepaisant 1–4 dalyse nustatytų reikalavimų, valstybė narė gali laikyti, kad tinkamos kvalifikacijos asmuo gali atlikti tam tikras A-III/6 poskyryje nustatytas funkcijas.

*III/7 taisyklė***Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi eiliniam elektrotechnikos specialistui**

1. Kiekvienas 750 kW ir didesnio galingumo pagrindinių variklių jūrų laivo eilinis elektrotechnikos specialistas turi būti tinkamai atestuotas.
2. Kiekvienas siekiantis gauti pažymėjimą asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 2.2. turėti patvirtintą darbo jūroje stažą, apimantį ne trumpesnę kaip 12 mėnesių rengimą ir praktiką, arba
 - 2.3. būti išklaušęs patvirtintą rengimo kursą, įskaitant įgytą patvirtintą ne mažesnę kaip 6 mėnesių darbo jūroje stažą, arba
 - 2.4. turėti kvalifikaciją, atitinkančią JRAB kodekso A-III/7 poskyrio lentelėje nurodytą techninę kompetenciją, ir patvirtintą ne mažesnę kaip 3 mėnesių darbo jūroje stažą ir
 - 2.5. atitikti JRAB kodekso A-III/7 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.
3. Kiekviena valstybė narė palygina kompetencijos normatyvus, taikytus eiliniams elektrotechnikos specialistams, kurie siekė gauti iki 2012 m. sausio 1 d. išduotus pažymėjimus, su JRAB kodekso A-III/7 poskyryje nustatytais pažymėjimo normatyvais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šis personalas atnaujintų savo kvalifikaciją.
4. Valstybė narė gali laikyti, kad jūrininkai atitinka šios taisyklės reikalavimus, jei per paskutinius 60 mėnesių iki šios direktyvos įsigaliojimo jie ne trumpiau kaip 12 mėnesių ėjo tiesiogiai su šiais reikalavimais susijusias pareigas laive ir atitinka JRAB kodekso A-III/7 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

5. Nepaisant 1–4 dalyse nustatytų reikalavimų, valstybė narė gali laikyti, kad tinkamos kvalifikacijos asmuo gali atlikti tam tikras A-III/7 poskyryje nustatytas funkcijas.

IV SKYRIUS

RADIJO RYŠYS IR RADIJO RYŠIO OPERATORIAI

Paaiškinimas

Privalomi radijo ryšio budėjimo reikalavimai yra išdėstyti radijo ryšio reglamente ir iš dalies pakeistoje SOLAS 74. Radijo ryšio įrangos eksploatavimo reikalavimai išdėstyti iš dalies pakeistoje SOLAS 74 bei Tarptautinės jūrų organizacijos priimtose rekomendacijose.

IV/1 taisyklė

Taikymas

1. Išskyrus 2 punkte numatytus atvejus, šio skyriaus nuostatos taikomos globalinėje jūrų avarinio ryšio ir saugos sistemoje (angl. GMDSS) dirbančių laivų radijo ryšio operatoriams, kaip nurodyta iš dalies pakeistoje SOLAS 74.
2. Laivų, kuriems nėra privaloma laikytis SOLAS 74 IV skyriaus nuostatų dėl GMDSS, radijo ryšio operatoriai neprivalo laikytis šio skyriaus nuostatų. Tačiau tokių laivų radijo ryšio operatoriai privalo laikytis radijo ryšio reglamento. Valstybės narės užtikrina, kad šiems radijo ryšio operatoriams būtų išduodami arba pripažįstami atitinkami radijo ryšio reglamente nustatyti pažymėjimai.

IV/2 taisyklė

Privalomi minimalūs atestavimo reikalavimai, taikomi GMDSS radijo ryšio operatoriams

1. Kiekvienas asmuo, atsakingas už radijo ryšio operacijas arba vykdamas šias operacijas laive, kuris privalo dalyvauti GMDSS, privalo turėti GMDSS pažymėjimą, valstybės narės išduotą arba pripažintą pagal radijo ryšio reglamento nuostatas.
2. Be to, kiekvienas siekiantis gauti kompetencijos pažymėjimą darbui laive, kuriame pagal iš dalies pakeistą SOLAS 74 turi būti radijo ryšio įranga, asmuo privalo:
 - 2.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir
 - 2.2. turėti patvirtintą išsilavinimą bei būti išklaušęs patvirtintą rengimo kursą ir atitikti JAB kodekso A-IV/2 poskyryje nustatytus kompetencijos normatyvus.

V SKYRIUS

SPECIALŪS TAM TIKRŲ TIPŲ LAIVŲ PERSONALO RENGIMO REIKALAVIMAI

V/1-1 taisyklė

Privalomi minimalūs naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių kapitonų, vadovaujančių specialistų ir eilinių jūrininkų rengimo ir kvalifikacijos reikalavimai

1. Naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių vadovaujantys specialistai ir eiliniai jūrininkai, kuriems yra paskirtos konkrečios pareigos, susijusios su kroviniu bei krovimo įranga, privalo turėti naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimą asmuo turi būti išklaušęs pagrindinį rengimo kursą pagal JAB kodekso A-VI/1 poskyrio nuostatas ir privalo:
 - 2.1. turėti ne mažesnę kaip trijų mėnesių patvirtintą darbo jūroje naftos ir cheminių medžiagų tanklaiviuose stažą ir atitikti JAB kodekso A-V/1-1 poskyrio 1 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus arba
 - 2.2. būti išklaušęs naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinį rengimo kursą ir atitikti JAB kodekso A-V/1-1 poskyrio 1 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus.
3. Laivų kapitonai, vyresnieji kapitono padėjėjai, vyriausieji mechanikai, antrieji mechanikai ir bet kurie tiesiogiai už naftos tanklaivių krovimo pakrovimą ir iškrovimą, gabenamo krovinio priežiūrą, krovimo tvarkymą, tankų valymą arba kitus su kroviniu susijusius veiksmus naftos tanklaiviuose atsakingi asmenys privalo turėti naftos tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą.

4. Kiekvienas siekiantis gauti naftos tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą asmuo privalo:
- 4.1. atitikti naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimo reikalavimus ir
 - 4.2. turėti reikiamą kvalifikaciją naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso atestatui gauti, ir:
 - 4.2.1. turėti ne mažesnę kaip trijų mėnesių patvirtintą darbo jūroje naftos tanklaiviuose stažą arba
 - 4.2.2. būti išklauses ne trumpesnę kaip vieno mėnesio patvirtintą rengimo kursą naftos tanklaivyje, per kurį tanklaivis pakrautas ir iškrautas ne mažiau kaip tris kartus ir kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienyne, atsižvelgiant į JRAB kodekso B-V/1 poskyrio rekomendacijas, ir
 - 4.3. būti išklauses patvirtintą naftos tanklaivių krovimo specialų rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-V/1-1 poskyrio 2 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus.
5. Laivų kapitonai, vyresnieji kapitono padėjėjai, vyriausieji mechanikai, antrieji mechanikai ir bet kurie tiesiogiai už cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pakrovimą ir iškrovimą, gabenamo krovinio priežiūrą, krovinio tvarkymą, tankų valymą arba kitus su kroviniu susijusius veiksmus cheminių medžiagų tanklaiviuose atsakingi asmenys privalo turėti cheminių medžiagų tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą.
6. Kiekvienas siekiantis gauti cheminių medžiagų tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą asmuo privalo:
- 6.1. atitikti naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimo reikalavimus ir
 - 6.2. turėti reikiamą kvalifikaciją naftos ir cheminių medžiagų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso atestatui gauti, ir:
 - 6.2.1. turėti ne mažesnę kaip trijų mėnesių patvirtintą darbo jūroje cheminių medžiagų tanklaiviuose stažą arba
 - 6.2.2. būti išklauses ne trumpesnę kaip vieno mėnesio patvirtintą rengimo kursą cheminių medžiagų tanklaivyje, per kurį tanklaivis pakrautas ir iškrautas ne mažiau kaip tris kartus ir kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienyne, atsižvelgiant į JRAB kodekso B-V/1 poskyrio rekomendacijas, ir
 - 6.3. būti išklauses patvirtintą cheminių medžiagų tanklaivių krovimo specialų rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-V/1-1 poskyrio 3 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus.
7. Valstybės narės užtikrina, kad jūrininkams, kurių kvalifikacija tokia, kaip nurodyta atitinkamai 2, 4 arba 6 dalyje, būtų išduoti tinkamumo liudijimai arba kad esami kompetencijos pažymėjimai arba tinkamumo liudijimai būtų tinkamai patvirtinti.

V/1-2 taisyklė

Privalomi minimalūs suskystintų dujų tanklaivių kapitonų, vadovaujančių specialistų ir eilinių jūrininkų rengimo ir kvalifikacijos reikalavimai

1. Suskystintų dujų tanklaivių vadovaujantys specialistai ir eiliniai jūrininkai, kuriems yra paskirtos konkrečios pareigos, susijusios su kroviniu bei krovimo įranga, privalo turėti suskystintų dujų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimą.
2. Kiekvienas siekiantis gauti suskystintų dujų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimą asmuo turi būti išklauses pagrindinį rengimo kursą pagal JRAB kodekso A-VI/1 poskyrio nuostatas ir privalo:
 - 2.1. turėti ne mažesnę kaip trijų mėnesių patvirtintą darbo jūroje suskystintų dujų tanklaiviuose stažą ir atitikti JRAB kodekso A-V/1-2 poskyrio 1 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus arba
 - 2.2. būti išklauses suskystintų dujų tanklaivių krovimo pagrindinį rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-V/1-2 poskyrio 1 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus.

3. Laivų kapitonai, vyresnieji kapitono padėjėjai, vyriausieji mechanikai, antrieji mechanikai ir bet kurie tiesiogiai už suskystintų dujų tanklaivių krovimo pakrovimą ir iškrovimą, gabenamo krovinio priežiūrą, krovinio tvarkymą, tankų valymą arba kitus su kroviniu susijusius veiksmus suskystintų dujų tanklaiviuose atsakingi asmenys privalo turėti suskystintų dujų tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą.
4. Kiekvienas siekiantis gauti suskystintų dujų tanklaivių krovimo specialaus rengimo kurso pažymėjimą asmuo privalo:
 - 4.1. atitikti suskystintų dujų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso pažymėjimo reikalavimus ir
 - 4.2. turėti reikiamą kvalifikaciją suskystintų dujų tanklaivių krovimo pagrindinio rengimo kurso atestatui gauti, ir:
 - 4.2.1. turėti ne mažesnę kaip trijų mėnesių patvirtintą darbo jūroje suskystintų dujų tanklaiviuose stažą arba
 - 4.2.2. būti išklauses ne trumpesnę kaip vieno mėnesio patvirtintą rengimo kursą suskystintų dujų tanklaivyje, per kurį tanklaivis pakrautas ir iškrautas ne mažiau kaip tris kartus ir kuris yra dokumentais pagrįstas patvirtintos formos rengimo registravimo dienynė, atsižvelgiant į JRAB kodekso B-V/1 poskyrio rekomendacijas, ir
 - 4.3. būti išklauses patvirtintą suskystintų dujų tanklaivių krovimo specialų rengimo kursą ir atitikti JRAB kodekso A-V/1-2 poskyrio 2 dalyje nurodytus kompetencijos normatyvus.
5. Valstybės narės užtikrina, kad jūrininkams, kurių kvalifikacija tokia, kaip nurodyta atitinkamai 2 arba 4 dalyje, būtų išduoti tinkamumo liudijimai arba kad esami kompetencijos pažymėjimai arba tinkamumo liudijimai būtų tinkamai patvirtinti.

V/2 taisyklė

Privalomi minimalūs keleivinių laivų kapitonų, vadovaujančių specialistų, eilinių jūrininkų ir kito personalo rengimo ir kvalifikacijos reikalavimai

1. Ši taisyklė taikoma tarptautinius reisus vykdančių keleivinių laivų kapitonams, vadovaujantiems specialistams, eiliniams jūrininkams ir kitam personalui. Dėl šių reikalavimų taikymo vidaus reisus vykdančių keleivinių laivų personalui sprendimą priima valstybės narės.
2. Iki tarnybinių pareigų jūrininkams paskyrimo keleiviniuose laivuose, jie privalo išklaudyti atitinkamai pagal savo pareigas, užduotis ir išipareigojimus 4–7 dalyse nurodytą rengimo kursą.
3. Jūrininkai, kuriems privaloma išklaudyti rengimo kursą pagal 4, 6 ir 7 punktus, privalo ne rečiau kaip kartą per penkerius metus išklaudyti atitinkamą žinių atnaujinimo kursą arba privalo pateikti įrodymą, kad per paskutinius penkerius metus pasiekė lygį, atitinkantį reikiamus kompetencijos normatyvus.
4. Keleivinių laivų kapitonai, vadovaujantys specialistai ir kitas personalas, kuriam laivo įgulos sąraše paskirta padėti keleiviams avarinių situacijų keleiviniuose laivuose metu, privalo būti išklauses rengimo kursą minios valdymo tema, kaip nustatyta JRAB kodekso A-V/2 poskyrio 1 dalyje.
5. Keleivinių laivų personalas, tiesiogiai aptarnaujantis keleivius keleiviams skirtose keleivinių laivų patalpose, privalo būti išklauses JRAB kodekso A-V/2 poskyrio 2 dalyje nurodytą rengimo kursą saugos tema.
6. Keleivinių laivų kapitonai, vyresnieji kapitono padėjėjai, vyriausieji mechanikai, antrieji mechanikai ir bet kurie asmenys, kurie laivo įgulos sąraše tiesiogiai paskirti atsakingais už keleivių saugą avarinių situacijų keleiviniuose laivuose metu, privalo būti išklauses JRAB kodekso A-V/2 poskyrio 3 dalyje nurodytą patvirtintą rengimo kursą krizių valdymo ir žmonių elgesio tema.
7. Ro-ro keleivinių laivų kapitonai, vyresnieji kapitono padėjėjai, vyriausieji mechanikai, antrieji mechanikai ir bet kurie asmenys, kuriems paskirta tiesioginė atsakomybė už keleivių įlaipinimą bei išlaipinimą, krovinio pakrovimą, iškrovimą arba sutvirtinimą, arba laivo korpuso angų sandarinimą, privalo būti išklauses JRAB kodekso A-V/2 poskyrio 4 dalyje nurodytą patvirtintą rengimo kursą keleivių bei krovinio saugos ir laivo korpuso sandarumo tema.
8. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienam asmeniui būtų išduodami dokumentai, liudijantys, kad jis išklauses atitinkamą kursą, nustačius, kad jo kvalifikacija atitinka šios taisyklės nuostatas.

VI SKYRIUS

VEIKSMAI AVARINIŲ SITUACIJŲ METU, DARBO SAUGOS, SAUGUMO, MEDICININĖS PRIEŽIŪROS IR GELBĖJIMO FUNKCIJOS*VI/1 taisyklė***Privalomi minimalūs reikalavimai dėl visų jūrininkų supažindinimo su sauga ir pagrindinio rengimo ir mokymo saugos tema**

1. Jūrininkai privalo išklaudyti supažindinimo su sauga ir pagrindinį rengimo kursą arba baigti mokymą pagal JAB kodekso A-VI/1 poskyrį ir atitikti jame nustatytus atitinkamus kompetencijos normatyvus.
2. Tais atvejais, kai atestavimo reikalavimai išduodamam tam tikram atestatui gauti neapima pagrindinio rengimo kurso, išduodamas tinkamumo liudijimas, kuriame nurodoma, kad dokumento turėtojas išklauė pagrindinį rengimo kursą.

*VI/2 taisyklė***Privalomi minimalūs reikalavimai, taikomi išduodant tinkamumo liudijimus darbui su gelbėjimosi valtimis ir plaustais, gelbėjimo valtimis ir greitaeigėmis gelbėjimo valtimis**

1. Kiekvienas siekiantis gauti tinkamumo liudijimą darbui su gelbėjimosi valtimis ir plaustais ir gelbėjimo valtimis, išskyrus greitaeigės gelbėjimo valtis, asmuo privalo:
 - 1.1. būti ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 1.2. turėti patvirtintą ne mažesnę kaip 12 mėnesių darbo jūroje stažą arba būti išklauė patvirtintą rengimo kursą ir turėti ne mažesnę kaip šešių mėnesių darbo jūroje stažą ir
 - 1.3. atitikti JAB kodekso A-VI/2 poskyrio 1–4 dalyse nustatytus darbo su gelbėjimosi valtimis ir plaustais, ir gelbėjimo valtimis kompetencijos normatyvus tinkamumo liudijimui gauti.
2. Kiekvienas siekiantis gauti tinkamumo liudijimą darbui su greitaeigėmis gelbėjimo valtimis asmuo privalo:
 - 2.1. turėti tinkamumo liudijimą darbui su gelbėjimosi valtimis ir plaustais, ir gelbėjimo valtimis, išskyrus greitaeigės gelbėjimo valtis;
 - 2.2. būti išklauė patvirtintą rengimo kursą ir
 - 2.3. atitikti JAB kodekso A-VI/2 poskyrio 7–10 dalyse nustatytus darbo su greitaeigėmis gelbėjimo valtimis kompetencijos normatyvus tinkamumo liudijimui gauti.

*VI/3 taisyklė***Privalomi minimalūs specialaus gaisrų gesinimo rengimo reikalavimai**

1. Jūrininkai, kuriems paskirta vadovauti gaisrų gesinimo operacijoms, privalo būti sėkmingai išklauė specialų gaisrų gesinimo rengimo kursą, kuriame dėmesys visų pirma skiriamas organizavimui, taktikai ir vadovavimui, pagal JAB kodekso A-VI/3 poskyrio 1–4 dalių nuostatas bei atitikti jame nustatytus kompetencijos normatyvus.
2. Tais atvejais, kai atestavimo reikalavimai išduodamam tam tikram atestatui gauti neapima specialaus gaisrų gesinimo rengimo, išduodamas tinkamumo liudijimas, kuriame nurodoma, kad dokumento turėtojas išklauė specialų gaisrų gesinimo rengimo kursą.

*VI/4 taisyklė***Privalomi minimalūs pirmosios medicinos pagalbos teikimo ir medicininės priežiūros reikalavimai**

1. Jūrininkai, kuriems paskirta teikti laive pirmąją medicinos pagalbą, privalo atitikti JAB kodekso A-VI/4 poskyrio 1, 2 ir 3 dalyse pirmajai medicinos pagalbai nustatytus kompetencijos normatyvus.
2. Jūrininkai, kurie yra atsakingi už medicininę priežiūrą laive, privalo atitikti JAB kodekso A-VI/4 poskyrio 4, 5 ir 6 dalyse medicininei priežiūrai nustatytus kompetencijos normatyvus.
3. Tais atvejais, kai atestavimo reikalavimai išduodamam tam tikram atestatui neapima pirmosios medicinos pagalbos arba medicininės priežiūros rengimo, išduodamas tinkamumo liudijimas, kuriame nurodoma, kad dokumento turėtojas išklauė pirmosios medicinos pagalbos arba medicininės priežiūros rengimo kursą.

VI/5 taisyklė

Privalomi minimalūs laivo apsaugos pareigūnų tinkamumo liudijimų išdavimo reikalavimai

1. Kiekvienas siekiantis gauti laivo apsaugos pareigūno tinkamumo liudijimą asmuo privalo:
 - 1.1. turėti patvirtintą ne mažesnę kaip 12 mėnesių darbo jūroje stažą arba atitinkamą darbo jūroje stažą ir laivo eksploatacijos žinių ir
 - 1.2. atitikti JRAB kodekso A-VI/5 poskyrio 1–4 dalyse nustatytus kompetencijos normatyvus laivo apsaugos pareigūno tinkamumo liudijimui gauti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienam asmeniui būtų išduodamas tinkamumo liudijimas, nustačius, kad jo kvalifikacija atitinka šios taisyklės nuostatas.

VI/6 taisyklė

Privalomi minimalūs apsaugos rengimo ir mokymo reikalavimai visiems jūrininkams

1. Jūrininkai privalo išklausti supažindinimo su apsaugos reikalavimais bei apsaugos žinių kursą arba baigti mokymą pagal JRAB kodekso A-VI/6 poskyrio 1–4 dalis ir atitikti jame nustatytus atitinkamus kompetencijos normatyvus.
2. Tais atvejais, kai atestavimo reikalavimai išduodamam tam tikram atestatui gauti neapima apsaugos žinių, išduodamas tinkamumo liudijimas, kuriame nurodoma, kad dokumento turėtojas išklauė apsaugos žinių rengimo a kursą.
3. Kiekviena valstybė narė palygina apsaugos rengimo ir mokymo reikalavimus, iki šios direktyvos įsigaliojimo taikytus kvalifikaciją turintiems arba ją dokumentais įrodyti galintiems jūrininkams, su JRAB kodekso A-VI/6 poskyrio 4 dalies reikalavimais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šie jūrininkai atnaujintų savo kvalifikaciją.

Jūrininkai, kuriems paskirtos su apsauga susijusios pareigos

4. Jūrininkai, kuriems paskirtos su apsauga susijusios pareigos, turi atitikti JRAB kodekso A-VI/6 poskyrio 6–8 dalyse nurodytus kompetencijos normatyvus.
5. Tais atvejais, kai atestavimo reikalavimai išduodamam tam tikram atestatui gauti neapima paskirtų su apsauga susijusių pareigų, išduodamas tinkamumo liudijimas, kuriame nurodoma, kad dokumento turėtojas išklauė paskirtų su apsauga susijusių pareigų rengimo kursą.
6. Kiekviena valstybė narė palygina apsaugos rengimo normatyvus, iki šios direktyvos įsigaliojimo taikytus kvalifikaciją turintiems arba ją dokumentais įrodyti galintiems jūrininkams, kuriems paskirtos su apsauga susijusios pareigos, su JRAB kodekso A-VI/6 poskyrio 8 punkto reikalavimais ir nusprendžia, ar reikia reikalauti, kad šie jūrininkai atnaujintų savo kvalifikaciją.

VII SKYRIUS

ALTERNATYVUS ATESTAVIMAS

VII/1 taisyklė

Alternatyvių pažymėjimų išdavimas

1. Nepaisant šio priedo II ir III skyriuose išdėstytų atestavimo reikalavimų, valstybės narės gali nutarti išduoti arba įgalioti išduoti kitokius pažymėjimus, nei nurodyta šių dalių taisyklėse nurodyti, jei:
 - 1.1. į pažymėjimus ir patvirtinimus įrašomos funkcijos ir su jomis susiję atsakomybės lygiai yra parinkti iš funkcijų ir lygių, esančių JRAB kodekso A-II/1, A-II/2, A-II/3, A-II/4, A-II/5, A-III/1, A-III/2, A-III/3, A-III/4, A-III/5 ir A-IV/2 poskyriuose, ir visiškai juos atitinka;
 - 1.2. kandidatai turi patvirtintą išsilavinimą ir yra išklauė patvirtintą rengimo kursą bei atitinka tiesiogiai susijusiuose JRAB kodekso poskyriuose nustatytus kompetencijos normatyvų reikalavimus, kaip nurodyta šio kodekso A-VII/1 poskyryje, reikalingus funkcijoms ir lygiams, kurie turi būti nurodyti pažymėjimuose ir patvirtinimuose;

- 1.3. kandidatai yra įgiję patvirtintą funkcijas ir lygius, kurie turi būti nurodyti pažymėjime, atitinkantį darbo jūroje stažą. Minimalus darbo jūroje stažas turi prilygti darbo jūroje stažui, nustatytam šio priedo II ir III skyriuose. Tačiau minimalus darbo jūroje stažas privalo būti ne mažesnis už nustatytą JRAB kodekso A-VII/2 poskyryje;
 - 1.4. siekiantys gauti pažymėjimą asmenys, kurie turi vykdyti laivavedybos funkciją eksploatavimo lygiu, privalo atitikti atitinkamai jiems taikytinus IV skyriaus taisyklių reikalavimus dėl jiems paskirtų radijo ryšio pareigų vykdymo taip, kaip nustatyta radijo ryšio reglamente;
 - 1.5. pažymėjimai išduodami pagal šios direktyvos 5 straipsnio reikalavimus ir JRAB kodekso VII skyriaus nuostatas.
2. Joks pažymėjimas negali būti išduotas pagal šį skyrių tol, kol valstybė narė neperduoda Komisijai pagal JRAB konvenciją reikalaujamos informacijos.

VII/2 taisyklė

Jūrininkų atestavimas

Kiekvienas jūrininkas, atliekantis bet kurią funkciją arba kelias funkcijas, nurodytas JRAB kodekso II skyriaus A-II/1, A-II/2, A-II/3, A-II/4 arba A-II/5 arba III skyriaus A-III/1, A-III/2, A-III/3, A-III/4 arba A-III/5 arba IV skyriaus A-IV/2 lentelėse, privalo turėti atitinkamą kompetencijos pažymėjimą arba tinkamumo liudijimą.

VII/3 taisyklė

Alternatyvių pažymėjimų išdavimą reglamentuojantys principai

1. Kiekviena valstybė narė, nusprendusi išduoti alternatyvius pažymėjimus arba įgalinti kitus juos išduoti, užtikrina, kad būtų laikomasi šių principų:
 - 1.1. neįdiegiama jokia alternatyvaus atestavimo sistema, nebent tuo atveju, jei ji užtikrintų bent tokį patį saugos jūroje lygį ir tokį patį prevencinį poveikį taršos atžvilgiu, kaip yra nustatyta kituose skyriuose, ir
 - 1.2. laikantis bet kokios pagal šį skyrių pradedamos taikyti alternatyvaus atestavimo tvarkos, numatomas alternatyvių pažymėjimų ir pagal kitus skyrius išduodamų pažymėjimų tarpusavio pakeičiamumas.
2. 1 punkte nurodytu tarpusavio pakeičiamumo principu užtikrinama, kad:
 - 2.1. jūrininkai, atestuoti pagal II skyriuje ir (arba) III skyriuje nustatytą tvarką, ir jūrininkai, atestuoti pagal VII skyrių, gali dirbti laivuose tiek esant tradicinei, tiek kitokiai darbo laive organizavimo formai ir
 - 2.2. jūrininkai nebūtų rengiami tam tikrai darbo laive tvarkai tokiu būdu, kuris sumažintų jų galimybes panaudoti įgytus įgūdžius kitur.
3. Išduodant pažymėjimą pagal šio skyriaus nuostatas, atsižvelgiama į šiuos principus:
 - 3.1. alternatyvūs pažymėjimai negali būti išduodami:
 - 3.1.1. siekiant sumažinti laivų įgulas;
 - 3.1.2. pakenkiant profesijos reputacijai arba sumenkinant jūrininkų profesionalumą arba
 - 3.1.3. siekiant pateisinti bendrą mašinų ir denio skyrių vadovaujančių specialistų budėjimo pareigų bet kurios konkrečios budėjimo pamainos metu skyrimą vienam pažymėjimo turėtojui ir
 - 3.2. laivui vadovaujantis asmuo nurodomas kaip jo kapitonas ir bet kokios alternatyvaus atestavimo tvarkos įdiegimas neturi turėti neigiamų pasekmių kapitano teisinei padėčiai bei jo įgaliojimams.
4. 1 ir 2 punktuose pateiktais principais užtikrinamas tiek denio skyriaus jūrininkų, tiek mechanikų kompetencijos išsaugojimas.“

—

II PRIEDAS

II priedo 3 punktas pakeičiamas taip:

- „3. Europos jūrų saugumo agentūros padedama ir prireikus dalyvaujant atitinkamai valstybei narei, Komisija įvertino tą šalį (vertinant taip pat galėjo būti tikrinami įrenginiai ir procedūros) ir patvirtino, kad visiškai laikomasi JRAB konvencijos reikalavimų, susijusių su rengimo, atestavimo ir kokybės normatyvais.“
-

III PRIEDAS

„V PRIEDAS

STATISTIKOS TIKSLAIS KOMISIJAI PERDUODAMOS INFORMACIJOS TIPAS

1. Kai daroma nuoroda į šį priedą, pateikiama ši JRAB kodekso A-I/2 poskyrio 9 dalyje nurodyta informacija apie visus kompetencijos pažymėjimus arba patvirtinimus, liudijančius jų išdavimą, apie visus patvirtinimus, liudijančius kitų valstybių išduotų Kompetencijos pažymėjimų pripažinimą, o simboliu (*) pažymėtos nuostatos informacija pateikiama anonimizuota forma, kaip reikalaujama 25a straipsnio 3 dalyje:

Kompetencijos pažymėjimai / patvirtinimai, liudijantys jų išdavimą:

- unikalus jūrininko identifikacijos numeris, jei žinomas (*),
- jūrininko vardas ir pavardė (*),
- jūrininko gimimo data,
- jūrininko pilietybė,
- jūrininko lytis,
- kompetencijos pažymėjimo patvirtinimo numeris (*),
- išdavimą liudijančio patvirtinimo numeris (*),
- pareigos,
- išdavimo data arba vėliausio dokumento atnaujinimo data,
- galiojimo terminas,
- pažymėjimo statusas,
- apribojimai.

Patvirtinimai, liudijantys kitų valstybių išduotų Kompetencijos pažymėjimų pripažinimą:

- unikalus jūrininko identifikacijos numeris, jei žinomas (*),
- jūrininko vardas ir pavardė (*),
- jūrininko gimimo data,
- jūrininko pilietybė,
- jūrininko lytis,
- pirminį kompetencijos pažymėjimą išdavusi valstybė,
- pirminio kompetencijos pažymėjimo numeris (*),
- pripažinimą liudijančio patvirtinimo numeris (*),
- pareigos,
- išdavimo data arba vėliausio dokumento atnaujinimo data,
- galiojimo terminas,

- patvirtinimo statusas,
 - apribojimai.
2. Valstybės narės savanoriškais pagrindais gali pateikti informaciją apie eiliniams jūrininkams pagal JRAB konvencijos priedo II, III ir VII skyrius išduotus tinkamumo liudijimus:
- unikalus jūrininko identifikacijos numeris, jei žinomas (*),
 - jūrininko vardas ir pavardė (*),
 - jūrininko gimimo data,
 - jūrininko pilietybė,
 - jūrininko lytis,
 - tinkamumo liudijimo numeris (*),
 - pareigos,
 - išdavimo data arba vėliausio dokumento atnaujinimas,
 - galiojimo terminas,
 - tinkamumo liudijimo statusas.“
-

2012 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 310 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	840 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
ES oficialusis leidinys, C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT